

BUDGET 2022

*Ett Stockholm
för jämlikhet,
jämställdhet och
klimatomställning*

VÄNSTERPARTIET STOCKHOLMS STAD

VÄNSTERPARTIETS FÖRSLAG TILL BUDGET 2021 FÖR STOCKHOLMS STAD OCH INRIKTNING FÖR 2022-2023 SAMT ÅGÄRDIREKTIV 2021-2023 FÖR KONCERNEN STOCKHOLMS STADSHUS

ETT STOCKHOLM FÖR ALLA	1
Kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdena	3
Förutsättningar	24
Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser	39
NÄMNDER OCH STYRELSE UTOM ROTELINDELNING	
Kommunstyrelsen m.m.	57
Revisorskollegiet	69
Valnämnden	71
Krisledningsnämnden	73
STADSDELSNÄMNDER	
Stadsdelsnämndernas uppgifter	75
Förskoleverksamhet	78
Barn, kultur och fritid	82
Äldreomsorg	85
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	89
Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri	92
Stadsmiljöverksamhet	97
Ekonomiskt bistånd	100
Arbetsmarknadsåtgärder	102
FACKNÄMNDER	
Arbetsmarknadsnämnden	105
Avfallsnämnden	109
Exploateringsnämnden	111
Fastighetsnämnden	119
Idrottsnämnden	125
Kulturnämnden: kulturförvaltningen	131
Kulturnämnden Stadsarkivet	135
Kyrkogårdsnämnden	137
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	139
Servicenämnden	143
Socialnämnden	145
Stadsbyggnadsnämnden	153
Trafiknämnden	157
Utbildningsnämnden	163
Äldrenämnden	171
Överförmyndarnämnden	177
Central medelreserv	179
Finansförvaltning	183
BOLAG INOM STOCKHOLMS STADSHUS AB	
Bolagskoncernen Stockholms Stadshus AB	187
Moderbolaget Stockholms Stadshus AB	187
Bostadsbolagen: AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder och AB Stockholmshem	193
Micasa Fastigheter i Stockholm	203
Bostadsförmedlingen i Stockholm AB	207
Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB)	209
Stockholm Vatten och Avfall AB	211
Stockholms Hamn AB	213
AB Stokab	215
AB Stockholms stads parkerings AB	217
Kulturhuset Stadsteatern AB	219
Stockholms Globe Arena Fastigheter AB	221
Stockholms Business Region AB (SBR)	223
S:T ERIK Försäkrings AB	225
S:T ERIK Livförsäkring AB	227
S:T ERIK Markutveckling AB	229
Mässfastigheter i Stockholm AB	231
INTRESSEBOLAG I STOCKHOLMS STADSHUS AB	
Stockholm Exergi Holding AB	233

STOCKHOLMS STADS ORGANISERING I KOMMUNALFÖRBUND

Storstockholms brandförsvär (SSBF)	235
--	-----

STOCKHOLMS STADS KOMMUNALA STIFTELSE

SHIS Bostäder – Stiftelsen Hotellhem I Stockholm	237
--	-----

TABELLER

Budget 2022 för Stockholms stad och inriktning för 2023–2024 samt ägardirektiv 2023–2024 för koncernen Stockholms Stadshus AB

Ett Stockholm för alla

Stockholmarnas välfärd har under de senaste åren försämrats rejält av det blågröna styrets nedskärningar och privatiseringar. Den styrande majoriteten har prioriterat en skattesänkings- och signalpolitik framför satsningar på den grundläggande välfärden och tryggheten för vanligt folk.

I förskolan tvingas pedagogerna till ständiga besparingar och vi har fått se år på år av budgetar som inte ens täcker löneökningarna. Även skolan har utsatts för nedskärningar och kritiken från de fackliga organisationerna visar att det är så illa ställt att det knappt går att bedriva verksamheten enligt de mål som finns uppsatta. Äldreomsorgen har också den gått på knäna av årliga nedskärningar och först när staden drabbades av en pandemi lade majoriteten en budget som täckte de grundläggande behoven. Verksamheter för barn och unga krymps eller läggs ner och som en lösning på slimmade budgetar säljer majoriteten ut idrottshallar och skolor till privata aktörer.

Byggandet av allmännyttiga hyresrätter har minskat kraftigt samtidigt som ombildningarna av hyresrätter till bostadsrätter har drivits på av majoriteten. Det har förvärrat bostadskrisen i Stockholm. Antalet äldre hemlösa har återigen ökat. Och trots klimatnöd-läget vi befinner oss i diskuteras frågan om hållbara transporter knappt av majoriteten. Istället domineras trafikfrågorna av huruvida vi ska tillåta privata företag att belamra hela staden med elsparkcyklar. Sammantaget har det blågröna styret gjort Stockholm till en sämre stad att växa upp, leva och verka i.

Det blågröna styret tycks heller inte ha dragit några lärdomar av pandemin och fortsätter att släppa över allt mer av ansvaret för stockholmarnas välfärd och infrastruktur på näringslivet och att hellre samla pengar på hög än att använda stockholmarnas skattemedel till att rusta upp och återstarta Stockholm.

Vänsterpartiet har en helt annan inriktning för Stockholm. Vi vill ha en stad som istället gör livet bättre och tryggare för stockholmarna samtidigt som vi ökar jämlikheten. Vi menar att välfärden ska skalas upp och få kosta om vi ska kunna lösa samhällets utmaningar. Därför har vi i årets budget en extra satsning på en jämlik och hållbar återstart av Stockholm.

Vi i Vänsterpartiet säger också nej till majoritetens generella effektiviseringar i välfärden som bara innebär försämringar av bemanning, arbetsmiljö och kvalitet. Vi ser till att pedagogerna inom förskolan får en rimlig arbetsbelastning och goda arbetsvillkor och att lärarna i skolan får tid för sitt uppdrag. Det ska finnas resurspersonal där det behövs. Barn och elever förtjänar vuxna som har möjlighet att se varje barn. De äldre som har äldreomsorg ska känna igen personalen som kommer, vilket betyder att fler måste ha fasta anställningar. Det måste byggas många fler allmännyttiga hyresrätter så att unga kan flytta hemifrån, så att äldre kan flytta till tillgängligare och tryggare boende när det behövs och så att hemlösheten kan minska.

Satsningarna på klimatomställningen måste vara omfattande och rättvisa. Individens egna insatser för att minska sin klimatpåverkan ska uppmuntras, men fokus måste ligga

på att minska de stora klimatskadliga utsläppen som kommer från bland annat transportsektorn. Stadens utsläpp måste minska och ska finnas tydliga mål för att minska klimatpåverkan från verksamheterna.

Alla i Stockholm ska kunna vara trygga. Kvinnor och flickor måste kunna känna sig trygga när de går hem på kvällen. Staden måste arbeta förebyggande mot sexuellt våld och kvinno- och tjejjourerna måste ha goda ekonomiska förutsättningar. Kommunen ska också ta sitt ansvar för det trygghetsskapande förebyggande arbetet mot gängkriminaliteten. Signalpolitik kommer inte att minska gängkriminaliteten, utan det krävs ett gediget och resurskrävande arbete för att förebygga att unga dras in i kriminalitet. Att minska klasskillnaderna är helt grundläggande för stadens framtid.

Vänsterpartiet står för en politik som utökar välfärden och som skapar frihet och trygghet för vanligt folk. Det är också vad vår budget står för. Vi vill ha ett Stockholm för alla – inte bara några få.

Vi föreslår därför att Stockholms stad ska arbeta utifrån visionen Ett Stockholm för alla och följande tre inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman.
2. Ett ekologiskt hållbart Stockholm.
3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområden

För att nå visionen om ett Stockholm för alla ska alla stadens nämnder och bolagsstyrelser bidra till nedanstående mål. Alla stadens verksamheter ska bidra till en jämlik, jämställd och ekologiskt hållbar stad och alla verksamheter ska arbeta utifrån ett barnperspektiv. Coronapandemin har synliggjort stora revor i välfärden, framförallt inom äldreomsorgen, där många äldre avlidit och där brister i bemanning och arbetsvillkor försvårat medarbetarnas möjlighet att göra sitt jobb på bästa sätt. Den allvarliga konjunkturnedgången har därtill drabbat Stockholmsregionen särskilt hårt och väldigt många stockholmare har blivit arbetslösa. Nu krävs att staden rustar sig inför framtida kriser och för att ekonomin ska komma igång igen. Välfärden ska stärkas liksom stadens rådighet över och beredskap inom strategiska välfärdsområden. En kraftfull satsning ska göras på vuxen- och yrkesutbildningar, ekonomin stimuleras genom dels gröna investeringar, som ökar takten i klimatomställningen, dels samhällsinvesteringar som ökar antalet bostäder med överkomliga hyror, skapar fler idrottsanläggningar runt om i staden samt bygger ut förskolor, skolor och parklekar i takt med att staden växer. Det behövs ett aktivt arbete och mer resurser för att möta den sociala skuld som byggts upp under pandemin då många av stadens verksamheter stängts och insatser till stadens invånare behövt ställas in.

Ett Stockholm som håller samman

Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas likvärdigt. Stockholm ska vara en jämställd stad där makt, möjligheter och resurser fördelas jämnt oavsett kön. Stadens egen verksamhet ska bidra till ökad jämställdhet. Arbetet med genusbudgetering och jämställdhetsanalyser ska fortsätta och utvecklas bland annat utifrån ett hbtqi-perspektiv. Alla indikatorer ska redovisas könsuppdelade där så är möjligt och alla avvikelser analyseras. Kvinnor i alla stadsdelar ska ha lika möjligheter att styra över sina liv och påverka i samhället. Därför ska kvinnors och flickors organisering stödjas. Målet är ett jämställt Stockholm där makt och resurser fördelas likvärdigt oavsett kön och stadsdel.

Pandemin har fått stora effekter på samhället också utöver de först självklara. Inom socialtjänst, utbildning och äldreomsorgen har mycket behövt förändrats på kort tid. Detta har haft stora effekter på många människors liv och kommer kunna ha effekter även nu när samhället börjar öppna upp. Det har byggts upp något som kan beskrivas som en social skuld. För att möta detta behöver staden ta höjd för uppdämda behov så som våldsutsatta som inte kunnat söka hjälp, elever som inte klarat distansundervisningen, anhöriga som behövt ta ett ännu större ansvar när samhället stängt ner, personal på äldreboenden som arbetat under svåra förhållanden och behövt se många äldre personer gå bort, äldre som varit isolerade och deltagare i daglig verksamhet som fått hela sin vardag ställd på ända. Därför kommer vi att göra satsningar inom flera områden för att staden ska kunna arbeta igen den sociala skulden och för att alla ska få det stöd som de har behov av och rätt till.

Alla barn i Stockholm har goda och jämlika levnadsvillkor

Ojämligheten i barns uppväxtvillkor ska brytas och barns rättigheter ska stärkas. Alla barn ska ha tillgång till en kvalitativ pedagogisk verksamhet i såväl förskola som skola. Socialtjänsten ska ha tillräckliga resurser att stödja de barn som har behov av det. Och alla barn har rätt till en trygg bostadssituation och god hälsa oavsett bakgrund. Nyanlända barn och deras föräldrar ska tidigt få information om de verksamheter som finns för barn för att alla barn ska få ta del av allt det samhället har att erbjuda.

Beslutsfattande i staden ska utgå från ett tydligt barnperspektiv. Stadens program för barns rättigheter och barnkonventionen ska vara en utgångspunkt för alla verksamheter. I detta arbete är stadens barnombudsman en viktig funktion. Staden ska verka för att minska barngrupperna, öka personaltätheten och öka inskrivningsgraden i förskolan. Alla barns behov av lek, utevistelse och lärande ska stimuleras. Staden ska satsa på utbildning av förskollärare och barnskötare för att öka kvaliteten och säkra personalförsörjningen. Arbetet med att förbättra arbetsvillkoren ska intensifieras, lönerna höjas och ledarskapet bli mer närvarande.

Alla elever ska efter grundskolan vara behöriga till gymnasiet. För att uppnå det ska staden genomföra satsningar i tidig ålder så att alla barn klarar av skolans grundläggande mål. Arbetet med de skolsociala teamen ska permanentas och utökas. Likvärdigheten i skolan ska öka och insatserna för språkutveckling samt modersmål ska förstärkas redan i förskolan. Modersmålsundervisning för de nationella minoriteterna ska utvidgas. Skolor med störst behov ska få ökade resurser. Skolor med låga kunskapsresultat ska kunna anställa de skickligaste lärarna och antalet specialpedagoger och speciallärare ska öka. Skolorna ska få stöd för att analysera vilka behov de har av resurser för att säkerställa att rätt åtgärder sätts in för att öka lärarnas möjlighet att koncentrera sig på kärnuppgiften.

Den psykiska ohälsan bland Stockholms elever ska minska och fortsatt satsning på elevhälsa ska göras, särskilda satsningar ska göras för att förbättra flickors psykiska hälsa. Introduktionsgrupper/förberedelseklasser ska finnas på skolor över hela staden. För att alla barn ska kunna garanteras en god skolgång behöver arbetet med resursskolor, CSI-undervisning (centrala grupper med särskilda inriktningar) öka. Fritidsverksamheten fyller en viktig roll för barnets bildning och utveckling. Verksamheten behöver få bättre förutsättningar för att klara sitt uppdrag, mer personal och mindre barngrupper.

Alla barn ska ha rätt till ett rikt liv med jämlik och god tillgång till lek, kultur och idrott. Barns miljöer såsom förskole- och skolgårdar ska förbättras, avgifter hållas låga och hinder för deltagande i aktiviteter tas bort. Antalet barn som föds kommer att öka de närmaste åren och staden måste därför öka investeringstakten i utbyggnad av förskolor och skolor, lekparkar, parker, öppna förskolor och fritidsverksamheter. En stadsövergripande strategi för utvecklingen, utbyggnaden och finansieringen av stadens park- och lekverksamhet ska tas fram. Stadens parker, öppna förskolor och lekplatser ska upprustas och byggas ut. Parkerna ska vara bemannade och vara öppna även på helgerna. Satsningarna ska utgå från ett barn-, tillgänglighets- och jämställdhetsperspektiv. Stockholm ska investera i en social infrastruktur som skapar ett samhälle för alla.

Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser och ett rättvist samhälle för alla

Ett jämlikt samhälle, ett samhälle som håller ihop, skapar bättre livsvillkor för alla. Social utsatthet minskar i jämlika samhällen därför är det prioriterat att staden arbetar gemensamt för att nå målet om en jämlik stad. Det förebyggande sociala arbetet ska stärkas som ett led i att skapa ett rättvist och tryggt samhälle. Stadens insatser inom socialtjänsten ska präglas av ett brukarperspektiv och utgå från en tillit till medarbetarna. Det finns inget utrymme för vinstjakt inom socialtjänsten, alla resurser ska gå till att utveckla och stärka insatserna för de som har behov av dem.

De som behöver stöd ska mötas av tillit och få tillgång till stöd som stärker dem och som utgår från ett rättighetsperspektiv. Staden ska erbjuda kvalitativa och likvärdiga sociala insatser i hela staden och funktionsnedsatta tillförsäkras goda levnadsvillkor.

Som en del i detta ska staden införa fri ledsagning, för att alla som har behov av ledsagning ska få samma rätt till frihet som alla andra. Genom att stärka de sociala insatserna bidrar staden med att skapa ett tryggare samhälle för alla.

Forskningen visar att underutnyttjandet av ekonomiskt bistånd är större än överutnyttjandet, ändå lägger staden stora resurser på att jaga så kallade fuskare. Detta trots att kontroller ingår i den ordinarie handläggningen av ekonomiskt bistånd. Av de fel som upptäcks är endast ett fåtal sådana som beror på avsiktligt fusk. Därför ska FUT-handläggningen (handläggning av felaktiga utbetalningar och bidragsbrott) i staden på sikt avskaffas. Handläggningen av ekonomiskt bistånd ska vara rättssäker och eventuella bidragsbrott ska utredas men att utreda brott ska göras av polismyndigheten. Kostnaderna för FUT-handläggare ska omfördelas till barn vars föräldrar är aktuella på socialtjänstens ekonomiska bistånd samt mer resurser till socialt arbete.

För att skapa än bättre förutsättningar och en större jämlikhet mellan stadsdelarna ska staden prioritera sju stadsdelar i ytterstaden. De prioriterade stadsdelarna är Spångstensta, Rinkeby-Kista, Hässelby-Vällingby, Skärholmen, Farsta, Skarpnäck och Enskede-Årsta-Vantör.

Satsningar inom trygghetsarbetet ska vara långsiktiga och i första hand vara inriktade på det förebyggande arbetet. Staden ska arbeta långsiktigt tillsammans med organisationer som har speciell kompetens, så som tjej- och kvinnojourer, i arbetet mot våld i nära relationer, ett våld som till övervägande del är mäns våld mot kvinnor, och hedersrelaterat våld och förtryck. Staden ska starta ett skyddat boende för kvinnor med beroende och eller de som lever nära gängkriminalitet. Socialnämnden uppdras att inrätta ett stödcentrum för personer som blivit utsatta för sexuella övergrepp där det ska erbjudas ett sammanhållet stöd och behandling. Resurser ska även finnas för uppsökande arbete och utbildningsinsatser.

Socialtjänstens barn- och ungdomsvård behöver fortsätta satsningar för att korta utredningstider och ge barn i utsatthet ett individanpassat stöd. Barn i samhällsvård behöver säkerställas god uppföljning, god skolgång och fler kompensatoriska insatser. Staden ska arbeta med tidigt stöd för familjer som har behov av stöd. Många har behov av stöd från flera olika verksamheter därför ska staden öka samverkan genom att inrätta fler familjecentraler och hembesöksprogram för nyblivna föräldrar och föräldrar i behov av stöd. Socialtjänsten ska arbeta för att öka tilltron i stadsdelar där förtroendet för socialtjänsten är lågt, förslagsvis genom att utöka medborgarkontoren med öppen mottagning för socialtjänstens insatser.

Staden behöver en förstärkt beroendevård och en långsiktig plan för att stoppa hemlösheten. Vi ska ha nollvision mot hemlöshet bland äldre, 65 år och äldre, med målet att inga äldre i staden ska vara hemlösa år 2025, som en del i det arbetet ska ett nytt boende för äldre hemlösa öppnas. Barn i osäkra boendeförhållanden är särskilt prioriterade inom hemlöshetsarbetet.

Staden ska sänka trösklarna för att få fast bostad, genom bland annat ett utvecklat förebyggande arbete och fler hyresrätter till överkomliga hyror. SHIS ska få utökat anslag för att täcka stadens ökade behov av genomgångsbostäder för barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden. Staden ska utveckla arbetet med tryggt mottagande inom socialpsykiatri. Meningsfulla dagverksamheter ska erbjudas liksom en väg till arbete. Boenden enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionsnedsatta (LSS) och Socialtjänstlagen (SoL) ska öka i staden och ingen människa med funktionsnedsättning ska behöva flytta från staden på grund av bostadsbrist.

Stockholm ska vara en stad som utvecklar insatser för att nyanlända ska kunna etablera sig genom stöd till bostad, utbildning och jobb. Målet är att nyetablerade både barn och vuxna får möjlighet att fullt ut delta i samhällslivet. Stadens arbete med nyanlända ska ha ett uttalat barn och jämställdhetsperspektiv med fokus på att öka kvinnors deltagande i studier och arbete såväl som barns deltagande i förskole och skolverksamhet.

Staden ska utveckla arbetet för ensamkommande barn. Särskilt fokus är på etableringsinsatser, insatser för ökad psykisk hälsa samt uppsökande arbete riktat mot ensamkommande barn och unga i stadens riskmiljöer. Nya vägar och samarbeten ska prövas för att kunna möta EU-medborgares och papperslösas behov av ett mer värdigt boende. Staden ska exempelvis ordna lagliga uppställningsplatser, stärka det uppsökande arbetet och arbeta strategiskt för att kunna erbjuda långsiktiga boendelösningar. Stadens verksamheter för nyanlända ska ha ett uttalat barnfokus.

Coronapandemin har påverkat stadens socialtjänst i alla dess delar. Ett hårt arbete av stadens anställda har gjort att pandemin har hanterats, men mycket av det vanliga arbetet har varit tvunget att stoppats på grund av restriktioner. Det är viktigt att staden tar höjd för den sociala skuld som byggts upp under den tid som socialtjänstens verksamhet har haft restriktioner. Det får inte bli så att minskningen av insatser permanenteras med Coronapandemin som ursäkt.

Stockholm är en tillgänglig stad för alla

Stockholm ska vara en tillgänglig stad för alla dess invånare. Alla, oavsett funktionsvariation, ska ha rätt till full delaktighet. Stadens funktionshindersombudsman är en viktig instans i det arbetet. I syfte att intensifiera arbetet med att tillgänglighetsanpassa staden ska en tillgänglighetskommission tillsättas för att säkerställa att alla oavsett funktionsvariation ska kunna ta sig fram i staden, ta del av information från staden och i allmänhet kunna ta del av de resurser som finns i staden i stort. Genom en särskild fond för tillgänglighetsanpassning ska staden effektivt undanröja hinder för tillgängligheten. Samhällsinformationen ska finnas tillgänglig för alla. Nya bostäder ska vara tillgängliga och äldre bostäder ska vid renovering rustas för ökad tillgänglighet. Det utökade tillgänglighetsarbetet är en del i att göra Stockholm till en äldrevänlig stad. Staden har en viktig roll för att driva på tillgänglighetsfrågan när den nya tunnelbanan byggs ut så att nya stationer är fullt tillgängliga för alla med ramper till plattformar och stationer. En trasig hiss ska aldrig vara ett hinder för någon att resa kollektivt.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning ska hålla hög kvalitet och stora möjligheter till inflytande ska garanteras. Samhällets stöd till personer med funktionsnedsättning ska vara utformat utifrån en grund i antidiskriminering och jämlikhet, så att insatserna ska kunna leda till ökad självständighet, delaktighet, inflytande och bättre levnadsvillkor. Likvärdig utbildning är en rättighetsfråga.

Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo i levande och trygga stadsdelar

Det råder en akut bostadsbrist och skenande bostads ojämlikhet i staden och det som framförallt saknas är hyresrätter – särskilt sådana med hyror som även en timvikarie, busschaufför eller ensamstående förskollärare har råd att betala. Samtidigt präglas staden av omfattande segregation mellan och inom olika stadsdelar där människor med olika bakgrund inte möts vare sig i bostadsområdet, skolan eller på jobbet. Det är därför av yttersta vikt att bostadspolitiken både syftar till att upprätthålla en hög takt på byggandet av framförallt hyresrätter, öka andelen bostäder med överkomliga hyror och bidra till blandade upplåtelseformer på kvartersnivå i alla delar av staden.

Stockholm ska hålla en hög byggtakt och bygga minst 140 000 lägenheter till år 2030, men trots att mer än halva målperioden passerat har fram till och med andra tertialen 2021 endast 62 380 bostäder påbörjats. Bostadsbyggnadstakten måste öka och vi ser behov av en bättre politik än den som förs under nuvarande majoritet. Översiktsplanens fokus på mål och strategier som rör social hållbarhet ska vara styrande och socialt värdeskapande investeringar ska göras i stadsutvecklingsprojekt med sämre ekonomiska förutsättningar. Bromma flygplats ska omedelbart läggas ned och staden ska under 2022 påbörja förberedelser för skapandet av en ny stadsdel med minst 30 000 nya bostäder på den före detta flygplatsen. Vid markanvisningar av större områden ska mark med bra förutsättningar alltid reserveras i ett tidigt skede för förskola, skola och idrottsanläggningar, i samråd med berörda nämnder och styrelser. För att möta behoven på bostadsmarknaden ska minst 60 procent av alla markanvisade bostäder vara hyresrätter. Staden ska styra mot större lägenheter bland annat i områden med trångboddhet och särskilt verka för att stadsdelar som domineras av villor och radhus tillförs hyresrätter i syfte att bryta boendesegregation och öka underlaget för kollektivtrafik och service. En målsättning är att alla bostadsområden ska ha tillgång till minst 20 procent allmännyttiga hyresrätter där hyran är kollektivt förhandlad i syfte att tillgängliggöra bostäder för vanligt folk och bevara principen för bruksvärdeshyra. Istället för majoritetens satsning på ägarlägenheter, talangbostäder och privatägt boende för mer privilegierade hushåll prioriterar vi markanvisningar till kooperativa föreningar, byggemenskaper, kollektivhus och hyresradhus för en större blandning av upplåtelseformer och boendebadernativ. Förutom att ägarlägenheter kan ses som en avreglerad version av bostadsrätten bidrar upplåtelseformen till en "hotellifiering", vilket utarmar stadslivet, ökar gentrifieringen, konkurrerar med hotellnäringsen och – på sikt och i ökad omfattning – urholkar stadens skatteunderlag.

Staden ska skärpa sitt arbete mot oseriösa hyresvärdar och se till att riskkapitalbolag som genomför ytliga renoveringar för att kunna höja hyrorna inte får möjlighet att expandera i vår stad. I likhet med andra städer som London, Paris, Berlin, Barcelona och Amsterdam ska Stockholm ansluta sig till det globala FN-initiativet The Shift, som ser bostaden som en mänsklig rättighet och inte en handelsvara.

De allmännyttiga bostadsbolagen är ett av stadens viktigaste verktyg för att leva upp till bostadsförsörjningsansvaret oberoende av konjunktur, då de kan upprätthålla en hög takt i bostadsbyggandet även när det ekonomiska läget försämras. Bostadsbolagen ska därför ges tillräckligt många och tillräckligt stora markanvisningar för att kunna nå sina bostadsmål och bygga bra bostäder med pressade hyror. Även behovet av markanvisningar för bostadssociala satsningar som genomgångsbostäder för prioriterade grupper måste tillgodoses, vilket det inte gör idag. Bostadsförsörjningen handlar också om hur det befintliga beståndet kan komma fler till del, exempelvis genom påbyggnader och installation av hiss. Istället för att som idag sälja ut hyresrätter och centrumanläggningar ska bostadsbolagen aktivt söka efter möjligheter att köpa centrum- och bostadsfastigheter i särskilt prioriterade områden i ytterstaden.

Bostadsbolagen ska fortsätta vara drivande i den lokala samverkan med bland annat stadsdelarna, polisen och andra fastighetsägare för ökad trivsel och trygghet i staden. Arbetet med feministisk stadsplanering ska fortsätta och hyresgästerna ges ökade möjligheter att påverka sitt boende, exempelvis genom självförvaltning där ansvaret för utemiljön kan övertas i utbyte mot reducerad hyra och att ett avgörande inflytande ges över standardhöjningar i samband med upprustning.

För att klara klimatmålen är det avgörande att hela byggsektorn ställer om. Staden ska skärpa sina miljökrav och stärka samordningen av till exempel logistik och masshantering för att minska utsläppen av växthusgaser under byggprocessen. Parkeringstalen ska

sänkas ytterligare med särskilt fokus på kollektivtrafikhäna byggnation, tillgången till laddinfrastruktur öka även i befintlig bebyggelse med särskild betoning på att finnas tillgänglig i stadens alla delar och fler bostäder ska uppföras helt i trä. De allmännyttiga bostadsbolagen ska investera kraftigt i solenergi och vindkraft för att bli fossilbränslefria och självförsörjande på el senast år 2030. Ökade gröna investeringar i energieffektiviseringar är också viktiga i stadens arbete för att aktivt motverka konjunkturedgången som fördjupats till följd av coronapandemin. Den biologiska mångfalden ska stärkas genom exempelvis gröna tak, odlingar för pollinerande insekter och stadsodling och koloniområden, samtidigt som staden ska planeras så att det är lätt att ta sig fram med gång-, cykel- och kollektivtrafik.

Barnen måste ges plats när staden växer. Staden ska därför i ett tidigt skede utveckla samrådsprocesser som tillförsäkrar att barns röster blir hörda och planera för möjligheter till lek, rörelse och föreningsidrott. Tillräckliga ytor för skol- och förskolegårdar ska prioriteras i stadsplaneringen och riktlinjer för lekvrdesfaktorer tas fram. Befintliga förskolegårdar kompenseras så att lekvärdet höjs om friytan per barn är begränsad. Många lekplatser och parklekar i staden behöver upprustas och trafikmiljöerna kring exempelvis skolor ska bli säkrare för att fler barn ska kunna gå eller cykla från hemmet på egen hand. En stadsövergripande strategi ska tas fram för utvecklingen, utbyggnaden och finansieringen av stadens parkleksverksamhet i takt med att staden växer. Fler naturreservat ska inrättas och värdefulla grönområden värnas för att säkra tillgången till grön- och rekreationsområden i alla delar av staden.

Samordningen av utbyggnaden av grupp- och servicebostäder ska stärkas, tydliga krav på nya bostäder med pressade hyror ställas i samband med markanvisning och möjlighet att bygga om befintliga fastigheter för att möta behovet av anpassade bostäder prövas. Samtidigt ska tillgänglighetsperspektivet genomsyra all stadsplanering – bostäder, lokaler och offentliga miljöer ska planeras så att alla kan leva ett aktivt och självständigt liv oavsett ålder och funktionsvariation. För att staden ska kunna säkra att det byggs tillräckligt med LSS- och SoL-boenden ska principen om 60 procent i egen regi och 40 procent i privat regi införas.

De kommande decennierna blir befolkningen allt äldre. Staden ska därför tillskapa 12 000 bostäder för äldre fram till år 2040. Seniorbostäder upplåtna med hyresrätt med överkomliga hyror och möjlighet till social samvaro är särskilt prioriterade, liksom bostäder för äldre med hemlöshetsproblematik. Stadens bostadsbolag har en avgörande roll i detta arbete, och måste därför få markanvisningar för att klara dessa mål.

Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla. En meningsfull fritid kan vara skillnaden mellan ohälsa och hälsa, mellan ensamhet och socialt sammanhang, extra viktigt är det med tanke på pandemin. Att stötta föreningslivet för alla åldrar, stärka och höja kvaliteten på barn och ungas tillgång till fritidsaktiviteter samt erbjuda social samvaro inom äldreomsorgen är några av de områden staden har ansvar för och behöver utveckla. Stadsdelsnämnderna har en ledande roll i detta arbete och ska bidra till att ett levande kultur- och föreningsliv bland stockholmarna har en lokal förankring. Parklekar och fritidsgårdar ska vara mötesplatser med närvarande och trygga vuxna förebilder som spelar en viktig roll i det trygghetsskapande arbetet. Fritidsaktiviteter ska erbjudas till nyanlända barn och unga. Fler barn och unga med funktionsnedsättning ska ha möjlighet att delta i sommarkoloniverksamhet. För att stärka det ensamhetsförebyggande arbetet och bryta social isolering ska staden ha god kunskap om och kontakt med de sociala mötesplatser som drivs av civilsamhället. Vi vill slå ett särskilt slag för fritidsbibliotek, där det första nu har startat i Farsta på Vänsterpartiets initiativ. En meningsfull fritid kan också vara att mötas runt odlingarna på

stadens odlingslotter, på stadens utegym och på aktiviteter anordnade av biblioteket. En meningsfull fritid bidrar till en mer inkluderande och en tryggare stad.

Det ska finnas plats för lek, fysisk rörelse och spontanidrott i hela staden och stadsplaneringen ska främja folkhälsan. Stadens satsningar på idrotten ska vara jämlika och jämställda, med målet att aktivera dem som idag motionerar minst. Det riktade arbetet mot ungdomar, flickor med utländsk bakgrund, personer med funktionsnedsättning, ungdomar med svag socioekonomisk bakgrund och transpersoner ska fortsätta och utvecklas.

Att samarbeta med stadens idrottsföreningar är en förutsättning för att öka idrottandet. Alla föreningar som staden samarbetar med ska ha en tydlig demokratisk grundsyn och ett aktivt arbete mot diskriminering. Alla invånare ska uppmuntras till att aktivera sig i föreningslivet eftersom det ökar sammanhållningen i staden och den demokratiska utvecklingen. Staden ska arbeta innovativt med att främja folkhälsan och öka möjligheten att idrotta för alla. Coronapandemin har slagit särskilt hårt mot stadens idrottsföreningar, cuper, matcher och träning har ställts in, vilket har fått stora konsekvenser. Staden måste göra vad den kan för att stötta föreningslivet när möjlighet till idrott åter öppnar.

Alla stockholmare ska ha god tillgång till idrottsplatser, idrottsanläggningar och arenor som inbjuder till idrottsutövande för alla, oavsett kön, ålder, funktionsvariation, sexuell läggning eller var man bor i staden. När idrottsmark tas i anspråk för bostadsbebyggelse ska full kompensation säkerställas för ersättningsinvesteringar. En förutsättning för detta är ett stort antal kommunalt drivna idrottsanläggningar, gym och simhallar. En utbyggnad av idrottsanläggningar och en effektiv användning av dagens anläggningar är en förutsättning för att möta behoven framöver. Staden ska särskilt säkerställa att planeringen för tillkommande idrottsytor påbörjas i ett tidigt skede av planprocessen samt integrera ytor för rörelse och fysisk aktivitet i stadsplaneringen, vilket är en strategisk prioritering som saknas idag. Resurser för ny- och reinvesteringar i ytor för idrott, lek och rörelse ska säkerställas på strategiska platser i staden. Genom att bygga nya idrottsanläggningar samt upprusta, energieffektivisera och installera solpaneler på befintliga kan staden både ta stora kliv framåt i klimatomställningen och bidra till att hålla uppe sysselsättningen i bygg- och anläggningssektorn efter krisen.

Vi ser behov av ett utökat regionalt samarbete och ett gemensamt idrottsfastighetsbolag för att kunna klara utbyggnaden, bland annat för specialidrotter på platser med goda kollektivtrafikförbindelser över kommungränserna. En idrottsstrategi tillsätts för att utgöra länken mellan föreningslivet och staden i syfte att underlätta föreningslivet möjligheter att bygga ut sina verksamheter. Vi föreslår också en utökad investeringsplan för idrottsinvesteringar.

Stockholmarna ska kunna idrotta oavsett ekonomiska förutsättningar. Avgifter för att utöva idrott ska därför hållas låga. I syfte att öka simkunnigheten ska låga inträden till simhallar prioriteras. Det ska finnas möjlighet till olika kostnadsfria idrottsaktiviteter för barn och ungdomar, i synnerhet under loven. Staden ska utveckla hälsofrämjande insatser för personer med fysiska och psykiska funktionsnedsättningar.

Ungas organisering ska uppmuntras och fler mötesplatser ska tillskapas utifrån ungas egna önskemål, inte minst för flickor och hbtqi-personer. Alla stadens idrotts- och friidriftsanläggningar ska ha tillgång till flexi-omklädningsrum. Sommarkolloverksamheten ska utvecklas så att den passar fler. Avgifterna till kollo ska inte hindra någon från att delta.

Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande och kulturen är en självklar del av demokratin

Stockholms stad är navet inom det svenska kulturfältet. Stockholm är också mer drabbat av pandemins nedstängningar av scener, museer och andra publika evenemang än någon annan kommun i Sverige. Enligt Svenska Handelskammaren har arbetslösheten bland stadens kulturutövare ökat med 118 procent. För att inte detta ska få långsiktiga negativa konsekvenser behöver staden kraftsamla. I en tid när det blir allt nödvändigare att försvara demokrati, yttrandefrihet och det öppna samhället vilar ansvaret tungt på politikererna i Stockholms stad att värna kulturens infrastruktur och bidra till att vi fortfarande har en levande kulturstad när pandemin klingat ut. Det är därför viktigare än någonsin att se till att alla stockholmare har tillgång till kultur och möjlighet till eget skapande oavsett var i staden de bor.

Konst och kultur är en självklar del av demokratin. Den kan öka förståelsen, sammanhållningen och tilliten i samhället. Staden ska skapa förutsättningar för ett rikt kulturliv. Det lokala kulturlivet ska främjas och det ska finnas kultursekreterare i alla stadsdelar. Lokala samlingslokaler ska få stöd för sin verksamhet som möjliggör kultur- och föreningsliv. Riktade kultursatsningar ska göras för att nå grupper som idag inte tar del av stadens kulturliv. Ett levande kultur- och föreningsliv spelar en viktig roll för att skapa gemenskap inom stadsdelarna och möjligheter till möten mellan stockholmare från olika områden. Kulturen ska ge plats för den mångfald av erfarenheter som finns i Stockholm idag.

Kulturskolan är en viktig verksamhet för barn och ungdomars möjlighet att själva skapa kultur tillsammans med professionella vuxna i lokaler anpassade för ändamålet. Antalet pedagoger inom kulturskolan ska öka och kursutbudet ska vara varierat och generöst. Det ska finnas kulturskola i egna anpassade lokaler i alla stadsdelar och en lokalstrategi ska tas fram för detta ändamål.

För att ge alla barn och unga som vill delta i kulturskolan likvärdiga förutsättningar ska ansökningssystemet ses över med syfte att skapa ett system som är rättvist och möjliggör att underrepresenterade grupper kan delta i större utsträckning. Kulturskolans avgifter ska vara låga och generella. Arbetet att utveckla det avgiftsfria utbudet behöver fortsätta och insatser behöver initieras för att få fler att ta steget från det avgiftsfria utbudet till de längre terminskurserna.

Stockholms stadsbibliotek är öppna institutioner som ska gynna demokrati och gemenskap och bidra till kunskap, forskning och läsning. Biblioteken ska även fortsättningsvis drivas i stadens regi och utvecklas i nära dialog med stockholmarna. Satsningar på att skapa nya bibliotek i ytterstaden och anställa fler bibliotekarier i hela staden är nödvändiga för att ge medarbetarna möjlighet att genomföra sitt kärnuppdrag. Utbudet av litteratur på olika språk ska spegla stadens invånare. Genom att på sikt avskaffa reservationsavgifterna inom Stockholms stad ska biblioteket tillgängliggöra lån av smalare litteratur och litteratur på andra språk för fler. Biblioteken ska ligga där stockholmarna finns och vara öppna när de har tid att besöka dem. Stadsbibliotekets huvudbibliotek vid Sveavägen behöver ett nytt genomförandebeslut med sikte på verksamhetsutveckling för att kunna värna det kulturminnesskyddade arvet samtidigt som verksamheten ska klara behoven i en växande stad och svara upp mot dagens krav på tillgänglighet. För att klara detta mål behöver investeringsutgiften öka fram till 2025 för fastighetsnämnden. Stadens museer ska vara tillgängliga för alla genom att även fortsättningsvis vara avgiftsfria.

Stadens fria kulturliv ska värnas. Kulturstödssystemet ska säkra den konstnärliga friheten och främja en mångfald av kulturuttryck och värna konstnärers villkor i hela staden. När nu kulturen startar upp igen behöver extra stöd och satsningar säkerställas för att säkra kulturens återkomst. Det ska finnas goda förutsättningar för både stadens institutioner och det fria kulturlivet så att kulturupplevelser av hög kvalitet och bredd erbjuds, samtidigt som utövarnas konstnärliga frihet garanteras.

Stockholms stad lider brist på scener för alla typer av scenkonst och musikliv. Ett flertal scener har bara de senaste åren försvunnit vilket inneburit ett tapp för såväl stockholmsbaserade grupper som svenska och internationella gästspel. Staden behöver ta en mer aktiv roll för att säkerställa framförallt mindre scener. Området för Tensta gymnasium och Tensta träff ska inte försälgas utan rustas upp och utvecklas till ett förenings- och kulturcentrum, med lokaler för ateljéer, dansstudios och liknande. Staden behöver ta större ansvar för att det finns scener, repetitionslokaler och ateljéer som kulturutövare har råd med.

Stockholmarna ska känna att de har möjlighet att påverka stadens utveckling och framtid. Stadsdelsnämnderna ska skapa förutsättningar för en meningsfull lokal demokrati. Stadens kontakter med invånarna ska öka och fler medborgarkontor ska öppnas runt om i staden. Stockholmarnas inflytande över sin närmiljö ska stärkas. Inom alla områden som lämpar sig för deltagandeprocesser ska medborgardialog användas och möjlighet till medborgarbudget undersökas.

Stockholm är en stad där alla kan känna sig trygga

För att människors frihet ska realiseras – i livets skeenden och överallt i vår stad – måste alla människor kunna känna sig trygga. Trygghet skapas när människor känner tillit till samhället och till varandra och inte behöver vara rädda för att utsättas för våld eller hot.

Stadens viktigaste trygghetsskapande arbete är därför att bygga ett samhälle som håller ihop, tillsammans med stadens invånare och verksamheter. Våra offentliga rum och stadsmiljöer ska planeras, byggas och utvecklas på ett sådant sätt att alla kan känna sig trygga när de rör sig i staden. Staden ska arbeta för att vi ska ha ett samhälle där ingen riskerar att utsättas för hot och hat. Bostadsbolagen ska intensifiera sitt trygghetsarbete i samverkan med andra fastighetsägare, stadsdelsförvaltningen, näringsidkarna, polis och civilsamhälle. Syftet ska vara att både genomföra fysiska åtgärder i centrum och bostäder för att öka den upplevda tryggheten och att stödja det förebyggande arbetet för barn och unga. I allmännyttiga centrum ska handlarna erbjudas rådgivning och tilläggs-tjänster för ökad säkerhet. Staden ska stärka samverkan med polisen i synnerhet när brott begås mot barn och unga och utsatta grupper.

Den organiserade brottsligheten och eskalerande våldsspiralen i delar av ytterstaden kräver att hela staden samlas mot det dödliga våldet. En särskild satsning behöver göras för att stadsdelarna kring Järnvälfältet ska kunna stärka upp socialtjänsten i deras samverkan med polisen, tillföra resurser till avhopparverksamheten och förstärka krisstödet till anhöriga, boende och medarbetare. Stadens centrala krisledningsnämnd ska kunna aktiveras för att samordna resurser över hela staden och fatta skyndsamma beslut som rör flera nämnder, samtidigt som stadsdelarnas Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta ska ges mandat att införa en egen krisledningsorganisation oberoende av stadsdelsgränser. Samtidigt ska staden stärka upp det förebyggande arbetet och utveckla samarbetet med civilsamhället för att förhindra nyrekryteringen till kriminella gäng och fånga upp barn och unga som befinner sig i riskzonen. Beroendevården ska stärkas och ett skyddat boende för kvinnor som vill lämna gängmiljön startas.

Vi ska arbeta långsiktigt tillsammans med organisationer med särskild kompetens, exempelvis tjej- och kvinnojourer, hbtqi-organisationer och stärka insatser mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck. Staden ska tydligt arbeta mot hat och hot, så som alla former av rasism, homofobi och sexism. Skolan, förskolan och övriga verksamheter som riktar sig till barn och unga har ett särskilt ansvar för att arbeta förebyggande i dessa frågor. Alla ska kunna känna sig trygga när de går till skolan och deltar i fritidsaktiviteter. Staden som arbetsgivare har ett stort ansvar att säkerställa att det inte förekommer diskriminering eller diskriminerande strukturer. Alla medarbetare i staden ska få kunskaper för att kunna delta i arbetet mot diskriminering. Detta är ett arbete som ska vara ständigt pågående i alla verksamheter.

Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg med god kvalitet
Coronapandemin har tydligt visat behovet av stora satsningar på äldreomsorgen. De anställda inom äldreomsorgen har gjort fantastiska insatser under krisen, men utgångsläget med en splittrad vård och omsorg med ett stort antal privata aktörer, många tidsbegränsat anställda och brister i bemanningen var inte det bästa utgångsläget för en kris. Kommande år kommer det behöva göras stora satsningar på äldreomsorgen. Det behövs betydligt fler fasta anställningar och ökad bemanning, högre andel sjuksköterskor och förstärkt läkarnärvaro på äldreboenden, liksom ett väsentligt sänkt antal medarbetare per chef för att ge bättre möjligheter att utöva ett närvarande ledarskap. Beredskapen inför kommande pandemier måste stärkas genom att inrätta ett permanent lager av skyddsutrustning, samtidigt som stadens avtal med privata aktörer måste ses över för att stärka stadens möjligheter att samordna och fördela resurser i händelse av en kris eller pandemi.

När antalet äldre stockholmare på sikt ökar kraftigt krävs det en långsiktig planering och samordning i staden för att möta de behov som uppstår. Stockholm ska vara en äldrevänlig stad, tillgänglig och inkluderande, en stad för alla. Ett äldreperspektiv ska finnas med i all stadsplanering och nybyggnation. Målsättningen är att äldre ska kunna leva ett självständigt liv med hög livskvalitet och god hälsa så länge som möjligt. Som stöd i det arbetet har staden inrättat en äldreombudsman som fyller en viktig funktion i det kommande arbetet. Staden ska intensifiera arbetet med att skapa en äldrevänlig stad genom att ta fram ett program för detta. Tillgänglighetskommissionen ska möjliggöra tillgänglighetsanpassningar i stadens fysiska miljö för att underlätta för äldre i staden.

All äldreomsorg ska ha hög kvalitet. Stadens biståndsbedömning ska vara rättssäker och stadsdelsnämnderna ska arbeta aktivt för att tillämpa en mer generös biståndsbedömning. I alla stadsdelsområden ska det finnas äldreкураторer som arbetar både uppsökande och förebyggande för att stötta de äldre som har behov av stöd utöver andra insatser. Staden ska ställa höga kvalitetskrav både på särskilda boenden för äldre och på hemtjänsten. Vården och omsorgen ska vara personcentrerad och jämställd. Alla äldre ska ha rätt till daglig utevistelse, sociala aktiviteter och gemenskap. För att förbättra kvaliteten på maten ska verksamheterna även fortsättningsvis ha dietister anställda i äldreomsorgen, inte minst för att stärka matsituationen som social aktivitet och på så sätt minska ofrivillig ensamhet bland äldre. Otrygghet och oro ska motverkas och det brottsförebyggande arbetet stärkas.

Utvecklingsarbetet inom hemtjänsten fortsätter med målet att öka den äldres inflytande, förbättra samverkan runt den äldres behov samt öka handlingsfriheten för hemtjänstpersonalen att tillmötesgå den äldres dagsaktuella behov och önskemål. Specialiserade mottagningsteam i hemtjänsten ska öka tryggheten och stärka möjligheten till rehabilitering efter utskrivning från sjukhus. Satsningen på "Tryggt mottagande i hemmet" ska permanenteras i alla stadsdelar.

Även satsningar på kompetensutveckling för personalen inom psykisk ohälsa, språk, beroende och våld i nära relationer ska fortsätta. För att stärka medarbetarnas kompetens kring demenssjukdomar och ge verktyg för att arbeta personcentrerat ska utbildningsmodellen "Stjärnmärkt" fortsätta att spridas i staden. Utbildningsmodellen består av fyra steg och vänder sig främst till anställda på demensboenden, äldreboenden och hemtjänstenheter men även till biståndshandläggare och andra som möter målgruppen äldre. För att möta ett ökat behov ska staden ska starta ett boende för äldre med psykisk ohälsa och/eller missbruk.

Medarbetare i staden ska ha en god arbetsmiljö och ges möjlighet att utvecklas i yrket. Personalkontinuitet, hög bemanning och utbildningsnivå samt goda arbetsvillkor för personalen är viktiga områden för att omsorgen ska hålla hög kvalitet. Förutsättningarna för chefer i äldreomsorgen att utöva ett närvarande ledarskap ska förbättras. För att öka yrkets attraktivitet och klara framtida rekrytering inom äldreomsorgen behöver arbetstiden förkortas, med början i hemtjänsten, genom en gradvis sänkning av heltidsmättet. Vi ser behov av statlig medfinansiering varför frågan behöver utredas på nationell nivå. Staden ska fortsätta att förbättra arbetsvillkoren genom att säkra rätten till heltid och trygga anställningar, rimliga scheman där långa arbetspass inte förekommer och en god löneutveckling. Staden ska ta fram en handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för vårdbiträden och undersköterskor anställda i äldreomsorgen för att säkerställa att den yrkesgrupp som arbetar närmast målgruppen ska ha goda arbetsvillkor och förutsättningar. Målet är att alla anställda ska ha grundläggande vård- och omsorgsutbildning. Som en fortsättning på arbetet med att all hemtjänstpersonal ska ha arbetskläder ska samtliga tillsvidareanställda, både hel- och deltid, inom hemtjänsten erbjudas arbetsskor.

Alla äldre har rätt till ett tryggt och anpassat boende och staden ska erbjuda olika typer av boendebalternativ. Visionen om 12 000 bostäder fram till år 2040 ska säkra framtidens behov av bostäder för äldre. Staden ska även arbeta aktivt med att mer av det befintliga bostadsbeståndet ska tillgänglighetsanpassas. Samordnad information ska göra det lättare att hitta ett anpassat boende och uppmuntra äldre att tidigt planera för förändrade behov. För att underlätta äldres rätt till ett boende efter behov och förutsättningar ska stadsdelsnämndernas äldreкураторer införa förstärkt rådgivning och stöd i syfte att underlätta och stötta äldre som vill flytta till en mer tillgänglig eller anpassad bostad. Stadsdelsnämndernas fixartjänster för äldre ska även omfatta stöd i användande av digital välfärdstekning. Servicenivån i seniorboenden ska höjas genom att stadsdelsnämnderna utvecklar dess aktivitetscenter för att ge äldre ökad tillgång till social samvaro, gemenskap och aktiviteter. I de stadsdelsområden där det idag saknas aktivitetscenter på grund av lokalbrist ska staden undersöka möjligheten att driva verksamhet i andra lokaler än kommunala seniorboenden.

För att stärka det ensamhetsförebyggande arbetet och bryta social isolering ska staden ha god kunskap om och kontakt med de sociala mötesplatser som drivs av civilsamhället. Utemiljön vid äldres boende ska bidra till trivsel och fysisk aktivitet. Som ett led i stadens åtgärdsprogram mot hemlöshet bland äldre ska 500 seniorlägenheter fram till år 2040 öronmärkas för äldre med hemlöshetsproblematik och låga inkomster. Samverkan mellan stadsdelsnämnderna, socialnämnden, bostadsbolagen och SHIS ska stärkas för att underlätta för äldre med hemlöshets- eller skuldproblematik att få en egen bostad.

Ett ekologiskt hållbart Stockholm

Energianvändningen är hållbar

Vänsterpartiets politik genomsyras av insikten att vår tids största och mest brådskande utmaning är att ställa om till ett hållbart samhälle, och att detta kräver hela samhällets gemensamma ansträngningar. Klimatet är en global utmaning men på vartenda område där vi har möjlighet att gå före och visa vägen ska vi också göra detta. Stockholm ska vara världsledande i omställningen till ett hållbart och rättvist samhälle. Den grönbå majoriteten har som mål att Stockholm ska vara fossilbränslefritt 2040. Vi menar att den grönbå majoriteten inte vidtar tillräckliga åtgärder för att nå det målet. Utfasningen av fossila bränslen, främst i transportsektorn, behöver öka i tempo och för att vi ska närma oss målet i en snabb och jämn takt. Men det är också dags att vara så handlingskraftiga som situationen kräver och vi ställer därför ett skarpare mål, Stockholm ska vara fossilbränslefritt redan år 2035. Många städer runtom i världen har utlyst klimatnödläge för att visa på hur allvarlig och brådskande situationen är. Stockholms stad stöder, genom nätverket C40, en global "green new deal", det vill säga stora investeringar för minskade utsläpp samtidigt som fattigdom och arbetslöshet bekämpas, samt utlysningen av ett globalt klimatnödläge. Bland annat ska städerna eftersträva en halvering av utsläppen till 2030. Detta är kraftfulla ställningstaganden som måste motsvaras av handling på hemmaplan. Ett klimatnödläge bör utlysas för Stockholm och en åtgärdsplan bör tas fram som motsvarar allvaret. Vi vill införa målet om minst en halvering av utsläppen till 2030, och göra en plan för investeringar som styr mot en kraftig omställning i närtid. Klimatinvesteringarna ska uppgå till minst en miljard under mandatperioden men mer än så om det krävs för att nå målen. Investeringarna bidrar också till att stärka den ekonomiska återhämtningen i staden efter den djupa lågkonjunktur som coronapandemin orsakat.

Med tanke på att tiden vi har på oss att ställa om är knapp behöver vi rikta in stadens arbete och resurser på politiska beslut och investeringar som kan bidra till att minska utsläppen så mycket som möjligt. Ett tydligt sådant steg är att omedelbart lägga ned Bromma flygplats och använda platsen för att skapa en ny hållbar stadsdel.

För att göra en grön omstart och omställning behöver staden arbeta tillsammans med akademien för att utforma en så verkningsfull politik som möjligt. Vi avsätter därför 100 miljoner kronor till en fond för att stödja forsknings- och utvecklingsprojekt som främjar omställning och klimatanpassning. Medlen ska kunna sökas av akademien och stadens verksamheter för att finansiera forskningsstudier och utvecklingsprojekt. Det kan till exempel handla om att utvärdera klimateffekten av olika satsningar och stödja verksamheternas arbete med att identifiera risk- och sårbarhetsfaktorer kopplade till skyfall och värmeböljor. Särskilt samhällskritiska verksamheter som förskola, skola och äldreomsorg behöver stöd för att exempelvis se över ventilationssystem, tillgång till skugga och kompetensen hos personal för att hantera extrema värmeböljor eller se över elcentralers placering och utrymningsvägar i händelse av översvämningar och större elavbrott.

Vi föreslår också att staden tillsätter en vetenskaplig klimatpanel med ledande forskare som har i uppdrag att stödja, följa och kritiskt granska stadens arbete för att uppnå ett fossilbränslefritt Stockholm senast år 2035 och som även skulle hantera inkomna ansökningar och bevilja medel ur fonden. Omställningen kommer att kräva en mängd stora och små förändringar. Det ska vara lätt att göra miljövänliga val i vardagen men de allra viktigaste reformerna kräver stora investeringar och inte minst politisk vilja. Vår energipolitik ska präglas av den dubbla insikten att energin måste produceras på ett hållbart vis och att vår energiförbrukning måste minska.

Staden har stora möjligheter att gå före i den utvecklingen genom att minska energiförbrukningen i såväl befintliga som nya byggnader. När vi bygger nya hus ska produktionen ske på ett hållbart vis i alla led, och vara förberedd för dagens och morgondagens hållbara energisystem. Med driftcentraler i egen regi kan vi minska energianvändningen, förbättra driftoptimeringen och utveckla hanteringen av effekttoppar i stadens samlade fastighetsbestånd. Från och med år 2030 ska våra bostadsbolag vara självförsörjande på el och mindre sårbara för elavbrott. Genom investeringar i energieffektiviseringar och förnybar energiproduktion, som exempelvis utbyggd vindkraft, solceller på stadens fastigheter och innovativa lösningar för lagring av energi i till exempel vätgas, ska utsläpp minskas samtidigt som stadens långsiktiga kostnader sjunker. Det är hög tid att investera i den senaste klimatpositiva tekniken, som exempelvis en storskalig biokolsanläggning, en teknik som kan binda koldioxid från atmosfären. Stockholms nuvarande miljöprogram och klimathandlingsplan är ambitiösa, men måste följas av de investeringar som gör det realistiskt att nå dessa mål. Samtidigt med de stora investeringarna i energiomställning ska vi hålla uppe tempot i de mindre omställningarna.

Transporter i Stockholm är miljöanpassade

Stadens transporter ska ha mindre klimatpåverkan trots att staden växer. Transporterna i staden ska vara hållbara och på sikt ske utan fossila drivmedel samtidigt som kollektivtrafiken, gång eller cykel ska vara det naturliga förstahandsvalet. Till 2030 ska vi ha en fossilbränslefri nationell fordonsflotta och ett förbud mot nybilsförsäljning av fossilbilar till 2025. Genom successiva begränsningar av fossildriven trafik i staden tar vi de kraftfulla steg som är nödvändiga för hållbara transporter. Genom stora investeringar i kollektivtrafik och fortsatt utveckling av gågator, samlastning och infartsparkeringar som gör det lätt att lämna bilen utanför staden ställer vi om till en mer hållbar och miljövänlig stad. Stadens luft blir renare genom minskad användning av fossila bränslen och minskad biltrafik. Den utvecklingen ska främjas med ökade möjligheter till laddning av elbilar och elcyklar i anslutning till bostadsbolagens fastighetsbestånd, såväl befintlig bebyggelse som nyproduktion. Det bidrar också till att gatorna blir mer framkomliga för gående, cyklister och kollektivtrafik.

Stockholm har en hållbar resursanvändning

Staden växer och vi blir fler och fler invånare varje dag. Det ger oss stora möjligheter men innebär också en utmaning att växa på ett sätt som bevarar de kvaliteter som idag lockar människor till Stockholm.

Parker, sjöar och skogar ska vara tillgängliga och en naturlig del av varje Stockholmares liv. Det innebär att vi inrättar naturreservat, rustar upp parker, ger möjligheter till odlingslotter och förstärker arbetet för ett rent vatten och en ren luft med särskilt fokus på att grön rekreation och ren luft ska finnas tillgänglig i stadens alla delar. Ett av vår tids stora hot är minskningen i biologisk mångfald, och den måste vi möta med en mångfald av insatser. Även vår natt- och stjärnhimmel bör skyddas mot ljusförorening som förstör arters naturliga habitat och därigenom hotar den biologiska mångfalden. Vi tillsätter en ljusdesigner som ställer om stadens ljusföroreningar till en hållbar belysning som inte hotar artmångfalden och som samtidigt slår vakt om den trygghet som välplanerad belysning utgör.

Staden ska stärka artmångfalden genom exempelvis strategiska planteringar, gröna tak, konstgjorda dammar och bikupor. Tillsammans med obligatorisk matavfallsinsamling, satsningar på odlingslotter och mycket mer bygger vi en levande stad som fungerar väl tillsammans med den omgivande naturen. Vi vill skärpa stadens livsmedelsstrategi så att den senast 2030 är i överensstämmelse med vad staden förbundit sig till i nätverket C40. Stockholms stad ska ha tydliga mål för sänkt andel konsumtion av kött och mejeriprodukter. Olika verksamheter bör hantera frågan utifrån sina egna förutsättningar. För äldreomsorgen kan det handla om att ge äldre rätt till en mat som de är vana vid och

där kan kött- och mejeridelen vara högre. I andra delar av den kommunala förvaltningen kan alternativet vara en helt växtbaserad kost.

Ett viktigt led i arbetet för en hållbar resursanvändning är att nå en klimatneutral bygg- och anläggningssektor till år 2040 genom att ställa miljökrav och stärka samordningen av logistik, teknisk infrastruktur och masshantering i stadsutvecklings- och infrastrukturprojekt. I exploateringsprocesserna ska livcykelbaserade klimatkrav ställas som inkluderar såväl energiåtgången i färdig byggnad och klimateffekter från byggprocessen samt ställas krav på åtgärder som främjar stadsgrönska och biologisk mångfald. Bostadsbolagen ska välja resurseffektiva byggmaterial, arbeta för att minska bygg- och rivningsavfall samt för återbruk av byggmaterial och därtill visa största möjliga varsamhet i samband med upprustningar.

Vi ska hålla nere förbrukningen av naturresurser och begränsa såväl som effektivt återvinna det avfall som en stad producerar. Stadens alla verksamheter ska präglas av en insikt om vikten av att skapa ett långsiktigt hållbart samhälle.

Stockholm ska vara giftfritt och hälsosamt, såväl inne som ute

Ren luft och rent vatten ska vara en självklarhet i Stockholms utemiljöer, men även inomhus ska vi slippa gifter, buller och avgaser. Stadens arbete med att minska hälso-relaterade riskfaktorer och förbättra stockholmarnas inomhus- och arbetsmiljö behöver fortsätta fortlöpande. Detta gäller särskilt buller i bostäder och allmänna lokaler, dålig luftkvalitet, luktstörningar, förebyggande av fuktskador och höga radonhalter. I *Stockholms stads kemikalieplan 2020-2023* beskrivs visionen om ett Giftfritt Stockholm 2030 och vilka åtgärder som ska genomföras för att nå visionen. Åtgärderna handlar om att rensa bort och undvika farliga ämnen i kemiska produkter, varor och byggmaterial som staden använder och verka för att andra aktörer ska arbeta i samma riktning. Barn ska ha rätt till en giftfri vardag i förskola och skola. Staden har ett genomgående fokus på att minska barns exponering. Staden ska därför intensifiera arbetet med att kartlägga och ta bort gifter. Arbetet med att kartlägga och åtgärda dålig inomhusluft och buller i förskola och skola ska snabbas på.

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Stockholm är en stad fri från diskriminering där rättigheter respekteras och stärks

Stockholm ska i den egna verksamheten säkerställa respekt för mänskliga rättigheter och ta ansvar för de internationella överenskommelser som Sverige har förbundit sig till. Arbetet med Agenda 2030:s hållbarhetsmål ska fortsätta och de 17 målen ska inarbetas i stadens verksamheter. Staden ska kontinuerligt arbeta med att utveckla sitt arbete mot diskriminering och följa upp så att arbetsgivare i staden, i och med hbtqi-certifiering, faktiskt lever upp till och ser till att de mänskliga rättigheterna efterlevs. Stadens barns rättigheter ska vara centrala för alla politikområden och stadens barnombudsman ska kontinuerligt se över och utveckla arbetet med att tillgodose barnens rättigheter.

Staden ska informera om vilka rättigheter de som tillhör de fem nationella minoriteterna har. Alla som söker förskola eller skola informeras om att de nationella minoriteterna har utökade rättigheter till modersmålsundervisning från förskolan. Efterfrågan på förskola på samiska och meänkieli ska utredas för att se vilket behov som finns. Efterfrågan på äldreomsorg på samiska och meänkieli ska utredas. Och staden ska säkerställa att dessa rättigheter uppfylls. I alla stadens offentliga lokaler där staden bedriver verksamhet ska det skyltas både på svenska och på de nationella minoritetsspråken, oavsett om

staden äger lokalerna eller hyr lokaler för sin verksamhet. Staden ska även arbeta för att det skapas fler mötesplatser för hbtqi-personer.

Stockholm är en världsledande kunskapsregion

Högskolor och universitet har strategisk betydelse för Stockholms fortsatta utveckling. Staden ska driva på för att öka antalet högskoleplatser i regionen och arbeta för att stärka samverkan mellan akademi och samhälle. Viktiga samverkansfrågor är gemensamma forskningsprojekt inom exempelvis omställning och klimatanpassning, kompetensförsörjning samt student- och forskarbostäder. För att främja kompetensförsörjningen och stärka kopplingen mellan verksamhet, praktik, utbildning och forskning är det av stor vikt att utveckla samarbetet med universitet och högskolor som utbildar exempelvis förskollärare och socionomer och andra bristyrken. Stockholm ska vara ett centrum för internationellt baserad verksamhet inom forskning och utveckling, vilket förutsätter offensiva satsningar på utbildning och infrastruktur.

Staden ska främja utvecklingen av kreativa näringar, miljöteknikföretag, besöksnäring och arbetsintegrerade sociala företag och utveckla arbetet med att göra Stockholm till en hållbar stad. Detta är också angeläget för att bidra till återhämtningen i ekonomin efter coronapandemin, då vissa jobb som finns idag kan riskera att försvinna på grund av den strukturomvandling som krisen väntas påskynda. I mötet mellan människa och teknik ska Stockholm vara den stad som bäst utnyttjar digitaliseringens möjligheter för att göra livet och vardagen enklare och bättre för invånare, anhöriga, medarbetare, företagare, föreningsliv och besökare. För att alla i staden ska kunna ta del av digitala tjänster ska staden göra generösare biståndsbedömningar för de som är i behov av ekonomiskt bistånd för att köpa en dator.

Fler jobbar, har trygga anställningar, är småföretagare och kan enkelt utbilda sig genom livet

Alla stockholmare har rätt till ett arbete med schyssta arbetsvillkor. Arbete är grunden för människors utveckling, delaktighet och egen försörjning. Staden ska arbeta mot målet om full sysselsättning, goda arbetsvillkor och lika lön för likvärdigt arbete för alla. En trygg anställning med goda arbetsvillkor och en fast lön ger människor frihet att forma sina egna liv. Minskade ekonomiska klyftor är en förutsättning för en jämställd, jämlik och hållbar stad. Insatserna för att fler ska få ett arbete ska därför stärkas. Likaså arbetet mot diskriminering på arbetsmarknaden på grund av exempelvis kön eller etnicitet. Arbetslöshet är ett samhällsmisslyckande och ett stort slöseri med mänskliga resurser.

Arbetslösheten i staden har ökat kraftigt till följd av pandemin och unga samt utrikes födda är särskilt drabbade. Krisen har slagit särskilt hårt mot detaljhandel, restaurang- och besöksnäringen i Stockholmsregionen. Vissa av dessa branscher upplevde nedgångar redan före krisen, vilket tyder på att sysselsättningen i dessa branscher troligen inte kommer kunna återhämta sig till tidigare nivåer. Det är därför viktigare än på mycket länge att stadens satsar på vuxen- och yrkesutbildning, studie- och yrkesvägledning och karriärrådgivning för att underlätta för personer som har blivit permitterade, varslade eller uppsagda att byta spår och utbilda sig till ett annat yrke. Staden ska därför starta ett nytt centrum för karriärväxling och omställning vid Campus Åsö för att kunna erbjuda bristyrkesutbildningar, rådgivning och stöd för den som behöver byta bransch till följd av krisen.

Stadens insatser mot ungdomsarbetslöshet ska fortsätta och intensifieras genom att unga ska erbjudas jobb, utbildning eller praktik inom 90 dagar. Fler lokala insatser ska etableras i områden med hög ungdomsarbetslöshet. För att fler unga ska få möjlighet till en första arbetslivserfarenhet ska feriejobben utökas från 9 000 till 10 000 jobb. Vårt mål är att halvera antalet unga som varken arbetar eller studerar (UVAS) till 2025.

Många av det unga som ingår i gruppen UVAS har en funktionsnedsättning därför ska vi satsa på att utöka arbetet med jobbtorgen som riktar sig till personer med funktionsnedsättning för att stärka möjligheten att hitta ett arbete för dem. Funktionsnedsatta är överrepresenterade bland unga som varken arbetar eller studerar och insatser för att de ska hitta ett arbete är därför mycket viktiga. Satsningen på fler Stockholmsjobb ska fortsätta vilket innebär att personer som får försörjningsstöd på grund av arbetslöshet ska erbjudas anställningar inom staden i upp till ett år. Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitiskutvärdering, IFAU, har utvärderat Stockholmsjobben, utvärderingen visade att insatsen har en positiv effekt på deltagarnas möjligheter på arbetsmarknaden. Utvärderingen visar också att deltagarna ska arbeta på befintliga arbetsplatser för att insatsen ska ha en positiv effekt. Stockholmsvärdar som varit en del av Stockholmsjobben ska därmed fasas ut till förmån för platser på befintliga arbetsplatser i staden. Riktade insatser till grupper som står långt från arbetsmarknaden ska intensifieras och särskilda insatser ska genomföras för att nyanlända ska komma i arbete snabbt. Särskilt fokus ska vara att öka kvinnors deltagande på arbetsmarknaden. Insatserna för att underlätta unga ensamkommandes etablering i samhället ska stärkas genom förtydligad samordning och förstärkt studie- och yrkesvägledning.

Utbildning är den viktigaste faktorn för att kunna komma in och stanna kvar på arbetsmarknaden. Fler elever ska klara grundskolan och gymnasieskolan och fler stockholmare ska ges möjlighet att utbilda sig på högskolor och universitet. Stockholm står inför stora generationsväxlingar och behovet av vuxenutbildning ökar. En bättre matchning skulle kunna förbättra kompetensförsörjningen samtidigt som arbetslösheten minskar. Staden ska arbeta för att få fler utbildningsplatser till Stockholmsregionen. Vuxenutbildningen ska stödja det livslånga lärandet med fokus på att utjämna livsvillkor. Satsningar på vuxenutbildningen är dessutom avgörande för minskad arbetslöshet och förbättrad matchning på arbetsmarknaden samt för fortbildning av personal som saknar adekvat utbildning. Detta gäller både utbildning på grundläggande nivå och utbildning som är riktad mot bristyrken. För att öka stadens rådighet och beredskap ska andelen vuxenutbildningar som drivs i egen regi öka inom samtliga avtalsområden.

Kvaliteten i Svenska för invandrare (SFI) ska höjas och undervisningen ska vara mer flexibel med möjlighet att kombineras med annan utbildning eller arbete. Möjligheter att läsa svenska under föräldraledighet ska förbättras och SFI-utbildningarna ska vara spridda över staden. Utbudet inom Komvux ska utökas och kombinationsutbildningar för personer som står långt från arbetsmarknaden prövas, med en tydlig anknytning till stadens kompetensförsörjningsbehov. Målet är att fler kortutbildade ska söka sig till, och klara av en utbildning inom vuxenutbildningen. Både yrkesstudenter på Komvux och studerande på SFI ska kunna söka studentbostad hos stadens bostadsbolag.

Stockholm ska vara en attraktiv stad för småföretagare. Det ska finnas goda och långsiktiga förutsättningar för tillväxt samt trygghet för enskilda företagare och deras anställda. Bostadsbolagen bidrar med lokalupplätelser till lokala handlare och småföretag där det finns ett allmännyttigt bestånd, vilket samtidigt säkerställer tillgången till god närservice. Småföretagare ska få stöd i säkerhets- och trygghetsfrågor inom ramen för bostadsbolagens arbete med de lokala centrumen. I stadsbyggnadsprojekt ska lokaler för kulturutövare, där många är ensam- eller småföretagare, planeras i alla områden,

Med stöd av staden ska den kreativitet som finns hos stockholmarna komma till uttryck inom såväl offentlig sektor som etablerade och nystartade företag. Staden ska samverka med andra aktörer för att öka företagandet och särskilt främja företagande av kvinnor som bor i ytterstaden. Genom ett utvecklat partnerskap mellan arbetsmarknadens parter och en förstärkt yrkesutbildning ökar förutsättningarna att möta företagens behov om exempelvis matchning och kunskapsförsörjning.

De kulturella och kreativa näringarna omfattar idag arton procent av stadens alla arbetsplatser, men såväl scener för musik som teater stängs ner av både logistiska och ekonomiska skäl. Många verksamheter har dessutom fått stänga på grund av pandemin. Det innebär inte bara ökad arbetslöshet och hotande konkurser, det innebär även ett hot mot stadens attraktionskraft och besöksnäring. Staden ska motverka denna utveckling.

Lokalhyresgäster hos staden som får ekonomiska svårigheter på grund av pandemin ska bemötas på ett generöst sätt och individuella bedömningar göras om möjligheten till hyresrabatter oavsett fortsatt statligt stöd. För att motverka arbetslösheten och konjunkturnedgången i bygg- och anläggningssektorn ska stadens bostadsbolag tidigarelägga angelägna upprustnings- och energieffektiveringsprojekt och ges fler markanvisningar.

Stockholm stads ekonomi är långsiktigt hållbar

Utgångspunkten för den ekonomiska politiken är målet att skapa en jämlik, jämställd och hållbar stad, såväl för dagens som för framtidens generationer. En god offentlig ekonomi är en förutsättning för att kunna stärka välfärden. Därför ska Stockholm alltid ha en ekonomi i god balans. Uppdragen i budgeten ska motsvaras av en tillräcklig medelstildelning. I staden använder vi skatten för att främja jämlikhet men för en genomgripande förändring krävs nationella skattereformer. Grundläggande mål för soliditet och investeringskostnader ska garantera långsiktig hållbarhet. Stadens verksamhet ska vara kostnadseffektiv och styras och organiseras så att administrativa kostnader kan hållas låga utan att inverka negativt på verksamheten eller arbetsmiljön

Stockholm är en stad med stort och eftersatt behov av investeringar i framförallt skol- och idrottsanläggningar, bibliotek, infrastruktur och bostäder. Kortsiktigt innebär uteblivna investeringar bättre förutsättningar att visa positiva ekonomiska resultat. Långsiktigt innebär det ökade kostnader och en sämre fungerande stad. Staden ska säkerställa att investeringar genomförs med ett livscykelperspektiv i nivå med de långsiktiga behoven i en växande stad. För långsiktiga lokalbehov är det mest ekonomiskt fördelaktiga att äga lokalerna, vilket innebär att samhällsfastigheter i huvudsak ska byggas och förvaltas av staden. Med en stark driftbudget, högt bostadsbyggande, försäljningar av icke-strategiska fastigheter och en hög kostnadsmedvetenhet i investeringsprojekten kan stadens investeringar fortsatt vara i huvudsak egenfinansierade. Investeringarna ska utgå från långsiktiga befolkningsprognoser och ett tydligt driftskostnadsperspektiv samt användas som ett verktyg för att nå stadens mål om social och ekologisk hållbarhet. Kraftfulla investeringar är också viktiga för att bidra till återhämtningen efter pandemin.

Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

Staden ska vara en bra arbetsgivare som erbjuder goda arbetsvillkor. Medarbetarna ska ha stora möjligheter att vidareutvecklas i sitt yrke och mötas av ett öppet och respektfullt klimat. Delaktighet och inflytande ska stärkas. Stockholm ska ha en styrmodell som vägleds av tillit till välfärdsprofessionens kunskap och yrkesetik. Staden mår bra av medarbetare som vågar och vill bidra till utveckling av stadens verksamhet. Tystnads-kulturer ska inte förekomma, och åtgärder ska sättas in när så behövs.

Handlingsplanerna för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndshandläggare respektive för barnskötare och förskollärare ska fortsätta och fördjupas. Handlingsplaner ska också tas fram för att förbättra arbetssituationen och underlätta rekryteringen av sjuksköterskor samt arbets- och fysioterapeuter inom äldreomsorgen. Staden ska även ta fram en handlingsplan som syftar till att förbättra undersköterskors och vårdbiträdens arbetssituation inom äldreomsorgen. Förutsättningarna att ta över lokalvården i egen regi ska utredas, då lokalvårdarna är viktiga för kvaliteten i stadens verksamheter samtidigt som yrkesgruppens arbetsvillkor behöver förbättras. Nya per-

sonalpolitiska insatser och förmåner som är intressanta för medarbetare i olika verksamheter ska tas fram, exempelvis 80-90-100-modellen som innebär att tillsvidareanställda kan minska arbetstiden till 80 procent med 90 procent av lönen och oförändrad avsättning till tjänstepension. Andra förslag är årskort på SL genom löneavdrag, pensionsväxling och att ta fram utvecklingsprogram för specialister.

Heltid och fasta anställningar ska vara norm, med fortsatt särskilt fokus på äldreomsorgen, där de timavlönades andel av den arbetade tiden ska minimeras. Inte minst Coronapandemin har visat hur oerhört viktigt det är med hög bemanning och trygga anställningar för att minimera smittspridningen i äldreomsorgen. Staden ska skyndsamt ta initiativ till förhandlingar om tecknandet av ett lokalt kollektivavtal för att säkra fasta anställningar i äldreomsorgen. Därtill ska initiativ tas för att teckna kollektivavtal som minimerar användandet av allmän visstidsanställning och timavlönade i stadens verksamheter, med fokus i verksamheter där det är mest förekommande. Liknande krav ska ställas på privata aktörer. Alla som arbetar i Stockholms stad ska kunna leva på sin lön. Bra arbetsförhållanden baserat på de villkor som formuleras i kollektivavtal ska vara lika självklara i upphandlad verksamhet som i stadens egen verksamhet. Stadens personalpolicy ska vara ett konkret stöd för alla verksamheter i staden.

Jämställdhet, jämlikhet och frihet från diskriminering ska genomsyra personalpolitiken, med fokus på förebyggande arbete och ett stärkt systematiskt arbetsmiljöarbete. Arbetsmiljön ska vara fri från trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande särbehandling, och initiativ ska tas till förhandlingar om tecknandet av ett lokalt kollektivavtal mot sexuella trakasserier. Det ska läggas särskilt fokus på transpersoners arbetsmiljö. Stockholm stad ska i sin roll som arbetsgivare arbeta förebyggande med rasism och särskilt arbeta mot diskriminering av afrosvenskar i arbetslivet. Årliga lönekartläggningar ska genomföras och osakliga löneskillnader ska inte förekomma. Lönetillägget för vissa personalgrupper i ytterstaden som infördes på Vänsterpartiets initiativ och senare har permanentats är ett bra exempel på en progressiv utveckling av personalpolitiken.

Arbete i stadens verksamheter ska kunna kombineras med föräldraskap. Det hälsofrämjande arbetet ska fortsätta med fokus på yrkesgrupper med hög sjukfrånvaro och låg faktisk pensionsålder. Arbetsrelaterad psykisk ohälsa ska särskilt uppmärksammas. Hälhetslösningar utvecklas för yrkesgrupper med särskilt utsatta arbetsvillkor. Arbetstiden behöver stegvis kortas med början i hemtjänsten genom gradvis sänkning av heltidsmättet. Vi ser behov av statlig medfinansiering varför frågan behöver utredas på nationell nivå.

Chefers förutsättningar i kvinnodominerade yrken ska förbättras genom fortsatta satsningar på ledarutbildningar, ökade möjligheter till närvarande ledarskap, tillgång till administrativt stöd och ökad uppmärksamhet på chefers arbetsmiljö och arbetsbelastning. Nyckeltal för antal anställda per chef ska tas fram i kvinnodominerade verksamheter. Chefer ska ha god kunskap om den kompetensbaserade rekryteringsprocessen. Arbetsplatserna ska vara tillgängliga och genom breddad rekrytering ska fler utrikesfödda få arbete som chefer och fler personer med funktionsnedsättning få arbete på alla nivåer i staden.

Staden ska ha en långsiktig planering för kompetensutveckling och kompetensförsörjning för att behålla, utveckla och rekrytera medarbetare. Nya vägar ska prövas i stadens egen kompetensförsörjning, exempelvis kombinationer av arbete och studier, valideringsutbildning samt olika inriktningar för collegeutbildningar inom gymnasieskolan och Komvux. Även de som läser en yrkesutbildning på Komvux eller studerar på SFI ska ges möjlighet att få studentbostad hos våra kommunala bostadsbolag. Yrkesgrupper som arbetar med barn i behov av särskilt stöd, liksom de som arbetar inom LSS ska

erbjudas ökade kompetensutvecklingsinsatser. I handlingsplanen för att implementera en enhetlig yrkestitulatur som stödassistent och stödpedagog inom LSS, vilket beslutades föregående mandatperiod, ska ingå utbildning så att alla medarbetare kan nå kompetenskraven. Långsiktiga kompetensutvecklingsmedel ska finnas både som permanenta budgetmedel för ordinarie verksamhet och som stadsövergripande medel för strukturella insatser. Fokus ska vara fortbildningsbehovet i förskola, fritidshem, socialtjänst och äldreomsorg samt yrkesgrupper som berörs av digitalisering och automatisering, enhetlig yrkestitulatur och utbildning inom LSS-området samt utvecklingsprogram för medarbetare med akademisk utbildning och specialister.

Offentlig upphandling är ett medel för att driva utvecklingen i en socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar riktning

Offentlig upphandling och offentliga inköp ska användas strategiskt för att nå de globala målen i Agenda 2030 om ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet. Huvudregeln ska vara att samma regler, krav och mål som gäller för kommunalt driven verksamhet ska gälla för upphandlad verksamhet. Kraven handlar om allt från arbetsrättsliga villkor, meddelarfrihet, anti-diskrimineringskrav och klimat- och miljömål till sociala krav som arbete och praktik för långtidsarbetslösa, feriejobb samt arbete och anpassning av arbetsplatser för personer med funktionsnedsättning.

För att permanent värna välfärden och stoppa vinstsyftande bolag som gör stora vinstuttag på bekostnad av kvaliteten i skolor, gruppboenden och äldreboenden krävs en ny lagstiftning som ser till att skattepengarna stannar i välfärden. Marknadsskolan måste avskaffas för att vi ska kunna skapa en likvärdig skola för alla. Skatter ska gå till det som de är till för. Med borgerliga majoriteter går utvecklingen i motsatt riktning och befäster att välfärden har blivit en marknad, vars negativa konsekvenser har ytterligare synliggjorts under pandemin. Vår politik innebär istället att öka andelen verksamheter i egen regi, främja icke-vinstdrivande verksamheter i välfärden och att överskott återinvesteras i verksamheten. Privata välfärdsaktörer ska också öppet redovisa verksamhetens ekonomi, så att insyn finns i användningen av offentliga medel.

Majoritetens inköpsprogram som även innefattar upphandling av välfärd är på väsentliga områden sämre än stadens tidigare program och styrs i huvudsak av ekonomiska mål snarare än de globala hållbarhetsmålen och ett klimatperspektiv. Där vi vill kunna kräva försäkringar för anställda i privat hemtjänst ser majoriteten krav på för goda arbetsvillkor som detaljstyrning. Där vi vill utvärdera bristande kontinuitet vid LOU-upphandlingar av välfärdsverksamhet och skydda gruppboenden och skyddat boende mot upphandling sätter majoriteten inga gränser i programmet. Där vi vill ha en neutral uppföljning av utförare i valfrihetssystemen och ta särskild hänsyn till ILO:s grundläggande konventioner om mänskliga rättigheter stryker majoriteten dessa mål i sitt program. Vår politik är också att programmet ska gå längre i meddelarfriheten än vad lagen kräver, då privata aktörer till följd av borgerlig politik i allt större utsträckning sköter verksamheter som historiskt varit kommunala angelägenheter. Att anställda slår larm om brister i verksamheten är något som ska hyllas och inte bestraffas som illojalitet vilket förekommit hos privata aktörer under pandemin. För anställda, underkonsulter och underleverantörer hos stadens leverantörer vill vi införa en formell visseblåsarfunktion enligt den nya lagstiftningen, så att alla som arbetar i verksamheterna ska kunna slå larm om oegentligheter utan risk för repressalier. Uppföljningen ska också utvecklas för att snabbt upptäcka arbetsmarknadskriminalitet, exempelvis genom utökade stickprovskontroller i verksamheter där det finns indikationer på att svart arbetskraft förekommer.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområden

För respektive inriktningsmål fastslås mål för verksamhetsområdena enligt nedan:

1. Ett Stockholm som håller samman

- 1.1. Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas likvärdigt
- 1.2. Alla barn i Stockholm har goda och jämlika levnadsvillkor
- 1.3. Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser och ett rättvist samhälle för alla
- 1.4. Stockholm är en tillgänglig stad för alla
- 1.5. Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo i levande och trygga stadsdelar
- 1.6. Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla
- 1.7. Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande och kulturen är en självklar del av demokratin
- 1.8. Stockholm är en stad där alla kan känna sig trygga
- 1.9. Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg med god kvalitet
2. Ett ekologiskt hållbart Stockholm
 - 2.1. Energianvändningen är hållbar
 - 2.2. Transporter i Stockholm är miljöanpassade
 - 2.3. Stockholm har en hållbar resursanvändning
 - 2.4. Stockholm ska vara giftfritt och hälsosamt, såväl inne som ute
3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm
 - 3.1. Stockholm är en stad fri från diskriminering där rättigheter respekteras och stärks
 - 3.2. Stockholm är en världsledande kunskapsregion
 - 3.3. Fler jobbar, har trygga anställningar, är småföretagare och kan enkelt utbilda sig genom livet
 - 3.4. Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar
 - 3.5. Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor
 - 3.6. Offentlig upphandling är ett medel för att driva utvecklingen i en socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar riktning

Stadens styrning, ledning och uppföljning

Staden ska arbeta för en reellt tillitsbaserad styrning, ledning och uppföljning för att stärka kvaliteten i mötet med invånarna och öka medarbetarnas möjligheter att använda sina professionella yrkeskunskaper och utgå från sin yrkesetik. För att staden ska kunna fungera på bästa sätt behövs en helhetssyn med öppenhet för idéer från medarbetarna, vars delaktighet är avgörande för en långsiktigt hållbar verksamhet.

Stadens inriktningsmål och mål för verksamheter ska klargöra vilka uppdrag som nämnder och styrelser får från kommunfullmäktige. Uppdragen ska motsvaras av tillräcklig medelstildelning från kommunfullmäktige, så att inte en obalans mellan uppdrag och resurser leder till ökad arbetsbelastning och försämrad arbetsmiljö. En reellt tillitsbaserad styrning förutsätter tillräckliga resurser. Generella effektiviseringar som i praktiken leder till nedskärningar, ska inte förekomma i välfärden, som länge varit underfinansierad. Vi säger därför nej till försämring av bemanning, arbetsmiljö och kvalitet genom generella effektiviseringar i välfärden. Hela budgetprocessen i staden behöver genomlysas, med fokus på effekterna av generella effektiviseringar och andra budgetverktyg som idag används för prioriteringar. Istället behövs starkare fokus på förebyggande arbete och tidiga insatser. Att snabbt agera innan problem blir för stora är kostnadseffektivt och gynnar såväl individer som staden i stort. När staden går med stora överskott finns utrymme för extra satsningar som lönar sig på sikt och även samhällsekonomiskt.

Kommunstyrelsen ska under året följa upp måluppfyllelsen. Hur målen ska följas upp på ett meningsfullt sätt behöver utformas och utvecklas i nära dialog med verksamhet-

erna och med hjälp av professionens kunskap, där vi ser behov av ett stärkt helhetsperspektiv i hela kommunkoncernen och även ett stärkt medborgarperspektiv. Endast indikatorer som bedöms vara verkligt meningsfulla kvarstår, och ersätts i andra fall med mer relevanta uppföljningsmetoder. Mer uppföljning behöver riktas mot långsiktiga systemeffekter, både problemområden och goda exempel, för att undvika ensidigt fokus på ekonomi. Vem som utför utvärderingen har betydelse för hur den upplevs av anställda och invånare. Kollegialt lärande och dialogbaserad uppföljning är metoder som ger stort utrymme för det professionella omdömet. För att uppföljning ska vara adekvat såväl för professionen som för politiken är det viktigt att fördjupa kunskapen om socioekonomiska skillnader mellan stadsdelar och grupper av invånare samt skillnader mellan könen. Dialogen mellan olika nivåer i staden ska hållas levande för att skapa en lärande organisation.

Förutsättningar

Samhällsekonomiska förutsättningar

Rika länder återhämtar sig men världens fattigaste blir fler

Världsekonomin präglas fortfarande av pandemin även om en ekonomisk återhämtning är på god väg. Det finns fortfarande en osäkerhet om den framtida smittspridningen och nya förekomster av viruset. I likhet med andra ekonomiska kriser är det de mest utsatta människorna som drabbas allra hårdast, framförallt i länder som saknar grundläggande skyddsnät. Takten i återhämtningen varierar i olika delar av världen och kontrasten mellan rika och fattiga länder är stor. Enligt Internationella valutafonden, IMF, har nästan 100 miljoner människor hamnat i fattigdom på grund av pandemin. Global BNP väntas växa med 6 procent 2021 och 4,9 procent nästa år, efter ett fall på 3,7 procent i fjol.

Svensk ekonomi återhämtar sig men hög arbetslöshet kvarstår

Den svenska ekonomin återhämtar sig snabbt efter den djupa nedgången förra året. De omfattande finanspolitiska stödåtgärderna för att stödja näringslivet och hålla uppe sysselsättningen har begränsat fallet i BNP. Arbetslösheten hade varit ännu större utan de statliga företagsstöden, som även bidragit till att många företag kunnat öka sina vinsterna. I praktiken har det blivit en överföring av skattebetalarnas pengar till aktieägarna, vilket är ett mönster som känns igen från tidigare ekonomiska kriser. Stöden till hushållen som drabbats hårt av krisen har inte varit i paritet med miljardstöden till näringslivet.

Konjunkturinstitutet beräknar i sin senaste prognos från augusti att Sveriges BNP växer med 4,4 procent i år och med 3,6 procent år 2022. Arbetslösheten väntas bli 8,9 procent i år för att sjunka till 7,7 procent år 2022. Inom bygg- och fastighetsbranschen ser det ut att bli en positiv utveckling med ökat bostadsbyggande, särskilt vad gäller hyresrätter. Osäkerheten är dock stor beroende på Deltavarianten av viruset och utvecklingen av vaccinationerna. Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, bedömer dock att de närmaste åren ser ganska ljusa ut i kommunerna. En bra real skatteunderlagsutveckling väger upp minskade generella statsbidrag. Ett stort frågetecken är om en "social skuld" har byggts upp i kommunerna och vilken betydelse det kan få för framtida behov.

Det ojämlika Sverige är politiskt beslutat och kan vändas med politik

Stora och växande ekonomiska klyftor är ett allvarligt strukturproblem i Sverige, där ekonomiska ojämlikheten har ökat mest bland alla OECD-länder under de senaste 35 åren. Topp 10 procent i Sverige äger cirka 75 procent av den samlade privata förmögenheten i landet. De svenska dollarmiljardärernas förmögenheter motsvarar nästan 30 procent av Sveriges BNP, och har vuxit snabbt under pandemin. De ökade klyftorna har drivits av stigande, lågt beskattade och skevt fördelade kapitalinkomster och urholkade försäkringssystem. Forskarna Wilkinson och Pickett har i boken *Jämlikhetsanden* påvisat kopplingen mellan ojämlikhet och sociala och hälsorelaterade indikatorer. På senare tid har allt fler ekonomer även visat att ökad ojämlikhet påverkar tillväxten negativt. Det som sticker ut i Sverige är skattepolitiken, där vi är ett av få länder som vare sig har förmögenhetsskatt, arvs- och gåvoskatt eller en fastighetsskatt kopplad till fastighetens fulla värde. Vänsterpartiet i Riksdagen har nu föreslagit en parlamentarisk utredning för att både klarlägga krispolitikens fördelningspolitiska effekter och analysera vilka lärdomar för framtiden som kan dras bland annat som ett resultat av den förda krispolitiken.

Konjunkturen i Stockholm ljusnar

I Sverige har Stockholmsregionen drabbats särskilt hårt av pandemin, men nu syns en tydlig uppgång i konjunkturen. Under andra kvartalet 2021 steg den så kallade Stockholmsbarometern, som mäter hushållens och näringslivets syn på ekonomin, till den högsta nivån sedan mätningarna startade 2003. Detta ska tolkas som att återhämtningen

är väldigt stark, snarare än att konjunkturen nått nya toppnivåer. Återhämtningen det andra kvartalet var bred, även branscher som haft det mycket svårt under pandemin som hotell- och restaurangbranschen och specialiserad butikshandel visade positiva signaler. Bristen på arbetskraft sticker ut, där databranschen har störst arbetskraftsbrist.

Arbetslösheten i Stockholms stad sjunker liksom sysselsättningen

Pandemin har starkt påverkat arbetsmarknaden i riket och i Stockholm på olika sätt. Våren 2020 ökade arbetslösheten kraftigt under några månader till följd av pandemin och dess restriktioner, vilket drabbade storstäderna och i synnerhet Stockholm hårt. Detta eftersom Stockholm har en stor privat tjänstesektor vars verksamheter begränsades starkt av restriktionerna som följde av pandemin. Men redan i början av hösten år 2020 började antalet arbetslösa minska igen och den minskningen har hållit i sig sedan dess. Under hösten och vintern berodde minskningen delvis på att allt fler personer deltog i olika programaktiviteter, men sedan april minskar även denna grupp något.

Antalet långtidsarbetslösa har ökat kraftigt under pandemin. Av det totala antalet arbetslösa på drygt 40 000 i Stockholms stad har nästan hälften varit arbetslösa i minst 12 månader. De som kommer tillbaka i jobb är oftast de som har en utbildning och som sedan tidigare är etablerade på arbetsmarknaden, medan de som är kvar i arbetslösheten ofta har en kortare utbildning och var arbetslösa redan innan pandemin. Ungefär hälften av de långtidsarbetslösa är utrikes födda. Arbetslösheten bland unga ökade kraftigt under pandemins första vår men har förbättrats i takt med arbetsmarknaden i övrigt. När branscher som hotell, restaurang och handel där tillfälliga anställningar är vanliga har börjat återhämta sig har också arbetsmarknaden för unga förbättrats något. Även om pandemin har drabbat storstädernas arbetsmarknad hårdast, förväntar sig Arbetsförmedlingen samtidigt att återhämtningen kommer att kunna bli som starkast i dessa regioner eftersom den privata tjänstenäringen som präglar storstäder har högst potential för att stärkas i en återgång efter pandemin. Samtidigt som arbetslösheten minskar är också sysselsättningstillväxten i Stockholms stad negativ, vilket inte hänt de senaste femton åren. Tillväxten har varit den lägsta sedan år 2006 och i staden är den fortsatt negativ.

Den minskade sysselsättningen sammanfaller med en svag befolkningstillväxt. Under åren 2009-2019 ökade stadens befolkning i genomsnitt nästan 15 000 personer per år. År 2020 var ökningen rekordlåg med ett nettotillskott på 1 478 nya invånare. Första halvåret år 2021 är nettoökningen totalt endast 268 personer, vilket är rekordlåg, trots ett stabilt födelseöverskott. Förändringen beror delvis på att invandringen sjunkit till följd av pandemin, men delvis också på att utflyttningen till andra kommuner ökat, i första hand till närliggande kommuner i övriga länet. Flyttmönstret beräknas ligga kvar på 2020 års flyttbeteende under hela 2021. Därefter väntas flyttbeteendet återgå till det som rådde före pandeminivån.

Budgetens finansiering

Skatteunderlagsutvecklingen

Stadens finansiering bygger till övervägande del på skatteintäkter. Storleken på dessa beror i sin tur på såväl stadens som rikets skatteunderlag och på det kommunala utjämningsystemet. Prognosen för stadens finansiering baseras på Sveriges kommuner och regioners (SKR) skatteunderlagsprognos. I tabellen nedan redovisas SKR:s skatteunderlagsprognos från den 26 augusti, som majoritetens (KS) budget baseras på, den senaste förbättrade prognosen från den 30 september samt regeringens prognos från budgetpropositionen. Skillnaden mellan SKR:s två senaste prognoser är att septemberprognosen visar en starkare skatteunderlagstillväxt, där en höjd prognos för sysselsättningen driver upp tillväxten i lönesumman. Vidare är olika transfereringar något höjda till följd av Budgetpropositionen för 2022. En tydlig förstärkning av konjunkturen i år och nästa år bedöms ge en stark uppgång för de beskattningsbara inkomsterna. Därmed

förutser SKR att det kommunala skatteunderlaget 2021 och 2022 växer snabbare än på flera år och närmar sig den historiskt genomsnittliga takten på 4 procent tillväxt per år. Främst är det lönesumman som driver uppgången. Inkommande statistik över utvecklingen för i år är fortsatt stark och den aviserade finanspolitiken i budgetpropositionen för 2022 bidrar till att höja den ekonomiska tillväxten. Framförallt är det en höjd prognos för sysselsättningen som driver upp tillväxten i lönesumman.

Skillnaden mellan SKR:s augusti- och septemberprognoser är 459,2 mnkr i skatteintäkter och 1,7 mnkr i begravningsavgifter. Den totala skillnaden fördelat på kostnadsutjämning, inkomstutjämning, regleringspost m.m. är 705,1 mnkr. Vårt budgetförslag baseras på SKR:s septemberprognos, vilket ger en nettoskillnad på 509,1 mnkr (705,1 mnkr minus 196 mnkr statsbidrag som majoriteten har räknat med i sin regleringspost, se nedan under Budgetpropositionen 2022).

Olika skatteunderlagsprognoser

Procentuell förändring

	2020	2021	2022	2023	2024	2010–2024
SKR sept 2021	2,1	4,3	4,2	3,7	3,3	
SKR aug 2021	2,1	3,7	3,6	3,4	3,1	16,9
BP sept 2021	2,0	4,3	3,8	2,8	2,8	16,7

Källa: Regeringen, SKR

Budgetpropositionen 2022

I budgetpropositionen föreslås reformer för cirka 74 mdkr år 2022. Åtgärderna inriktas på en snabbare klimatomställning, fler i arbete, stärkt välfärd och att Sverige ska vara ett tryggt land för alla. De viktigaste tillskotten för kommunerna är en ytterligare höjning av det generella statsbidraget med totalt 2,1 mdkr, för Stockholms stad uppgår tillskottet till 196 mnkr år 2022. Dessutom kommer det generella statsbidraget att justeras för att täcka ökade kostnader för en fast omsorgskontakt inom hemtjänsten enligt finansieringsprincipen, där staden beräknas få 32 mnkr år 2022. Det generella statsbidraget kommer även justeras för kostnader inom skolans område avseende nationella prov, lovskola och extra studietid om totalt 24 mnkr för staden år 2022. Dessutom föreslås satsningar på en rad riktade statsbidrag som huvudmännen kan söka. Bland annat ett förstärkt *äldreomsorgslyft* för att stärka kompetensförsörjningen inom äldreomsorgen. Inom *skolan* tillförs en ny skolmiljard och likvärdighetsbidraget förstärks. Vidare satsar regeringen totalt 500 mnkr för att kommunerna ska kunna genomföra klimatåtgärder för att *förebygga klimatrelaterade olyckor*.

Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)

Prisförändringen för kommunal verksamhet 2022 beräknas enligt SKR (september) till 2,1 procent, vilket baseras på en prognos för timlöneökningarna för anställda i kommunerna inklusive kända förändringar av lagstadgade och avtalsenliga uppgifter. Som jämförelse anges PKV för innevarande år till 2,4 procent och uppskattas till 2,5 procent för 2023 och 2,3 procent 2024. Då SKR betraktar den kontinuerliga ökningen av kvaliteten på arbetsinsatsen, bland annat till följd av högre utbildningsnivå och därmed höjda löner, som en volymförändring och inte en prisförändring justerar SKR ned timlöneökningarna med en uppskattad kvalitetsökning.

Omsorgsprisindex (OPI)

Ersättningsnivåerna för vård- och omsorgsboende räknas upp i enlighet med omsorgsprisindex, som för 2021 uppgår till 1,5 procent (3,0 procent år 2020). OPI är framtaget

tillsammans med Vårdföretagarna och Sobona och är ämnat att användas vid upphandling av verksamhet inom Kommunals löneavtalsområde. Publicering av indexet görs normalt i december.

Lärdomar av pandemi, behov av en återstart och att möta den sociala skulden

Coronapandemin har synliggjort stora revor i välfärden, framförallt inom äldreomsorgen, där många äldre avlidit och där brister i bemanning och arbetsvillkor försvårat medarbetarnas möjlighet att göra sitt jobb på bästa sätt. Konjunkturedgången drabbade Stockholmsregionen särskilt hårt och även om det var glädjande när det redan under våren stod klart att konjunkturen vände snabbare än väntat har många blivit arbetslösa som en följd av pandemin. Därför krävs att staden sätter in nödvändiga resurser för en återstart av ekonomin och alla de verksamheter som fått stå tillbaka under pandemin.

Ett flertal insatser som riktar sig till stadens invånare har ställts in, minskat eller bytt form och det har lett till att många inte fått de insatser som de har rätt till och är vana vid. För vissa grupper av människor har det varit svårare att söka hjälp eller att ta till sig den hjälp som kunnat erbjudas, och personal i dessa verksamheter och alla anhöriga till de som får stöd från staden har fått dra ett tungt lass. Detta sammantaget har lett till en social skuld som staden behöver sätta in åtgärder för att möta. Arbetet ska utgå från ett barnperspektiv och inkludera att fånga upp barn som behövt uppleva anhöriga bli allvarligt sjuka, arbetslöshet och oro. Samtidigt ska beredskapen för kommande kriser och pandemier utökas. Välfärden ska stärkas liksom stadens rådighet över och beredskap inom strategiska välfärdsområden. Det behövs en kraftfull satsning på vuxen- och yrkesutbildningar och ekonomin behöver stimuleras genom gröna investeringar som ökar takten i klimatomställningen och samhällsinvesteringar som minskar bristen på bostäder, skolor och idrottsanläggningar.

Nu är vaccinationsgraden på en hög nivå och de flesta restriktioner har lyfts, men än är inte pandemin över, i synnerhet då många runt om i världen ännu inte fått tillgång till vaccin och staden behöver stå beredd inför eventuellt nya perioder av ökande smittspridning. Dessutom är vaccinationsgraden lägre i vissa områden. Staden måste använda alla resurser som är möjliga för att förhindra smittspridningen inom verksamheterna, särskilt i de verksamheter där personer i riskgrupp ingår. Därför bör staden ta fram en strategi för att öka andelen vaccinerade medarbetare inom vård, skola och omsorg. Staden behöver också sätta in resurser för att arbeta av den sociala skulden. Pandemin visade tydligt att staden inte hade den beredskap som krävdes, varför det finns ett stort behov av ett förstärkt beredskapsarbete för att bättre kunna hantera framtida kriser.

Det begicks stora misstag under pandemins början och om smittspridningen skulle öka är det avgörande att dessa misstag inte upprepas. Vid händelse av ökad smittspridning måste staden stärka sin styrning av stadsdelsnämnderna och utnyttja krisklausulerna i avtalen med privata aktörer fullt ut för att säkerställa att alla äldre med konstaterad eller misstänkt smitta isoleras genom kohortvård eller särskilda förstärkningsteam inom hemtjänsten. Inspektioner och tillsyn måste även intensifieras för att säkerställa att grundläggande smittskydds- och hygienrutiner upprätthålls inom samtliga verksamheter. Staden behöver driva på att regionen säkerställer testning enligt de behov som finns i dagsläget. Den medicinska kompetensen inom äldreomsorgen behöver stärkas genom fler sjuksköterskor och högre läkarnärvaro.

Pandemin hade stor påverkan på vissa branscher med arbetslöshet som följd. I synnerhet drabbades kultur- och besöksnäringen samt restauranger och kaféer i stor utsträckning. Staden behöver därför aktivt arbeta för en nystart. Genom att höja allmännyttans produktionsmål för bostäder kan ekonomin i stort stimuleras samtidigt som bostads-

bristen motverkas. Staden behöver även se till att lokalförvaltande nämnder och bostadsstyrelser, exempelvis fastighetsnämnden och bostadsbolagen, har reella möjligheter att ge hyreslättnader och på andra sätt underlätta för bland annat kulturaktörer, föreningslivet och lokala handlare att hyra lokaler av staden. Stadens modeller för kulturstöd och föreningsbidrag måste förändras för att klara behovet av ändamålsenliga lokaler samtidigt som hyresintäkterna ska räcka till för löpande underhåll och upprustning. Förslaget till strategi för nattklubbar och livescener behöver också skärpas, bland annat för att behålla kommunal rådighet över fastigheter och mark i områden som passar för kulturell verksamhet och för att underlätta för kulturutövare att behålla sina avtal med privata fastighetsägare. Kulturlivet har fått göra stora uppoffringar och stå tillbaka för att minska smittspridning, nu behövs tydliga strategier och ökade resurser för att rädda och främja det fria kulturlivet. Vi utökar satsningarna på arbetsmarknadsåtgärder för att de som blivit arbetslösa under pandemin ska få stöd att komma i arbete och inte riskera att hamna i arbetslöshet under längre tid. Satsningarna på kulturen är också satsningar på arbetsmarknaden för alla de kulturarbetare som har sett sin bransch nästintill försvinna.

Socialnämndens rapport om pandemins påverkan på utsatta grupper *Analys av följder av covid-19-pandemin på särskilt utsatta grupper* visar att staden står inför en social skuld efter att många insatser behövt ställas in eller förändrats och på grund av att förutsättningarna att söka stöd har minskat under pandemin. Många elever har fått undervisning digitalt och det har varit en omställning som inte alla elever klarat av. Även anhöriga har påverkats i hög grad då staden inte kunnat tillhandahålla stöd. Tillsyn av verksamheter inom äldreomsorgen och socialtjänsten uteblev i många fall under pandemin.

För att möta den sociala skulden föreslår vi ett flertal lösningar bland annat baserat på ovanstående rapport:

- ökat digitaliseringsstöd riktat till hemlösa, funktionsnedsatta och personer som har stöd inom socialpsykiatri
- fortsatt utveckling av digitala former av stöd inom socialtjänsten
- utökat stöd till alla anhöriga som omfattas av *Stockholms stads program för stöd till anhöriga 2021-2024*
- utökade resurser för att det eventuellt finns ett uppdämt behov av stöd och hjälp för våldsutsatta som inte kunnat söka hjälp under pandemin
- stöd till de som hamnat efter i undervisningen på grund av pandemin så att de kan ta igen det som de missat
- fortsatt krisstöd till alla anställda inom äldreomsorgen som upplever att de har behov av det
- ökat utrymme för budget- och skuldrådgivning där behovet kan tänkas öka som en följd av pandemin
- ökad tillsyn och inspektion av alla de verksamheter där tillsyn inte kunnat bedrivas på grund av de restriktioner som pandemin medfört
- ökade resurser för att stötta det fria kulturlivet
- ökade resurser för arbetsmarknadsåtgärder
- ökade resurser för att stötta föreningslivet

Slutligen behöver välfärden stärkas i grunden för att kunna stå stark genom framtida kriser. Under pandemin har Vänsterpartiet drivit frågan om överanställning för att säkerställa personaltillgång inom välfärden. Välfärdens verksamheter behöver nu byggas upp så att det finns utrymme även för att hantera kriser. Den konstanta nedskärningen och hoten om nedskärningar måste få ett slut, så att välfärdens sektorer ska kunna lita på att deras resurser ökar både i takt med ökade krav och i takt med ökade löne- och

varukostnader. Satsningarna på välfärden är även de viktiga för att stärka arbetsmarknaden efter pandemin då det möjliggör fler anställda inom välfärden.

Utöver det behövs långsiktiga satsningar på arbetsmiljön för att fler ska vilja arbeta inom och stanna kvar inom välfärdsyrken. Allt för stor personalomsättning gör ett långsiktigt beredskapsarbete svårare, då värdefull kunskap försvinner med medarbetare som slutar. Staden behöver också utveckla beredskapsarbetet för framtida kriser så att vi nästa gång har en genomtänkt plan för hur krisen ska hanteras - för att undvika stora misstag och långsamt agerande vid kommande kriser.

Solidarisk finansiering, investeringar och hållbar resursanvändning

Vänsterpartiet tar ansvar för staden. Vi arbetar för en jämlik, jämställd och ekologisk hållbar stad med en långsiktigt hållbar ekonomi, där våra gemensamma behov och den gröna omställningen anger riktningen för stadens politik. För oss är det självklart att staden ska göra de nödvändiga investeringarna för att möta behoven hos en växande befolkning - såväl bostäder med överkomliga hyror som förskolor, skolor, LSS-boenden, äldreboenden, idrotts- och kulturanläggningar samt teknisk infrastruktur. Stockholm behöver därmed ha ett ökat strategiskt ägande för att skapa den jämlika stad som vi vill leva i och staden ska också vara ett föredöme som arbetsgivare.

För att klara välfärden krävs skatteintäkter som förstärker driftsbudgeten, men framförallt avsevärt högre generella, permanenta statsbidrag. Den största delen av stadens inkomster kommer från skatter som betalas av stockholmare med vanliga löner. De ökade generella statsbidragen, som inte minst Vänsterpartiet varit med och drivit fram, och andra statliga stödåtgärder på grund av pandemin har avsevärt stärkt stadens inkomster. Stadens bokslut visar stora överskott samtidigt som majoritetens svaga driftsbudgetar fortsätter att tvinga verksamheterna till åtstramningar.

I Stockholm använder Vänsterpartiet kommunalskatten och andra intäkter för att främja ett jämlikt, jämställt och hållbart samhälle som kommer alla invånare till del, men för att få en grundlig förändring till stånd krävs en omfördelning på nationell nivå. Sverige hör till de få länder inom Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) som varken har förmögenhetsskatt, arvsskatt, gåvoskatt eller fastighetsskatt kopplad till fastighetens värde. Idag betalar ofta små lokala företag mer i skatt än stora vinstrika multinationella företag. Det är orimligt. Företagsbeskattningen måste ändras och regelverket mot skatteflykt skärpas.

Välfärden behöver rustas, inte skäras ned, vilket för framförallt äldreomsorgen har blivit smärtsamt tydligt under pandemin. Vi säger därför nej till bibehållen skattesänkning i staden, som inneburit sänkta ambitioner för välfärden och försämrad driftsekonomi, vilket framförallt påverkar kvinnor som verkar inom och tar del av välfärden. Tillsammans med den sänkta byggtakten, inte minst för allmännyttan, och därmed lägre exploateringsintäkter kan en försämrad driftsekonomi även påverka stadens kreditbetyg. De senaste tre åren har nedskärningar i stadsdelsnämnderna, kulturnämnden och utbildningsnämnden blivit kanske det tydligaste resultatet av den skattesänkning som de blågröna behåller för fjärde året. Ombildningspolitiken har därtill avsevärt ökat otryggheten bland allmännyttans hyresgäster och minskar antalet hyresrätter med överkomliga hyror i en tid när bristen på bostäder för låg- och medelinkomsttagare är stor. Även för år 2022 riskerar konsekvenserna för stockholmarna att bli tuffa och medarbetarna fortsätter att pressas hårt i sin svåra uppgift att göra ett bra jobb i en fortsatt underfinansierad välfärd.

Stadens förutsättningar påverkas i hög grad av den statliga skattepolitiken. För att kunna skapa fler jobb, höja kvaliteten i välfärden, öka investeringarna i hyresrätter med överkomliga hyror och bygga en infrastruktur som gynnar både människor och klimat krävs högre skatteintäkter, framförallt på stora förmögenheter och kapitalinkomster. Med

Vänsterpartiets skattepolitik på riksnivå kan inkomstskatten sänkas för låg- och medelinkomsttagare medan en extra välfärdsskatt föreslås på inkomster över 85 000 kronor i månaden. Kapitalägare och höginkomsttagare får därmed solidariskt betala mer för välfärden än de gör idag. För att stoppa det mångåriga skatteslöseriet, som ger vinstsyftande bolag rätten att tjäna grova pengar på bland annat skolor, äldreboenden och insatser för funktionsnedsatta och utsatta barn, krävs en reformerad lagstiftning som ser till att skattepengarna stannar i välfärden och kommer brukarna och de anställda till del.

Vänsterpartiets budgetmotion i riksdagen för 2022 – *Röd politik för en grön omställning* – ger förutsättningar att återstarta den svenska ekonomin efter coronapandemin med en grön omställning av samhället som skapar utveckling och arbetstillfällen i hela landet. Koldioxidutsläpp och arbetslöshet ska minska och den ekonomiska jämlikheten öka. Utöver regeringens 3 miljarder kronor tillför Vänsterpartiet ytterligare 10 miljarder kronor i generella statsbidrag för 2022. Vänsterpartiets budgetförslag ökar tryggheten genom ett stärkt socialförsäkringssystem och tryggare arbetsvillkor. Småföretagare ges bättre förutsättningar och infrastrukturen kan byggas ut. Ett särskilt investeringsstöd för samhällsfastigheter om 10 miljarder kronor under 2022-2024 föreslås för att möta de stora eftersatta investeringsbehoven i kommuner och regioner. Hela samhället måste ställas om för att hantera klimatkrisen, och Vänsterpartiet vill därför påskynda den gröna omställningen med satsningar om 32 miljarder kronor till bostadssektorn, transportsektorn, energiproduktionen och industrin. Dessutom vill vi införa en grön investeringsbank, topplån till klimatsmart byggande och kreditgarantier för elnätsinvesteringar, vilket ger möjligheter till investeringar för omställning motsvarande 118 miljarder kronor.

Jämlik och hållbar återstart

Vänsterpartiet har i 2022 års budget finansierat en extra satsning om 459,2 mnkr på en jämlik och hållbar återstart av Stockholm, genom ett ökat skatteunderlag i SKR:s septemberprognos, utöver finansiering till välfärden i ordinarie verksamhet i nämnderna. Satsningen fördelas med 229,2 mnkr vardera på driftsbudgeten för ”Jämlik återstart” och investeringsbudgeten för ”Hållbar återstart”, under Centrala medelsreserven.

Vi har nu en bättre ekonomisk situation än man kunnat hoppas och det är nu dags att applåderna från balkonger växlas in ökade resurser och stärkt välfärd. Den blågröna alliansens budget präglas av en bristande tilltro till personalens kompetens och en övertro på marknadens förmåga att lösa de problem som finns. Med varje privatisering som majoriteten genomför följer kostnader för kontroll, reglering och uppföljning och pengar till revisorer, som skulle behövts i den ordinarie verksamheten.

Välfärden behöver skalas upp, till en början för att betala av på den sociala skuld som uppstått under pandemin och inneburet stora påfrestningar på vårt samhälle och i stor utsträckning burits upp av stadens personal. Vi vet heller ännu inte vilka de slutgiltiga konsekvenserna blir för skola och omsorg i termer av oro och stress, ökad arbetsbelastning, förlorad studietid och allt annat som följer på denna svåra tid.

Vår satsning gör det möjligt att förstärka och förbättra såväl medarbetarnas arbetssituation som stockholmarnas tillgång till den offentliga sektorn. Det som blev tydligt för alla under pandemin är att våra förutsättningar för att klara sådana kriser är ett starkt samhälle och att det är personalens arbetsvillkor och förutsättningar att göra ett gott jobb som är vårt bästa skydd.

Vi vill även öka alla stockholmarnas möjlighet att njuta av naturen och återhämta sig utan att behöva resa långt. I vår utökade satsning ingår att fördela medel som kan öka tillgängligheten till naturen genom guider, förbättrad skyltning och stigar, vandrings- och

cykelleder, toaletter och matplatser och allt annat som möjliggör för människor att komma ut i det gröna. Därutöver satsar vi även på ökade idrotts- och cykelinvesteringar.

Jämlik återstart

Den förstärkta driftsbudgeten innehåller bland annat medel för följande satsningar (beloppen är preliminära och kan ändras efter behoven):

- Bemanningspengar om minst 50 mnkr för att få ner antalet timavlönade i äldreomsorgen. Pengarna ska vara sökbara för alla utförare som uppfyller uppsatta kriterier och kan redovisa att pengarna används såsom syftet med medlen är.
- Personalförbättringsmedel om 40 mnkr för personalgrupper som har drabbats mest av pandemin, inom förskola, skola och äldreomsorg.
- Idrottssatsning om 15 mnkr för att främja föreningslivets återstart, med fokus på att ungdomar och ledare ska åter bli aktiva i föreningarna.
- Ungdomssatsning på fritidsgårdarna om 20 mnkr med fokus på utökad verksamhet i ytterstaden
- Övriga behov.

Hållbar återstart

Den förstärkta investeringsbudgeten innehåller bland annat medel för följande satsningar, och beloppen är preliminära och kan ändras efter behoven:

- Idrottsinvesteringar om 70 mnkr, för att höja takten i renoveringar och nyinvesteringar i idrottsanläggningar i kommunal regi
- Grönare Stockholm om 50 mnkr, med prioritet särskilt till ytterstaden för att öka tillgången till grön rekreation, parker, gångstråk, naturreservat etc.
- Cykelparkeringar och cykelgarage om 5 mnkr i alla stadsdelsområden och på fler platser i innerstaden.
- Kostnader om 10 mnkr för samordning för anläggning av nytt område med odlingslotter mellan Sätra och Bredäng
- Övriga behov.

Investeringar för en hållbar stad

Stockholm är en rik stad som uppfyller mycket höga mål för soliditeten, har högsta möjliga kreditbetyg och mycket höga fastighetsvärden. Generellt är fastigheternas marknadsvärde ungefär dubbelt så högt som det bokförda värdet i koncernens balansräkning. Vi ifrågasätter majoritetens privatiseringsstrategi att utesluta nödvändiga skattehöjningar och allmännyttans möjligheter att öka bostadsbyggandet, och istället prioritera skattesänkning och försäljningar av bostäder, förskole- och skollokaler. Detta sammantaget med strategin att i hög grad överlåta byggandet av samhällsfastigheter till privata vinstdrivande aktörer, som staden får betala med högre hyreskostnader i ett livscykelperspektiv, medför långsiktigt negativa effekter för stadens ekonomi. Dessutom minskar stadens rådighet över nödvändiga investeringar, främst bostäder, äldreboenden, förskolor, skolor, kultur- och idrottsanläggningar samt utvecklingen av en hållbar infrastruktur för bland annat vattenförsörjning och framkomlighet i trafiken.

Staden måste istället utforma en investeringsstrategi som ger vägledning för investeringsprioriteringar när befolkningen ökar och som syftar till att förverkliga ett jämlikt, jämställt och hållbart samhälle. Investeringar i bostäder och infrastruktur som gång-, cykel- och kollektivtrafik ska vara prioriterade liksom investeringar som syftar till att i högre grad minska klimatpåverkan och åstadkomma ökade energieffektiviseringar. I samband med nya investeringar ska drifts- och underhållskonsekvenser alltid analyseras ur ett hållbarhetsperspektiv och en jämställdhetsanalys ingå i beslutsunderlaget. En stor andel av stadens infrastruktur når sin tekniska livslängd de kommande åren och det

kommer att kräva stora investeringar. Det ger samtidigt möjligheten att bygga in modern teknik och transportlösningar som möjliggör en hållbar stad framöver.

Det långsiktiga bostadsmålet 140 000 nya bostäder fram till 2030 och bostadsåtagandet till följd av tunnelbanans utbyggnad behöver kompletteras med ett mål om att minst 60 procent av alla markanvisade bostäder ska vara hyresrätter för att möta bostadsjämligheten. Uppföljning visar att från 2010 till och med tertiäl två 2021 har 62 380 bostäder påbörjats, vilket är mindre än hälften av slutmålet. Bostadsbyggnadstakten måste därför öka, framförallt av hyresrätter med överkomliga hyror. Ett viktigt led i att komma ikapp är att berörda nämnder omgående startar arbetet för att bygga minst 30 000 nya bostäder på före detta Bromma Flygplats. Fram till år 2040 är vårt mål att 12 000 bostäder för äldre byggas och att nollvisionen mot hemlöshet bland äldre uppnås till år 2025. Planeringen för att tillgodose behovet av bostäder enligt SoL och LSS ska uppnås, och takten behöver öka för att alla ska få en bostad som tillgodoser behoven. Därutöver ska staden främst satsa på ökade investeringar i miljö, klimatanpassning, kunskap, välfärd, idrott och kultur, samt i övrigt det som krävs utifrån befolkningsutvecklingen.

Stadens egna bolag ska i första hand stå för utbyggnaden av samhällsservice som förskolor, skolor, gruppbonden och vård- och omsorgsbonden samt park- och grönområden för att behålla stadens rådighet över driftskostnaderna i ett livscykelperspektiv. Effektiva lösningar ska alltid sökas genom tidig samverkan med berörda nämnder, och stuprörspanering när det gäller planering av till exempel idrottsytor och andra samhällsfunktioner ska inte förekomma. Planering av idrottsanläggningar ska göras i ett tidigt skede och i samverkan med skolplanering och bostadsplanering, och fullt ut integreras i den löpande planeringen. Samarbete ska sökas med närliggande kommuner när det gäller byggandet av nya idrottsanläggningar, för att uppnå samordningsvinster. Planeringen för arbetsplatser ska göras i samverkan med bostadsplaneringen, vilket är särskilt viktigt för utvecklingen av ytterstaden och framförallt för Söderort. Samtidigt behöver kontorslokaler byggas så att de blir flerfunktionella och därmed kan ställas om exempelvis till bostäder om efterfrågan på kontorsfastigheter minskar efter pandemin.

Samverkan med externa aktörer krävs för att till exempel klara utbyggnaden av seniorbostäder med hyresrätt och vissa samhällsfastigheter, men kräver också att samverkan syftar mot målet om en jämlik, jämställd och hållbar stad, och inte leder till ökade kostnader i ett livscykelperspektiv. Till skillnad från majoriteten vill vi att staden själv också ska bygga nyproducerade seniorbostäder, och att andelen allmännyttiga seniorbostäder med hyresrätt ska upprätthållas genom att även Micasa tilldelas markanvisningar.

Lösningen på det ökade behovet av investeringar är således inte att stoppa stadens egna investeringar i nya bostäder och samhällsfastigheter, att i allt högre grad förlita sig på inhyrning hos externa aktörer eller att sälja ut allmännyttiga bostäder och centrumanläggningar. Staden behöver istället övergå till en långsiktigt hållbar fastighetsförvaltning, vilket innebär att genom fortsatt ägande och byggande behålla rådigheten över driftskostnaderna i ett livscykelperspektiv, men också att genom försäljning av fastigheter som saknar strategisk betydelse minska räntekänsligheten för staden.

Grön omstart av ekonomin

Pandemin har slagit hårt mot ekonomin och sysselsättningen. Stockholmsregionen är särskilt hårt drabbad och en påtaglig andel av stockholmarna har det senaste året blivit permitterade, varslade eller uppsagda. Männens sysselsättningsgrad har dock återhämtat sig helt medan kvinnornas sysselsättning fortsätter att minska, där en förklaring kan vara att de i högre grad har tidsbegränsade anställningar.

Även om ekonomin successivt återhämtar sig finns kvarstående stora behov av stimulanser för att säkerställa att återhämtningen efter konjunkturnedgången fortskrider samt att arbetslösheten motverkas med offensiva satsningar för att inte permanenta dagens höga nivå. För första gången på 20 år syns tyvärr en liten ökning av antalet hushåll som uppbär ekonomiskt bistånd, vilket kan vara en första synlig effekt av pandemin.

En viktig uppgift för det offentliga är att upprätthålla höga investeringsnivåer i syfte att främja sysselsättningen och motverka konjunkturnedgång i till exempel bygg- och anläggningsbranschen. Det är också en möjlighet att genom strategiska investeringar ta stora kliv framåt i klimatomställningen. Staden behöver därför tidigarelägga planerade investeringar och tydligt rikta dessa mot åtgärder som bidrar till sänkta utsläpp, energieffektivisering och anpassning till ett förändrat klimat.

Vänsterpartiet vill under mandatperioden därför investera totalt 3 till 3,5 miljarder kronor för att stimulera ekonomin, skynda på klimatomställningen och anpassa staden till ett förändrat klimat.

- Upprustning och energieffektivisering
- Strategiska klimatinvesteringar
- Hållbara transporter

Upprustning och energieffektivisering

Många av stadens sim- och idrottsanläggningar är byggda under samma period och är i stort behov av upprustning. Staden behöver därför öka takten i upprustningen och samtidigt vidta välbehövliga åtgärder för att till exempel minska energianvändningen i fastigheterna, installera solpaneler på tak och säkerställa laddmöjligheter för elbil och elcykel vid alla stadens fastigheter. Vår gröna omstart i kombination med en stark driftsbudget ökar utrymmet för upprustning av stadens fastigheter.

För att komma till rätta med bristen på idrottsanläggningar ska staden gå vidare med investeringar i enlighet med det idrottspolitiska programmet och samtidigt främja barns möjligheter till lek, rörelse och en aktiv fritid genom att rusta barns lek- och utemiljöer samt skapa utrymme för fysisk aktivitet och spontanidrott inom bebyggda områden. Under de kommande fyra åren ska därför merparten av stadens parkleksbyggnader att upprustas eller ersättas med en ny byggnad som är anpassad efter stadsdelens behov. Kringliggande lek- och spontanidrottsytor kommer även ingå i projekten.

Det finns också stora behov av ökade investeringsmedel för angelägna re- och nyinvesteringar i stadsmiljön i stadsdelarna, bland annat genom Grönare Stockholm. Investeringarna ska utgå från lokala behovsanalyser och användas för att till exempel upprusta och åtgärda eftersatt underhåll av offentliga miljöer, förskolegårdar och lekplatser.

Strategiska klimatinvesteringar

Staden ska fortsätta med långsiktiga och strategiska klimatinvesteringar inom ramen för Klimatmiljarden, och investeringar ska genomföras i den omfattning och takt som krävs för att hålla god fart mot målen. Satsningen som är 1,5 miljarder kronor under mandatperioden utgår från insikten att om vi vill nå de högt satta klimatmålen om ett fossilbränslefritt Stockholm 2035 så kräver det stora investeringar. Därför vill vi att staden ska initiera projekt och åtgärder med hög klimatnytta och breda synergieffekter, bland annat utifrån förslagen i de rapporter som tagits fram som stöd för stadens styrdokument *Miljöprogram 2020-2023* och *Klimathandlingsplan 2020-2023*.

Staden ska ha möjlighet till utökad investeringsram om detta krävs för att nå målen om en fossilbränslefri stad till 2035. Strategiska klimatinvesteringar som kan finansieras

genom Klimatmiljarden är till exempel biokolsanläggningar, elektrifieringsprojekt, investeringar i sol- och vindkraft samt innovativa sätt att lagra energi i till exempel vätgas. Detta är åtgärder som är viktiga bland annat för klimatrustning av bostäderna i staden. En stad som växer innebär också ökad belastning på den omgivande miljön. Ett exempel är Stockholms vattenkvalitet som kräver allt mer insatser men ändå går i en oroande riktning. Stockholm kan fortsätta vara staden vid vattnet som går att både dricka och bada i men det kräver att vi gör de nödvändiga investeringarna nu.

Vidare inrättas en klimatfond om 100 miljoner kronor för att stödja forsknings- och utvecklingsprojekt som främjar omställning och klimatanpassning. Medel ur fonden för finansiering av forskningsstudier och utvecklingsprojekt ska kunna sökas av akademien och stadens verksamheter. Projekten kan till exempel handla om att utvärdera klimategenskaperna av olika satsningar och investeringar i syfte att hjälpa staden att fatta politiska beslut som ger så stor effekt på klimatutsläppen som möjligt och stödja verksamheternas arbete med att identifiera risk- och sårbarhetsfaktorer kopplade till exempelvis skyfall och värmeböljor. En vetenskaplig klimatpanel tillsätts under kommunstyrelsen för att hantera och fatta beslut om inkomna ansökningar till fonden, samt för att stödja, följa och kritiskt granska stadens arbete för att uppnå ett fossilbränslefritt Stockholm senast år 2035.

Hållbara transporter

De kommande åren är det helt nödvändigt att staden fortsätter att bidra till omställningen till ett annat sätt att transportera sig som är långsiktigt hållbart och som samtidigt minimerar konflikterna i gaturummet med fotgängare och andra trafikanter. Trettioåtta procent av alla resor inom staden görs till fots, vilket är en hög siffra internationellt sett. Därför behövs en riktad satsning för att förbättra, förenkla och förtydliga infrastrukturen för fotgängare med bland annat en översyn av skyltningar och målade övergångsställen. För att uppmuntra stockholmarna att cykla krävs stora investeringar i en trygg, säker och effektiv cykelinfrastruktur, tydlig separering av gaturummet inklusive tydliga övergångsställen, bra parkeringsmöjligheter för cykel, information om trafikregler, att låne-cykelsystemet sprids till ytterstaden, samt fler åtgärder som närmare specificeras under nämnderna i denna budget.

En god stadsplanering kan också minska behovet av bilresor i människors vardag genom att den nödvändiga servicen finns på rimliga avstånd samt även genom att kollektivtrafiken fungerar väl för de vardagsbehov som ligger bortom cykel- och gångavstånd. För att göra nya resmönster enkla och lockande kommer det att krävas stora investeringar i bättre kollektivtrafikvägar utöver investeringar i cykel- och gångvägar. Gaturummet måste omfördelas från bilar till kollektivtrafik, gång och cykel och den omställningen kommer att kräva satsningar i början men snabbt ge goda resultat. Vi ska nå en fossilbränslefri fordonsflotta år 2030 och istället gå över till eldrivna transporter. För att åstadkomma denna elektrifiering av transporter kommer det att krävas stora satsningar på infrastrukturen, såväl inom produktionen som inom tillgänglighöjandet. Staden är en stor aktör på området och måste visa sig villig att investera i den nya tekniken för att den ska skalas upp snabbt. Vi gör även kraftfulla satsningar på infrastruktur för laddning av elfordon i alla delar av staden och satsar på att tillgängliggöra låne-cyklar i hela staden, vilket förutsätter särskild prioritering av satsningar på hyreshusområden i ytterstaden.

Pandemin har visat att våra nuvarande transporter är sårbara för störningar så vi avsätter resurser till att snabbt ställa om till de förändrade resmönstren mot gång- och trafik genom så kallade Pop-up gång- och cykelbanor som framgångsrikt använts i övriga världen. Det är även viktigt att skötseln av gaturummet fungerar väl och de senaste åren har visat problemen med upphandling av exempelvis snöröjning. Vetenskapen pekar

entydigt på stora svängningar i väder under kommande år och staden bör ha en snöröjning i egen regi. Det kommer att kräva initiala investeringskostnader men kommer på sikt att bespara oss kostsamma granskningar och rättsprocesser.

Övriga investeringar och avsättningar

Avsättningar till kompetensutveckling, tillgänglighet, sociala investeringar m.m.

Vi föreslog i bokslut 2020 att avsätta 100 mnkr mer än majoriteten för strukturella kompetensutvecklingsinsatser, totalt 250 mnkr, samt 250 mnkr för sociala investeringar i likhet med majoriteten, som utökningar av kvarvarande reservationer från föregående mandatperiod. Dessutom föreslog vi att i bokslutet 2020 reservera 100 mnkr av eget kapital för tillgänglighetsinvesteringar. Inför kommande bokslut för år 2021 kvarstår våra förslag utöver majoritetens förslag till avsättningar samt ett förslag om bonus om cirka 5 000 kr till anställda inom omsorgen och de pedagogiska verksamheterna som uppskattning för insatser under pandemin, totalt cirka 230 mnkr.

Investeringar i ett högt bostadsbyggande

Staden ska omgående starta förberedelser för att skapa en ny hållbar stadsdel i Bromma med minst 30 000 nya bostäder när flygplatsen läggs ned, som en såväl klimatpolitiskt som bostadspolitiskt nödvändig åtgärd. Stadens allmännyttiga bostadsbolag ska återgå till att investera i ett högt bostadsbyggande och kontinuerligt pröva möjligheten att köpa mark och fastigheter för att bidra till fler hyresrätter med överkomliga hyror. Inte minst är det viktigt att bidra till att skapa jobb och stimulera ekonomin i den lågkonjunktur som vi fortfarande faktiskt befinner oss i, utöver att nya bostäder även genererar hyresintäkter som förbättrar resultaten i bolagen. Staden har ett lagstadgat bostadsförsörjningsansvar, och majoritetens förlitande på att privata aktörer i allt högre utsträckning ska stå för merparten av bostadsbyggandet är riskabel. Vi vill även att staden ska pröva möjligheten att köpa centrum- och bostadsfastigheter i särskilt prioriterade områden i ytterstaden om det förväntas att bland annat underlätta utvecklings- och trygghetsarbetet. Inga allmännyttiga bostäder eller centrum ska säljas externt. Strategiskt lämpliga objekt som fastigheter som inte längre fyller sin funktion för stadens verksamheter, utdömda äldreboenden, kontorsfastigheter etc. kan säljas efter noggrann prövning.

Bostadsbolagen ska stärka sitt hållbarhetsarbete och tillämpa ett livscykelperspektiv i samband med upprustning och nyproduktion. Genom att utgå från största möjliga verksamhet i samband med upprustningar ökar både den sociala och ekologiska hållbarheten, samtidigt som investeringsutrymme frigörs för upprätthållande av en hög takt i nyproduktionen. Utbyggnaden av laddinfrastruktur i samband med nyproduktion ska fortsätta och i högre grad riktas mot befintliga flerfamiljshus, framförallt hyreshus i ytterstaden, för att öka möjligheterna för den som bor i hyresrätt att ladda elbil eller elcykel.

Staden ska fortsätta att investera i de fokusområden som översiktsplanen pekar ut för att upprätthålla en hög takt i bostadsbyggandet och bidra till en socialt hållbar stadsutveckling. Idag är investeringar i den offentliga miljön knutna till markvärden, vilket innebär att höga markvärden i innerstaden förstärker ojämlikheten om investeringsmedlen inte omfördelas från innerstad till ytterstad. Investeringsmedel ska därför omfördelas från lönsamma projekt i innerstaden till områden med lägre markvärden i ytterstaden. Likaså ska det vara motiverat att prioritera hyresrätter framför bostadsrätter i segregerade villaområden, även om det leder till minskad lönsamhet i ett enskilt projekt.

Staden ska undvika att ta idrottsmark i anspråk för bostadsbebyggelse, men om så genomförs ska idrotts- respektive fastighetsnämnden kompenseras fullt ut. Om utrymme

saknas i det enskilda exploateringsprojektet ska ersättningsinvesteringen istället finansieras av exploateringsnämndens överskott. Rutinerna för ersättningsinvesteringar ska därför ses över under året.

Investeringar i offentlig service

En växande befolkning innebär att staden måste göra stora investeringar för att möta behoven, inte bara i bostäder utan också i till exempel förskolor, skolor, äldreboenden, kultur- och idrottsanläggningar och teknisk infrastruktur. Dessa investeringar kan inte i stort sett helt överlåtas till privata aktörer, som majoritetens politik i stora drag går ut på, då det riskerar att öka driftskostnaderna för verksamheterna i ett långsiktigt perspektiv. Staden måste själv stå för en rimlig andel av dessa investeringar, för att inte förlora rådigheten över marken och den långsiktiga kostnadsutvecklingen.

En viktig förutsättning för investeringar med bibehållen finansiell styrka kommer att vara balansen mellan egen finansiering och upplåning. Staden bör därför sträva efter att bidra med egen finansiering genom att realisera en del av de markvärden som skapas genom planläggning av tidigare oattraktiva områden. Det är även avgörande att resultatnivåerna i stadens nämnder förbättras för att kunna generera ett årligt överskott som kan användas till egenfinansierade investeringar, varför driftbudgeten måste stärkas. Majoritetens skattesänkning i början av mandatperioden ledde till en urholkning av stadens intäkter som försvagat driftbudgeten och på sikt även kan hota stadens kreditbetyg.

Medfinansiering av statliga infrastrukturprojekt

För att kunna genomföra angelägna satsningar på väg- och spårtrafiken i Stockholm är staden medfinansierare i ett antal stora statliga och regionala infrastrukturprojekt. Medfinansiering av nya projekt ska endast ske i yttersta undantagsfall. Ansvarig huvudman ska bära sina egna investeringar. Totalt har beslutade åtaganden för staden om nära 10 mdkr skuldförts i enlighet med ingångna avtal. Utbetalningarna till dessa minskar det kassaflöde som finns tillgängligt för finansiering av stadens egna investeringar. En finansiell förutsättning för medfinansiering av statlig och regional infrastruktur är att den kan ske med egna medel. Under perioden 2022–2024 beräknas utbetalningarna till medfinansiering uppgå till cirka 4 mdkr, varav drygt hälften avser medfinansiering och förskottering för utbyggnad av tunnelbanan inom ramen för Stockholmsförhandlingen 2013. I beloppet ingår utbetalning av förskott om cirka 0,8 mdkr, som ska återbetalas när staden har uppfyllt avtalat bostadsåtagande. I beloppet ingår även utbetalningar för kollektivtrafikobjekten i Sverigeförhandlingen; Tunnelbanan Älvsjö-Fridhemsplan, Roslagsbanan till City och Spårväg syd. Övriga stora projekt är Tvärbana Norr Kistagrenen, bussterminalen vid Slussen och förstärkning och förnyelse av elnätet i Stockholmsregionen inom projekt Stockholms ström.

Krav på god ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning

Sedan 1992 års kommunallag trädde i kraft har kommuner haft krav på sig att verksamheten ska bedrivas enligt god ekonomisk hushållning. Under år 2000 tillkom balanskravet och under 2013 infördes möjlighet att använda en resultatutjämningsreserv. Samtliga delar av regelverket ska årligen följas upp i årsredovisningens förvaltningsberättelse. Regeringen tillsatte i september 2020 en kommitté för att titta närmare på bland annat god ekonomisk hushållning och balanskravet. Utredaren lämnade sitt slutbetänkande i september 2021 vilket innebär att eventuella förändringar troligen tidigast kan träda ikraft under 2023.

Finansiella mål av betydelse för god ekonomisk hushållning

Stockholms stad står de kommande åren inför utmaningar som ökade investeringar och kraftigt ökade behov till följd av befolkningsförändringar. God ekonomisk hushållning är en förutsättning för att staden i framtiden ska klara av att möta de krav som morgondagens stockholmare ställer på en effektiv användning av skattebetalarnas pengar för att klara behovet av bland annat bostäder, skola och omsorg. Därför innehåller budgeten mål för verksamhet och ekonomi samt riktlinjer av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Staden har fastställt sex finansiella mål för 2022 enligt nedan.

Årets ekonomiska resultat

Detta är det mål som tydligast sammanfattar det ekonomiska läget. Årets resultat kan mätas exklusive jämförelsestörande poster och/eller enligt det kommunala balanskravet. Målet är att stadens ekonomiska resultat enligt balanskravet för 2022 ska vara 0,1 mnkr.

Stadens nettokostnader i förhållande till skatteintäkter

Måttet visar hur stor del av löpande nettokostnader som finansieras med skatteintäkter. Om nettokostnaderna i förhållande till skatteintäkter överstiger 100 procent kan staden tvingas använda det egna kapitalet till den löpande driftverksamheten. Det långsiktiga hållbara målet är att andelen av stadens löpande driftkostnader som finansieras med skatteintäkter inte ska överstiga 100 procent. På kort sikt kan finansieringen vid särskilda satsningar även genomföras med ändliga resurser, det vill säga stadens positiva finansnetto och utdelning från koncernen. Målet är att nettokostnaderna inte ska överstiga skatteintäkterna inklusive finansiellt resultat och utdelning.

Stadens soliditet

Soliditet definieras som det egna kapitalet i relation till tillgångarna. Om soliditeten är hög, har tillgångarna i hög grad finansierats av egna medel och graden av lånefinansiering är låg. Ett mål för soliditeten finns både för staden och för kommunkoncernen. För att få en samlad och komplett bild ska detta mål redovisas inklusive samtliga stadens pensionsåtaganden. Soliditeten ska varken för staden eller för kommunkoncernen understiga 34 procent på lång sikt och 30 procent på kort sikt. Soliditeten kan enskilda år understiga 34 procent. Under planeringsperioden kan soliditeten kortsiktigt komma att minska på grund av stora åtaganden för byggnation av bostäder och infrastruktur. Kommunstyrelsen får i uppdrag att 2022 tillsammans med Stockholm Stadshus AB utreda soliditetsmålen för att möjliggöra fortsatta framtida investeringar.

Samband mellan investeringar och ekonomiskt utrymme

Stadens investeringar medför årliga drift- och kapitalkostnader, som i flera fall överstiger beräknade inkomster/intäkter från investeringarna. Sådana projekt motiveras utifrån andra än ekonomiska skäl och belastar stadens löpande ekonomi. Investeringsvolymen måste anpassas efter stadens finansiella resurser, annars kommer utrymmet för befintlig verksamhet och andra nya angelägna behov att behöva begränsas. Det långsiktiga målet för staden är att kapitalkostnadernas andel av stadens nettodriftkostnader (inklusive kapitalkostnader) inte överstiger 7 procent.

Budgetföljsamhet

God budgetföljsamhet är en förutsättning för en fungerande ekonomistyrning och därmed god ekonomisk hushållning. Budgetföljsamhet mäter hur väl den ekonomiska styrningen fungerar mot givna förutsättningar i budgeten. Budgetföljsamheten mäts som avvikelse i procent mellan årets prognoser och utfall, inklusive resultatenheternas resultat och kommunstyrelsens tekniska justeringar. För nämnderna görs uppföljningen totalt för driftbudgeten inklusive kapitalkostnader, disposition/avsättning av resultatenheternas resultat och kommunstyrelsens tekniska justeringar. Målet är att budgetföljsamheten före och efter tekniska justeringar inte får överskrida 100 procent.

Prognossäkerhet

Prognossäkerhet beskriver förmågan att bedöma avvikelser under året och att vidta åtgärder för att hålla given budget. Prognossäkerheten mäts som avvikelse mellan årets prognoser och utfall, inklusive kapitalkostnader, disposition/avsättning av resultatenheternas resultat och kommunstyrelsens tekniska justeringar. Målet är att prognossäkerheten i tertialrapport 2, jämfört med utfallet, ska vara högst +/- 1 procent.

Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser

I detta avsnitt beskrivs gemensamma direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Direktiven rör prioriterade områden där det finns ett särskilt stort behov av utvecklade processer och samverkan mellan flera av stadens nämnder och bolagsstyrelser.

Tillitsbaserad styrning och uppföljning

Staden ska ha en tillitsbaserad ledning, styrning och uppföljning. Stockholms stads budget följer stadens integrerade ledningssystem (ILS) som har beslutats inom stadens program för kvalitetsutveckling och gäller hela kommunkoncernen. Verksamheterna ska arbeta systematiskt med verksamhets- och kvalitetsutveckling utifrån kunskapsbaserade arbetssätt och metoder. Utgångspunkten är att kunskap samlas in och följs upp systematiskt, såväl professionell kunskap som kunskap från brukare och invånare samt kunskap från forskning, bland annat från Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm.

I utvecklingsarbetet ingår även att intern och extern samverkan ska öka när så är ändamålsenligt och där medarbetarnas delaktighet är avgörande för att nå en långsiktigt hållbar verksamhet. Det handlar bland annat om nya tekniska lösningar, digitalisering, bättre styr- och arbetsformer, systematiska jämförelser, kollegialt lärande, medborgardialog, brukarmedverkan och dialogbaserad uppföljning. Staden ska ha en tillåtande och stödjande kultur som ser det som självklart att kunna pröva nya idéer i mindre skala för att öka kvaliteten i verksamheterna. Fler innovativa miljöer behöver utvecklas, i synnerhet inom välfärdsområdet, där medarbetare ges incitament och verktyg att omsätta goda idéer i konkreta verksamhetsförbättringar som kommer stockholmarna till del och även förbättrar arbetsmiljön. Ett viktigt sätt att få in ny kunskap och nya idéer i stadens verksamheter är att delta i projekt med andra parter.

Nämnder och bolagsstyrelser ska

- ha en god budgetföljsamhet, fungerande ekonomistyrning och god ekonomisk hushållning samt en god prognossäkerhet genom att bedöma avvikelser under året och vidta åtgärder för att hålla given budget
- arbeta för ökat handlingsutrymme för medarbetare och chefer enligt stadens program för kvalitetsutveckling samt stadens personalpolicy
- utveckla arbetet med synpunkter och klagomål med fokus på förbättrad återkoppling till invånarna, till exempel Tyck till-appen
- integrera ett jämställdhetsperspektiv i alla led av beslutsfattande, planering och utförande av verksamheten. För att visa hur kommunkoncernens fördelning av resurser och utformning av verksamheter kommer stockholmarna till del, ska nämnder och bolagsstyrelser redovisa individbaserad statistik uppdelad efter kön. När skillnader synliggörs ska statistiken analyseras ur ett jämställdhetsperspektiv samt leda till att nödvändiga åtgärder vidtas
- säkerställa att alla som kommer i kontakt med någon av stadens verksamheter, förvaltningar eller bolag, bemöts med likvärdighet och respekt. säkerställa att de nationella minoriteternas rättigheter efterlevs i stadens verksamheter
- säkerställa att barns rättigheter synliggörs i stadens verksamheter vid beslutsfattande, planering och utförande av verksamhet. Lagen om FN:s konvention om barnets rättigheter ska beaktas i beslutsprocesser som direkt eller indirekt rör barn
- tillämpa funktionshinderperspektivet vid beslutsfattande, planering och utförande av verksamhet för att säkerställa att alla, oavsett funktionsförmåga, får tillgång till stadens samhällsliv och till stadens stöd, skydd och service på lika villkor

Samverkan för en trygg och säker stad

Alla stadens nämnder och bolagsstyrelser ska tillsammans arbeta för att Stockholm är och upplevs som en trygg och säker stad. Trygghetsarbetet är en prioriterad uppgift och ska bedrivas genom förebyggande systematiskt säkerhetsarbete, socialt arbete, riktade insatser och trygghetsskapande åtgärder i den fysiska miljön. Samtliga nämnder och styrelser ska ha en god beredskap att trygga alla som befinner sig i Stockholm vid oförutsedda händelser. Mer resurser ska avsättas till berörda stadsdelsnämnder för att arbeta mot gängkriminalitet och skjutningar. Socialtjänsten behöver till exempel kunna avdela erfaren personal för att samverka med polisen i särskilt svåra ärenden, avhopparverksamheten tillföras mer resurser och krisstödet förstärkas till anhöriga, boende och medarbetare i stadsdelarna.

Nämnder och bolagsstyrelser ska

- utifrån Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholms rekommendationer arbeta förebyggande med att stärka civilsamhället och det lokala föreningslivet i långsiktigt trygghetsskapande arbete.
- genomföra det socialt förebyggande arbetet med utökade resurser till fältassistenter, socialarbetare, öppna förskolan, ökat öppethållande i parklekar och fritidsgårdar samt satsning på socialpedagoger i grundskolan. Tyngdpunkten ligger på de sju prioriterade stadsdelsnämnderna, Spånga-Tensta, Rinkeby-kista, Hässelby-Vällingby, Farsta, Skärholmen, Enskede-Årsta-Vantör och Skarpnäck.
- berörda nämnder och bolag ska stärka samverkan med polisen som en del i det trygghetsskapande arbetet
- upprätthålla god beredskap för att hantera oförutsedda händelser inom respektive ansvarsområde vilket bland annat innebär att berörda funktioner utbildas och övas kontinuerligt samt att upprätta planer för ledning och kommunikation
- öka verksamhetens robusthet genom åtgärder som baseras på årliga risk- och sårbarhetsanalyser
- under ledning av kommunstyrelsen utveckla samverkan för att effektivt nyttja stadens resurser och sprida kunskap som bidrar till det operativa trygghetsarbetet
- utifrån lägesbilder genomföra brottspreventiva och trygghetsskapande investeringar i den fysiska miljön inom det egna ansvarsområdet. Insatser i ytterstaden ska särskilt beaktas med utgångspunkt i det lokala utvecklingsarbetet, samverkansöverenskommelser med polisen samt med Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholms rekommendationer
- vidareutveckla samverkansformer med polis, det lokala näringslivet, civilsamhället och andra relevanta externa aktörer i trygghets- och säkerhetsarbetet.
- utveckla arbetet mot våldsbejakande extremism utifrån kunskap och forskning inom området. Insatser mot våldsbejakande extremism ska utgå från lokala lägesbilder och handlingsplaner
- utveckla kommunikationen om det trygghetsskapande arbete som bedrivs och genom kontroll och uppföljning säkerställa att ekonomiska bidrag eller tillgång till lokaler inte går till aktörer som inte står bakom den demokratiska rättsstatens principer, de mänskliga rättigheterna och jämställdhet mellan kvinnor och män, uppmuntrar eller möjliggör våldsbejakande extremism. Bidrag ska följas upp noggrant och utvärderas av den bidragsgivande nämnden. I samband med beslut om bidrag ska en plan för uppföljning tydliggöras
- samverka i arbetet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Bland annat utveckla metoder för att nå berörd målgrupp samt höja kunskapen om våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck inom stadens verksamheter

- samverka i arbetet för att minska antalet hatbrott och brott som riktas mot människor på grund av deras identitet samt att främja synen på människors lika värde

Samverkan för bostadsförsörjning

En hög takt i bostadsbyggande är en av kommunkoncernens mest prioriterade uppgifter. Alla nämnder och bolagsstyrelser ska bidra till att skapa goda förutsättningar för att klara stadens höga målsättningar utifrån sina uppdrag och stadens riktlinjer för bostadsförsörjning. Kommunstyrelsen har ett utökat ansvar för ledning och samordning av stadens bostadsbyggande. Översiktsplanens styrkraft med fokus på social hållbarhet ska stärkas i enlighet med stadsrevisionens rekommendationer.

Stadens mål är att 140 000 bostäder ska byggas mellan 2010 och 2030, varav vår vision är att bygga 12 000 bostäder för äldre. Sedan år 2010 har 62 380 bostäder påbörjats fram till och med augusti 2021, vilket innebär att staden inte ens nått halva målet fast mer än halva målperioden har passerats. Bostadsbyggandet räcker alltså inte till för att möta befolkningsökningen i staden och konsekvensen är fortsatt bostadsbrist, höga bostadskostnader, långa bostadsköer och ökad trångboddhet. Bostadsbyggnadstakten måste därför öka, framförallt av hyresrätter. Ett viktigt led i att komma ikapp är att berörda nämnder omgående startar arbetet för att bygga 30 000 nya bostäder på före detta Bromma Flygplats.

Under förra mandatperioden höjdes takten i byggandet av hyresrätter och till följd av stoppade ombildningar till bostadsrätter ökade även antalet hyresrätter i staden för första gången på länge. Denna utveckling har brutits av nuvarande majoritet och måluppfyllelsen försämrats under mandatperioden. Ombildningarna har återupptagits och allmännyttans byggmål har mer än halverats, vilket gör det allt svårare för svagare grupper att ta sig in på bostadsmarknaden. Bristen på hyresrätter är fortfarande mycket stor, särskilt på hyresrätter med hyror som även en timvikarie, busschaufför eller ensamstående förskolelärare har råd att betala. Staden ska därför planera för att bygga minst 60 procent hyresrätter och aktivt pröva nya sätt att pressa produktionskostnader och hyror i nyproduktionen. Allmännyttans byggmål ska höjas, de ska få fler, större och bättre markanvisningar och inga ombildningar eller utförsäljningar av allmännyttiga bostadsfastigheter ska förekomma.

Nämnder och bolagsstyrelser ska även styra mot större lägenhetsstorlekar i stadsdelar med hög andel trångbodda barnfamiljer och aktivt underlätta för äldre att flytta till en mer anpassad bostad. Visionen om 12 000 bostäder för äldre fram till år 2040, såväl vård- och omsorgsboenden, seniorbostäder som anpassade hyresbostäder i vanliga flerfamiljshus ska säkra framtidens behov av bostäder för personer över 65 år. För att öka äldres och funktionsnedsattas tillgång till ordinarie bostadsbestånd behöver staden en samsyn med fokus på tillgänglighet och bostadsanpassning. Möjligheten att anlägga hiss genom på- och tillbyggnad i låghus ska kontinuerligt prövas i allmännyttans bestånd.

Stadsplaneringen ska styra mot en socialt och ekologiskt hållbar stad med trygga offentliga miljöer där en blandning av upplåtelseformer, boendetyper och bostadsstorlekar liksom samhällsservice, grön- och rekreationsytor samt arbetsplatser finns i alla delar av staden. Stadens nämnder och bolag ska särskilt verka för att områden som domineras av villor och radhus tillförs hyresrätter och flerfamiljshus i syfte att bryta boendesegregation och öka underlaget för kollektivtrafik och service. Markanvisningar ska i huvudsak utgå från områdesplanering där detaljplaner utvidgas i syfte att åstadkomma ett helhetsperspektiv och säkerställa grundläggande funktioner och kvaliteter i stadsutvecklingen genom att tillämpa socialt värdeskapande analys i alla projekt.

Nämnder och bolagsstyrelser ska

- säkerställa effektiva processer för en generellt hög takt i bostadsbyggandet och tillkommande samhällsservice
- starta och vidareutveckla större stadsutvecklingsprojekt för att säkerställa ett långsiktigt, stabilt och högt årligt tillskott av bostäder
- starta förberedelser för att skapa en ny hållbar stadsdel i Bromma med minst 30 000 nya bostäder när flygplatsen läggs ned
- särskilt prioritera hyresrätter med överkomliga hyror, student- samt seniorbostäder liksom bostäder för grupper som staden har ett särskilt ansvar för
- arbeta för att de allmännyttiga bostadsbolagen ska ta ett stort ansvar för bostadsbyggandet och fram till år 2030 hålla en nybyggnationstakt på i genomsnitt 2000 hyresrätter per år, vilket förutsätter tillräckligt med markanvisningar
- arbeta för låga bygg- och boendekostnader och säkerställa genomförande av Stockholmshusen
- fortsätta arbetet med att tillföra flerbostadshus i villaområden med målsättningen att bryta boendesegregationen, utveckla stadsmiljön och förstärka områdena med kollektivtrafik och service
- fortsätta att stärka den långsiktiga planeringen till år 2040 av både bostadsbeståndet och nyproduktion av seniorboenden samt hyreslägenheter anpassade för äldre i ordinarie flerfamiljshus, för att möta behoven av bostäder för äldre, i såväl offentlig som privat regi
- delta i arbetet med att ta fram en strategi för ökad tillgänglighet i bostadsbeståndet, en enhetlig definition av en tillgänglig bostad och utreda möjligheten att i samband med nyproduktion intensifiera arbetet för att få fram fler bostäder för grupper som staden har ett särskilt bostadsförsörjningsansvar för. Fler genomgångsbostäder för prioriterade grupper ska tillskapas av Stiftelsen Hotellhem i Stockholm (SHIS)
- stödja det arbete som SHIS, bostadsbolagen, socialnämnden, exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden gör för att planera hur SHIS ökade behov av genomgångsbostäder kan säkerställas
- förbättra förutsättningarna för personer med osäkra boendeförhållanden att hitta en varaktig bostadslösning
- som ett led i stadens åtgärdsprogram mot hemlöshet bland äldre, med en nollvision år 2025, öronmärka 500 seniorlägenheter fram till år 2040 för äldre med hemlöshetsproblematik och låga inkomster, varav 100 lägenheter ska stå inflyttningsklara före år 2025. Bostäderna ska tillhandahållas av Micasa Fastigheter i Stockholm AB och AB Svenska Bostäder. Därutöver ska bolaget hyra ut 25 seniorlägenheter per år till äldre hemlösa med förstärkt boendestöd, i samarbete med SHIS
- komplettera Boendeplan 2019-2023 för bostad med särskild service enligt SoL och LSS med behovet av utbyggnad kommande 20 år, klargörande av att det är kommunens ansvar att bygga tillräckligt med boenden och redovisning av hur det ska genomföras, fastställande av principen om 60 procent i egen regi och 40 procent i privat regi, infogande av bestämmelser om exploateringsnämndens ansvar att ta fram mark för att bygga enligt planen samt klargörande av hur arbetet utifrån boendeplanen kan säkra rimliga hyresnivåer
- i bostadsexploateringsprojekt ha utgångspunkten att minst 10 procent av lägenheterna ska vara avsatta för särskilt boende enligt SoL och LSS, med prioriterad inriktning på boenden inom verksamheter för personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri

Samverkan för en hållbar stadsutveckling

Staden ska planeras ur ett helhetsperspektiv och hållbarhetsaspekter ska genomsyra all planering med fokus på att skapa en socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar stad. Stadens markpolitik är ett viktigt verktyg i arbetet med att utveckla staden, utjämna klyftor och förbättra livsvillkoren för de som bor här nu och i framtiden. Staden ska långsiktigt växa med bibehållen finansiell styrka, trots att ny- och reinvesteringsbehovet ökar samtidigt som högt uppställda hållbarhetsmål ska nås. Översiktsplanens strategi om fokusområden och strategiska samband är centralt för att uppnå målen om en socialt sammanhållen stad, vilket ställer krav på förmågan att prioritera mellan investeringarna.

Nämnder och bolagsstyrelser ska

- skapa attraktiva och trygga livsmiljöer genom hållbar fastighetsförvaltning i såväl nyproduktion som reinvestering. Allmännyttiga bostäder och centrum är undantagna från försäljning liksom andra strategiska fastigheter
- arbeta så att innehavet av fastigheter och lokaler utvecklas på ett sätt som bidrar till att planerade investeringar kan genomföras med bibehållen finansiell styrka och med låg finansiell risk samtidigt som stadens kapacitet och förmåga att tillhandahålla effektiva lokaler utvecklas
- säkerställa styrgrupper för större stadsövergripande projekt med uppgiften att prioritera och leda utifrån ett stadsövergripande perspektiv
- arbeta med medborgardialoger och medborgarbudget
- samarbeta med stadsdelsnämnderna i det lokala utvecklingsarbetet, med särskilt fokus på de sju prioriterade stadsdelsområdena
- verka för att fler långsiktiga och ansvarstagande fastighetsägare integrerar modellen för socialt värdeskapande i stadsutvecklingsprocesser. Metoder för markanvisningar och planprocess ska väljas för att bidra till social hållbarhet
- säkerställa planering och driftoptimering av samhällsservice samt integrera behovet av förskolor, skolor, parklekar, bostäder för äldre, grupp- och servicebostäder, bostäder för sociala ändamål, idrottsplatser och lokaler för kultur, föreningsliv, näringsliv och rekreation i ett tidigt skede i planeringen. Ändamålsenliga lokaliseringar ska erhållas till rimliga kostnader för mottagande nämnd, som också ska lämna tydliga beställningar
- arbeta i enlighet med gemensam planeringsinriktning för utbyggnaden av skolor som utarbetats inom ramen för samordnad skolplanering i Stockholm (SAMS), i syfte att säkerställa ett framsynt och ekonomiskt hållbart SAMS. Utöka samarbetet för att även inkludera förskolor
- värna den fysiska utformningen av förskolor och skolor då den är viktig för att det ska kunna bedrivas en god verksamhet. Vid ny- och ombyggnation ska därför verksamheternas behov och önskningar vara vägledande snarare än ekonomiska förutsättningar. Vid ny- och ombyggnation av förskolor och skolor ska personalen i verksamheten involveras i arbetet för placering, utformning och alla aspekter som påverkar deras verksamhet
- säkra tillräckligt stora ytor för den pedagogiska verksamheten utomhus. SISAB ska därför tillsammans med stadsdelsnämnderna, utbildningsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden och fastighetsnämnden skyndsamt ta fram riktlinjer för lekvrdesfaktor för förskolegårdar. Riktlinjerna ska fastslå en huvudregel för förskolegårdar om 30 kvm per barn och för skolgårdar 20 kvm per barn. Vid avvikelser ska kompletterande investeringar göras i närliggande natur eller parker, exempelvis toaletter, dricksvattenfontäner och vind/solskydd, samt ökade resurser för drift
- tillvarata den arbetsplatspotential som finns i Stockholms södra delar och stadens fokusområden genom en stadsövergripande styrning och uppföljning av större projekt i enlighet med stadens översiktsplan och investeringsstrategi.

- stärka samordning av logistik, teknisk infrastruktur och masshantering i stadsutvecklings- och infrastrukturprojekt och ställa miljökrav ur ett livscykelperspektiv, under exploateringsnämndens ledning, mellan berörda nämnder och bolagsstyrelser i syfte att uppnå en klimatneutral bygg- och anläggningssektor till år 2040.
- stärka samverkan och helhetssyn om stadens parker och naturområden inom stadens olika processer för planering, utveckling och förvaltning genom strategisk samordning som leds av trafiknämnden.
- ta ett helhetsgrepp om trafiken vid Järvafältet genom att exploateringsnämnden, trafiknämnden, idrottsnämnden, fastighetsnämnden och berörda stadsdelsnämnder gör en gemensam översyn av trafiksituationen kring Järvabadet, planerad idrottsanläggning, framtida begravningsplats och övriga Järvafältet som syftar till att öka trafiksäkerheten och framkomligheten för fotgängare och cyklister. Såväl förbättringar av nuvarande vägar och parkeringsplatser som nya lösningar för samtliga trafikslag ska beaktas liksom markanvisningar för parkeringsplatser för besökare till begravningsplatsen för att minska risken för olämplig parkering i kulturreseptatet.
- skärpa stadens arbete mot oseriösa fastighetsägare och oetiska affärsmetoder genom att se över nuvarande möjligheter och verka för återinförande av en förvärvslag samt ta fram en policy med etiska riktlinjer som ska gälla alla nämnder och styrelser vid uthyrning, försäljning, markanvisning, bygglov, detaljplaneändring och liknande tillståndsgivning.
- stoppa all nyetablering av externa köpcentrum och annan externhandel och driva på för att utveckla sådana verksamheter till områden med mer blandad bebyggelse. Staden ska äga och förvalta lokaler och centrum i ytterstaden
- styra över en så stor del som möjligt av biltrafiken till kollektivtrafiken genom att utreda var det behöver anläggas nya infartsparkeringar
- ta fram riktlinjer för analys av tillgänglighet i stadsplaneringen
- ta fram en tillgänglighetscertifiering med märkning av certifierade lokaler
- integrera tillgänglighetsperspektivet i verksamheten samt strategiskt arbeta för att den fysiska miljön och stadens lokaler ska vara tillgängliga för alla
- säkerställa att all stadens information är tillgänglig på flera olika sätt så att alla kan ta del av den
- prioritera att en långsiktig planering för tillkommande idrottsytor kommer tillstånd i samarbete mellan fastighetsnämnden, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, idrottsnämnden, stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen, påbörja planeringen i ett tidigt skede av planprocessen samt att ytor för spontanidrott, rörelse och fysisk aktivitet alltid integreras i stadsplaneringen.
- idrottsnämnden och stadsdelsnämnderna ska föreslå vilka av de mindre fotbollsplanerna som skulle vara lämpliga att upprusta i syfte att förbättra möjligheterna att använda planerna för såväl spontan- som föreningsidrott.

Klimat- och miljöarbete

Klimat- och miljöarbetet är grundläggande för en hållbar stadsutveckling i enlighet med stadens *Miljöprogram 2020-2023* och *Klimathandlingsplan 2020-2023*. I klimatstrategin identifieras utmaningar och genomförandansvar fördelas för att nå målen på kort och lång sikt. Staden behöver möta utmaningarna i samarbete med andra aktörer, framförallt på regional nivå. Den särskilda satsningen på klimatinvesteringar ska påskynda kommunkoncernens insatser för klimatanpassning och minskad klimatpåverkan. Fokus är på åtgärder och insatser som styr mot energieffektivisering, solenergi och vindkraft, hållbara transporter samt klimatanpassningsåtgärder.

Med utlysandet av ett klimatnödläge för Stockholm kommer en åtgärdsplan. Arbetet är knutet till en vetenskaplig klimatpanel av ledande forskare som har i uppdrag att stödja, följa och kritiskt granska stadens arbete för att uppnå ett fossilbränslefritt Stockholm senast år 2035. Samtidigt inrättar vi en klimatfond för att stödja forsknings- och utvecklingsprojekt som främjar omställning och klimatanpassning. Projekt som beviljas medel ur fonden kan till exempel syfta till att utvärdera klimateffekten av olika satsningar och investeringar och därmed underlätta för staden att fatta politiska beslut som ger så stor effekt på klimatutsläppen som möjligt och stödja stadens verksamheter i att identifiera risk- och sårbarhetsfaktorer kopplade till exempelvis skyfall och värmeböljor.

Konsumtionen av kött och mejeriprodukter måste minska drastiskt om vi ska klara klimatmålen. Därför vill vi öka andelen vegetarisk kost och minska matsvinnet i stadens verksamheter i enlighet med vad staden förbundit sig till i nätverket C40.

Nämnder och bolagsstyrelser ska

- bidra till att skapa fysiska strukturer som gör det lätt att leva och resa miljövänligt, minska transporter och bidra till målet om en fossilbränslefri stad senast år 2035
- arbeta för en fossilbränslefri organisation 2030 genom att fasa ut användningen av fossil energi i egen och upphandlad verksamhet
- kontinuerligt genomföra energieffektiviserande åtgärder och satsningar på solenergi, vindkraft och innovativa lösningar för lagring av energi i till exempel vätgas i befintliga byggnader
- bistå Stockholms Stadshus AB i arbetet med att utveckla Stockholms fjärrvärme med utgångspunkt att de fossila bränslena i kraftvärmeverket i Värtan ska fasas ut senast år 2022, samt att all oljeanvändning för uppvärmningssyfte fasas ut 2025
- samverka med stadens klimatpanel och ta tillvara på omställnings- och anpassningsåtgärder som genereras ur forsknings- och utvecklingsprojekt finansierade av klimatfonden
- säkerställa att målen om hållbart resande och miljöeffektiva transporter med minskad biltrafik genomsyrar all stadsutveckling i Stockholms stad, egna och upphandlade transporter samt taxor och avgifter
- trafiknämnden ska i samarbete med berörda nämnder och bolagsstyrelser aktivt verka för att öka trafiksäkerheten och tillgängligheten för gång- och cykeltrafikanter till och från förskolor, skolor, idrottsanläggningar, parklekar och lekplatser med särskilt fokus på att underlätta för barn och unga att själva förflytta sig till och från hemmet till fots eller med cykel
- främja cykling genom att tillsammans med trafiknämnden utforma kriterier för cykelvänliga arbetsplatser, söka partners bland alla arbetsgivare i staden med fler än 10 anställda, särskilt uppmuntra kommunala arbetsplatser att ansluta sig och årligen utse stadens bästa cykelarbetsplats
- tillämpa policyn för intern klimatkompensation för tjänsteresor som tas fram av kommunstyrelsen och miljö- och hälsoskyddsnämnden.
- säkerställa att investeringar sker i den omfattning och takt som krävs för att hålla god fart mot målen med stöd av stadens särskilda klimatinvesteringssatsning som ska uppgå till minst en miljard under mandatperioden samt externa medel såsom Klimatklivet
- utifrån stadens skyfallsmodell prioritera och åtgärda översvämningsrelaterade risker i befintlig och planerad bebyggelse för att reducera stadens sårbarhet
- identifiera andra klimatrelaterade risker såsom värmeböljor och höjda havsvattnivåer och stärka stadens möjlighet att hantera dessa
- integrera dagvattenfrågor och miljökvalitetsnormer i stadsutvecklingsprocesser

- minska kommunkoncernens klimatpåverkan genom ökad andel ekologiskt hållbara livsmedel i verksamheterna, minskat matsvinn, ökad insamling av matavfall och ökad andel vegetarisk kost i stadens förvaltningar och bolag.
- minska mängden avfall som uppkommer i verksamheterna. Där det är möjligt ska avfallet återanvändas, materialåtervinnas eller energiåtervinnas
- insamling av matavfall ska bli obligatorisk i takt med att kapaciteten för sortering och återanvändning byggs ut
- ta fram en plan för hur det ekologiska sambandet mellan Årstaskogen och Nackareservatet kan stärkas och utökas för att säkerställa hur Årstaskogens biologiska mångfald kan bevaras och utvecklas
- inrätta naturreservat i Kyrkhamn. Påbörja planeringen av en ekodukt mellan Älvsjöskogen och Hagsåtraskogen
- utveckla Rågsveds naturreservat och Snösätraområdet så att de kulturella värdena och det folkliga engagemanget tas tillvara och utvecklas i samklang med arbetet att stärka friluftslivet och naturreservatets regionala funktion för den biologiska mångfalden
- utreda reservatsbildning i Fagersjöskogen och utvidgning av naturreservatet i Årstaskogen till att omfatta hela skogen. I arbetet ska beaktas att bostadsbyggnadsmål och planerad viktig infrastruktur kan genomföras
- arbeta enligt inriktningen att nya äldreboenden, förskolor, skolor och liknande byggnader ska vara anpassade för att klara ett mer föränderligt klimat så att temperaturen inomhus blir behaglig oavsett väder
- arbeta enligt inriktningen att gårdar och växtlighet vid både nybyggnation, investeringar och reinvesteringar ska bidra till stadens klimatanpassning

Samverkan för mottagande av nyanlända

Det sammantagna integrationsarbetet och mottagandet i staden ska skapa goda förutsättningar för nyanlända att snabbt etablera sig i samhällslivet, på bostads- och arbetsmarknaden. Samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska arbeta mot samma mål och i god samverkan, med både interna och externa aktörer. I arbetet är det angeläget att stärka nyanlända kvinnors möjligheter till etablering. En viktig grund för arbetet utgör *Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholms rapporter*.

Nämnder och bolagsstyrelser ska

- säkerställa en ändamålsenlig organisation och arbetssätt för nyanländas kommunmottagning och etablering
- vidareutveckla de kommunala etableringsinsatserna med syfte att förbättra arbetssätt och erbjuda ett socialt stöd till nyanlända under etableringstiden
- förstärka samverkan med andra myndigheter samt med föreningar och näringsliv
- genom tät och kontinuerlig intern samverkan hitta platser för och möjliggöra lämpliga akuta boendelösningar för mottagandet av nyanlända
- verka för att nyanlända ges förutsättningar att snabbt etablera sig i Stockholm genom studier och arbete

Samverkan för arbetsmarknad och näringsliv

Stadens arbetsmarknadsinsatser ges till personer som har ekonomiskt bistånd och samordnas av Jobbtorg Stockholm. Samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska bidra till kommunfullmäktiges mål på arbetsmarknadsområdet med fokus på prioriterade målgrupper. Samverkan inom kommunkoncernen, med högskolor och universitet samt med näringsliv och andra privata aktörer ska stärkas. En styrgrupp för näringslivsfrågor leder kommunkoncernens strategiska arbete.

Nämnder och bolagsstyrelser ska

- ta fram en långsiktig strategi för att klara kompetensförsörjningen inom välfärdssektorn
- vidareutveckla möjligheterna till introduktions-, praktik- och lärlingsverksamhet.
- bidra till ett ökat antal Stockholmsjobb och öka antalet jobb med finansiering genom extratjänster
- ta fram arbetsplatser för Stockholmsjobb där anställningarna ska vara möjliga att kombinera med utbildning, vilket är särskilt prioriterat för unga som saknar gymnasiekompetens
- Stockholmsjobben ska i huvudsak erbjuda målgruppen anställning på befintliga arbetsplatser i staden
- arbeta för att ta fram fler praktikplatser för unga som varken arbetar eller studerar
- verka för fler inriktningar inom vård- och omsorgscollege respektive yrkeshögskolan för att tillgodose medarbetares behov att nå kompetenskraven i sina yrken, till exempel enhetlig yrkestitulering som stödassistent och stödpedagog inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning
- utveckla nya vägar för att klara kompetensförsörjningen av barnskötare, förskollärare och fritidspedagoger, med fokus på kombination av arbete och studier
- öka samarbetet med näringslivet och andra externa aktörer som har kollektivavtal, under samordning av arbetsmarknadsnämnden, för att skapa fler möjligheter till praktik eller anställning
- fortsätta satsningen på feriejobb i samverkan med arbetsmarknadsnämnden för att främja goda och jämlika uppväxtvillkor med särskild uppmärksamhet mot socioekonomiska förhållanden i stadsdelsområdena
- samverka för att säkerställa ökat företagande, fler arbetsplatser och goda förutsättningar för näringslivet, där kollektivavtal ska vara en självklarhet.
- säkerställa att näringslivet ges goda förutsättningar i stadsutveckling och att näringslivets behov tas med i tidigt skede i planeringsprocessen
- i stora stadsutvecklingsprojekt ska näringslivsperspektivet stärkas och specifika mål fastställas
- i stadsdelsnämnderna ska kommunikation och tydliga kontaktvägar utvecklas, bland annat med utgångspunkt från lokala näringslivsråd
- inom sina ansvarsområden främja nyföretagande och start up-verksamhet med prioritet på ytterstaden

Samverkan i arbetet med mänskliga rättigheter

Stadens arbete för att stärka de mänskliga rättigheterna, barnrätt och jämställdhet ska fortsatt prioriteras och genomsyra stadens verksamheter. Arbetet är en central del i genomförandet av visionen om ett Stockholm för alla. Hbtqi-diplomering har tagits fram för stadens verksamheter och under året ska stadens program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck tillämpas. Arbetet med jämställdhetsintegrering och jämställdhetsanalyser ska fortsätta och programmet för ett jämställt Stockholm ska tillämpas. Arbetet med barnkonsekvensanalyser och barnchecklistor fortsätter och stadens verksamheter ska utveckla sitt arbete för att leva upp till att barnkonventionen sedan 2020 är svensk lag. Nämnder och bolagsstyrelser ska tillämpa programmet om barnets rättigheter och inflytande.

Ett liv fritt från våld är en grundläggande mänsklig rättighet. Programmet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck ska tillämpas och staden ska stärka insatserna mot våld i nära relationer. Stadens arbete mot rasism med utgångspunkt i Europeiska koalitionen av städer mot rasisms (ECCAR) tiopunktsprogram ska fortsätta

under året och utvecklas inom alla nämnder och bolagsstyrelser. En viktig del av att vara en stad som lever upp till mänskliga rättigheter är att synliggöra och motverka diskriminering. Arbetet mot diskriminering ska vara systematiskt och arbetet med aktiva åtgärder ska säkerställas på samtliga diskrimineringsgrunder. Även det reviderade programmet för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, riktlinjer för nationella minoriteter och strategi för romsk inkludering ska tillämpas.

Nämnder och bolagsstyrelser ska

- fortsätta att använda metoder för att synliggöra och systematiskt följa upp eventuell diskriminering inom stadens verksamheter
- säkerställa att alla som kommer i kontakt med staden ska behandlas och bemötas likvärdigt och respektfullt oavsett könsidentitet, könsuttryck eller sexuell läggning
- integrera ett jämställdhetsperspektiv i alla led av beslutsfattande, planering och utförande av verksamheten, inklusive tjänstutlåtande där det är relevant. För att visa hur stadens fördelning av resurser och utformning av verksamheter kommer stockholmarna till del, ska nämnder och bolagsstyrelser redovisa individbaserad statistik uppdelad efter kön. Statistiken ska, där eventuella skillnader synliggörs, analyseras ur ett jämställdhetsperspektiv samt leda till att nödvändiga åtgärder vidtas
- alla stadens medarbetare ska ha relevant kunskap om våld i nära relationer, sexuellt våld och om samtyckeskultur
- använda barnkonsekvensanalyser och barnchecklistor i arbetet för barns rättigheter
- säkerställa att medarbetare i stadens verksamheter arbetar våldsförebyggande utifrån ett normkritiskt förhållningssätt
- fortsätta arbetet mot rasism i enlighet med ECCAR:s tiopunktsprogram mot rasism och fortsatt kompetenshöjning bland stadens chefer och medarbetare
- berörda nämnder ska i samarbete med civilsamhället arbeta för att ordna säkra och legala uppställningsplatser för EU-medborgare där personer kan få bo med tillgång till latrin, sophämtning, vatten och el. Platsen ska besökas av stadens EU-team för uppsökande arbete, länkning och särskilda insatser riktade till kvinnor ska göras. Samtidigt ska de härbärgen som drivs som IOP, idéburet offentligt partnerskap, avvecklas stegvis
- skriva om de IOP-avtal som idag finns med civilsamhället till att rikta dessa mot dagverksamheter med sysselsättning och stöd att komma ur fattigdom.
- stärka samverkan mellan förskola och socialtjänst för att tidigt kunna upptäcka familjer i behov av stöd
- alla indikatorer som kan ska redovisas könsuppdelade, en jämställdhetsanalys ska följa på varje indikator som avviker

Staden som arbetsgivare

För att staden ska kunna erbjuda alla stockholmare bra service behöver kommunkoncernen behålla och attrahera medarbetare och chefer med de kunskaper och erfarenheter som verksamheten kräver och i enlighet med stadens personalpolicy. Särskilt viktigt är det med fokus på att behålla medarbetare, då 74 procent av de anställda som lämnar staden som arbetsgivare gör det på egen begäran. Nya personalpolitiska insatser och förmåner som är intressanta för medarbetarna ska kontinuerligt tas fram. Tillgång till arbetskläder och arbetsskor ska utökas i verksamheter som har det behovet. Mensskydd ska tillhandahållas på arbetsplatserna. Andelen utrikesfödda chefer i staden ska öka på alla nivåer.

Kompetensförsörjningen ska säkerställa att kommunkoncernen har medarbetare med rätt kompetens och som vill bidra till att verksamheten utvecklas och når stadens mål. En sammanhållen lönebildning är central för att undvika löneglidning, uppnå tydlighet och stabilitet och stärka förmågan att behålla, attrahera, rekrytera och utveckla önskvärd kompetens. Långsiktiga kompetensutvecklingsmedel med fokus på välfärdsyrken ska finnas för att bidra till att adekvat kompetens alltid finns i staden, såväl ordinarie budgetmedel som stadsövergripande medel för strukturella insatser. En god och hälsosam arbetsmiljö ska vara fri från diskriminering, kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier. Staden ska särskilt arbeta för att förbättra transpersoners arbetsmiljö samt uppmärksamma diskriminering av afrosvenskar. I en väl fungerande arbetsmiljö är personalrörlighet och sjukfrånvaro på en sund nivå. Orsaker till hög personalrörlighet eller hög sjukfrånvaro ska vara kända och hanteras kortsiktigt och långsiktigt.

Nämnder och bolagsstyrelser ska

- erbjuda grundförutsättningar som goda arbetsvillkor med rätt till heltid och trygga anställningar, återkommande kompetensutveckling och en god och hälsosam arbetsmiljö, där långa arbetspass inte ska förekomma
- säkerställa att kollektivavtal och rutiner för anmälan och utredning av diskriminering, kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier eller repressalier är väl kända av medarbetare och chefer
- i rollen som arbetsgivare arbeta aktivt för att minska diskriminering utifrån etnicitet och hudfärg, i synnerhet för att minska den utbredda diskrimineringen som finns mot afrosvenskar i arbetslivet
- arbeta med kompetensbaserad rekrytering och säkerställa att kommunkoncernens chefer har god kunskap om rekryteringsprocessen
- prioritera långsiktig kompetensförsörjning för yrkesgrupper inom äldreomsorgen där alltmer omfattande omvårdnadsbehov och digitalisering ställer nya krav på kompetens
- delta i det långsiktiga arbetet med validering och utbildning för att medarbetare ska uppfylla kompetenskraven för den enhetliga yrkestitulaturen stödassistent och stödpedagog inom stöd och service för personer med funktionsnedsättning
- säkerställa rimliga förutsättningar för chefer att utöva ett närvarande ledarskap med fokus på kvinnodominerade yrken
- säkerställa en tydlig lönepolitik som stödjer förmågan att behålla, attrahera, rekrytera och utveckla önskvärd kompetens och är ett verktyg för att nå önskvärda lönestrukturer där osakliga löneskillnader inte ska förekomma
- prioritera stöd till chefer i det systematiska arbetsmiljöarbetet liksom kompetensutveckling för både medarbetare och chefer för att öka kunskapen om organisatorisk och social arbetsmiljö
- prioritera stöd till verksamheter med hög sjukfrånvaro och/eller hög personalrörlighet samt ledarskapets betydelse även när ohälsan inte är arbetsrelaterad.
- arbeta i enlighet med handlingsplaner för att öka takten i att göra heltid till norm vid nyanställning och erbjuda ofrivilligt deltidsarbetande heltid
- minimera användningen av allmän visstidsanställning och timavlönade i stadens verksamheter enligt tecknade kollektivavtal, ställa motsvarande krav på de privata aktörerna samt säkra att andra anställningsformer än fasta tillsvidareanställningar endast används på saklig grund
- inrätta en formell visselblåsarfunktion för anställda, underkonsulter och underleverantörer hos stadens leverantörer
- ta fram och arbeta efter en handlingsplan för att förbättra arbetssituationen och underlätta rekryteringen av sjuksköterskor samt arbets- och fysioterapeuter inom äldreomsorgen i enlighet med äldre nämndens beslut 2020 samt ta fram

motsvarande handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för vårdbiträden och undersköterskor i äldreomsorgen

- intensifiera arbetet enligt handlingsplanen för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndshandläggare samt revidera handlingsplanen i enlighet med beslut i socialnämnden och äldre- och äldreomsorgsnämnden 2018, och vid behov förlänga den, om det är för tidigt att implementera åtgärderna i ordinarie arbete
- intensifiera arbetet enligt handlingsplanen för att förbättra arbetssituationen för barnskötare och förskollärare

Lokalförsörjning

Stadens samlade fastighetsinnehav är omfattande och fyller en viktig funktion på många områden för stadens invånare, föreningar och medarbetare. Utgångspunkten är att stadens verksamheter ska bedrivas i ändamålsenliga, moderna samt yt- och energieffektiva lokaler med hög grad av flexibilitet. Lokaler ska utformas utifrån verksamheternas behov och professionens bedömningar och lokalernas utformning ska främja en god arbetsmiljö. Lokaler ska byggas, utvecklas och underhållas så att de är tillgängliga för alla.

Det samlade lokalbeståndet är en strategisk resurs i arbetet med att skynda på klimatomställningen och kan genom att tidigarelägga angelägna upprustnings- och energieffektiviseringsprojekt motverka en konjunkturnedgång. En stadsövergripande fastighets- och lokalpolicy ska tydliggöra målbilder, spelregler och ansvarsområden som en förutsättning för en effektiv lokalhantering. Erfarenheter från andra kommuner har visat att det är billigare att äga lokaler än att hyra när det är långsiktiga behov. Stadens strategi för lokalförsörjning ska därför ses över i syfte att öka stadens rådighet och minska hyreskostnaderna i ett livscykelperspektiv.

Berörda nämnders investeringsplaner innehåller flera större fastighetsutvecklingsprojekt. Samtidigt är många fastigheter i stort behov av upprustning för att överhuvudtaget kunna fortsätta att användas. Investeringsstakten för ett växande Stockholm innebär stora utmaningar, såväl resursmässigt som organisatoriskt, för att klara behovet av nybyggnad och reinvesteringar inom bland annat samhällsfastigheter. En renodling av fastighetsbeståndet genom överförande av fastigheter och anläggningar till nämnder och styrelser dit de naturligen hör effektiviserar förvaltningen och kan öka utrymmet för underhåll och reinvesteringar. Tillgången på mark är begränsad vilket gör att utbyggnad av viss samhällsservice redan idag delvis behöver ske på privat mark. Detta innebär att staden i ökad utsträckning kan behöva samverka med fler externa aktörer.

Nämnder och bolagsstyrelser ska

- säkerställa stadens kapacitet och förmåga att tillhandahålla effektiva lokaler som är underhållna och ändamålsenliga utifrån verksamheternas behov och behovet av en god arbetsmiljö
- bidra till en långsiktigt hållbar fastighetsförvaltning inom stadens fastighetsbolag och fastighetsförvaltande nämnder för att skapa utrymme för investeringar. Allmännyttiga bostäder och centrum ska inte säljas
- i planering och byggande säkerställa behovet av nödvändiga verksamhetslokaler, till exempel förskolor och särskilda boenden, till rimliga villkor genom förbehåll i markanvisnings- och exploateringsavtal. I samband med detaljplanearbete ska alternativa ändamål begränsas
- i stadsbyggnadsprojekt ha som utgångspunkt ett riktvärde om minst 25 förskoleplatser respektive minst 50 grundskoleplatser per 100 nya lägenheter, då annan planeringsgrund saknas

- i stadsbyggnadsprojekt säkerställa tillgången till lokaler för föreningsliv och kulturliv i alla områden
- öka samplaneringen vid utbyggnaden av skolor och nya idrottshallar. Aktuella skolor ska i förekommande fall säkras tillgång till sådana idrottshallar under skoltid genom ett separat hyresavtal mellan utbildningsnämnden och idrottsnämnden. Avsteg kan därmed göras från den närhetsprincip som annars gäller vid upplåtelse av idrottshallar under skoltid
- samplanering ska genomföras med idrotts- och förskolelokaler där det finns vinster i ekonomi, resursutnyttjande och genomförandetid
- justera samverkansavtalet mellan Micasa Fastigheter i Stockholm AB och staden med syfte att bland annat öka stadens rådighet genom att minska möjligheten för tredjepartsinhyrningar
- årligen ta fram ett gemensamt förslag till äldreboendeplan för att klara behovet av vård- och omsorgsboende och seniorbostäder i hyresrätt. Arbetet samordnas av äldre- och omsorgsnämnden som bearbetar förslagen och föreslår beslut om åtgärder utifrån en långsiktig bedömning för staden som helhet
- årligen ta fram en plan för att klara behovet av särskilt boende för personer med funktionsnedsättning enligt LSS och SoL. Arbetet samordnas av socialnämnden som bearbetar förslagen utifrån ett stadsövergripande perspektiv. En samlad plan ska efter godkännande av kommunstyrelsen vägleda nämnderna
- hitta fler lokaler för exempelvis dans-, kampsport och andra idrotter som inte kräver stora anläggningar, genom att idrottsnämnden samverkar med fastighetsnämnden och bostadsbolagen

Upphandling och inköp

Kommunkoncernen gör årligen stora inköp av varor och tjänster. Som offentlig aktör är det därför viktigt att använda offentlig upphandling och inköp som medel för att driva samhällsutvecklingen i hållbar riktning enligt de globala målen i Agenda 2030.

Förväntade vinster av upphandling av verksamhet ska alltid ställas i relation till minskad rådighet för staden och sämre insyn för allmänheten. Kommunal regi är fortfarande också den enda driftsform som fullt ut tillgodoser allmänhetens insyn, rätten till kollektivavtal och ger rådighet att ingripa när verksamheter inte fungerar eller en kris kräver snabba insatser. För att värna välfärden och stoppa stora vinstuttag på bekostnad av kvaliteten i skolor, gruppboenden och äldreboenden ska staden därför driva samhällsviktiga tjänster i egen och i ideell regi i betydligt större utsträckning än idag. Pandemin har påmint om skörheten med ett stort antal privata utförare i äldreomsorgen, vilket försvårat livsviktig samordning. En splittrad organisation med begränsad kommunal rådighet ger sämre beredskap och visar betydelsen av goda arbetsvillkor.

Brukarorganisationer och fackliga organisationer ska ges tillfälle att bidra med kunskap och synpunkter i god tid innan beslut tas om upphandling eller inte. Kommunstyrelsen har en samordnande och stödjande roll och servicenämnden har ett övergripande ansvar för att tillhandahålla konsultativt stöd om användning av arbetsrättsliga villkor. Vidare har arbetsmarknadsnämnden ett särskilt ansvar att erbjuda stöd vid användning av sysselsättningsfrämjande krav i upphandlingar, exempelvis om krav på arbete för långtidsarbetslösa eller för personer med funktionsnedsättningar.

Nämnder och bolagsstyrelser ska

- säkerställa att upphandling och inköp används för att nå de globala målen om ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet
- säkerställa att upphandling och inköp genomförs med inriktningen att ILO:s kärnkonventioner respekteras

- säkerställa dialoger med brukarorganisationer och fackliga organisationer inför ställningstagande till upphandling av välfärdsverksamheter
- säkerställa att inga upphandlingar enligt Lagen om offentlig upphandling (LOU) genomförs av LSS-verksamheter eller av skyddat boende
- utvärdera den bristande kontinuiteten med LOU-upphandling inom välfärden.
- intensifiera arbetet med att ställa särskilda arbetsrättsliga villkor så att såväl krav på tjänstepension som krav på försäkringar kan ställas
- ställa miljö- och klimatkrav om transporter, kemikalier, energianvändning, hantering av byggavfall och schaktmassor i upphandlingar inom dessa områden
- säkerställa att direktupphandling genomförs i enlighet med LOU och stadens riktlinjer
- ställa samma krav på underleverantörer som på en huvudleverantör
- inrätta en formell visselblåsarfunktion för anställda, underkonsulter och underleverantörer hos stadens leverantörer
- skärpa uppföljningen för att upptäcka arbetsmarknadskriminalitet, exempelvis fler stickprovskontroller där det finns indikationer om svart arbetskraft
- utveckla mått och mätmetoder för att bidra till minskad klimatpåverkan vid inköp och upphandling
- aktivt verka för minskade kostnader för användning av konsulter
- säkerställa tillräcklig kompetens och tillräckliga resurser för att kravställa, genomföra och följa upp upphandlingar
- förbättra metoder för uppföljning och utvärdering av hur digitaliseringsprojekt kan leda till effektivisering och ökad kvalitet

Strategiska digitaliseringsfrågor

Digitalisering innebär, när det fungerar som det ska, nya användarvänliga arbetssätt och förändrade positiva beteenden genom digital teknik. Digitala arbetssätt ska vara ett sätt att öka effektiviteten inom kommunkoncernen och på det sättet bidra till att klara kompetensförsörjningen och välfärdens kvalitet. Samtidigt ställer den digitala arbetsmiljön nya krav, och därför behöver arbetsmiljöarbetet också utvecklas.

Alla verksamheter som använder digital teknik bör därför införa digitala skyddsronder. Ökat hemarbete till följd av pandemin, och även som en följd av eventuella förändringar efter pandemin, ställer krav på god arbetsmiljö även utanför ordinarie arbetsplats, vilket innebär ökat ansvar för arbetsgivaren att se till att rätt förutsättningar finns.

Digitalisering ska vara ett hjälpmedel för att lösa konkreta utmaningar, både för invånare och i verksamheterna. Det gäller att i samverkan med medarbetarna identifiera de faktiska problemen och analysera inom vilka områden digitala lösningar och arbetssätt gör störst nytta. Med hjälp av väl genomförd digitalisering kan högre kvalitet nås i form av större självständighet och livskvalitet för invånarna samtidigt som det leder till effektivare verksamhet. I arbetet behöver inte de digitala lösningarna vara huvuddelen av förändringen, utan tekniken kan snarare ha funktionen att underlätta arbetet med att utveckla processer, organisation och arbetssätt.

Nämnder och bolagsstyrelser äger ansvaret för digitalisering inom sina ansvarsområden, men när modeller och gemensamma system tas fram ska det göras i samråd med kommunstyrelsen. Då digitala arbetssätt ska vara medel för att öka effektiviteten och kvaliteten inom staden ska driftkostnadskonsekvenser och arbetsmiljöaspekter alltid tydliggöras vid beslut. Vinster av digitalisering ska inte tas ut genom att ålägga verksamheterna besparingar, innan de har inträffat. Kommunstyrelsen samordnar stödet till verksamheterna i digitaliseringsarbetet.

Nämnder och bolagsstyrelser ska

- säkerställa att digitala projekt är väl avgränsade i storlek och omfång och syftar till att lösa specifika uppgifter för verksamheten till en rimlig kostnad i relation till nytta
- tillvarata den digitalisering som skett under pandemin och fortsätta att utveckla digitala arbetssätt och tjänster för ökad kvalitet och effektivitet
- aktivt verka för minskade kostnader för användning av konsulter
- förbättra metoder för uppföljning och utvärdering av hur digitaliseringsprojekt kan leda till effektivisering och ökad kvalitet samt påverkan på arbetsmiljön
- säkerställa att det finns ett effektivt och ändamålsenligt informationssäkerhetsarbete
- delta på relevanta samarbetsarenor där nya digitala tjänster testas och utvecklas
- dela all data som utifrån sin informationsklassning kan delas, i staden eller som öppna data externt
- samverka med andra nämnder och bolagsstyrelser inom innovation och digital transformation i syfte att öka takten inom digital utveckling
- delta i och bidra till nationella och regionala samverkansinitiativ och myndighetssamarbeten i digitaliseringsfrågor

Internationalisering och internationellt arbete

Stockholm har under de senaste decennierna utvecklats till en internationell storstad. Kommunkoncernens möjlighet till verksamhetsutveckling förbättras av en internationell utblick där vi lär av de bästa exemplen runt om i världen.

Internationellt samarbete och utbyte med andra städer skapar bättre möjligheter för att använda resurserna så effektivt och öka graden av extern finansiering. Stockholms stad har de senaste åren intensifierat sin internationella verksamhet inom strategiskt viktiga områden, bland annat genom en ny internationell strategi och i en ny EU-policy.

Utöver att stärka kommunkoncernens internationella samarbeten och relationer är ett viktigt steg i internationaliseringsarbetet att adekvat information om stadens verksamhet finns tillgänglig på engelska eller andra relevanta språk. Det gäller även information i det offentliga rummet, så som skyltar och övrig information. Detta görs i syfte att underlätta för icke-svensktalande boende och besökare i staden, samt att öka möjligheten för personer utifrån att ta del av väsentlig information om stadens verksamhet.

Stockholm ska vara en stad som står upp för demokrati, yttrandefrihet och mänskliga rättigheter. Våra internationella samarbetspartners ska därför väljas med stor omsorg och försiktighet.

Nämnder och bolagsstyrelser ska

- ta initiativ till att tillsammans med andra städer driva stadens perspektiv i relevanta internationella processer och sammanhang
- bevaka och tillvarata de möjligheter som erbjuds att delta i samverkansprojekt som finansieras av EU:s fonder och program
- utveckla det internationella perspektivet i sin kommunikation för att kunna kommunicera med fler än bara svensktalande invånare

Skattesats

För år 2022 föreslås att en kommunal inkomstskatt utdebiteras med kronor 18:02 per skattekrona.

För år 2022 föreslås en utdebitering av begravningsavgiften med 6,5 öre per skattekrona.

Stockholm den 20 oktober 2021

Torun Boucher

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Förslaget till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser** godkänns

Resultatbudget

Mnkr	Förslag till budget 2022 KS	Förslag till budget 2022 (V)	Avvikelse mellan förslagen
Verksamhetens intäkter	8 777,5	8 771,0	-6,5
Verksamhetens kostnader (-)	-55 507,9	-56 480,3	-972,4
Avskrivningar (-)	-1 875,7	-1 875,7	0,0
Central medelsreserv (-)			
Oförutsedda behov	-818,2	-929,8	-111,6
Prestationsreserv	-786,6	-787,8	-1,2
Pensionsavgifter (-)	-1 820,8	-1 820,8	0,0
Verksamhetens nettokostnader	-52 031,7	-53 123,4	-1 091,7
Skatter	54 802,0	56 126,2	1 324,2
Begravningsavgift	200,8	202,5	1,7
Inkomstutjämnning	-5 524,1	-5 714,0	-189,9
Kostnadsutjämnning	-712,1	-715,0	-2,9
Regleringspost	2 490,3	2 667,5	177,2
Generellt statsbidrag	0,0	0,0	
Fastighetsavgift	1 291,6	1 291,6	0,0
LSS-utjämnning	-1 569,7	-1 610,4	-40,7
Verksamhetens resultat	-1 053,0	-875,1	177,9
Finansiellt resultat (inkl. avgifter bank och pg)	-26,8	-26,8	0,0
Utdelning Stockholm Stadshus AB	1 100,0	1 100,0	0,0
Disposition/avsättning begravningsfond	-20,1	-21,8	-1,7
Resultat efter finansiella poster	0,1	176,3	176,2
Förändring av redovisat eget kapital	0,1	176,3	176,2

Investeringsplan

Mnkr	Förslag till budget 2022 KS	Förslag till budget 2022 (V)	Avvikelse mellan förslagen
Utgifter (-)	-7 266,6	-7 360,6	- 94,0
Inkomster	940,0	940,0	0,0
Centralt redovisade investeringsmedel (-)	- 450,0	- 532,2	- 82,2
Nettoinvesteringar (-)	-6 776,6	-6 952,8	- 176,2
Finansiering investeringsplan			
Förändring av eget kapital	0,1	176,3	176,2
Avskrivningar	1 875,7	1 875,7	0,0
Försäljningsinkomster	200,0	200,0	0,0
upplåningsbehov	4 700,8	4 700,8	0,0
Summa finansiering investeringsplan	6 776,6	6 952,8	176,2
Netto	0,0	0,0	0,0

Kommunstyrelsen m.m.

Staden har högt ställda mål att bli en jämlik, jämställd och ekologiskt hållbar stad. För att nå dit behöver staden behålla och rekrytera kompetenta och engagerade medarbetare, tillse att det finns ändamålsenliga och välskötta verksamheter av god kvalitet samt säkerställa en långsiktigt hållbar ekonomi. Kommunstyrelsen har en central uppgift som strategisk ledning för välfärdens utveckling och tryggheten i staden, klimat- och miljöarbetet, kompetensförsörjningen, stadsutvecklingen och bostadsbyggandet. Staden ska ha en tillitsbaserad ledning, styrning och uppföljning och verksamheterna ska arbeta utifrån kunskapsbaserade metoder och arbetssätt. Ett särskilt viktigt ansvar åvilar kommunstyrelsen som tillsammans med Stockholms Stadshus AB ska leda, samordna och följa upp stadens angelägenheter och ge nämnder och bolagsstyrelser goda förutsättningar att uppfylla kommunfullmäktiges mål. I det arbetet ska den Sociala hållbarhetskommisionens analyser och inriktning till färdplan beaktas.

Nämndens uppgifter

Kommunstyrelsen m.m. har ett strategiskt ansvar att, tillsammans med koncernledningen för Stockholms Stadshus AB, leda och samordna stadens angelägenheter och ge nämnder och bolagsstyrelser goda förutsättningar att fullgöra kommunfullmäktiges mål. Utvecklingen av verksamheten utgår från invånarnas behov och långsiktiga befolkningsprognoser. Kommunstyrelsen m.m. omfattar kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, stadsledningskontoret samt ersättningar till utomstående organisationer och föreningar.

Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för uppföljning av kommunfullmäktiges budget i sin helhet och arbetar med samtliga av kommunfullmäktiges mål för verksamhetsåret. Kommunstyrelsen leder och samordnar förvaltningen av kommunens angelägenheter och har uppsiktsplikt över nämndernas verksamhet samt kommunens bolagsstyrelser. Under kommunstyrelsen finns borgarrådsberedning, ekonomiutskott, bibehållit personal- och jämställdhetsutskott, trygghetsutskott, integrationsutskott, råd för Agenda 2030, råd för funktionshinderfrågor, pensionärsråd, funktionshinderombudsman, barnombudsman och äldreombudsman.

En vetenskaplig klimatpanel inrättas för att stödja, följa och kritiskt granska stadens arbete för att uppnå ett fossilbränslefritt Stockholm senast år 2035.

Stadsledningskontoret är kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens förvaltning. Kontoret har en central, strategisk och stödjande roll och bistår med väl underbyggda och allsidigt belysta beslutsunderlag. Uppdrag och ansvarsområden framgår av kommunallagen, reglemente för kommunstyrelsen, stadsledningskontorets instruktion samt denna budget.

Stadsledningskontoret har främst ett övergripande ansvar för styrning, utveckling och uppföljning av:

- ekonomistyrning och finansstrategi.
- utveckling av tillitsbaserad styrning och uppföljning.
- strategiska innovations- och kvalitetsutvecklingsfrågor.
- övergripande och strategiska personal-, ledarskaps- och arbetsgivarfrågor.
- strategiska välfärdsfrågor.
- strategiska stadsutvecklingsfrågor och näringslivsfrågor.
- bostadsbyggande och strategisk infrastrukturplanering.
- strategiska idrottsplaneringsfrågor.
- IT-strategier, IT-säkerhet och digital utveckling
- stadens miljö- och klimatarbete samt stadens arbete med klimatbudget.

- stadens arbete med FN:s Agenda 2030 och dess globala mål för hållbar utveckling.
- stadens trygghets- och säkerhetsarbete, däribland samverkan med polisen, berörda nämnder och styrelser och andra aktörer, arbetet mot det dödliga våldet i kriminella miljöer, våldsbejakande extremism samt informationssäkerhet och totalförsvarsfrågor.
- strategisk fastighets- och markutveckling samt hyres- och lokalfrågor inklusive strategisk lokalförsörjning och processer för en övergripande lokalresursplanering med kontroll och styrning av fastighetshanteringen och lokalutnyttjandet.
- upphandlings- och inköpsverksamheten i kommunkoncernen samt drift, förvaltning och utveckling av det kommungemensamma systemet för upphandling och avtalshantering.
- stadsövergripande strategisk kommunikation och information gentemot stadens invånare, medarbetare, företagare och besökare.
- stadsövergripande arbete med evenemang.
- stadsövergripande internationella relationer och besök.
- kommunkoncernens gemensamma inköpskategori IT-konsulter.

Arvoden för förtroendevalda

Arvodena för borgarråd sänks till en enhetlig nivå på 65 tkr per månad oavsett funktion eller antal år som borgarråd. Arvodena för övriga arvoderade sänks i motsvarande grad. Effektiviseringsvinsten används för att förstärka välfärdsverksamheten i staden.

Bidrag till information och utbildning av nämndemän

Nämndemannaföreningar som organiserar nämndemän utsedda av Stockholms stad kan få bidrag för nödvändig utbildning av nämndemän. Bidraget beräknas på antalet nämndemän inom föreningen som utsetts av Stockholms stad och per mandatperiod. Det ska vara samma nivå för alla nämndemannaföreningar. Bidraget är maximalt 1 000 kronor per nämndeman och mandatperiod.

Ersättningar till utomstående organisationer och föreningar

Under kommunstyrelsen m.m. finns anslag för ersättningar till utomstående organisationer och föreningar. Samtliga anslag ska vara knutna till avtal med tydliga och gemensamma mål. Avtalen ska vara ettåriga. Ersättningen till Handelshögskolan 2 mnkr per år avvecklas jämfört med finansborgarrådets förslag till budget.

Ersättningar till stadsinterna organisationer och föreningar samt organisationer och föreningar inom offentlig sektor

Under kommunstyrelsen m.m. finns anslag för ersättningar till stadsinterna organisationer och föreningar samt organisationer och föreningar inom offentlig sektor. Ingår gör även ersättningar till samarbeten mellan staden, akademi och näringsliv. Samtliga anslag ska vara knutna till avtal med tydliga och gemensamma mål. Stockholm Business Region AB och dess verksamhet finansieras via ersättning från stadens budget och utgår med 98 mnkr för 2022. Ett marknadsföringsstöd ska rymmas inom en årlig ram om 6 mnkr. Bolagets styrelse beslutar om marknadsföring av evenemang och hanterar utbetalningar för detta samt handlägger entreprenörsstöd inom en årlig ram om 15 mnkr. 2022 utökas ramen för marknadsföringsstöd med 1 mnkr och entreprenörsstöd med 3 mnkr. Bolaget leder och administrerar stadens medverkan i Stockholm Business Alliance enligt avtal för innevarande period. Stadens årliga medlemsavgift till Stockholm Business Alliance är 7,5 mnkr. Medel för ersättning till Stockholm Business Region AB uppgår till totalt 123 mnkr för 2022, vilka är avsatta under kommunstyrelsen m.m.

Kommunförsäkring

Stadens nämnder får genom S:t Erik Försäkrings AB en kommunförsäkring som omfattar försäkringsskydd för lös egendom, utställningar, entreprenad, terrorism, ansvar,

tjänsteresor, VD- och styrelseansvar, förmögenhetsbrott samt olycksfall för volontärer. Premien för år 2022 är 18,5 mnkr för stadens nämnder och finansieras av medel under kommunstyrelsen m.m.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

Ett Stockholm som håller samman

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska nämnden*

- styra och samordna bostadsbyggandet utifrån översiktsplanen samt ansvara för att stadsplaneringen skapar långsiktigt hållbara stadsmiljöer som tar hänsyn till viktiga grönområden och som bidrar till jämlika förutsättningar för stockholmarna
- gentemot staten driva frågan om en ny lag om kommuners förköpsrätt för markförsäljning och tomträttsöverlåtelser inom kommunen
- införa en idrottsstrateg som ska utgöra länken mellan idrottsrörelsen, byggherrar, exploateringsnämnden, idrottsnämnden och fastighetsnämnden, i syfte att underlätta för idrottsföreningar att genomföra byggprojekt och föra idrottens talan i stadsutvecklingsfrågor
- ansvara för övergripande strategiska trafikinfrastrukturfrågor och för att leda och samordna förhandlingar och avtal för trafikinfrastrukturprojekt med externa parter
- ansvara för att hålla ihop stadens genomförande av projekt inom Sverigeförhandlingen - Storstad Stockholm, och 2013 års Stockholmsöverenskommelse
- tillsammans med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Stockholm Business Region AB intensifiera det strategiska arbetet för att öka antalet arbetsplatser, särskilt i stadens södra delar och stadens fokusområden
- koordinera och samordna det trygghetsskapande arbetet genom trygghetsutskottet samt stärka den lokala samverkan mellan stadens nämnder och bolagsstyrelser, fastighetsägare, polis, andra externa aktörer och civilsamhället för att tillvarata kunskaper, resurser och insatsmöjligheter för högsta möjliga utväxling i trygghets- och säkerhetsarbetet
- intensifiera arbetet med att i samverkan med berörda ta fram aktiviteter för alla nämnder och bolagsstyrelser för att uppnå målen i delaktighetsprogrammet
- genomföra handlingsplanen för en äldrevänlig stad i samarbete med berörda nämnder och bolagsstyrelser samt säkerställa att äldreperspektivet beaktas i stadens verksamheter. Kommunstyrelsens pensionärsråd bistår i arbetet
- leda det fortsatta arbetet tillsammans med bostadsförmedlingen, de kommunala bostadsbolagen, stadsbyggnadsnämnden och äldre- och funktionshinder- och trygghetsnämnden med att ta fram en strategi för ökad tillgänglighet i bostadsbeståndet och inledningsvis ta fram en enhetlig definition av vad som ska betecknas som en tillgänglig bostad
- intensifiera arbetet med tillgänglighetsanpassningar i stadsmiljön och i alla stadens lokaler eller lokaler där staden bedriver verksamheter. Kommunstyrelsen ska som en del i detta arbete tillsätta en tillgänglighetskommission och en tillgänglighetsstrateg för att förstärka samordningen av konkreta insatser för att säkerställa att stadsmiljön och lokaler är tillgängliga för alla och att tillgänglighetsperspektivet finns med i all ny- och ombyggnation
- stödja nämnderna i ansökan om särskilda medel ur bland annat tillgänglighetsfonden för att göra investeringar som bidrar till ökad tillgänglighet
- säkerställa att funktionshinderperspektivet beaktas i stadens verksamheter. Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor bistår i arbetet

- stödja stadsdelsnämnderna och ansvariga facknämnder i det lokala arbetet att utveckla kunskap och arbetssätt för att möta problem och utmaningar som skapas av våldsbejakande extremism
- stödja stadsdelsnämnderna och ansvariga facknämnder i det fortsatta arbetet att utveckla former för medborgardialoger och medborgarbudget
- fortsätta samarbetet med berörda nämnder och styrelser för att öka koncernperspektivet och ta tillvara synergieffekter när det gäller att skapa reguljära utbildningsvägar främst inom välfärdsyrkena
- samordna stadens arbete med utbyggnaden av bostäder enligt SoL och LSS
- ansvara för SAMS, samordnad skolplanering i Stockholm, som ska säkerställa en framsynt och ekonomiskt hållbar utbyggnad av skollokaler och i ökad omfattning genomföra planerad ny kapacitet vid befintliga skolor samt verka för att den regionala samverkansmodellen för gymnasieskolan utvecklas för att säkerställa skollokalskapaciteten
- arbeta med utbildningsnämnden, stadsdelsnämnderna och arbetsmarknadsnämnden för att anställa serviceassistenter på förskolor och fritidshem
- stödja berörda nämnder och bolagsstyrelserns arbete med nyanlända för att skapa förutsättningar för ett bra mottagande och för väl fungerande etablering i arbetsliv, bostadsmarknad och i samhället

Ett ekologiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska nämnden

- utlysa ett klimatnödläge för Stockholms stad som varar tills världens nationer säkerställt att 1,5-gradersmålet uppnås, ta fram en handlingsplan som svarar mot nödläget och utlysa en årsdag då staden summerar och kommunicerar klimatarbetet under året
- fortsätta leda arbetet med klimatinvesteringar i den storleksordning som krävs för att följa Klimathandlingsplanen 2020-2023
- utveckla kommunkoncernens organisation och strategiska planering och uppföljning för en långsiktigt hållbar energi- och elförsörjning och bistå stadsbyggnadsnämnden i planeringsarbetet i enlighet med lagen om kommunal energiplanering
- skyndsamt möjliggöra tillstånd kopplade till att råda bot på effekt- och kapacitetsbrist inom energi- och elförsörjning
- samordna stadens särskilda satsning på klimatinvesteringar och rikta insatser mot projekt som ger största möjliga klimatnytta med fokus på åtgärder som styr mot energieffektiviseringar, solenergi, vindkraft, hållbara transporter samt klimatanpassning. Därutöver bistå i allmännyttans arbete för en fossilbränslefri organisation
- samordna stadens externa samverkan på klimatområdet med fokus på regionalt och internationellt arbete
- ansvara för att implementera och kommunicera stadens principer för skyfalls- hantering för att kunna identifiera och åtgärda sårbarheter på kort och längre sikt
- se över behovet av översvämningsskydd och beredskapsåtgärder för extrema väderhändelser tillsammans med Storstockholms Brandförsvarsförbund
- gentemot staten driva på för att hela trängselskatten ska gå till kollektivtrafiken, att elbilar ska undantas trängselskatt och ge kommuner möjlighet att differentiera parkeringsavgifter för att främja fossilbränslefria bilar och bilpooler

- gentemot staten driva på för att trängselavgifterna ska höjas, differentieras och utvidgas till norra och södra länken och andra strategiska trafikleder, för att minska trängseln och ge incitament till hållbara transporter
- verka för en fossilbränslefri nationell fordonsflotta till 2030 och ett förbud mot nybilsförsäljning av fossilbilar till 2025
- utveckla laddning för elbilar i gatumiljö på ett sätt som svarar mot behoven och driver på för omställning
- initiera förhandlingar med Swedavia om uppsägning av markavtalet för Bromma Flygplats och omgående inleda ett planarbete för nya bostäder på platsen
- fortsätta driva på för att få till stånd byggandet av höghastighetståg och fortsätta driva på för att infrastruktursatsningar ska läggas på kollektivtrafik och att Östlig förbindelse och Tvärförbindelse Södertörn inte ska byggas
- förse Strategin för god, hälsosam och klimatsmart mat med tydliga målsättningar avseende den klimatpåverkan som orsakas av maten som serveras i stadens verksamheter
- halvera stadens klimatpåverkan genom att servera mindre andel livsmedel med stor klimatpåverkan, minska matsvinnet, samla in allt matavfall för återvinning samt ökad andel vegetarisk kost i stadens förvaltningar och bolag
- inrätta en vetenskaplig klimatpanel vars uppgift är att ge forskningsbaserade råd i frågor om stadens utveckling med hänsyn till både klimatpåverkan och klimatanpassning
- skapa en klimatfond som kan ge medel till akademi och förvaltningar i syfte att stärka forskning och utveckling inom omställning och klimatanpassning
- leda arbetet för att installera solceller i överensstämmelse med Klimathandlingsplanen 2020-2023. Om det visar sig ekonomiskt fördelaktigt sker utbyggnaden genom ett nytt kommunalt sol- och vindkraftsbolag i samarbete med Stockholms Stadshus AB
- i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden ta fram en modell för intern klimatkompensation för tjänsteresor, där utsläppen som orsakas av arbetsresor med flyg och fossildriven bil debiteras med relevant summa och används till att subventionera tågresor eller andra utsläppsreducerande aktiviteter. Policyn ska införas på samtliga av stadens förvaltningar och bolag
- tillsammans med Stockholms Hamn AB samt miljö- och hälsoskyddsnämnden utreda havsnivåhöjningarnas långsiktiga effekter för staden, hur vi bäst skyddar oss och implikationer för stadsutvecklingen idag. Utredningen ska även se över möjlig samfinansiering med närliggande kommuner och staten för att möjliggöra de investeringar som kan komma att behövas
- aktivt arbeta och delta i samarbeten för att utöka kapaciteten i elnätet
- verka för ökad effektstyrning i stadens verksamheter för att möta energitoppar.
- stärka artmångfalden genom exempelvis strategiska planteringar, gröna tak, konstgjorda dammar och bikupor

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska nämnden

- styra och följa upp stadens verksamheter för att säkra en långsiktigt hållbar ekonomi för hela kommunsektorn samt stödja nämndernas arbete med att förbättra och vidareutveckla styrning, uppföljning och prognossäkerhet i större projekt
- aktivt verka för minskade kostnader för användning av konsulter och upphandling av externa tjänsteleverantörer

- utveckla stadens investeringsstrategi utifrån översiktsplanen, genom att bland annat omfördela investeringsmedel från lönsamma projekt i innerstaden till områden med lägre markvärden i ytterstaden, samt strategiskt planera lokalresurserna i syfte att hålla nere stadens samlade investeringsnivå och långsiktiga driftskostnader för att säkerställa att kommunfullmäktiges mål nås samtidigt som staden ges förutsättningar att växa långsiktigt och ekonomiskt hållbart
- aktivt delta i arbetet för stärkt regional samplanering av exempelvis utbyggnad av skolor, idrottsanläggningar och infartsparkeringar
- arbeta aktivt med uppföljningen av upphandlad verksamhet, för att säkerställa att arbetet utförs i linje med fastställda krav, med tydliga krav på återbetalning vid kontraktsbrott
- samordna stadens näringslivsarbete genom styrgruppen för näringslivsfrågor och utveckla arbetet med näringslivsfrågor i stadens stadsutvecklingsprocesser, och särskilt beakta behoven för småföretag, kooperativ och kulturutövare
- leda, samordna och stödja stadens arbete med digitalisering, bland annat genom forum, samverkan och stöd i metoder för digital utveckling och styrning för nämnder och styrelser, och i arbetet särskilt beakta användarvänlighet, kompetensutveckling och att effektivitetsvinster även kommer verksamheten till del
- samarbeta med relevanta högskolor och universitet om forskning, utbildning, stadens behov av kompetensförsörjning, utveckling och innovation
- skärpa stadens arbete mot oseriösa fastighetsägare och oetiska affärsmetoder, se över nuvarande möjligheter och vid behov verka för skärpt lagstiftning exempelvis återinföra förvärvslagen samt ta fram och arbeta efter en policy med etiska riktlinjer för alla nämnder och styrelser vid uthyrning, försäljning, markanvisning, bygglov, detaljplaneändring och liknande
- leda arbetet med nya personalpolitiska insatser och förmåner för att främja kompetensförsörjningen, exempelvis 80-90-100-modellen, årskort på SL via löneavdrag, pensionsväxling och utvecklingsprogram för specialister
- i dialog med de fackliga organisationerna föreslå hur stadens fortsatta behov av långsiktiga kompetensutvecklingsmedel kan tillgodoses genom permanenta budgetmedel för nämndernas ordinarie verksamhet respektive genom stadsövergripande medel för strukturella insatser
- vara beredande och beslutande organ i det fortsatta arbetet med centrala kompetensutvecklingssatsningar med prioritet av förskola, fritidshem, socialtjänst, LSS-verksamhet och äldreomsorg samt verka för effektiva system för registrering av utbildning för barnskötare och undersköterskor i stadens verksamheter
- stödja arbetet med det systematiska arbetsmiljöarbetet och förebyggande av arbetsrelaterad psykisk ohälsa samt kommunicera riktlinjer mot kränkande särbehandling, trakasserier, repressalier eller diskriminering
- i samarbete med arbetsmarknadsnämnden och i dialog med stadens övriga nämnder och styrelser genomföra en arbetsdifferentieringsanalys i syfte att identifiera arbetsuppgifter som kan erbjudas exempelvis serviceassistenter
- leda och samordna arbetet med den digitala arbetsmiljön, införandet av digitala skyddsronder samt säkerställa att ny digital teknik är användarvänlig
- fortsätta att utveckla övergripande utvecklingsinsatser för chefer och medarbetare, bland annat ta fram nyckeltal för rekommenderat maximalt antal anställda per chef i olika verksamheter, och i det arbetet prioritera äldreomsorgen
- stödja och följa upp arbetet med tryggare anställningar med fokus heltid som norm och fasta anställningar, med prioritet av äldreomsorgen samt ställa motsvarande krav i avtal för privata utförare
- leda arbetet enligt handlingsplanen för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndshandläggare samt revidera handlingsplanen i enlighet med beslut i dåvarande socialnämnden och äldreomsorgsnämnden 2018

- delta i arbetet med genomförandet av handlingsplanen för att förbättra arbetssituationen för barnskötare och förskollärare
- bistå berörda nämnder i arbetet med att ta fram en handlingsplan fram för att förbättra arbetssituationen och underlätta rekryteringen av sjuksköterskor samt arbets- och fysioterapeuter inom äldreomsorgen respektive i arbetet för att ta fram motsvarande handlingsplan för undersköterskor och vårdbiträden i äldreomsorgen
- bistå berörda nämnder med nya vägar för att klara kompetensförsörjningen av barnskötare, förskollärare och fritidspedagoger, exempelvis genom en kombination av arbete och studier med inspiration av den så kallade Dalamodellen.
- leda stadens arbete med införandet av den enhetliga yrkestitulaturen stödassistent respektive stödpedagog inom LSS-verksamheterna i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna
- driva frågan om inrättandet av en riksmyndighet för överförmyndarfrågor

Kommunfullmäktiges indikatorer (ett urval)

Indikator	KF:s årsmål 2022	KF:s årsmål 2023	KF:s årsmål 2024
Obligatorisk nämndindikator			
Kostnader för konsulter	Tas fram av nämnden	Tas fram av nämnden	Tas fram av nämnden
Andel nämnder som har en plan för systematisk uppföljning av antal konsulter och konsultkostnaderna	100 %	100 %	100 %

Kommunfullmäktiges aktiviteter (ett urval)

Följande aktiviteter ska leda till att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet och inriktningsmål uppnås.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska se över regelverket för friskvårdstimmen eller på annat sätt säkerställa att alla anställda får reella möjligheter att använda friskvårdstimmen under sin arbetstid.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska ta fram nyckeltal för rekommenderat maximalt antal medarbetare per chef i olika verksamheter. I första hand prioriteras äldreomsorgen enligt Coronakommissionens förslag att förbättra förutsättningarna för ledarskapet genom att väsentligt sänka antal medarbetare per chef.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska skyndsamt ta initiativ till förhandlingar om tecknandet av ett lokalt kollektivavtal för att säkra fasta anställningar i äldreomsorgen. Därtill ska initiativ tas för att teckna kollektivavtal som minimerar användandet av allmän visstidsanställning och timavlönade i stadens övriga verksamheter där sådana anställningar förekommer. Liknande krav ska ställas i LOV- och LOU-avtal för privat drivna verksamheter.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska tillsammans med socialnämnden skyndsamt inleda arbetet för att revidera förfrågningsunderlaget enligt LOV i syfte att stävja välfärdsfusk, förbättra arbetsvillkoren och höja kvaliteten hos privata utförare inom socialtjänst och LSS.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska inrätta en säker kanal för visselblåsning enligt den nya visselblåsarlagen som träder i kraft 2021-12-17.	2022-01-01	2022-07-01
Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samarbete med äldre- och stadsdelsnämnderna ta fram ett mål för äldreomsorgen för en maximal andel av arbetstid som får utföras av timavlönade.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska återföra ansvaret för centrala upphandlingar enligt lagen om offentlig upphandling för vård- och omsorgsboenden från kommunstyrelsen till äldre- och stadsdelsnämnden.	2022-01-01	2022-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska revidera handlingsplanen för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndshandläggare i enlighet med beslut i socialnämnden och äldreomsorgsnämnden 2018 med bibehållande av tillägg om jämställdhet och hot och våld som beslutats 2019.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska i samverkan med äldreomsorgsnämnden och socialnämnden utreda möjligheterna att öka likställigheten mellan biståndshandläggare, inom äldreomsorg, socialpsykiatri och stöd och service för personer med funktionsnedsättning, och socialsekreterare ifråga om bland annat titulatur, lön och förutsättningar att ägna sig åt socialt arbete.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska tillsammans med berörda nämnder ta fram en handlingsplan för att implementera enhetlig yrkestitulatur inom LSS-verksamheten.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska höja det kommunala bostadstillägget för funktionshindrade för höga hyror så att den enskilde får 100% i tillägg av det som överstiger genomsnittshyran (istället för dagens 90%).	2022-01-01	2022-06-30
Kommunstyrelsen ska i dialog med de fackliga organisationerna och stadens nämnder och styrelser utreda de ekonomiska och organisatoriska förutsättningarna för att ta över lokalvården i egen regi, utifrån det övergripande syftet att öka kvaliteten i verksamheterna och trygga arbetsvillkoren för en yrkesgrupp med stor betydelse för stadens verksamheter.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska ta initiativ till förhandlingar om tecknandet av ett lokalt kollektivavtal mot sexuella trakasserier.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska följa upp det har fungerat för medarbetare som arbetat hemma under pandemin, utifrån fysisk och psykosocial arbetsmiljö, arbetsledning etc.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska utreda förutsättningarna för att ge alla anställda i äldreomsorgen, förskolan och LSS-verksamheter skobidrag och betalda arbetskläder (där det inte redan förekommer), med start av skobidrag i kommunal äldreomsorg.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska i sin roll som arbetsgivare förstärka arbetet med att minska diskriminering mot afrosvenskar och initiera ett forskningsprojekt om stadens roll som arbetsgivare för att bidra till ökade kunskaper om vad som behövs göras för att minska diskriminering av afrosvenskar.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska med utgångspunkt i diskrimineringslagstiftningen se över hur stadens verksamheter kan få fler anställda med funktionsnedsättning i ordinarie verksamhet.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska genomföra en kartläggning av stockholmarnas upplevelser av rasism, funkofofi, homofobi och transfobi i syfte att identifiera vad i stadens arbete som kan förbättras för att ge alla kommunmedlemmar ett respektfullt och fördomsfritt bemötande	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska tillsammans med nämnder och styrelser se över användningen av indikatorer som redovisas könsuppdelat som kan utvecklas och tillämpas ur ett hbtqi-perspektiv, exempelvis brukarundersökningar.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska tillsammans med nämnder och bolag se över hur arbetet med genusbudgetering kan utvecklas med ett hbtqi-perspektiv.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska upphandla insiktsutbildningar gällande funktionsnedsättning som alla bolag och nämnder kan använda sig av.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska utreda förutsättningar och genomföra en digital lösning i syfte att följa medborgarförslagets gång genom stadens förvaltningar.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska tillse att skyltning görs på både svenska och de fem nationella minoritetsspråken, i alla stadens offentliga lokaler, både de som staden själv äger och de där staden bedriver verksamhet.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska göra en stadsövergripande extern utvärdering av hela budgetprocessen i staden inklusive generella effektiviseringar, från val av	2022-01-01	2022-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
metod och bedömd besparingspotential till uppföljning av resultatet och utvärdering av konsekvenserna.		
Kommunstyrelsen ska i samarbete med Stockholms Stadshus AB ta fram en övergripande policy för konsultanvändning.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med alla nämnder se över nuvarande nämndorganisation med mål att skapa större likvärdighet i staden, upprätthålla kvaliteten i verksamheterna och de demokratiska aspekterna för invånarna. Översynen ska syfta till en hållbar organisation över mandatperioderna.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska ansvara för att staden ansluter till det globala FN-initiativet The Shift som syftar till att se bostäder som en mänsklig rättighet och inte som en handelsvara samt i samverkan med berörda nämnder och styrelser ta fram en handlingsplan för hur The Shift ska genomföras i Stockholm.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnden och tillsammans med berörda nämnder och styrelser ta fram en handlingsplan för att utrota hemlöshet. Handlingsplanen ska både innehålla akuta insatser och en långsiktig plan för bostadsbyggande.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, socialnämnden, SHIS och Stockholms Stadshus AB ta fram en plan för hur SHIS ökade behov av genomgångsbostäder kan säkerställas samt tydliga aktiviteter och mätbara indikatorer.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska utreda vilka ytterligare åtgärder som kan vidtas för att betydligt fler hyresrätter i det privata beståndet ska kunna hyras ut till SHIS.	2022-01-01	2021-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med Stockholms Stadshus AB, exploateringsnämnden, socialnämnden, bostadsbolagen och bostadsförmedlingen arbeta fram en stadsövergripande handlingsplan i syfte att minska trångboddheten bland företrädesvis barnfamiljer.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen och Stadshus AB ska tillsammans utreda förutsättningarna att ge S:t Erik Markutveckling ett mer långsiktigt förvaltaruppdrag av strategiska och/eller kulturhistoriskt värdefulla fastigheter.”	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska utreda förutsättningarna för att tillsammans med polisen och kriminalvården arbeta med metoden gruppvaldsintervention mot kriminella gäng	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska tillsätta en tillgänglighetskommission och en tillgänglighetstrateg för att förstärka samordningen av konkreta insatser för att säkerställa att stadsmiljön och lokaler är tillgängliga för alla och att tillgänglighetsperspektivet finns med i all ny- och ombyggnation.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska säkerställa att personer som deltagit i daglig verksamhet inom LSS, alternativt sysselsättning enligt SoL i 25 eller 30 år också ska tilldelas hedersbelöning med tillhörande firande och middag i Stadshuset.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldre- och vårdnämnden utreda vilken klimatpåverkan hemtjänstens transporter innebär.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldre- och vårdnämnden se över nämndens organisation med målsättning att skapa utförarverksamhet inom vård- och omsorgsboende för döva, profilhemtjänst och trygghetslarm samt överföra verksamheten vid Gamlebo från socialnämnden till äldre- och vårdnämnden.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska se över ersättningssystemet för hemtjänsten för att öka incitamenten till förebyggande arbete och tydligare fokus på individens behov och vilja samt resultatuppföljning och anpassning till ramtid enligt stadsledningskontorets förslag i budgetunderlaget för 2019.	2022-01-01	2022-12-31
Kulturnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen utreda möjligheterna till kulturverksamhet i tullhuset på Blasieholmen.	2022-01-01	2022-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska återinföra Entré Stockholm, för att ge en överblick över tillgängligheten i stadens lokaler.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, kulturnämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur stadens modeller för kulturstöd och föreningsbidrag ska förändras för att möta kultur- och föreningslivets behov av ändamålsenliga lokaler och samtidigt säkerställa att nämndens hyresintäkter täcker fastigheternas behov av löpande underhåll och upprustning.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med utbildningsnämnden och kulturnämnden utreda möjligheterna att starta Komtek (kommunal teknikskola liknande kulturskolan) i Stockholms stad samt att utreda den organisatoriska placeringen i staden.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska tillsammans med utbildningsnämnden göra en undersökning gällande antisemitisk och dess uttryck i förskolan, grundskolan och vuxenutbildningen liknande den som genomfördes i Malmö. Utifrån undersökningen ska det tas fram en långsiktig handlingsplan.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden inrätta en övergripande funktion och skapa samordningsvinster mellan stadens förvaltningar vad gäller utveckling och främjande av det svenska teckenspråket i staden	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillse att nödvändiga kompetensutvecklingsinsatser för såväl chefer som barnskötare och elevassistenter som arbetar med barn i behov av särskilt stöd finns tillgängliga.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och idrottsnämnden ta fram en rörelsefaktor som ska tillämpas i samband med nyproduktion och analyser av befintlig bebyggelse för att säkerställa en god tillgång till idrotts- och lektytor i alla delar av staden.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska minska skolmatens klimatpåverkan genom minskat svinn, avfallsinsamling och minskad användning av kött- och mejerivaror.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska bilda en klimatpanel sammansatt av forskare med rådgivande funktion för att bidra med expertkunskap om vilken klimatpåverkan stadens beslut har.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska tillsammans med Stockholm Vatten och Avfall utreda havsnivåhöjningarnas långsiktiga effekter för staden, hur vi bäst skyddar oss och implikationer för stadsutveckling idag. Utredningen ska även se över möjliga samfinansieringslösningar med närliggande kommuner och staten för att möjliggöra investeringar som kan komma att behövas.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska tillsammans med Stockholms Stadshus AB utreda förutsättningarna att investera i vindkraft.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska tillsammans med stadsbyggnadsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden ta fram gemensam statistik för tillsynsärenden av fastigheter för att möjliggöra bättre underlag för stadens fastighetsförsörjning.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska tillsammans med exploateringsnämnden och Stadshus AB utreda stadens projektfinansieringsmodell för att se över hur staden kan styra intäktskraven från enskilda projekt till hela intäktssidan i syfte att offentliga investeringar och satsningar inte ska vara avhängigt markvärden, utan exempelvis möjliggöra lägre kostnader för bostäder i ytterstaden.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska tillsammans med Stockholm Stadshus AB utreda soliditetsmålen för att möjliggöra fortsatta framtida investeringar.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med Stadshus AB och fastighetsnämnden utreda om SISAB ska ta över innehav av förskolelokaler även i bottenvåningar som för närvarande ägs och förvaltas av fastighetsnämnden och köps som en del i en bostadsrättsförening.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med Stockholms Stadshus AB se över ekonomiska styrdokument för att säkra att staden har externa relationer	2022-01-01	2022-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
endast med parter som respekterar internationella konventioner och mänskliga rättigheter.		
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, bostadsbolagen och Stockholms Stadshus AB utreda förutsättningar och lämplig organisation för driftcentraler i egen regi för stadens fastighetsägande bolag, förvaltningar och stiftelser i syfte att minska energianvändningen, förbättra driftoptimeringen och utveckla hanteringen av effektoppar i det samlade fastighetsbeståndet.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden ta fram förslag på ett överskottskrav för nämnden som svarar mot nämndens fastighetsbestånd och skapar förutsättningar för en långsiktigt hållbar förvaltning och underhåll av nämndens fastigheter.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden och exploateringsnämnden utarbeta en modell för öronmärkning av en andel av budgeten i exploateringsprojekt till ny- och reinvesteringar i ytor för idrott, lek och rörelse på strategiska platser i staden.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram en stadsövergripande strategi för utvecklingen, utbyggnaden och finansieringen av stadens parkleksverksamhet.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska inleda en översyn av stadens strategi för lokalförsörjning, och i arbetet ta del av erfarenheter från andra kommuner, i syfte att öka stadens rådighet och minska lokalhyreskostnaderna i ett livscykelperspektiv.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska utreda hur delar av sophämtningen kan återtass i kommunal regi tillsammans med stadsbyggnadsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden samt ta fram gemensam statistik för tillsynsärenden av fastigheter för att möjliggöra bättre underlag för stadens fastighetsförsörjning.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, exploateringsnämnden och idrottsnämnden utvärdera och föreslå förändringar i gällande rutiner och kostnadsberäkningar för att säkerställa att full kompensation utgår till fastighetsnämnden vid behov av ersättningsinvesteringar i samband med ianspråktagande av idrottsmark för bostadsändamål.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, idrottsnämnden och Stockholms Stadshus AB utreda möjligheten att bilda ett kommunegemensamt idrottsfastighetsbolag i syfte att möjliggöra för kommunerna i länet att dela på investerings- och driftskostnader i nya idrottsanläggningar och genom strategisk lokalisering bidra till fler interaktionsskapande målpunkter i länet.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden utvärdera och föreslå förändringar i gällande rutiner kring ersättning till nämnden för inköp av bostadsrätter för förskol- och socialtjänständamål.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden och Stadshus AB utreda extern försäljning av Hötorgs- respektive Östermalmshallarna i syfte att frigöra resurser till nödvändiga idrotts- och fastighetsinvesteringar.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, Svenska Bostäder/Stadsholmen och Stockholms Stadshus AB identifiera fastigheter med högt kulturhistoriskt värde som kan överföras från nämnden till Stadsholmen AB i syfte att optimera drift och underhåll av fastigheterna utifrån ett stadsövergripande perspektiv.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, Stockholm Vatten och Avfall AB och Stockholms Stadshus AB utreda möjligheten att överföra Sturehofs slott från nämnden till bolaget.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med berörda nämnder ta fram styrdokument för hur lös inredning i kulturhistoriska byggnader ska tas om hand.	2022-01-01	2022-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska ta fram en ljusstrategi som tar hänsyn till stadsbelysningens effekter på biologisk mångfald, samt tillskapa och tillsätta en ljusdesigner för att implementera strategin.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska utreda möjlighet att öppna ett kallbadhus i staden samt en ny sim- och multihall i Skarpnäck.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska tillsammans med idrottsnämnden och stadsdelsnämnderna se över stadens motionsspår i syfte att öka likställigheten och utöka trygghetsarbetet.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska över modellen för stadsdelsnämndernas investeringar i parkmiljön.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska tillsammans med stadsdelsnämnderna utreda möjligheten att bedriva parkskötsel och snöröjning i parkmark i egen regi.	2022-01-01	2022-12-31

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

2. Vänsterpartiets förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Kommunstyrelsen** godkänns.

Revisorskollegiet

Stadsrevisionens uppgifter

Stadsrevisionen ska granska all kommunal verksamhet som bedrivs av staden inklusive bolag och stiftelser med mera i den omfattning som följer av god kommunal revisions-sed. Stadsrevisionens ansvar följer av kommunallagen, lagen om kommunal redovis-ning, aktiebolagslagen samt revisionsreglementet för stadsrevisionen i Stockholms stad och andra av kommunfullmäktige utfärdade föreskrifter såsom denna budgets mål och indikatorer.

I stadsrevisionens revisionsplan beskrivs stadsrevisionens mål, uppdrag och arbetssätt samt nämnd- och bolagsgranskningen. I revisionsplanen beskrivs även de större revi-sionsprojekt som planeras genomföras under revisionsåret.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

3. Vänsterpartiets förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Revi-sorskollegiet** godkänns.

Valnämnden

Nämndens uppgifter

Valnämnden ansvarar för organisation och genomförande av val till riksdagen samt val till regionfullmäktige och kommunfullmäktige. Nämnden ansvarar också för val till Europaparlamentet. Nämnden ska dessutom genomföra eventuella extraval och folkomröstningar.

Omfattningen av nämndens uppgifter är reglerad i lag, både ansvarsområdet som sådant och i viss utsträckning den organisation som ska användas för att lösa uppgifterna.

Utgångspunkten för nämndens arbete ska vara att alla röstberättigade ges goda chanser att använda sig av sin demokratiska rättighet att rösta. Nämnden ska därför planera för att valen kan organiseras och genomföras på ett sådant sätt att alla röstberättigade ges goda förutsättningar att rösta. I detta avseende ska nämnden särskilt beakta förutsättningarna att rösta i områden med historiskt lågt valdeltagande samt behovet av tillgängliga och trygga vallokaler. Nämnden ska prioritera åtgärder för att värna valhemligheten och motverka alla former av otillbörligt verkande vid röstning.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

4. Vänsterpartiets förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Valnämnden** godkänns.

Krisledningsnämnden

Stockholm ska vara en trygg stad för alla. När extraordinära händelser inträffar kan krisledningsnämnden som utgörs av borgarråden inkallas. Nämndens huvuduppgift är att fatta strategiska beslut vid extraordinära händelser.

Nämndens uppgifter

Nämndens ansvar omfattar:

- ta över hela eller delar av andra nämnders ansvarsområden för att kunna omfördela resurser och effektivisera hanteringen
- prioritering av stadens verksamheter, till exempel omfördelning av personal mellan verksamheter eller stängning av verksamhet
- flyttning av verksamhet, till exempel boende i dygnet-runt-omsorg
- begäran om bistånd från annan kommun eller annan aktör, till exempel Länsstyrelsen
- aktivering av reservsystem och fördelning av reservkraft

Ordförande i krisledningsnämnden avgör, på förslag från stadsdirektören, om delar av eller hela krisledningsnämnden ska aktiveras. Om ordföranden avgör att händelsen är extraordinär har krisledningsnämnden möjlighet att ta över hela eller delar av andra nämnders ansvarsområden för att kunna omfördela resurser och effektivisera hanteringen. Under åren 2020-2021 var krisledningsnämnden aktiverad med anledning av covid-19, kommunstyrelsen beslutade i 2021-09-23 att nämndens verksamhet ska upphöra då det inte längre fanns behov av den. Om den positiva utvecklingen av pandemin inte skulle fortsätta som förutsatt kommer kommunstyrelsen att kalla in nämnden igen.

Emellertid bör krisledningsnämnden aktiveras av andra skäl för att samordna, främja och stödja arbetet mot dödsskjutningarna i staden, vilket Vänsterpartiet har föreslagit i en skrivelse till kommunstyrelsen den 2 september 2020. Det räcker inte att kräva att polisen ska omfördela resurser, staden själv måste också agera.

Den allvarliga situationen kräver att de stadsdelsnämnder som drabbas av skjutningar får mandat att forma en gemensam krisorganisation som gör det lättare att arbeta tillsammans. Nämnderna måste också tilldelas särskilda budgetmedel så att de kan arbeta samordnat, snabbt och målinriktat tillsammans med polisen oberoende av stadsdelsgränser, ordinarie organisation och ordinarie budgettilldelning. Socialtjänsten behöver till exempel kunna avdela erfaren personal för att samverka med polisen i särskilt svåra ärenden, avhopparverksamheten tillföras mer resurser och krisstödet förstärkas till anhöriga, boende och medarbetare i stadsdelarna. Resurser måste också finnas för att utan dröjsmål kunna flytta avhoppare från staden. Stadsdelsnämnderna kan inte förväntas klara detta inom ordinarie budget. Situationen i Järva är särskilt allvarlig och det ska därför avsätta 20 mnkr i CM 2, öronmärkta för nämnderna på Järva i arbetet med att stoppa skjutningarna.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

5. Vänsterpartiets förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Krisledningsnämnden** godkänns.

Stadsdelsnämnder

Stadsdelsnämnderna har ansvar för en stor del av stadens välfärdsverksamheter och fyller en viktig funktion för den lokala demokratin. Utifrån en lokal förankring och bred kompetens ska stadsdelsnämnderna verka nära invånarna och erbjuda en samhällsservice av hög kvalitet. Stockholmarnas delaktighet och inflytande ska värnas och tas tillvara lokalt. Stadsdelsnämndernas professioner inom välfärden ska stärkas genom att förenkla och underlätta byråkratiska beslutsprocesser samt att mer generella resurser tillförs nämnderna. Stadsdelsnämndernas organisation ska bevaras i dess nuvarande form. Samarbete och gemensamma verksamheter ska utredas om det finns behov och samordningsvinster. För att säkerställa god drift och skötsel av stadsmiljön ska stadsdelsnämnderna tillsammans med kommunstyrelsen utreda vilken driftsform som ger högst kvalitet. Förebyggande insatser till barn och unga ska prioriteras.

Stadsdelsnämndernas uppgifter

Stadsdelsnämndernas ansvar omfattar bland annat:

- kommunal förskoleverksamhet
- äldreomsorg
- stöd och service till personer med funktionsnedsättning
- individ- och familjeomsorg
- socialpsykiatri
- barn, kultur och fritid
- ekonomiskt bistånd
- arbetsmarknadsåtgärder och samverkan med jobbtorg
- mottagande och integration av nyanlända
- stadsmiljöarbete
- lokalt näringslivsarbete
- lokalt demokrati- och utvecklingsarbete
- medborgarkontor
- konsumentvägledning
- bostadsanpassning för bostäder enligt SoL och LSS
- omhändertagande och stöd till drabbade och allmänhet vid allvarliga händelser och kriser

Ett antal stadsdelsnämnder tillhandahåller kommunövergripande verksamheter som återfinns inom verksamhetsområdena förskola, barn, kultur och fritid, stöd och service till personer med funktionsnedsättning samt äldreomsorg. Syftet är bland annat att kunna erbjuda verksamheter till personer med särskilda behov, vilket gör att flera av verksamheterna är av unik karaktär. Karakteristiskt för stadens kommunövergripande verksamheter är att de är tillgängliga för invånarna i stadens samtliga stadsdelsnämnder. Kommunövergripande verksamheter återfinns inom stadsdelsnämnderna Rinkeby-Kista, Bromma, Kungsholmen, Norrmalm, Södermalm och Enskede-Årsta-Vantör.

Kommunfullmäktiges inriktning för stadsdelsnämnderna

Ett Stockholm som håller samman

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska stadsdelsnämnderna

- utveckla det socialt förebyggande arbetet för att öka trivselen, tryggheten och gemenskapen och fortsätta att utveckla medborgarkontoren med generösa öppettider och relevant verksamhet
- stadsdelsnämnderna ska som en del i trygghetsarbetet säkerställa att alla stadsdelar har en trygghetskoordinerande funktion som leder och samordnar arbetet.
- utveckla samverkan med berörda nämnder samt relevanta externa aktörer exempelvis inom ramen för lokala brottsförebyggande råd (BRÅ) för att stärka det brottsförebyggande arbetet
- fortsätta att utveckla, vidta och följa upp insatser för att minska antalet brott och öka tryggheten för boende, besökare och företagare
- prioritera samarbete med lokalpolisen samt utveckling och uppföljning av samverkansöverenskommelser
- alla invånare ska ha tillgång till medborgarkontor där även socialtjänsten ska finnas tillgänglig i form av en öppen mottagning
- på medborgarkontoren ska det finnas samhällsvägledning samt arbete med uppsökande verksamhet mot nyanlända i stadsdelsområdet för att bistå i integrationsprocessen
- samarbeta med SHIS bostäder och socialnämnden för att erbjuda kvalitativ samhällsvägledning och stöd i integrationsprocessen rörande nyanlända med särskilt fokus på kvotflyktingar och nyanlända barn/kvinnor
- samverka både inom staden och externt med näringsliv, civilsamhälle och föreningsliv för att nyanlända ska etableras snabbt på arbetsmarknaden samt säkerställa att nyanlända barn och unga har tillgång till meningsfulla fritidsaktiviteter
- vidareutveckla mottagandet av och arbetssätten kring kvotflyktingar i samarbete med socialnämnden
- uppmärksamma nyanlända flickors och kvinnors erfarenheter och särskilda utsatthet
- samverka med stadens bostadsbolag för att bland annat höja kunskapen kring oriktiga hyresförhållanden på bostadshyresmarknaden och på vilket sätt sådan kan undvikas
- arbeta med lokalt demokrati- och utvecklingsarbete med utgångspunkt i lokala lägesbilder
- utifrån befintlig kunskap, lokala lägesbilder och aktiviteter i handlingsplanerna utveckla arbetet mot våldsbejakande extremism i samverkan med kommunstyrelsens centrala samordnare, socialnämnden, idrottsnämnden, arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden, kulturnämnden och polis
- trygga en god kompetensförsörjning inom socialtjänsten och erbjuda nya medarbetare en gedigen introduktion samt stöd till medarbetare med kort erfarenhet i form av handledning och mentorskap
- stödja tillåtande, tillgängligt och öppet ledarskap på alla nivåer inom stadsdelsnämndernas verksamhetsområden
- arbeta med digitaliseringsstöd mot funktionsnedsatta, aktuella inom socialpsykiatri och hemlösa
- ska arbeta för att alla som har kontakt med socialtjänsten, inklusive alla anhöriga som omfattas av anhörigprogrammet, och har upplevt ökad oror och stress som en följd av pandemin ska få stöd utifrån sina behov
- vara förberedda inför att det eventuellt finns ett uppdämt behov av stöd och hjälp för våldsutsatta som inte kunnat söka hjälp under pandemin
- inom alla områden som lämpar sig för deltagandeprocesser ska medborgardialog användas och möjlighet till medborgarbudget undersökas

Ett ekologiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska stadsdelsnämnderna

- bidra till att uppfylla stadens mål om Ett ekologiskt hållbart Stockholm och beakta de styrdokument som syftar till att uppnå detta mål

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska stadsdelsnämnderna

- föra lokala näringslivsdialoger i sina respektive stadsdelar och förbättra företagens möjlighet till insyn och kontakter med facknämnder och kommunala bolag
- samverka med Stockholm Business Region AB för att förbättra det lokala näringslivets förutsättningar
- prioritera kvinnors etablering på arbetsmarknaden

Kommunfullmäktiges indikatorer (ett urval)

Indikator	KF:s årsmål 2022	KF:s årsmål 2023	KF:s årsmål 2024
Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	65 %	70 %	70 %

Kommunfullmäktiges aktiviteter (ett urval)

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnderna ska ta fram en plan för arbetet med att övergå till att all lokalvård ska finnas i egen regi, i takt med att avtal löper ut.	2022-01-01	2022-12-31
Stadsdelsnämnderna ska samverka med stadens bostadsbolag och privata hyresvärdar så att socialtjänsten får kännedom om andrahandshyresgäster som ska avhysas i synnerhet om barn berörs.	2022-01-01	2022-12-31
Stadsdelsnämnderna ska stärka medarbetarnas inflytande och delaktighet på arbetsplatsen för att skapa en god arbetsmiljö i linje med handlingsplanen för socialsekreterare och biståndshandläggares arbetssituation.	2022-01-01	2022-12-31
Idrottsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna gå igenom stadsdelarna för att se hur tillgången till spontanidrottyta är fördelad över staden.	2022-01-01	2022-12-31
Stadsdelsnämnderna ska förstärka tillsynen av privata utförare för att ta igen den tillsyn som inte kunnat genomföras under pandemin	2022-01-01	2022-12-31

Förskoleverksamhet

Alla barn har rätt till en trygg och lugn förskolemiljö där de kan utvecklas efter sina förutsättningar. Barngruppernas storlek behöver minska och det behövs fler utbildade pedagoger och god personalkontinuitet i förskolan. Mindre barngrupper ger barn större möjligheter att bli sedda och få stöd i både lärande i lek. Därför behövs mer ekonomiska resurser för att säkerställa verksamheternas kvalitet och en god arbetsmiljö för barn och personal.

Uppgifter

Stadsdelsnämndernas ansvar omfattar bland annat:

- att driva och utveckla kommunala förskolor, pedagogisk omsorg, flerfamiljs-system och allmän förskola
- att alla barn som bor i stadsdelsnämndsområdet har tillgång till kommunal förskoleverksamhet i närområdet
- att stadens platsgaranti uppfylls och att ramöppettiderna hålls
- att tillhandahålla omsorg på kvällar, nätter och helger för barn i förskoleåldern från ett till fem års ålder till familjer med ett sådant omsorgsbehov
- att driva integrationsförskolor och utveckla arbetet med verksamheten

Utbildningsnämnden ansvarar för att samordna barnomsorg på obekvämt arbetstid samt för att samordna stadens förskoleverksamhet i egen regi. Principen om lika villkor ska råda mellan kommunal och fristående förskola.

Kommunfullmäktiges inriktning för verksamhetsområdet

Ett Stockholm som håller samman

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska stadsdelsnämnderna

- minska barngruppernas storlek i förskolan med målsättningen att nå riktmärke om max 12 barn i grupper 1-3 år och max 16 barn i grupper 4-5 år samt höja personaltätheten i förskolan för att garantera verksamhetskvaliteten
- säkerställa förskollärlärd undervisning på samtliga avdelningar
- säkerställa att personalen i förskolan har tillräckligt med planerings- och reflektionstid och tid för efterarbete
- främja det pedagogiska ledarskapet
- tillvarata barns nyfikenhet och prioritera utvecklingen av barns sociala samspel.
- säkerställa att digitaliseringens möjligheter tillgängliggörs för alla barn
- säkerställa att barn med särskilda behov får det stöd de behöver
- samverka med föräldrar, utbildningsnämnden, socialtjänst, psykiatri och andra aktörer för att tidigt identifiera och ge barn i behov av stöd rätt insatser
- i samarbete med utbildningsnämnden ansvara för att samordna barnens övergång mellan förskolans och skolans verksamheter
- fortsätta samarbetet med fristående aktörer i syfte att skapa en likvärdig förskola
- säkerställa att placerade barn och barn som bor i skyddat boende erbjuds förskola
- säkerställa att alla förskolor har väl fungerande rutiner kring orosanmälan till socialtjänsten vid misstanke om att ett barn far illa

- i samarbete med utbildningsnämnden verka för att öka andelen inskrivna barn i förskolor där inskrivningsgraden är låg, med fokus på områden som är mindre socioekonomiskt gynnsamma
- se till att personalen i förskolan ges bra förutsättningar att koncentrera sig på kärnuppgifterna, exempelvis genom att säkerställa att personalen inom förskolan får planeringstid, reflektionstid och tid för efterarbete i den utsträckning som verksamheten kräver
- utveckla arbetssätt för att säkerställa kontinuitet av vikarier inom förskolan med målet att flertalet vikarier ska vara tillsvidareanställda
- arbeta för att öka språkkompetensen i svenska språket bland förskolans personal
- arbeta uppsökande för att få fler att utbilda sig till barnskötare och förskollärare i synnerhet bland utbildade vikarier inom verksamheten
- inom sitt verksamhetsområde utöka andel personal med specialkompetens om barn med särskilda behov
- samarbeta med utbildningsnämnden och socialnämnden i förebyggande arbete mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld, hedersförtryck och våldsbejakande extremism
- fortsätta det systematiska arbetet med en jämställd förskola i syfte att flickor och pojkar ska ha samma möjligheter att pröva och utveckla förmågor och intressen utan begränsningar av stereotypa könsroller
- utveckla arbetet med modersmålsstöd i allmänhet och för de nationella minoritetsspråken, modersmålsundervisning i förskolan
- säkerställa att alla barn tillhörande de nationella minoriteterna får information om sin rätt till modersmålsundervisning
- i samverkan med kulturnämnden, utbildningsnämnden samt det fria kulturlivet fortsätta verka för att fler barn i förskolor genom Kulanpremien kommer i kontakt med kulturverksamheter anpassade efter deltagarnas behov
- tillsammans med stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden, utbildningsnämnden och SISAB säkerställa att mark för förskoleplatser tillgängliggörs tillräckligt tidigt i planeringsprocessen av nya projekt så att nya lokaler ska finnas tillgängliga när nya bostäder färdigställs

Ett ekologiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska stadsdelsnämnderna*

- fortsätta arbetet med att sortera ut matavfall
- fortsätta arbetet med kemikaliesmarta förskolor
- verka för en giftfri miljö i såväl förskolan som dess närområde och ge möjlighet till en aktiv utevistelse med fysisk rörelse
- tillsammans med SISAB verka för att plantera fler träd på förskolegårdar.
- öka andelen ekologisk och vegetabilisk mat i stadens förskolor
- verka för att fler förskolor ansöker om att erhålla Skolverkets utmärkelse ”Skola för hållbar utveckling” och att goda exempel på hur förskolor kan arbeta med hållbar utveckling sprids inom staden
- förebygga att avfall uppstår i all verksamhet, såsom genom kraftigt minskad användning av engångsprodukter och onödiga plastprodukter, och verka för att en större andel produkter och material återanvänds
- fortsätta arbetet med att sortera ut matavfall och förbättra källsorteringen, samt fortsätta arbetet med att minska matsvinnet
- särskilt utreda köksfunktion, och möjlighet att tillföra tillagningskök i samband med renoveringar och nybyggnation

- i samverkan med utbildningsnämnden utbilda och sprida information om hur värmeböljor och andra extremväder ska hanteras i verksamheten. Arbeta proaktivt för att utveckla förskolorslokaler och förskolegårdar för att bättre klara av extremväder

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska stadsdelsnämnderna*

- i samverkan med utbildningsnämnden föra dialog kring resultatutvecklingen i förskolans kvalitetsredovisningar, i syfte att säkerställa och utveckla stadens systematiska kvalitetsarbete
- fortsätta digitaliseringsarbetet för att ge effektiviseringsvinster och främja en lärande organisation, och minska administration
- delta och samplanera förskolelokaler inom ramen för SAMS-arbetet där det finns vinster i ekonomi, resursutnyttjande och genomförandetid
- utifrån behovet av förskoleplatser alltid samplanera sina behov då nybyggnadsområde förläggs mellan, eller i nära anslutning, till flera nämnder
- samverka med SISAB och fastighetsnämnden vid ny- och ombyggnation av förskolor
- öka antalet kommunala förskolor
- aktivt medverka i handlingsplanen och aktivt verka för att förbättra arbetssituationen för barnskötare och förskollärare
- verka för en god tillgång till utbildade barnskötare samt legitimerade förskollärare i stadens förskolor
- aktivt arbeta för att minska allmän visstidsanställning för barnskötare genom att fler får tillsvidareanställningar

Kommunfullmäktiges indikatorer (ett urval)

Indikator	KF:s årsmål 2022	KF:s årsmål 2023	KF:s årsmål 2024
Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda	34 %	35 %	35 %
Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	88 %	88 %	88 %
Antal förskolebarn per anställd	4,9	4,9	4,9
Antal barn per grupp			
- 1-3 år	12	12	12
- 4-5 år	16	16	16
Genomsnittlig storlek på barngrupperna	14	14	14
Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3,6	3,6	3,6
Andel utbildade barnskötare av totalt antal anställda	Fastställs efter klar registrering i Koll	Höjd andel	Höjd andel

Obligatorisk nämndindikator

Antal AVA-anställda barnskötare	tas fram av nämnd	tas fram av nämnd	tas fram av nämnd
---------------------------------	-------------------	-------------------	-------------------

Kommunfullmäktiges aktiviteter (ett urval)

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnderna ska erbjuda möjligheter till arbete exempelvis som serviceassistent/förskoleassistent i förskolan parallellt med studier till barnskötare inom ramen för Stockholmsjobben.	2022-01-01	2022-12-31
Alla stadsdelsnämnder ska ha en handlingsplan för att minska barngrupperna och öka antalet pedagoger per barngrupp.	2022-01-01	2022-12-31
Stadsdelsnämnderna ska utveckla och tillhandahåll kompetensutveckling om NPF-diagnoser för personal inom förskolan.	2022-01-01	2022-12-31
Stadsdelsnämnderna ska utveckla och tillhandahåll kompetensutveckling för resurspersonal i förskolan.	2022-01-01	2022-12-31
Stadsdelsnämnderna ska arbeta förebyggande mot att barn olagligen förs utomlands och tillsammans med stadsdelarna utveckla rutiner för anmälan om utreseförbud för barn som riskerar att föras utomlands i syfte att ingå barnäktenskap eller könsstympning.	2022-01-01	2022-12-31
Stadsdelsnämnderna ska kartlägga hur språkkompetensen i svenska språket kan höjas i förskolan.	2022-01-01	2022-12-31
Kulturnämnden ska i samarbete med de prioriterade stadsdelarna och biblioteken bedriva läsverksamhet riktad mot förskolor för att stärka barn och pedagogers kunskap i det svenska språket.	2022-01-01	2022-12-31

Barn, kultur och fritid

Fritidsverksamheter och parklekar är viktiga kompensatoriska verksamheter som erbjuder alla barn och unga en meningsfull fritid och stärker viktiga skyddsfaktorer och de ska arbeta nära andra förebyggande verksamheter så som fältassistenter. Verksamheterna ska ha generösa öppettider och förutsättningar till ett gott samarbete med närliggande verksamheter i staden så som förskolor, skolor, socialtjänsten, ideella verksamheter och kulturinstitutioner. Parklekar och fritidsgårdar är mötesplatser med närvarande och trygga vuxna förebilder som spelar en viktig roll i det trygghetsskapande arbetet som kan utvecklas ytterligare med rätt resurser. Särskilt prioriterade grupper i det uppsökande arbetet på fritidsgårdar och parklekar är därför flickor, nyanlända, hbtqi-personer och personer med normbrytande funktionalitet eller funktionsnedsättning. Delaktighet och brukarperspektiv ska genomsyra verksamheterna. Stadens kultursekreterare är en viktig del i det förebyggande arbetet och har fortsatt uppdrag att vara stadsdelsnämndernas samordningsfunktion avseende kultur i nära samverkan med civilsamhällets organisationer och kulturnämnden. Det är prioriterat att erbjuda meningsfull fritid till stadsdelens alla barn och unga, för detta krävs bland annat kontinuerlig och planerad verksamhet, dialog och samverkan med lokala ungdomsorganisationer, till exempel ungdomsråd, samt ett utvecklat jämställdhetsarbete. Stadsdelsnämnderna ska bidra till förutsättningarna för att ett levande kultur- och föreningsliv bland stockholmarna har en lokal förankring

Uppgifter

Stadsdelsnämndernas ansvar omfattar bland annat:

- tillhandahållande av fritidsverksamhet för barn och ungdomar
- upplåtelse av allmänna samlingslokaler
- lokal kulturverksamhet
- bidragsgivning till föreningar
- sommarkoloniverksamhet
- konsumentrådgivning
- medborgarkontor
- lokalt demokrati- och utvecklingsarbete
- tillhandahålla öppen förskola

Kommunfullmäktiges inriktning för verksamhetsområdet

Ett Stockholm som håller samman

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska stadsdelsnämnderna

- utveckla samverkan mellan verksamhetsområdet och socialtjänsten med fokus på det förebyggande arbetet
- stödja nattvandrande föräldrar och andra liknande trygghetsskapande ideella krafter samt utveckla samverkan med fältassistenter
- arbeta med lokalt demokrati- och utvecklingsarbete med utgångspunkt i de framtagna lägesbeskrivningarna
- stärka det civila samhället genom att stödja och tillhandahålla resurser för organisering och påverkansarbete, exempelvis genom demokratisamordnare och mötesplatser samt konkretisera arbetet med att nå de invånare vars röster idag inte hörs

- samarbeta med biblioteken för att erbjuda relevant fritidsverksamhet till barn och unga
- erbjuda fler barn och unga med funktionsnedsättning möjlighet att delta i ordinarie sommarkoloniverksamhet
- i samarbete med föreningsliv och andra stadsdelsnämnder skapa och anpassa aktiviteter och platser för specifika målgrupper så som unga med funktionsnedsättning, äldre, nyanlända och hbtqi-personer
- i samverkan med kommunstyrelsen stärka kvinnors organisering
- anpassa stadens öppna mötesplatser och fritidsverksamheter till dagens ungas behov och levnadsmönster, med särskilt fokus på unga flickor
- utöka utbudet av fritids- och kulturaktiviteter för äldre och personer med funktionsnedsättning
- ge stöd till generationsöverskridande fritids- och kulturverksamheter
- arbeta för att inkludera nyanlända barn och unga i stadens fritidsverksamhet och andra verksamheter tillsammans med civilsamhället
- vidareutveckla konsumentvägledning för ökad tillgänglighet och angelägenhet för fler med särskilt fokus på grupper som är underrepresenterade och i behov av verksamheten
- stärka samarbetet mellan fritidsgårdar i olika stadsdelar för ökad integration och för att kunna erbjuda fler målgrupper anpassad verksamhet
- underlätta och möjliggöra för det lokala kulturlivet genom att exempelvis upplåta befintliga lokaler och där det främjar ordinarie verksamhet samverka mellan stadsdelens verksamheter och lokala kulturaktörer
- tillsammans med trafiknämnden utveckla arbetet med säkra skolvägar.
- erbjuda föräldrastödsprogram i syfte att stärka stödet till barn och föräldrar för att skapa möjligheter till jämlika förutsättningar för en god uppväxt

Ett ekologiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska stadsdelsnämnderna*

- verka för minskad energianvändning i all fritids- och kulturverksamhet
- förebygga att avfall uppstår i all fritids- och kulturverksamhet och verka för att en större andel produkter och material återanvänds
- sortera ut mer material och avfall för återvinning i all fritids- och kulturverksamhet

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska stadsdelsnämnderna*

- genom bra uppföljning säkerställa att ekonomiska bidrag, tillgång till lokaler eller föreningsbidrag inte går till någon aktör som uppmuntrar eller möjliggör varken rasism eller våldsbejakande extremism
- tillsammans med kommunstyrelsen och andra berörda nämnder delta i arbetet att underlätta för föreningslivet att söka bidrag hos staden. Samt stötta unga att starta föreningar
- utöka bemanningen och öppettiderna i parklekarna med målsättningen att samtliga parklekar ska vara öppna även på helgerna
- genom fritidsverksamheterna erbjuda avgiftsfria lovaktiviteter i nära samarbete mellan utbildningsnämnden, kulturnämnden, stadsdelsnämnderna samt stadens fria kulturaktörer

- utveckla och anpassa arbetet inom ramen för Kulan och annan kulturverksamhet i förskola och skola efter barnens och elevernas behov av att få ta del av kultur och eget skapande
- utveckla stadens sommarkolloverksamhet så att en större andel barn från yttre staden och områden som idag är underrepresenterade deltar. Södermalms stadsdelsnämnd har ett särskilt ansvar som samordnande nämnd för sommarkollo
- arbeta uppsökande med information och erbjudande om sommarkollo. Särskilt utsatta familjer ska prioriteras
- upprusta och bygga ut stadens parklekar, lekplatser och utveckla parklekarnas pedagogiska och kulturella innehåll
- arbeta för att återta parklekar i egen regi
- upprusta och bygga ut stadens öppna förskolor samt det tidiga föräldrastödet
- i nära samverkan med kulturnämnden utveckla och samordna det lokala kulturutbudet genom stadsdelsnämndernas kultursekreterare. En kultursekreterare ska finnas i varje stadsdelsområde

Kommunfullmäktiges indikatorer (ett urval)

Indikator	KF:s årsmål 2022	KF:s årsmål 2023	KF:s årsmål 2024
Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	65 %	67 %	67 %

Kommunfullmäktiges aktiviteter (ett urval)

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram en stadsövergripande strategi för utvecklingen, utbyggnaden och finansieringen av stadens parkleksverksamhet.	2022-01-01	2022-12-31
Stadsdelsnämnderna ska se över möjligheterna att återta de parklekar som drivs av utomstående aktörer till egen regi.	2022-01-01	2022-12-31
SISAB ska i samarbete med Spånga-Tensta SDN och Kulturnämnden utreda hur området för Tensta gymnasium och Tensta träff kan utvecklas till en kulturnod med kulturverksamhet som replokaler, dansstudios och konstnärsateljéer.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram en långsiktig investeringsplan för re- och nyinvesteringar i stadens parklekar samt utreda möjligheten att tillskapa nya parklekar på strategiska platser i staden.	2022-01-01	2022-12-31
Fastighetsnämnden ska i samarbete med kulturnämnden, stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen utreda hur stadens modeller för kulturstöd och föreningsbidrag ska förändras för att möta kultur- och föreningslivets behov av ändamålsenliga lokaler och samtidigt säkerställa att nämndens hyresintäkter täcker fastigheternas behov av löpande underhåll och upprustning.	2022-01-01	2022-12-31
Idrottsnämnden ska i samband med stadsdelarna utreda förutsättningar för fritidsbibliotek i sju stadsdelar.	2022-01-01	2022-12-31

Äldreomsorg

Stockholm ska vara en äldrevänlig stad där satsningar inom äldreomsorgen syftar till att stärka den äldres position i samhället. Äldreomsorgen ska arbeta aktivt för att förebygga ofrivillig ensamhet och bryta social isolering bland äldre då det idag är en stor orsak till ohälsa. Stadsdelsnämnderna ska möjliggöra för äldre att ha en vardag med hög livskvalitet genom att exempelvis erbjuda utevistelse, sociala aktiviteter, mötesplatser och kulturupplevelser samt fortsätta att utveckla aktivitetscentrum och etablera nya i de stadsdelar som idag saknar verksamhet. Det ska finnas äldreкураторer i varje stadsdelsområde. Ramtid i hemtjänsten och Tryggt mottagande ska fortsätta att utvecklas i samverkan med äldre-nämnden. Mer resurser tilldelas för att kunna göra generösare biståndsbedömningar för att fler äldre ska få den omsorg de har behov av. Centralt för en välfungerande äldreomsorg är bra arbetsvillkor för personalen där ramtid, reflektionstid och förkortad arbetstid är några viktiga redskap. Äldreomsorgen ska rustas för att kunna möta framtida kriser och pandemier genom högre bemanning, trygga anställningar, ökad tillgång till medicinsk kompetens samt möjlighet till kompetensutveckling och närvarande ledarskap.

Uppgifter

Stadsdelsnämndernas ansvar omfattar bland annat:

- ledning av äldreomsorgen och den kommunala hälso- och sjukvården för personer över 65 år
- anhörigstöd
- biståndsbedömning
- särskilt boende för äldre samt hemtjänst och dagverksamhet
- öppna mötesplatser och aktivitetscenter vid seniorboenden

Äldre-nämnden ansvarar för kommunövergripande frågor rörande äldreomsorg.

Kommunfullmäktiges inriktning för verksamhetsområdet

Ett Stockholm som håller samman

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska stadsdelsnämnderna

- varje år ta fram ett gemensamt förslag till boendeplan för varje region i syfte att klara vård- och omsorgsbehovet. Planen ska sedan utgöra underlag till äldre-nämndens stadsövergripande boendeplanering
- tillsammans med äldre-nämnden verka för ett utökat samarbete mellan regionen och länets kommuner i syfte att stärka beredskapen inför kommande pandemier samt förhindra och begränsa smittspridning inom särskilda boenden
- bidra till utvecklingen av såväl biståndsbedömda som icke biståndsbedömda boendeformer för äldre
- värna om kvarboendepincipen genom att de äldre som vill bo kvar hemma ska få adekvat stöd för att göra det
- fortsätta att utveckla aktivitetscenter vid seniorboenden med särskilt fokus på att bryta ofrivillig ensamhet och social isolering. De stadsdelar som inte ännu har aktivitetscenter ska tillsammans med äldre-nämnden undersöka möjligheten att etablera verksamhet på andra platser än Micassas seniorboenden. Vid nyproduktion av seniorbostäder ska aktivitetscenter skapas

- arbeta aktivt för att minska den ofrivilliga ensamheten bland äldre genom att ha god kunskap om och kontakt med de mötesplatser och verksamheter som kan bidra till social gemenskap som drivs av ideell sektor
- säkerställa en rättssäker, likställig och jämställd biståndsbedömning inom äldreomsorgen. Biståndsbedömningen ska ha ett folkhälsoperspektiv och hög ålder, ensamhet och isolering ska särskilt beaktas
- arbeta aktivt för att tillämpa en generös biståndsbedömning
- stärka arbetet med samordnad individuell plan (SIP) för äldre och utveckla hållbara strukturer för samverkan
- i samarbete med äldre nämnden fortsätta att arbeta och utveckla ramtid inom hemtjänsten
- för att öka yrkets attraktivitet och klara framtida rekrytering inom äldreomsorgen ska nämnderna verka för att arbetstiden förkortas med början i hemtjänsten genom en gradvis sänkning av heltidsmättet till 35 timmar
- arbetet med tryggt mottagande inom äldreomsorgen får mer medel tilldelade och ska fortsätta inom ramen för det ordinarie arbetet
- i samråd med äldre nämnden fortsätta arbetet med schemalagd reflektionstid i hemtjänsten
- i samarbete med äldre nämnden stärka arbetet med de förebyggande och rehabiliterande insatserna genom att i ökad utsträckning samverka med arbetsterapeuter, fysioterapeuter och dietister samt anhörigkonsulenter och heminstruktörer för syn- och hörselskadade, framförallt inom hemtjänsten och den uppsökande verksamheten
- fördjupa kunskapen kring äldre hbtqi-personers livsvillkor
- i syfte att motverka att den individuella behovsbedömningen påverkas av att individen fyller 65 år se till att samverkan och samhandläggningen ökar kring äldre med komplexa behov
- fortsätta och utveckla samverkan med Stockholmsregionen och Storstockholm i syfte att tillhandahålla en individcentrerad och sammanhållen vård och omsorg av god kvalitet
- fortsätta samverka med äldre nämnden och socialnämnden för att nå och utveckla insatser till äldre personer som tillhör sårbara grupper, exempelvis äldre personer som lever i hemlöshet, lider av psykisk ohälsa, har en beroendeproblematik eller är socioekonomiskt svaga. Även det vräkningsförebyggande arbetet ska utvecklas
- i samarbete med äldre nämnden, lokala brottsförebyggande råd och polismyndighet arbeta för att stoppa våld och andra brott som drabbar äldre personer.
- chefer och medarbetare inom äldreomsorgen ska ta del av utbildningsinsatser, stöd och rådgivning som syftar till att upprätthålla basala hygienrutiner samt förebygga vårdrelaterade infektioner och smittspridning bland omsorgstagare och medarbetare
- i samråd med äldre nämnden säkerställa en tillförlitlig informationsöverlämning sker inom hemtjänsten och särskilda boenden
- öka antalet samt utveckla befintliga sociala mötesplatser och träffpunkter för äldre i syfte att motverka ensamhet och isolering
- i samarbete med äldre nämnden vidareutveckla arbetet med anhörigstöd till närstående i syfte att stödja och vägleda i kontakten med kommunen, regionen eller andra myndigheter
- i samarbete med äldre nämnden arbeta för att förbättra arbetsmiljön inom hemtjänsten
- i samarbete med äldre nämnden stödja chefers förutsättningar till ett närvarande ledarskap

- möjliggöra för äldre att ha en vardag med hög livskvalitet genom att exempelvis erbjuda utevistelse, sociala aktiviteter, mötesplatser och kulturupplevelser
- fortsätta jämställdhetsarbetet inom äldreomsorgen genom bland annat könsuppdelad statistik och analyser av behov, efterfrågan och biståndsbeslut utifrån kön.
- i samarbete med äldre nämnden fortsätta det påbörjade kvalitetsutvecklingsarbetet inom särskilt boende för äldre

Ett ekologiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska stadsdelsnämnderna*

- fortsätta arbetet med att sortera ut matavfall
- i samarbete med äldre nämnden fortsätta utvecklingsarbetet med schemaläggning inom hemtjänsten i syfte att främja cykelandvändningen och minska klimatpåverkan genom minskade biltransporter
- i samråd med äldre nämnden och genom sina dietister arbeta för att förbättra måltidsupplevelsen inom äldreomsorgen samt bidra till att maten har ett bra näringsinnehåll och är ekologisk
- vid beställning av ny- eller ombyggnation av vård- och omsorgsboenden väga in behovet av tillagningskök i stadsdelen, utöver de våningskök som ska finnas i varje vård- och omsorgsboende. Syftet är att minska transporter och öka kvaliteten i mathållningen. i samråd med äldre nämnden höja kunskapen om hur värmeböljor ska hanteras i verksamheten

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska stadsdelsnämnderna*

- arbeta för att äldreomsorgens verksamhet ska bli mer innovativ och utveckla användandet av digitalisering och välfärdsteknik
- genom kontroll och ett utvecklat kvalitetsarbete bevaka och främja kvalitet och jämlik tillgång till god äldreomsorg
- genom stadens kvalitetsobservatörer få stöd gällande metodutveckling.
- utveckla samarbetet med icke vinstdrivande verksamheter och initiera idéburet offentligt partnerskap (IOP) samarbeten inom äldreomsorgen
- arbeta för att deltagandet i stadens kvalitetsutmärkelse ska öka
- genom sina biståndshandläggare arbeta proaktivt och bedriva en uppsökande verksamhet för att ge äldre information om vilket stöd som finns att få vid behov av äldreomsorg
- i samarbete med äldre nämnden arbeta för att säkerställa den framtida personal- och kompetensförsörjningen inom äldreomsorgen

Kommunfullmäktiges indikatorer (ett urval)

Indikator	KF:s årsmål 2022	KF:s årsmål 2023	KF:s årsmål 2024
Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i äldreomsorgen	86 %	87 %	88 %
Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	Max 8 personer	Max 8 personer	Max 8 personer

Kommunfullmäktiges aktiviteter (ett urval)

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnderna ska utreda behovet av anpassade tjänstecykler för stadsdelsnämndens hemtjänstpersonal.	2022-01-01	2022-12-31
Äldrenämnden ska inrätta en stadsövergripande introduktionsutbildning för nyanställda med såväl tillsvidare- som tidsbegränsad anställning inom stadens äldreomsorg i samråd med stadsdelsnämnderna.	2022-01-01	2022-12-31
Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med servicenämnden och äldrenämnden se över kommunikationsvägar, resurser och arbetssätt för att förbättra information och kontaktvägar inom staden samt för stockholmare och brukare i äldrefrågor.	2022-01-01	2022-12-31
Stadsdelsnämnderna ska tillhandahålla arbetsskor till hel- och deltidsanställd personal inom kommunens äldreomsorg genom medel reserverade i CM 2.	2022-01-01	2022-12-31
Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med äldrenämnden stödja chefers förutsättningar till ett närvarande ledarskap och erbjuda kompetensutveckling och handledning kontinuerligt.	2022-01-01	2022-12-31
Stadsdelsnämnderna ska i samverkan med äldrenämnden införa äldrekuratorer.	2022-01-01	2022-12-31
Äldrenämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna ta fram en handlingsplan för förbättrad arbetsmiljö för undersköterskor och vårdvårdbiträden anställda inom äldreomsorgen och genomföra denna.	2022-01-01	2022-12-31
Stadsdelsnämnderna ska utöka fixartjänsterna till att även omfatta stöd i användande av digital välfärdsteknik.	2022-01-01	2022-12-31
Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med äldrenämnden införa förstärkt rådgivning och stöd i syfte att underlätta och stötta äldre som vill byta bostad.	2022-01-01	2022-12-31

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Stockholm ska vara en jämlik stad där alla oavsett funktionsvariation kan delta i samhället på sina villkor. Som ett led i detta ska staden införa fri ledsagning för personer med synnedsättning. Brukarperspektivet ska genomsyra verksamheten och insatser skall utformas med respekt för den enskildes önskemål. Personer med funktionsnedsättning ska garanteras det stödet de har rätt till och stödet ska vara likvärdigt över staden.

Uppgifter

Inom verksamhetsområdet ansvarar stadsdelsnämnderna för att tillhandahålla individuellt behovsprövade stödsatser till personer med funktionsnedsättning. Insatser som beslutas enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) är:

- personlig assistans
- ledsagarservice
- kontaktperson
- avlösarservice
- korttidsvistelse utanför det egna hemmet
- korttidstillsyn för skolungdom över 12 år
- boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn eller ungdomar
- bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna
- daglig verksamhet

Insatser som beslutas med stöd av socialtjänstlagen (SoL) är bland annat:

- hemtjänst
- bostad med särskild service
- boendestöd
- kontaktperson
- avlösning
- ledsagning

Kommunfullmäktiges inriktning för verksamhetsområdet

Ett Stockholm som håller samman

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska stadsdelsnämnderna

- årligen per region ta fram ett gemensamt förslag till boendeplan för att klara vård- och omsorgsbehovet och planen ska utgöra underlag till socialnämndens stadsövergripande boendeplanering för LSS-bostäder
- uppmärksamma barns situation inom verksamhetsområdet, både för barn med funktionsnedsättning och för barn till vuxna som ansöker om stöd och service för funktionsnedsättning
- fortsätta att utveckla och implementera rutiner för att säkerställa barnperspektivet samt barns delaktighet i handläggningen
- samarbeta med organisationer och föreningar som arbetar med funktionsnedsättnings- och tillgänglighetsfrågor då de har viktiga kunskaper inom området.
- brukarperspektivet ska genomsyra alla insatser och att den enskildes inflytande ska öka

- tillse att rekryteringen av uppdragstagare sker utifrån individens behov och att den enskilde ges möjlighet att tidigt kunna påverka vem som blir utsedd som exempelvis ledsagare, avlösare och kontaktperson eller kontaktfamilj.
- tillsammans med civilsamhället utveckla hälsofrämjande insatser för personer med funktionsnedsättningar i samarbete med idrotts- och socialnämnden
- stärka arbetet med samordnad individuell plan (SIP) och utveckla hållbara strukturer för samverkan
- stadsdelsnämnderna ska begära registerkontroll vid anställning inom LSS i stadens egna verksamheter samt ställa det som krav vid upphandling av verksamheter inom LSS
- genomföra uppsökande arbete inom LSS-verksamheter för att informera om våld och vart man kan vända sig för att få stöd
- stadsdelsnämnderna ska arbeta för att bygga upp en ledsagning och avlösarservice i egen regi, personalen inom verksamheten ska erbjudas fasta anställningar

Ett ekologiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska stadsdelsnämnderna

- i samråd med socialnämnden höja kunskapen om hur värmeböljor och annat extremväder ska hanteras

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska stadsdelsnämnderna

- ständigt förbättra tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning genom ett systematiskt och målinriktat arbete tillsammans med stadens tillgänglighetsstrateg
- i bostadsexploateringsprojekt ska utgångspunkten vara att minst 10 procent av lägenheterna ska vara avsatta för särskilt boende enligt SoL och LSS, med prioriterad inriktning på boenden inom funktionshinderomsorg och socialpsykiatri. Stadsdelsnämnderna har ett särskilt ansvar att i tidigt skede och i tillräcklig omfattning säkerställa beställningar av dessa boenden
- boendestöd ska vara flexibelt utifrån brukarens behov och stadsdelsnämnden ska sträva efter att kunna erbjuda insatsen i egen regipersonal inom LSS erbjuds vidareutbildning årligen på temat våld för att kunna upptäcka och stödja personer som utsätts
- stärka arbetet med att avskaffa kvarstående enkelt avhjälpna hinder och öka tillgängligheten och delaktigheten i samhället
- säkerställa likställigheten i behovsbedömningar inom LSS över alla stadsdelar med utgångspunkt i stadens program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck för att motverka att det förekommer våld inom de verksamheter som riktar sig till målgruppen. Detta ska göras genom kunskapshöjande insatser riktade mot både personal och personer med funktionsnedsättning
- säkerställa tillgången till heminstruktörer för synskadade och hörselskadade i alla stadsdelsnämnder
- anpassa socialtjänstens handläggning, insatser och skyddsåtgärder så att alla, oavsett funktionsvariation, kan tillgodogöra sig biståndet

Kommunfullmäktiges indikatorer (ett urval)

Indikator	KF:s årsmål 2022	KF:s årsmål 2023	KF:s årsmål 2024
Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering	Öka	Öka	Öka
Andel brukare som är nöjd med sin insats - Funktionsnedsättning	80 %	80 %	80 %
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsernas utformning (stöd och service för personer med funktionsnedsättning)	80 %	80 %	80 %
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	90 %	90 %	90 %
Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	92 %	92 %	92 %

Kommunfullmäktiges aktiviteter (ett urval)

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med socialnämnden och arbetsmarknadsnämnden göra en flerårig plan för hur samtliga medarbetare ges möjlighet till kompletterande utbildning för att uppnå kompetenskraven för de nya befattningarna stödassistent och stödpedagog.	2022-01-01	2022-12-31
Stadsdelsnämnderna ska införa fri ledsagning på prov, även kallat "Laholmsmodellen", för att sedan utvärdera försöket och dra lärdomar inför ett införande permanent i staden senast 2023.	2022-01-01	2022-12-31
Stadsdelsnämnderna ska utvidga arbetsinriktad dagligverksamhet i egen regi.	2022-01-01	2022-12-31
Stadsdelsnämnderna ska se över personaltätheten på stadens gruppboendestäder för att säkerställa att det finns tillräckligt med personal för att bedriva den verksamhet som eftersträvas.	2022-01-01	2022-12-31
Stadsdelsnämnderna ska utreda förekomsten av upplevelser av våld hos brukare inom LSS och föreslå åtgärder för att förhindra det.	2022-01-01	2022-12-31
Stadsdelsnämnderna ska se över behovet av boende för demenssjuka personer under 65 år och föreslå åtgärder vid behov.	2022-01-01	2022-12-31

Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri

Stockholm ska vara en stad där rätten till bistånd värnas och där socialtjänsten kan erbjuda insatser av hög kvalitet som är likvärdig över hela staden. Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare för socialsekreterare och biståndshandläggare och brukarperspektivet ska genomsyra verksamheten. Staden ska utveckla och stärka stödet till barn och unga utifrån deras behov. Socialtjänsten ska arbeta aktivt med att öka tilliten till verksamheten speciellt i stadsdelar där förtroendet idag är lågt.

Uppgifter

Stadsdelsnämndernas ansvar omfattar bland annat:

- insatser för vuxna med beroendeproblematik
- insatser för barn och unga
- insatser för personer med psykisk funktionsnedsättning
- insatser för personer i hemlöshet
- insatser för personer utsatta för våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck
- insatser för personer som är på väg att radikaliseras till eller är en del av våldsbejakande miljöer samt personer som drabbats av extremism
- insatser för anhöriga

Kommunfullmäktiges inriktning för verksamhetsområdet

Ett Stockholm som håller samman

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska stadsdelsnämnderna*

- säkerställa att hänsyn tas till barnperspektivet i ärenden där en förälder eller vårdnadshavare aktualiseras hos socialtjänsten och att insatser mellan vuxen- och barnhandläggning ska vara samordnade
- utveckla anhörigstöd och stöd ska även erbjudas till både barn som anhöriga samt till anhöriga till kriminella
- fokusera på det förebyggande arbetet, tidiga och kunskapsbaserade insatser i samverkan med övriga aktörer
- stärka socialtjänstens arbete gentemot barn och unga genom exempelvis utredningar i tid, insatser efter behov och uppsökande verksamheter. Barn och ungdomsvården får tillräcklig budget för att täcka upp underskottet efter den blågröna majoritetens tidigare budgetar
- genom att alla stadsdelsnämnder ska ha fältassistenter arbeta lokalt med preventiv och uppsökande verksamhet för stadens unga och utveckla den uppsökande verksamheten med fältförlagt socialt arbete med fokus på de utemiljöer och de tidpunkter då ungdomar vistas där
- stärka arbetet med samordnad individuell plan (SIP) och utveckla hållbara strukturer för samverkan både inom barnavården och för vuxna
- säkerställa att alla stadsdelsnämnder ska ha en SIP-samordnare för att öka samverkan med utomstående aktörer
- öka förekomsten av och skapa förutsättningar för barns rätt till information och delaktighet vid samordning av samordnade individuella planer (SIP)
- utöka arbetet med sociala insatsgrupper (SIG) och säkerställ att ingen ska arbeta ensam inom det arbetet
- stärka arbetet med särskilt kvalificerad kontaktpersoner

- socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna ska koordinera och samordna sitt arbete med sociala insatsgrupper för målgruppen 15-29 år och särskilt utveckla förutsättningarna att nå den yngre målgruppen 15-19 år
- säkerställa att stadsdelsnämnder har ett egenkontrollsystem för att säkerställa att familjehemsplacerade barn garanteras de besök de ska få i enlighet med gällande föreskrifter, att hälsoundersökningar görs och bedömning kring vårdnadsöverflyttning görs regelmässigt
- utveckla samverkan med civilsamhället, näringslivet och arbetsgivare för att bidra till etablering i samhället och på arbetsmarknaden för gruppen ensamkommande barn och unga
- fortsätta utveckla stadens familjehemsvård och säkerställa att alla barn ges tillgång till stödgrupper, t.ex. *Stella – det tredelade föräldraskapet* och *Mina båda världar*
- utveckla stödet till placerade barn och deras föräldrar och arbetet med eftervård i öppna former i samarbete med socialnämnden
- stärka samverkan mellan skola, förskola, socialtjänst, fritidsverksamheter och det förebyggande och uppsökande sociala arbetet för barn i riskzon, bl.a. genom att permanenta och utöka Skolsociala team
- alla familjehemsplacerade barn ska ingå i socialförvaltningens Skolfam
- erbjuda och säkerställa tillgången till insatser såsom föräldrastödsprogram, föräldrarådgivning, hembesöksprogram, familjecentraler och familjebehandling som möter stockholmarnas olika behov. Alla som vill gå ett familjestödsprogram ska erbjudas det
- stadsdelsnämndernas arbete med tidigt socialt stöd ska permanentas
- tillsammans med socialnämnden och utbildningsnämnden fortsätta att stärka samverkan mellan socialtjänsten och förskolan, med fokus på förebyggande insatser, tidig identifiering av barn i riskzonen och uthållig kontakt med hjälpbehövande familjer
- följa upp orosanmälningar från förskola och skola gällande barn som far illa, och i så stor utsträckning som möjligt återkoppla till förskolan eller skolan
- tillsammans med socialnämnden genomföra insatser för att stabilisera skolgången för barn och unga som är aktuella inom socialtjänsten och möjliggöra för skolan att lägga kraft vid det lärande uppdraget
- i samarbete med utbildningsnämnden och socialnämnden fortsätta utvecklingen av insatser för hemmasittare och för att bryta omfattande skolfrånvaro så att eleven återgår till en stabil skolsituation
- säkerställa att hänsyn tas till barnrättsperspektivet i ärenden där en förälder eller vårdnadshavare aktualiseras hos socialtjänsten, och samordna insatser mellan vuxen- och barnhandläggning
- öka barns inflytande i utredningar och uppföljning av insatser samt erbjuda stöd-samtal till barn vars föräldrar erhåller insatser från socialtjänsten
- erbjuda olika former av föräldrastödsprogram och familjebehandling
- säkerställa tillgången till adekvata behandlingsmodeller för barn, ungdomar och familjer
- fortsätta utveckla stödinsatser vid placering av förälder med medföljande barn på skyddade boenden, liksom stödet till barn, unga och föräldrar efter avslutad placering
- tillhandahålla rådgivning vid ungdomsmottagningar och genomföra socialt förebyggande insatser bland ungdomar
- öka andelen kuratorer till ungdomsmottagningarna
- utökad satsning på ungdomsmottagningarna, fler insatser ska erbjudas med anledning av ökad psykisk ohälsa med särskilt fokus på unga flickors psykiska ohälsa

- prioritera åtgärder för att upptäcka och motverka psykisk ohälsa bland barn och unga, särskilt unga flickor, unga hbtqi-personer och ensamkommande barn och unga. Samverkan med barn- och ungdomspsykiatri (BUP) och regionens övriga delar är central
- säkerställa samverkan mellan socialtjänsten, förskola, skola och elevhälsa för alla nyanlända barn, både ensamkommande och barn som bor med sin egen familj
- stärka det sociala uppsökande arbetet för att nå ungdomar som brukar och/eller säljer narkotika
- utveckla samverkan mellan skola och elevhälsa, fritidsverksamhet, föreningsliv och socialtjänst i det förebyggande arbetet för att minska narkotikaanvändning
- erbjuda kvalitativ och erfarenhetsmässigt god öppenvård som utgår från varje individs behov i syfte att personen ska kunna bo hemma i egna stadigvarande boenden utan att riskera vräkning.
- arbeta förebyggande mot spelberoende och utveckla insatserna för målgruppen utifrån ett kunskapsbaserat arbetssätt
- stadsdelsnämnderna ska arbeta aktivt för att personer med beroendeproblematik ska erbjudas sysselsättning
- utveckla budget- och skuldrådgivning med fokus på ökad tillgänglighet
- vid oundvikliga uppbrott från förskola och skola erbjuda kompensatoriska åtgärder för att motverka de problem som uppbrottet kan medföra
- stärka arbetet med så korta placeringar som möjligt på akutboenden, sänka trösklarna för att få en fast bostad samt följa upp att en likställighet råder i staden. Inga barnfamiljer ska placeras på kortvariga boenden såsom vandrarhem
- fortsätta utveckla arbetet med personer som är 65 år eller äldre, med eller utan beroende, som lever i hemlöshet eller riskerar att bli hemlösa
- i samarbete med socialnämnden planera för utbyggnad av boenden för personer med psykisk och neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. Planering och genomförande ska utgå från uppdrag psykisk hälsa
- fortsätta utveckla samarbetet med brukar- och intresseorganisationer, exempelvis genom att inrätta lokala brukarråd i stadsdelarna
- erbjuda intensiva insatser i form av vård och stöd och funktionshöjande insatser vid utskrivning från heldygnsvård för personer med psykiska funktionsnedsättningar och pröva modellen med tryggt mottagande likt inom äldreomsorgen
- fortsätta att förbättra möjligheterna till arbetslivsinriktade insatser och sysselsättning för personer med psykisk och neuropsykiatrisk funktionsnedsättning samt tillgodose behoven av träfflokaler i stadsdelsområdet där brukaren bor
- i samarbete med idrottsnämnden, stadsdelsnämnderna och civilsamhällets aktörer utveckla hälsofrämjande insatser för personer med funktionsnedsättningar samt för socialpsykiatrins målgrupp
- tillsammans med socialnämnden arbeta för att få till en märkbar förbättring i samarbetet mellan socialtjänst och sjukvård kring de som både lider av psykisk sjukdom och missbruk, bland annat genom att säkerställa att socialtjänsten alltid tar initiativ till och samverkar till att samordnade individuella planer upprättas
- fortsätta och utveckla samverkan med Region Stockholm och Stor Stockholm i syfte att tillhandahålla en individcentrerad och sammanhållen vård och omsorg av god kvalitet
- utveckla det våldspreventiva arbetet och arbetet med våldsutövare med särskilt fokus på unga förövare
- arbeta förebyggande gentemot individer som kan vara i riskzon att radikaliserats till våldsbejakande extremism samt annan brottslighet
- särskilt stärka kompetensen kring och utveckla insatser riktade mot barn som lever i våldsbejakande extremistiska miljöer

- arbeta förebyggande mot att barn olagligen förs utomlands och tillsammans med socialnämnden utveckla rutiner för anmälan om utreseförbud för barn som riskerar att föras utomlands i syfte att ingå barnäktenskap eller könsstympning
- arbeta vidare med peer supporters inom socialpsykiatri och eftersträva att de på sikt ska kunna anställas direkt av stadsdelsnämnderna
- arbeta uppsökande och ge stöd och skydd till brottsoffer
- säkerställa kompetens kring särskilt sårbara grupper, exempelvis personer med funktionsnedsättningar, äldre, hbtqi-personer, personer med beroendeproblematik, personer med utländsk bakgrund och personer som lever i en hederskontext.
- sträva efter att våldsutsatta inte ska flytta till vandrarhem efter boende på skyddat boende utan hitta en mer stadigvarande lösning
- samarbeta med SHIS gällande boende för våldsutsatta
- säkerställa skolgången för medföljande barn som är placerade och erbjuda förskola eller pedagogisk verksamhet för barn i förskoleålder

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska stadsdelsnämnderna

- säkra stadens tillgång till jour- och familjehem samt utveckla uppföljningen av vården i egen regi
- stadsdelsnämnderna ska kunna erbjuda boendestöd i egen regi i stadsdelen. Ersättningsystemet ska omformas så restid ej ingår i brukarens timmar. Likställigheten mellan stadsdelar ska öka gällande antalet timmar den enskilde i genomsnitt får

Kommunfullmäktiges indikatorer (ett urval)

Indikator	KF:s årsmål 2022	KF:s årsmål 2023	KF:s årsmål 2024
Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen (Utredningstyp BoU eller Vuxen) och som inte är aktuella två månader efter avslutad insats (inom IoF, BoU och Vuxna, 0-19 år)	84 %	84 %	84 %
Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna beroende	42 %	42 %	42 %
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld	Fastställs 2022	-	Fastställs 2024
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol	62 %	-	64 %
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika	92 %	-	93 %
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak	92 %	-	92 %
Andel personer inom socialpsykiatri som är nöjda med sin insats	80 %	80 %	80 %
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsernas utformning (stöd och service för personer med funktionsnedsättning)	80 %	80 %	80 %
Obligatorisk nämndindikator			
Antal vräkningar som berör barn	0	0	0
Antal barnfamiljer som beviljats en akutboendelösning på hotell/vandrarhem	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd

Kommunfullmäktiges aktiviteter (ett urval)

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnderna ska införa en pilot för tryggt mottagande vid utskrivning från slutenvården, likt äldre- och barnnämndens arbete med tryggt mottagande.	2022-01-01	2022-12-31
Stadsdelsnämnderna ska utreda tillgången på öppna träfflokaler för att tillgodose att det finns träfflokaler i stadens alla stadsdelar för personer med psykiska funktionsnedsättningar.	2022-01-01	2022-12-31
Stadsdelsnämnderna ska initiera ett försök med öppen mottagning inom socialtjänsten för att öka tilltron och tillgängligheten till deras insatser särskilt i områden där tilltron är låg till myndigheter.	2022-01-01	2022-12-31
Stadsdelsnämnderna ska utveckla egenkontrollen för barn och ungdomsvården.	2022-01-01	2022-12-31
Stadsdelsnämnderna ska införa en veckas garanti för stödsamtal samt arbeta för att korta väntetiderna för ungas psykiska ohälsa.	2022-01-01	2022-12-31
Socialnämnderna ska tillsammans med stadsdelsnämnderna och i samarbete med Regionen utveckla fler insatser mot unga tjevers psykiska ohälsa.	2022-01-01	2022-12-31
Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna utveckla metoder och arbetssätt för att hitta och stödja personer med funktionsnedsättning som är utsatta för våld i nära relationer	2022-01-01	2022-12-31
Stadsdelsnämnderna ska ta bort egenavgiften för skyddat boende	2022-01-01	2022-06-30

Stadsmiljöverksamhet

Stadsmiljön är alla stockholmares gemensamma rum och används av oss alla. Tillgänglighetsarbetet ska utvecklas och stärkas för att både befintliga och nya miljöer ska vara tillgängliga för alla oavsett funktionsvariation. För att säkerställa en god drift och skötsel av stadsmiljön ska stadsdelsnämnderna tillsammans med kommunstyrelsen utreda vilken driftsform som ger högst kvalitet.

Uppgifter

Stadsdelsnämnderna hanterar investeringar samt drift och underhåll av parker, parkvägar och grönområden, i den mån det inte avser investeringar som utgör en del av en exploatering.

Stadsdelsnämndernas ansvar omfattar bland annat:

- drift och underhåll av parker, parkvägar och grönområden, inklusive barmarksrenhållning och vinterväghållning
- naturområden
- naturreservat
- strandbad

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

Ett Stockholm som håller samman

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska stadsdelsnämnderna

- utveckla stadens parker med nya metoder för planering av grönområden och anlägga parker som en naturlig del av stadsutvecklingsområden
- fortsätta att utveckla en trygg närmiljö i nära samverkan med trafiknämnden och andra berörda aktörer utifrån dialog med invånarna och en lokal analys. I dialogarbetet är det centralt att särskilt rikta sig till flickor och kvinnor, samt att i arbetet utgå från en jämställdhetsanalys
- ta hänsyn till förskolebarns och skolelevers behov av att vistas i parker och grönområden i arbetet med att planera och utveckla stadsmiljön
- upprätthålla och tydliggöra information om stadens städgaranti, vilket innebär att städning och tömning av offentliga papperskorgar ska ske inom 24 timmar efter anmälan
- upprätthålla skadedjursbekämpning i samarbete med trafiknämnden för att minska nedskräpning från fåglar och skadedjur i stadens parker och vid badplatser
- utveckla och stärka arbetet med att tillgängliggöra stadens naturreservat samt arbeta med rekreativa värden, i samarbete med idrottsnämnden, utbildningsnämnden och exploateringsnämnden
- anlägga fler toaletter och grillplatser i de populära naturreservaten
- återta ansvaret för barmarksrenhållning och snöröjning på lokalgator och på sikt återta verksamheten i kommunal regi

Ett ekologiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska stadsdelsnämnderna*

- utveckla och stärka ekologiska värden i stadens parker
- bidra till goda möjligheter till stadsodling, i exempelvis parker, på kvartersgårdar, tak, kolonilotter och gågator i samverkan med trafikinämnden
- utveckla arbetet med att tillvarata grönytors möjligheter att motverka och mildra effekterna av extrema klimatrelaterade händelser, som intensiva värmeböljor och skyfall

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska stadsdelsnämnderna*

- beakta vikten av reinvesteringar för att förlänga livslängden på befintliga parker
- utveckla samverkan med det lokala näringslivet i frågor som rör den yttre miljön
- utveckla medborgardialogen med utgångspunkt i lokala parkplaner
- planera den yttre miljön utifrån ett jämställdhetsperspektiv och med särskild hänsyn till behoven hos barn, äldre och personer med funktionsnedsättningar
- fortsätta arbetet med att eliminera hinder för tillgängligheten inom respektive ansvarsområde
- undanröja fysiska hinder i inne- och utemiljöer, då den fysiska tillgängligheten är avgörande för delaktighet för många stockholmare med funktionsnedsättning
- rusta upp vandrings- och cykelleder med nya spänger, bättre skyltning och annat som ökar tillgängligheten
- utforma lekparkar så att barn med funktionsnedsättning kan använda dem och vid renovering ta hänsyn till tillgänglighetsskapande åtgärder
- tillgänglighetsanpassa parkvägar och parkbänkar
- rusta upp och tillgänglighetsanpassa stadens badplatser

Kommunfullmäktiges indikatorer (ett urval)

Indikator	KF:s årsmål 2022	KF:s årsmål 2023	KF:s årsmål 2024
Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	79 %	79 %	79 %
Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	73 %	73 %	73 %
Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden	73 %	73 %	73 %

Kommunfullmäktiges aktiviteter (ett urval)

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Exploateringsnämnden ska i samarbete med trafikinämnden, idrottsnämnden, fastighetsnämnden och berörda stadsdelsnämnder vidta åtgärder för att öka trafiksäkerheten och framkomligheten för fotgängare och cyklister vid Järvabadet, planerad idrottsanläggning och övriga Järvafältet.	2022-01-01	2022-12-31
Exploateringsnämnden och berörda stadsdelsnämnder ska utreda möjligheterna att Majroskogen och Fagersjöskogen blir naturreservat.	2022-01-01	2022-12-31

Farsta stadsdelsnämnd ska utreda möjligheten att skapa en ny badplats i Fagersjö.	2022-01-01	2022-12-31
Trafiknämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna och föreningslivet utreda möjligheterna att anlägga kolonilotter på platser där det idag saknas eller möjlighet till utökning är möjlig.	2022-01-01	2022-12-31
Exploateringsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnden i Enskede-Årsta-Vantör, kulturnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden och kommunstyrelsen aktivt arbeta med möjligheter att ta tillvara och utveckla de kulturella värdena och det folkliga engagemanget i Snösätra och Rågsved i samklang med arbetet att stärka friluftslivet och naturreservatets regionala funktion för den biologiska mångfalden.	2022-01-01	2022-12-31

Ekonomiskt bistånd

Stockholm ska vara en stad där rätten till bistånd värnas och fokus ska ligga på att utveckla och stärka det sociala förändringsarbetet. Alla barn i staden har rätt till goda uppväxtvillkor och därför ska det kompensatoriska arbetet för barn vars föräldrar är aktuella för försörjningsstöd utvecklas.

Uppgifter

Stadsdelsnämndernas ansvar omfattar bland annat:

- myndighetsutövning gentemot enskilda som ansöker om ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen
- insatser för att den enskilde ska bli självförsörjande

Kommunfullmäktiges inriktning för verksamhetsområdet

Ett Stockholm som håller samman

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska stadsdelsnämnderna*

- ge biståndstagare stöd och individuellt utformade insatser för att nå självförsörjande
- samverka inom stadsdelsnämnden samt med arbetsmarknadsnämnden för att förbättra möjligheterna för personer utanför arbetsmarknaden att nå egen försörjning
- utvidga det kompensatoriska arbetet för barn till föräldrar som är aktuella för socialtjänstens ekonomiska bistånd
- särskilt prioritera utvecklingen av arbetssätt för sjukskrivna och personer med sociala/medicinska skäl
- särskilt beakta barns behov när vuxna söker ekonomiskt bistånd och utgå från ett tydligt barnperspektiv
- utveckla samverkansformerna inom socialtjänsten i syfte att säkerställa att barnperspektivet tillvaratas framförallt i ärenden som rör barn i familjer med osäkra boendeförhållanden
- stärka intern och extern samverkan för att förbättra förutsättningarna för personer med osäkra boendeförhållanden att hitta en varaktig bostad
- stärka arbetet mot diskriminering
- skyndsamt arbeta för att digitalisera behandlingen av ekonomiskt bistånd för att personalresurserna i större utsträckning ska läggas på socialt förändringsarbete
- säkerställa att informationsmaterial och ansökningsblanketter är utformade så att det är lätt att förstå villkoren och lämna korrekta uppgifter, samt erbjuda stöd för att lämna rätt information
- hålla en hög tillgänglighet och ge ett gott och respektfullt bemötande anpassat till individens förutsättningar i kontakten med den enskilde
- säkerställa att utbetalningar av ekonomiskt bistånd sker rättssäkert
- säkerställa att bidragsbrott anmäls till polis för vidare utredning

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska stadsdelsnämnderna*

- vid behov anpassa bemötandet med hänsyn till den enskildes förutsättningar, exempelvis utifrån funktionsnedsättning eller behov av språk-/teckentolk
- alla socialsekreterare inom verksamheten ska få vidareutbildning om våld i närrelation med målet att alla ska genomgå utbildning på stadsdelarna
- stadsdelsnämnderna ska arbeta aktivt med och utöka de kompensatoriska insatserna för barn vars föräldrar tilldelas försörjningsstöd. Barnkonsekvensanalyser ska göras regelmässigt och barnsamtal hållas vid behov
- ett led i det kompensatoriska arbetet är att alla barn, vars vårdnadshavare tilldelas ekonomiskt bistånd, årligen beviljas 1000 kronor för valfritt ändamål
- stadsdelsnämnderna ska arbeta för ökad tillgänglighet för de sökande med öppna mottagningar, drop-in samt eftersträva en hög servicenivå

Kommunfullmäktiges indikatorer (ett urval)

Indikator	KF:s årsmål 2022	KF:s årsmål 2023	KF:s årsmål 2024
Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	2,7 %	2,7 %	2,7 %
Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	1,5 %	1,5 %	1,5 %
Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	1,0 %	1,0 %	1,0 %

Kommunfullmäktiges aktiviteter (ett urval)

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnderna ska utöka arbetet för budget och skuldrådgivning som kan tänkas öka som en följd av pandemin.	2022-01-01	2022-12-31

Arbetsmarknadsåtgärder

Alla stockholmare i arbetsför ålder som idag hindras från att komma in på arbetsmarknaden ska få goda möjligheter att hitta en väg in till meningsfull sysselsättning och egen försörjning. Feriejobben är en viktig förutsättning för många unga att få sina första arbetslivserfarenheter och ska därför öka. Uppsökande arbete och tillgänglighet ska känneteckna stadens arbetsmarknadsåtgärder. Särskilt prioriterade grupper är sysslösa ungdomar, personer med funktionsnedsättning och nyanlända, då vi vet att de är grupper som har det svårast att komma in på arbetsmarknaden. Insatserna ska vara individuellt anpassade.

Uppgifter

Stadsdelsnämndernas ansvar omfattar bland annat:

- att utreda behov av förberedande eller parallellt stöd för personer som tar del av arbetsmarknadsinsats inom Jobbtorg Stockholm
- stödinsatser i form av lönebidrags- och offentligt skyddat arbete (OSA-anställningar)
- rekrytering och anställning av feriearbetande ungdomar samt Stockholmsjobb
- Community center i de stadsdelar där det finns

Kommunfullmäktiges inriktning för verksamhetsområdet

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska stadsdelsnämnderna*

- erbjuda ungdomar feriejobb under sommar-, höst- och vinterlov, totalt 11 000 platser per år
- i samverkan med arbetsmarknadsnämnden arbeta för att ungdomar ges möjlighet att feriearbeta i ett annat stadsdelsområde än där de bor
- särskilt beakta behovet av feriejobb för unga med funktionsnedsättning och unga utrikesfödda
- i samarbete med arbetsmarknadsnämnden vidareutveckla arbetet med Stockholmsjobb. Stockholmsjobb ska i huvudsak förläggas på ordinarie arbetsplatser i staden
- tillvarata kunskaper och metoder från påbörjat arbete med insatser för personer långt ifrån arbetsmarknaden, och vidareutveckla och sprida effektiva insatser och arbetssätt
- fortsätta utvecklingen av insatser för kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden, särskilt utrikes födda kvinnor, genom exempelvis uppsökande arbete
- erbjuda personer med social problematik fysisk och/eller psykisk ohälsa individuellt utformat stöd för att närma sig arbetsmarknaden
- öka möjligheterna för personer med funktionsnedsättningar att komma i arbete.
- fortsätta utvecklingen av insatser för unga vuxna som står långt från arbetsmarknaden, med fokus på uppsökande arbete
- personer med beroendeproblem ska få tillgång till sysselsättning eller arbetsträning utefter sin förmåga
- i samverkan med arbetsmarknadsnämnden fortsätta utveckla samarbetet med det lokala närings- och föreningslivet för att skapa förutsättningar för jobb, integration och social hållbarhet med särskild inriktning mot unga

Kommunfullmäktiges aktiviteter (ett urval)

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med berörda stadsdelsnämnder anordna SFI för föräldralediga på Järva.	2022-01-01	2022-12-31

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

6. Vänsterpartiets förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Stadsdelsnämnder** godkänns.

Arbetsmarknadsnämnden

Minskade ekonomiska klyftor är en förutsättning för en jämlik, jämställd och ekologiskt hållbar stad. Insatserna för att fler ska få ett arbete ska därför stärkas. En trygg anställning med goda arbetsvillkor ger människor frihet att forma sina egna liv och ett arbete är avgörande för den enskildes möjligheter i livet och etablering i samhället. Det råder kompetensbrist inom många sektorer, därför ska staden utveckla insatser som har en tydlig koppling till bristyrken. Vuxenutbildningen ska vara en strategisk aktör inom stadens egen kompetensförsörjning, till exempel genom att rekrytera, matcha och utbilda personer till yrken där staden bedöms ha stora rekryteringsbehov. Stadens egen SFI-undervisning ska utökas och utvecklas för att hålla hög kvalitet och erbjuda kontinuitet. Studie- och yrkesvägledningen inom SFI ska utvecklas och fler som är föräldralediga ska erbjudas SFI. Staden ska arbeta aktivt för att nå de som står särskilt långt från arbetsmarknaden genom att utveckla Stockholmsjobben och erbjuda insatser som kombinerar arbete med språkundervisning. En viktig målgrupp som behöver fler insatser är utrikes födda kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden. För att ingen ung ska behöva starta sitt vuxenliv i arbetslöshet ska både förebyggande och uppsökande insatser för unga som varken arbetar eller studerar prioriteras högt, precis som insatser som underlättar unga ensamkommandes och nyanländas etablering i samhället. Antalet feriejobb staden erbjuder ska utökas och så även praktikplatser, allt för att öka chanserna för unga att få ett första arbete.

Nämndens uppgifter

Arbetsmarknadsnämnden ansvarar för kommunövergripande arbetsmarknadsfrågor och för stadens samlade arbetsmarknadsinsatser. Nämndens ansvar omfattar bland annat:

- verksamheten vid stadens jobbtorg
- vuxenutbildning inklusive svenska för invandrare
- lagstadgad samhällsorientering för nyanlända
- samordning av stadens arbete med mottagande och etablering av nyanlända
- samordning och utveckling av stadens arbete med feriejobb för ungdomar samt ungdomsbesök i äldreomsorgen
- det kommunala aktivitetsansvaret för 16–19-åringar
- samordningsansvar för stadens samverkan med Arbetsförmedlingen

Arbetsmarknadsnämnden ska årligen utarbeta en stadsövergripande rapport för verksamhetsområdet inklusive en analys av utvecklingen med särskilt fokus på personer som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

Ett Stockholm som håller samman

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska nämnden

- samordna stadens mottagande av nyanlända och vara pådrivande i arbetet för att förbättra nyanländas etablering och inkludering i samhället genom att utveckla samhällsorienteringen
- utveckla stadens mottagande av nyanlända genom omvärldsbevakning, kunskapsspridning samt utveckling och uppföljning av statistik
- samordna och utveckla stadsdelsnämndernas arbete med samhällsvägledning till nyanlända, med särskilt fokus på bostadssituationen

- utveckla och förbättra innehållet i samhällsorienteringen samt arbeta för att fler nyanlända ska delta
- vidareutveckla samverkan med aktörer i privat och ideell sektor i syfte att främja integration, utvecklade sociala nätverk, fler vägar till jobb och social innovation
- utveckla och utöka utbildningsinsatser för att tillgodose behovet av kunskaper i svenska språket för arbetssökande och arbetande inom staden
- i samarbete med Stockholm Business Region fortsätta dialogen med näringslivet för att utveckla företagens möjligheter att bidra till social hållbar utveckling och integration
- ta fram en strategi för och samordna ett sammanhållet stöd för unga ensamkommandes etablering i samhället tillsammans med berörda nämnder och bolag med fokus på att ge god studie- och yrkesvägledning
- utöka arbetet med Jobbtorg Iwork och Jobbtorg Alfa för att öka insatserna för de med funktionsnedsättningar att få ett arbete
- fortsätta att utveckla jobbtorgen i egen regi och öka samverkan med stadsdelsnämndernas sociala insatsgrupper (SIG)
- utveckla det uppsökande arbetet mot elever i riskzonen under sista året i grundskolan eller på gymnasiet för att erbjuda stöd för att fullfölja utbildningen eller i övergången från skola till arbetsliv
- i samråd med den romska minoriteten arbeta för romers etablering på arbetsmarknaden, i linje med regeringens uppdrag att som utvecklingskommun arbeta för att stärka romers mänskliga rättigheter
- stödja stadens nämnder och bolagsstyrelser vid användning av sysselsättningsfrämjande krav i upphandling av byggtreprenader och tjänster
- genomföra kompetensutvecklingsinsatser om jämlikt bemötande och diskriminerande strukturer på arbetsmarknaden som individen kan mötas av, hos samtliga medarbetare
- erbjuda arbetsgivare som nämnden samverkar med kunskapsutvecklingsinsatser om jämlikt bemötande och diskriminerande strukturer på arbetsmarknaden

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska nämnden*

- erbjuda arbetsmarknadsinsatser till personer med ekonomiskt bistånd, med särskild prioritering av kortutbildade (personer utan gymnasieutbildning), personer med svag ställning på arbetsmarknaden, personer med funktionsnedsättning och nyanlända
- i samverkan med stadsdelsnämnderna erbjuda arbetsmarknadsinsatser för att personer med social problematik, fysisk och/eller psykisk ohälsa ska kunna närma sig arbetsmarknaden
- fortsätta och utveckla samverkan med relevanta myndigheter och aktörer i syfte att skapa bättre förutsättningar för rehabilitering för personer som står långt från arbetsmarknaden
- samverka med Arbetsförmedlingen och stadens nämnder i det uppsökande arbetet för att nå och erbjuda insatser till unga med komplex problematik som varken arbetar eller studerar
- särskilt prioritera att erbjuda anställningar och praktikplatser för unga. Insatserna ska kunna erbjudas alla unga upp till 29 år
- samordna stadsdelsnämndernas arbetsmarknadsinsatser och erbjuda stöd till kompetens- och verksamhetsutveckling, samt utveckling av möjligheterna för stadsdelsnämnderna att utbyta platser med varandra

- utveckla arbetet med att följa upp arbetsmarknadsinsatserna på kort, medellång och lång sikt, i samarbete med högskolorna
- fortsätta utvecklingen av anpassade insatser för språkstöd i samband med feriejobb för nyanlända ungdomar
- vidareutveckla och utöka arbetet med att samordna och erbjuda Stockholmsjobb, gärna i kombination med utbildning, till personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Stockholmsjobben ska i huvudsak förläggas på ordinarie arbetsplatser i staden
- tillsammans med kommunstyrelsen och Stockholms Stadshus AB säkerställa att samtliga nämnder och bolagsstyrelser bidrar i arbetet med att tillhandahålla arbetsplatser i enlighet med stadens mål
- vid upphandling av vuxenutbildning ska det i första hand ses över om staden kan driva verksamheten i egen regi med målet att öka andelen egen regi inom vuxenutbildning
- vuxenutbildningen ska vara till för dem med störst behov av utbildning och möjliggöra för den som vill växla karriär eller byta spår
- möjligheten att läsa in gymnasiekompetens i efterhand med bibehållet försörjningsstöd ska öka
- fortsätta utvecklingen av vuxenutbildningen för att möta behoven hos målgrupper med kort utbildningsbakgrund, bristande svenskkunskaper, sammansatt problematik eller som på annat sätt behöver extra stöd, med särskilt fokus på nyanländas och kortutbildades etablering på arbetsmarknaden. Vuxenutbildningarnas utbildningslokaler ska ha en geografisk spridning i staden
- utveckla och erbjuda stödinsatser för nyanlända som studerar inom vuxenutbildningen enligt utbildningsplikten
- arbetat för att utveckla "Stocket" som har ansvar för återbruk av material, möbler och liknande inom staden samt erbjuder även sysselsättning inom lager och transport
- arbeta uppsökande med studie- och yrkesvägledning för att aktivt nå personer som har rätt att läsa inom vuxenutbildningens rättighetsbaserade utbildningar
- aktivt verka för fler samlokaliseringar med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan i gemensamma lokaler inom ramen för Jobbtorgen

Kommunfullmäktiges indikatorer (ett urval)

Indikator	KF:s årsmål 2022	KF:s årsmål 2023	KF:s årsmål 2024
Andelen ungdomar som erbjuds jobb, utbildning, praktik eller förberedande insatser inom 90 dagar	100 %	100 %	100 %
Antal tillhandahållna platser för feriejobb	11 000	11 000	11 000
Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	11 000	11 000	11 000
Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	1 100	1 200	1300
Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	1 100	1 200	1 300
Obligatorisk nämndindikator			
Andel aspiranter som är självförsörjande sex månader efter avslut på Jobbtorg Stockholm	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd

Kommunfullmäktiges aktiviteter (ett urval)

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Arbetsmarknadsnämnden ska utveckla möjligheten att kombinera Stockholmsjobb som till exempel serviceassistent i förskolan och på fritidshem med halvtidsstudier till barnskötare.	2022-01-01	2022-12-31
Arbetsmarknadsnämnden ska skapa reguljära utbildningsvägar samt valideringsutbildningar inom vuxenutbildningen för befattningsstödassistent inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning.	2022-01-01	2022-12-31
Arbetsmarknadsnämnden ska skapa utökade reguljära utbildningsvägar inom yrkeshögskolan för befattningsstödpedagog inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning.	2022-01-01	2022-12-31
Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med Stockholm Stadshus AB verka för att öka antalet Stockholmsjobb inom bolagens verksamheter, med särskilt fokus på kvinnor som står långt från arbetsmarknaden.	2022-01-01	2022-12-31
Arbetsmarknadsnämnden ska utreda möjligheten att utöka andelen vuxenutbildning i egen regi i syfte att öka kvaliteten och skapa långsiktighet och stabilitet.	2022-01-01	2022-12-31
Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen utreda hur staden kan bli en bättre arbetsgivare för personer med funktionsnedsättning.	2022-01-01	2022-12-31
Arbetsmarknadsnämnden ska ta fram en plan för att öka antalet vuxenutbildningsplatser i egen regi.	2022-01-01	2022-12-31
Arbetsmarknadsnämnden ska förstärka jobbtorgen för att möta den ökande arbetslösheten hos utrikesfödda över 29.	2022-01-01	2022-12-31
Arbetsmarknadsnämnden ska i samverkan med berörda nämnder etablera ett centrum för omställning och karriärväxling vid Campus Åsö samt samverka med berörda myndigheter för att utveckla verksamheten.	2022-01-01	2022-12-31
Arbetsmarknadsnämnden ska öppna AIM, för Aktivitet Inspiration och Motivation, på fler platser i staden.	2022-01-01	2022-12-31
Arbetsmarknadsnämnden ska genom vuxenutbildningen erbjuda möjligheter för fler av stadens medarbetare att bli behöriga inom sina yrken med prioritet av förskola, skola, fritidshem, äldreomsorg och stöd och service till personer med funktionsnedsättning.		
Arbetsmarknadsnämnden ska utveckla och etablera ett centrum för omställning och karriärväxling vid Campus Åsö i syfte att lindra effekterna av coronapandemin.	2022-01-01	2022-12-31
Arbetsmarknadsnämnden ska samverka med företag och andra organisationer för att skapa fler praktikplatser, feriearbeten och möjlighet till arbete för personer med funktionsnedsättning	2022-01-01	2022-12-31
Arbetsmarknadsnämnden ska arbeta för att öka antalet anställningar av personer med funktionsnedsättning i stadens verksamheter.	2022-01-01	2022-12-31
Arbetsmarknadsnämnden ska utreda kostnaden för fria läromedel för de som studerar på Komvux och SFI	2022-01-01	2022-12-31

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

7. Vänsterpartiets förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Arbetsmarknadsnämnden** godkänns.

Avfallsnämnden

I Stockholm hanteras avfall på ett ekonomiskt, effektivt och långsiktigt hållbart sätt. Vi såväl begränsar som effektivt återvinner det avfall som en stad producerar. Stadens alla verksamheter ska präglas av en insikt om vikten av att skapa en ekologiskt hållbar stad och ett långsiktigt hållbart samhälle.

Nämndens uppgifter

Avfallsnämnden har verksamhetsansvaret för de uppgifter som enligt miljöbalken eller andra författningar vilar på staden i fråga om avfallshantering. Nämnden ansvarar för:

- upprättande av förslag till renhållningsordning
- upprättande av förslag till avfallsplan
- upprättande av förslag till taxor för hämtning, transport och behandling av hushållsavfall

Omfattningen av nämndens uppgifter är därmed reglerad i lag och författning. Utförandet av den faktiska avfallsverksamheten åligger Stockholm Stadshus AB:s dotterbolag Stockholm Vatten och Avfall AB. Verksamheten bedrivs inom dess dotterbolag Stockholm Avfall AB.

Nämndens ledamöter utgör genom personunion även styrelse för Stockholm Avfall AB. Budget för nämndens verksamhet upprättas därför inom Stockholm Avfall AB.

Kommunfullmäktiges mål för nämnden

Stadens nämnder ska fastställa uppföljningsbara mål för sin verksamhet utifrån kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdena. Avfallsnämndens verksamhetsplanering upprättas genom nämnda personunion av styrelsen för Stockholm Avfall AB. Styrning av verksamheten sker därmed genom ägardirektiv till bolaget inom Stockholms Stadshus AB.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

8. Vänsterpartiets förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Avfallsnämnden** godkänns.

Exploateringsnämnden

Stadens mark är en strategisk resurs som ska användas för att bryta boendesegregationen och bidra till en jämlik, jämställd och ekologiskt hållbar stad. Hyresrätter med överkomliga hyror ska prioriteras före bostadsrätter och allmännyttan ska få tillräckligt med mark för att nå sina höjda bostadsmål. Alla bostadsområden ska ha tillgång till minst 20 procent allmännyttiga hyresrätter för att tillgängliggöra bostäder i alla delar av staden för vanligt folk. Den långsiktiga samhällsplaneringen ska stärkas för att säkerställa att viktiga samhällsfunktioner byggs ut i takt med att befolkningen växer. Samtidigt ska staden se till att goda boendemiljöer och tillgång till grönska och rekreationsytor, offentlig och kommersiell service, kultur- och samlingslokaler, publika laddstolpar samt inbjudande och trygga offentliga rum finns i stadens alla delar. Översiktsplanen ska styra nämndens planering i ett tidigt skede, med fokus på de sociala hållbarhetsfrågorna. Aktörer som bygger för stadens behov och lämnar lägenheter till bostadsförmedlingen prioriteras vid markanvisningar. Aktörer som däremot inte sköter sin förvaltning eller tillämpar oetiska affärsmetoder ska inte tillåtas bygga nya bostäder på stadens mark.

Nämndens uppgifter

Exploateringsnämnden ansvarar för:

- markförvaltning och markexploatering inom stadens gräns
- mark som staden äger utanför stadens gräns som ska exploateras eller avyttras
- frågor om förvärv, överlåtelse eller upplåtelse av fastigheter, tomträtter och andra nyttjanderätter
- genomförande av detaljplaner för gator, vägar, torg, parker och andra allmänna platser på stadens mark och på annan mark som nämnden förvaltar
- myndighetsutövning i hamnfrågor

Markförvaltningen genererar betydelsefulla intäkter för staden varav huvuddelen utgörs av tomträttsintäkter.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

Ett Stockholm som håller samman

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska nämnden

- aktivt verka för att staden lever upp till sitt bostadsförsörjningsansvar genom att säkerställa ett högt bostadsbyggande över konjunkturcykler
- styra stadsutvecklingen mot en socialt hållbar stad med trygga offentliga miljöer där en blandning av upplåtelseformer, boendetyper och bostadsstorlekar liksom samhällsservice, grönska och rekreationsytor samt arbetsplatser finns i alla delar av staden
- i huvudsak markanvisa utifrån områdesplanering där detaljplaner utvidgas i syfte att åstadkomma ett helhetsperspektiv samt säkerställa grundläggande funktioner och kvaliteter i stadsutvecklingen genom att tillämpa socialt värdeskapande analys i alla projekt
- särskilt verka för att områden som domineras av villor och radhus tillförs hyresrätter och flerfamiljshus i syfte att bryta boendesegregation och öka underlag för kollektivtrafik och service

- särskilt prioritera hyresrätter med överkomliga hyror, student-, ungdoms- och seniorbostäder liksom bostäder för grupper som staden har ett särskilt ansvar för, till skillnad från majoritetens satsning på äganderätter och talangbostäder för mer privilegierade hushåll
- verka för att alla bostadsområden ska ha tillgång till minst 20 procent allmännyttiga hyresrätter där hyran är kollektivt förhandlad i syfte att tillgängliggöra bostäder för vanligt folk och bevara principen för bruksvärdeshyra
- öronmärka markanvisningar till aktörer som bygger bostäder med överkomliga hyror, aktörer som uppfyller kraven för statliga investeringsstöd samt presumerar sin hyra
- säkerställa att de allmännyttiga bostadsbolagen får tillräckligt många och stora markanvisningar för att nå bostadsmålen i ägardirektiven
- vid markanvisningar av större områden ska mark med bra förutsättningar alltid reserveras i ett tidigt skede för förskola, skola och idrottsanläggningar, i samråd med berörda nämnder och styrelser
- öka markanvisningarna till och aktivt delta i utvecklingen av koncepten Stockholmshus och Snabba hus
- öka transparensen i markanvisningsprocessen genom att markanvisningar i högre utsträckning prövas i ett jämförelseförfarande med tydliga kriterier och urvalsgrunder
- pröva innovativa sätt att genom till exempel markanvisningstävlingar och villkorade markanvisningar pressa produktionskostnader och hyror i nyproduktion, även av gruppboendebostäder
- erbjuda en variation i bygggrätternas storlek för att möta förmågan hos olika typer av byggaktörer
- styra mot större lägenhetsstorlekar, bland annat i stadsdelar med hög andel trångbodda barnfamiljer
- prioritera aktörer som bygger sociala bostäder för stadens behov och lämnar samtliga lägenheter till bostadsförmedlingen
- skärpa rutinerna för kontroll av byggaktörer för att säkerställa att fastighetsägare som missköter sin förvaltning eller tillämpar oetiska affärsmodeller inte ges markanvisningar eller möjligheter att förvärva fastigheter
- vara en aktiv part i stadens samverkan för att tillgodose boendelösningar i mottagandet av nyanlända samt öka ambitionen och skapa fler genomgångsbostäder för prioriterade grupper i bostadsbolagens nyproduktion
- tillgodose behovet av såväl icke biståndsbedömda seniorbostäder som biståndsbedömda vård- och omsorgsboenden genom markanvisningar i enlighet med äldreboendeplanen
- sänka avgälden för seniorbostäder upplåtna med hyresrätt i syfte att stimulera nyproduktion och samtidigt ställa krav på presumering av hyran och att en andel av bostäderna öronmärks för individer över 85 år som är folkbokförda i staden
- markanvisa bostäder med särskild service enligt SoL och LSS enligt de behov som anges i Boendeplan 2019-2023 samt utifrån principen 60 procent i egen regi och 40 procent i privat regi
- säkerställa den planeringsinriktning som läggs fast i SAMS genom att vid markanvisning av större områden alltid samråda med berörd stadsdelsnämnd och utbildningsnämnden, samt reservera mark för skolbyggnation
- inkludera utemiljön i förskola och skola i byggprocessens tidiga skeden enligt riktlinjer för lekvrdesfaktor för förskole- och skolgårdar som ska tas fram enligt *Direktiv för samtliga nämnder och styrelser*
- bevaka att säkra gång- och cykelvägar planeras in i bostadsområden redan från början, särskilt i anslutning till skolor
- utveckla samrådsprocesser för att tillförsäkra att barns röster blir hörda och barnperspektivet stärks genom hela planprocessen

- stärka stockholmarnas inflytande över sin närmiljö genom en utökad dialog på lokal nivå och utvecklade former för dialog med grupper som är underrepresenterade i stadsutvecklingsprocesser
- säkerställa tillgången till lokaler för föreningsliv och kulturliv i alla områden i samband med större markanvisningar och stadsutvecklingsprojekt

Ett ekologiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska nämnden*

- bidra till att skapa fysiska strukturer som gör det lätt att leva och resa miljövänligt, minska transporter, och bidra till målet om en fossilbränslefri stad senast år 2035
- ansvara för arbetet med att utveckla stadens miljöprofilsområden och kontinuerligt implementera lärdomar i övriga stadsutvecklingsprojekt
- leda arbetet med att stärka samordningen av logistik, teknisk infrastruktur och masshantering i stadsutvecklings- och infrastrukturprojekt och ställa miljökrav ur ett livscykelperspektiv i syfte att uppnå en klimatneutral bygg- och anläggningssektor till år 2040
- aktivt följa allmännyttans arbete med att ta fram en branschstandard för beräkning av klimatpåverkan från byggandet och en standard för livscykelbaserade klimatkrav som inkluderar såväl energiåtgången i färdig byggnad som klimatteffekter från byggprocessen
- i samarbete med kommunstyrelsen och i samverkan med Region Stockholm bevaka och säkerställa en jämlik tillgång till klimatvänlig kollektivtrafiksörjning med hög tillgänglighet och kvalitet för alla grupper i samhället
- samverka med trafiknämnden i ett tidigt skede av exploateringsprojekt för att säkerställa god framkomlighet och att nya stadsutvecklingsområden är försörjda med kollektivtrafik redan vid inflyttning
- skapa goda förutsättningar för bilpooler, främja mobilitetstjänster samt säkerställa att en hög andel av parkeringsplatserna i nyproduktion på stadens mark förses med laddinfrastruktur och installerade laddstolpar, för att tillgodose behoven i stadens alla delar
- revidera riktlinjerna för flexibla och projektspecifika parkeringstal för att ytterligare sänka parkeringstalen vid nybyggnation och styra bort den kostnaden från bostadsbyggandet samt minska biltrafiken i staden
- bevaka att säkra cykelgarage planeras in i stadsdelar med många arbetsplatser för att underlätta cykelpendling
- beakta effekter av ett förändrat klimat såsom skyfall, havsnivåhöjningar och värmeböljor i planeringen och bistå i kommunstyrelsens arbete med klimatanpassning
- stärka kompetensen inom dagvatten och skyfallshantering i stadsutvecklingen.
- vid planering av bebyggelse beakta den skyfallsmodell som Stockholm Vatten och Avfall AB tagit fram och utgå från riktlinjerna och åtgärdsområdet vid planering och projektering av dagvattenhantering vid nybyggnad och större ombyggnationer
- ha ett stadsövergripande perspektiv vid investeringar i park- och naturmark, samordna med övriga gröna investeringar, och tydligt redovisa detta i beslutsunderlag och uppföljning
- i exploateringsavtalen med byggaktörerna ställa krav på åtgärder som främjar stadsgrönska och biologisk mångfald, såsom gröna tak och väggar, konstgjorda dammar samt grönytor och planteringar som gynnar pollinerande insekter

- säkerställa att medel för grönkompensation i större utsträckning inriktas på ekologiska åtgärder som förstärker biologisk mångfald, ekosystemtjänster och klimatanpassning
- arbeta med digitaliseringens möjligheter i stadsutvecklingsprojekt för att skapa en smart stad som gör livet enklare och mer ekologiskt hållbart samtidigt som sårbarhetsaspekter beaktas
- i planeringen säkerställa ett stadsövergripande perspektiv på kraftfrågor och eleffekt
- huvuddelen av alla nybyggen ska ha tak som är gröna och bidrar med fördröjning av dagvatten och/eller ha solceller
- markanvisa ett ökat antal bostäder årligen i byggnader som huvudsakligen uppförs i trä
- i samarbete med stadsbyggnadsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden inrätta naturreservat i Kyrkhamn
- påbörja planeringen av en ekodukt mellan Älvsjöskogen och Hagsätraskogen för att stärka det viktiga ekologiska sambandet däremellan
- utvidga naturreservatet i Årstaskogen till att omfatta hela skogen
- i samarbete med stadsdelsnämnderna verka för att utveckla och utöka möjligheterna till stads- och koloniodling samt underlätta för andra lokala odlingsinitiativ

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska nämnden*

- säkerställa tillskapande av hyresrätter med rimliga hyror och tillräckligt med investeringsutrymme för angelägen utveckling i hela staden genom att aktivt omfördela medel från mer lönsamma projekt i innerstaden till ytterstaden samt projekt som syftar till att tillskapa hyresrätter i stadsdelar som domineras av radhus och villor
- öka öppenheten vid markanvisningar så att nämnden och allmänheten får större inblick i vilka ansökningar som har gjorts för marken och orsakerna till kontorets val av byggaktör och projekt
- tillämpa driftsnyckeltal i planeringsprocessen som främjar långsiktigt hållbara driftsekonomiska prioriteringar och ökad förutsägbarhet i driftskostnader för nya områden
- vid ianspråktagande av idrottsmark eller idrottsanläggning för exploatering samverka med idrottsnämnden för att identifiera behov av kompenserande åtgärder. Den del av kostnaderna som avser ersättning av befintlig funktion ska täckas av exploateringsprojektet, och i annat fall ska andra former för finansieringen tas fram
- i de beslut som fattas om stadsutveckling särskilt analysera och redovisa planerade arbetsplatser i förhållande till bedömd arbetsplatspotential samt i större stadsutvecklingsprojekt analysera näringslivets möjligheter i samverkan med kommunstyrelsen, Stockholm Business Region AB och berörd stadsdelsnämnd. Särskilt fokus på småföretagares och kulturutövarers möjligheter
- intensifiera det strategiska arbetet tillsammans med kommunstyrelsen, stadsbyggnadsnämnden och Stockholm Business Region AB för att öka antalet arbetsplatser, särskilt i översiktsplanens fokusområden i Stockholms södra delar.
- redovisa hur nämnden, i arbetet med översiktsplanens fokusområden, främjar det lokala näringslivet i stadsutvecklingsprocesser

- i prioriteringen av investeringsprojekt beakta de åtaganden staden gjort inom ramen för 2013-års Stockholmsförhandling och Sverigeförhandlingens Storstad Stockholm
- utveckla processer i syfte att i högre grad tillgodose stadens behov av samhällsservice med hjälp av seriösa privata aktörer på såväl kommunal som privat mark
- följa försök i andra kommuner med digitala verktyg och bättre projektplanering för att minska byggkostnaderna

Kommunfullmäktiges indikatorer (ett urval)

Indikator	KF:s årsmål 2022	KF:s årsmål 2023	KF:s årsmål 2024
Antal markanvisade bostäder	12 000	12 000	12 000
Antal markanvisade bostäder med en normhyra om högst 1550 kr/kvm och år	3 500	3 500	3 500
Antal markanvisade hyresrätter	7 200	7 200	7 200
Antal påbörjade bostäder	10 000	10 000	10 000
Antal påbörjade hyresrätter	6 000	6 000	6 000
Antal markanvisade seniorbostäder upplåtna med hyresrätt, varav hälften till stadens bostadsbolag inklusive Micasa.	400	400	400
Antal markanvisade bostäder till stadens bostadsbolag (exkl. Micasa)	3 000	3 000	3 000
Antal markanvisade bostäder i trähus	1 000	1 000	1 000
Antal markanvisade genomgångsbostäder för prioriterade grupper	300	300	300
Obligatorisk nämndindikator			
Antal stadsdelar med mer än 60 % bostadsrätter och ägt boende	Minska	Minska	Minska
Antal stadsdelar med minst 20 % allmännyttiga hyresrätter	Öka	Öka	Öka
Antal påbörjade student- och ungdomsbostäder	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
Antal markanvisade arbetsplatser i ytterstaden	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
Antal påbörjade respektive färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	Tas fram av nämnd enligt gällande boendeplan	Tas fram av nämnd enligt gällande boendeplan	Tas fram av nämnd enligt gällande boendeplan

Kommunfullmäktiges aktiviteter (ett urval)

Följande aktiviteter ska leda till att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet och inriktningsmål uppnås.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Exploateringsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen revidera markanvisningspolicyn för att tydligare styra mot prioritering av hyresrätter, kompletterande lägenhetsstorlekar, markanvisning i huvudsak efter påbörjad detaljplanering och bidrag med lägenheter för sociala behov även från privata byggaktörer. Revideringen syftar till en tydlig prioriteringsordning, ökad transparens för hur mark anvisas, inkl. vård- och omsorgsboende, samt	2022-01-01	2022-12-31

V
ExpIN:6

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
att endast seriösa hyresvärdar ska få markanvisning. De som inte sköter sin förvaltning eller tillämpar oetiska affärsmodeller ska inte få markanvisningar eller möjlighet att förvärva fastigheter.		
Exploateringsnämnden ska öka antalet markanvisningar till allmännyttan så att målet om 2 000 bostäder för påbörjade lägenheter/år kan upprätthållas.	2022-01-01	2022-12-31
Exploateringsnämnden ska utreda förutsättningarna för att indexera tomträttsavgälden för större förutsägbarhet och långsiktiga spelregler för byggaktörer, samtidigt som staden bör kunna ta del av ökade markvärden.	2022-01-01	2022-12-31
Exploateringsnämnden ska utreda förutsättningarna att halvera tomträttsavgälden för seniorbostäder i syfte att stimulera byggandet av seniorbostäder upplåtna med hyresrätt.	2022-01-01	2022-12-31
Exploateringsnämnden ska initiera en markanvisningstävling för hållbara toalettlösningar i flerbostadshus.	2022-01-01	2022-12-31
Exploateringsnämnden ska ta fram en strategi för skyddsvärd natur.	2022-01-01	2022-12-31
Exploateringsnämnden ska utreda förutsättningarna för att införa en kvalitets- och kvantitetsstandard för offentliga rum i hela staden, med uppföljning på områdesnivå respektive stadsövergripande nivå, som ska tas i beaktande i alla markanvisningar och investeringsbudgetar.	2022-01-01	2022-12-31
Exploateringsnämnden ska i samarbete med berörda nämnder ta ett helhetsgrepp om trafiken vid Järvafältet genom en gemensam översyn av trafiksituationen kring Järvabadet, planerad idrottsanläggning, framtida begravningsplats och övriga Järvafältet som syftar till att öka trafiksäkerheten och framkomligheten för fotgängare och cyklister samt minska risken för olämplig parkering i kulturresevatet.	2022-01-01	2022-12-31
Exploateringsnämnden ska i samarbete med stadsbyggnadsnämnden, socialnämnden, SHIS, kommunstyrelsen och koncernstyrelsen ta fram en plan för hur SHIS ökade behov av genomgångsbostäder kan säkerställas samt tydliga aktiviteter och mätbara indikatorer.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med koncernstyrelsen, exploateringsnämnden, socialnämnden, bostadsbolagen och bostadsförmedlingen arbeta fram en stadsövergripande handlingsplan i syfte att minska trångboddheten bland företrädesvis barnfamiljer.	2022-01-01	2022-12-31
Fastighetsnämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, idrottsnämnden och kommunstyrelsen ta fram en rörelsefaktor som ska tillämpas i samband med nyproduktion och analyser av befintlig bebyggelse för att säkerställa en god tillgång till idrotts- och lektyr i alla delar av staden.	2022-01-01	2022-12-31
Fastighetsnämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och idrottsnämnden pröva möjligheten att utlysa arkitektävlingar i syfte att identifiera innovativa platser och sätt att tillskapa ytor för idrott, lek och fysisk aktivitet i exempelvis tätbebyggda områden.	2022-01-01	2022-12-31
Fastighetsnämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, idrottsnämnden och kommunstyrelsen utvärdera och föreslå förändringar i gällande rutiner och kostnadsberäkningar för att säkerställa att full kompensations utgår till fastighetsnämnden vid behov av ersättningsinvesteringar i samband med ianspråktagande av idrottsmark för bostadsändamål.	2022-01-01	2022-12-31
Fastighetsnämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden och kommunstyrelsen utarbeta en modell för öronmärkning av en andel av budgeten i exploateringsprojekt till ny- och reinvesteringar i ytor för idrott, lek och rörelse på strategiska platser i staden. Kompletterande lösningar på en flexibel finansiering för att tillgodose behoven av idrott och rörelse kan även ingå.	2022-01-01	2022-12-31
Exploateringsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnden i Enskede-Årsta-Vantör, kulturnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden aktivt arbeta med möjligheter att ta tillvara och utveckla de kulturella värdena och det folkliga engagemanget i Snösätra och Rågsved i samklang med arbetet att stärka friluftslivet och naturreservatets regionala funktion för den biologiska mångfalden.	2022-01-01	2022-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Exploateringsnämnden och berörda stadsdelsnämnder ska utreda möjligheterna att Majroskogen och Fagersjöskogen blir naturreservat.	2022-01-01	2022-12-31
Exploateringsnämnden ska uppdatera behovet av kontorsarbetsplatser till följd av ökat hemarbete.	2022-01-01	2022-12-31

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

9. Vänsterpartiets förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Exploateringsnämnden** godkänns.

Fastighetsnämnden

Stockholms stads fastighetsbestånd som till stor del består av kulturfastigheter, idrottsanläggningar och andra fastigheter med staden som hyresgäst fyller en viktig funktion för stadens invånare. Stadens fastigheter ska vara tillgängliga och tillgodose stockholmarnas behov idag och i framtiden. Förutsättningarna för detta ska analyseras utifrån det faktiska fastighetsinnehavet med begränsade avkastningsmöjligheter och hyresgäster med små möjligheter att betala marknadsmässiga hyror. Genom renodling av fastighetsbeståndet och överföring av ansvaret för vissa fastigheter till nämnder och styrelser dit de naturligen hör kan en mer hållbar fastighetsförvaltning bedrivas. Den historiska underhållsskulden ska betas av med ett långsiktigt utökat investeringsutrymme och nya lösningar sökas för idrottsinvesteringar, exempelvis samarbete med närliggande kommuner. Genom ett ansvarsfullt förvaltande av fastigheter och strategiska energieffektiviseringar bidrar stadens fastighetsförvaltning till en jämlik, jämställd och ekologiskt hållbar stad som också är ekonomiskt hållbar.

Nämndens uppgifter

Fastighetsnämnden ansvarar som stadens fastighetsförvaltande resurs för lokaler som inte naturligt passar in i stadens fastighetsförvaltande bolag samt naturvårdsområden och reservat utanför stadens gräns. Uppdraget omfattar förvaltningsbyggnader, kulturfastigheter, idrottsanläggningar, vissa kommersiella fastigheter, vissa naturvårdsområden och reservat utanför stadens gräns samt inhyrningar och bostadsrätter.

Nämndens ansvar omfattar:

- tillhandahålla och förvalta egna och inhyrda lokaler primärt för stadens egna verksamheter men i vissa fall även med externa hyresgäster
- planering för en effektiv användning av stadens lokaler med utgångspunkt från invånarnas intressen och behov utifrån ett långsiktigt perspektiv
- hållbar fastighetsförvaltning och kontinuerlig översyn av lokalbeståndet i enlighet med stadens fastighets- och lokalpolicy
- hantering av ärenden om tvångsförvaltning, samordnas av AB Svenska Bostäder
- svara för stadens hyresförhandlingar för andrahandsuthyrning av bostäder där det idag saknas förhandlingsordning
- samordna hyresbildningen för de bostadslägenheter som hyrs ut i andra hand där bakomliggande hyresförhandlingsordning saknas
- samverka med stadsdelsnämnderna vid ny- och ombyggnation av förskolor och låta verksamheternas behov och önskningar vara vägledande snarare än ekonomiska förutsättningar. Vid nybyggnation av förskolor och skolor ska pedagoger involveras i arbetet för placering, utformning och alla aspekter som påverkar deras verksamhet

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

Ett Stockholm som håller samman

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska nämnden

- utifrån nämndens uppdrag och ansvarsområden aktivt bidra till att stadsutvecklingen styr mot en socialt hållbar stad med trygga offentliga miljöer där en bland-

ning av upplåtelseformer, boendetyper och bostadsstorlekar liksom samhällsservice, idrotts-, gröns- och rekreationsytor samt arbetsplatser finns i alla delar av staden

- i samarbete med exploateringsnämnden, idrottsnämnden och stadsdelsnämnderna aktivt verka för att nya idrottsytor placeras så att dessa främjar möten mellan människor med olika bakgrund i syfte att motverka segregation
- tillsammans med kommunstyrelsen, koncernstyrelsen och idrottsnämnden aktivt verka för en utökad regional idrottsplanering
- i samarbete med idrottsnämnden och stadsdelsnämnderna aktivt verka för tillskapandet av fler utomhusgym anpassade för särskilda målgrupper, såsom kvinnor, äldre och personer med funktionsnedsättning
- i samarbete med stadsdelsnämnderna och bostadsbolagen inventera utemiljön på förskolegårdar i anslutning till bostadsrätter som SDN hyr för nämndernas räkning respektive av bostadsbolagen och vid behov ta fram en handlingsplan för re- och nyinvesteringar som behöver göras för att höja lekvärdesfaktorn
- aktivt söka efter fler möjliga lokaler för att samlokalisera ateljéer i nya ateljéhus i exempelvis söderort
- vara en aktiv part i det lokala utvecklings- och trygghetsarbetet i stadsdelar där nämnden äger och förvaltar fastigheter
- kontinuerligt rondera och underhålla sitt fastighetsbestånd för att främja trivsel, trygghet och upprätthålla en hög nivå på den löpande förvaltningen
- arbeta med att tillgängliggöra publika lokaler för personer med funktionsnedsättning
- göra podiet och talarstolar i Rådsalen tillgängliga för personer med funktionsnedsättning med hänsyn till de kulturhistoriska förutsättningarna

Ett ekologiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska nämnden*

- utifrån sitt uppdrag bidra till att skapa fysiska strukturer som gör det lätt att leva och resa miljövänligt, minska transporter, och bidra till målet om en fossilbränslefri stad senast år 2035.
- aktivt verka för att nya idrottsanläggningar lokaliseras i kollektivtrafiknära lägen i syfte att minska behovet av transporter med bil.
- tillsammans med trafiknämnden och fastighetsnämnden säkerställa att både befintliga och nya idrottsanläggningar förses med trygga och säkra gång- och cykelförbindelser.
- löpande pröva möjligheten att uppföra solceller inom nyproduktion och på befintliga fastigheter.
- aktivt bidra till att öka takten i energieffektiviseringen av stadens samlade fastighetsbestånd i syfte att skynda på klimatomställningen och motverka konjunkturnedgången genom att öka investeringsvolymen och tidigarelägga angelägna upprustnings- och energieffektiviseringsprojekt.
- aktivt delta i arbetet med att minska utsläpp och energiåtgång under uppförande av nya fastigheter genom utökad samverkan med stadens förvaltningar och andra aktörer om exempelvis logistiklösningar, transporter och masshantering.
- aktivt följa allmännyttans arbete med att ta fram en branschstandard för beräkning av klimatpåverkan från byggandet och en standard för livscykelbaserade klimatkrav som inkluderar såväl energiåtgången i färdig byggnad som klimatteffekter från byggprocessen.

- intensifiera arbetet med att identifiera klimatrelaterade sårbarheter i sitt fastighetsbestånd, såsom effekter av skyfall och värmeböljor samt ta fram kostnads-effektiva förebyggande åtgärder.
- i ökad utsträckning möjliggöra för laddplatser till elbilar och elcyklar i anslutning till nämndens fastigheter.
- löpande pröva möjligheten att anlägga gröna tak, konstgjorda dammar, bikupor och odlingar som anpassats till pollinerande insekter i anslutning till nämndens fastigheter i syfte att främja den biologiska mångfalden.
- förvalta naturreservaten utanför stadens gräns med ambitionen att öka tillgängligheten, förstärka och utveckla ekosystemtjänster samt gröna värden.

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska nämnden*

- bedriva en långsiktigt hållbar fastighetsförvaltning, bland annat genom att avyttra fastigheter som saknar strategiskt värde för staden på lång sikt
- inför beslut att sälja till externa aktörer alltid analysera konsekvenserna för stadens lokalhyreskostnader på kort och lång sikt
- renodla fastighetsbeståndet och därmed bidra till att ansvaret för fastigheter och anläggningar ligger på nämnder och styrelser där de naturligen hör
- fortsätta äga idrottsfastigheter och bygga ikapp bristen på idrottshallar i staden. Samtidigt utveckla samarbetet med externa aktörer där samverkan syftar mot målet om en jämlik, jämställd och hållbar stad, och inte leder till ökade kostnader i ett livscykelperspektiv
- i samarbete med Stockholm Parkering AB fortsätta utreda vilka bergrum och övriga anläggningar som kan överföras från nämnden till bolaget i syfte att användas för parkeringsändamål
- i samarbete med kommunstyrelsen verka för att omförhandla hyresavtal för lokaler för förskolor och fritidshem som enskilda anordnare hyr i andra hand av staden för att säkerställa att avtalen omfattar nämndens samtliga kostnader för sådana hyresförhållanden
- använda sysselsättningsfrämjande krav i upphandlingar som verktyg för att bidra till att skapa arbetstillfällen för personer som står långt från arbetsmarknaden
- ansluta sig till den gemensamma avsiktsförklaringen mellan de allmännyttiga bostadsbolagen och SISAB som syftar till att arbeta enhetligt och proaktivt för att motverka ekonomisk brottslighet, svartarbete och oegentligheter på byggarbetsplatser inom ramen för modellen Rättvist byggande
- ha en aktiv upphandlingspolicy där huvudmannen för en entreprenad ansvarar för hela kedjan av underentreprenörer och säkerställer att kollektivavtal eller kollektivavtalsliknande villkor skrivs in i samtliga avtal

Kommunfullmäktiges indikatorer (ett urval)

Indikator	KF:s årsmål 2022	KF:s årsmål 2023	KF:s årsmål 2024
Årlig energiproduktion baserad på solenergi (MWh)	10 000 MWh	13 000 MWh	16 000 MWh
Obligatorisk nämndindikator			
Antal nya respektive upprustade parklekar.	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
Andel ideella föreningar som ges möjlighet att behålla sina lokaler genom hyresrabatter och uppskov.	100 %	100 %	100 %

Kommunfullmäktiges aktiviteter (ett urval)

Följande aktiviteter ska leda till att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet och inriktningsmål uppnås.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fastighetsnämnden ska upprusta och ställa om Midsommarkransens gamla skola för att tillskapa fler konstnärsateljéer.	2022-01-01	2022-12-31
Fastighetsnämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, idrottsnämnden och kommunstyrelsen ta fram en rörelsefaktor som ska tillämpas i samband med nyproduktion och analyser av befintlig bebyggelse för att säkerställa en god tillgång till idrotts- och lektytor i alla delar av staden.	2022-01-01	2022-12-31
Fastighetsnämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och idrottsnämnden pröva möjligheten att utlysa arkitekttävlingar i syfte att identifiera innovativa platser och sätt att tillskapa ytor för idrott, lek och fysisk aktivitet i exempelvis tätbebyggda områden.	2022-01-01	2022-12-31
Fastighetsnämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, idrottsnämnden och kommunstyrelsen utvärdera och föreslå förändringar i gällande rutiner och kostnadsberäkningar för att säkerställa att full kompensation utgår till fastighetsnämnden vid behov av ersättningsinvesteringar i samband med ianspråktagande av idrottsmark för bostadsändamål.	2022-01-01	2022-12-31
Fastighetsnämnden ska i samarbete med idrottsnämnden, kommunstyrelsen och Stadshus AB utreda möjligheten att bilda ett kommungemensamt idrottsfastighetsbolag i syfte att möjliggöra för kommunerna i länet att dela på investerings- och driftskostnader i nya idrottsanläggningar och genom strategisk lokalisering bidra till fler interaktionsskapande målpunkter i länet.	2022-01-01	2022-12-31
Fastighetsnämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden och kommunstyrelsen utarbeta en modell för öronmärkning av en andel av budgeten i exploateringsprojekt till ny- och reinvesteringar i ytor för idrott, lek och rörelse på strategiska platser i staden.	2022-01-01	2022-12-31
Fastighetsnämnden ska i samarbete med berörda nämnder medverka i arbetet med en stadsövergripande strategi för utvecklingen, utbyggnaden och finansieringen av stadens parkleksverksamhet, samt ansvara för att ta fram en konceptbyggnad för parkleksbyggnader.	2022-01-01	2022-12-31
Fastighetsnämnden ska i samarbete med kulturnämnden, stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen utreda hur stadens modeller för kulturstöd och föreningsbidrag ska förändras för att möta kultur- och föreningslivets behov av ändamålsenliga lokaler och samtidigt säkerställa att nämndens hyresintäkter täcker fastigheternas behov av löpande underhåll och upprustning.	2022-01-01	2022-12-31
Fastighetsnämnden ska i samarbete med bostadsbolagen, kommunstyrelsen och Stadshus AB utreda förutsättningar och lämplig organisation för driftcentraler i egen regi för stadens fastighetsägande bolag, förvaltningar och stiftelser i syfte att minska energianvändningen, förbättra driftoptimeringen och utveckla hanteringen av effektoppar i det samlade fastighetsbeståndet.	2022-01-01	2022-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fastighetsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen ta fram förslag på ett överskottskrav för nämnden som svarar mot nämndens fastighetsbestånd och skapar förutsättningar för en långsiktigt hållbar förvaltning och underhåll av nämndens fastigheter.	2022-01-01	2022-12-31
Fastighetsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen utvärdera och föreslå förändringar i gällande rutiner kring ersättning till nämnden för inköp av bostadsrätter för förskol- och socialtjänstämål.	2022-01-01	2022-12-31
Fastighetsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och Stadshus AB utreda en extern försäljning av Hötorgs- och Östermalmshallarna i syfte att frigöra resurser till nödvändiga idrotts- och fastighetsinvesteringar.	2022-01-01	2022-12-31
Fastighetsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, AB Svenska Bostäder/Stadsholmen och Stadshus AB identifiera fastigheter med högt kulturhistoriskt värde som kan överföras till Stadsholmen AB i syfte att optimera drift och underhåll av fastigheterna utifrån ett stadsövergripande perspektiv.	2022-01-01	2022-12-31
Fastighetsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, Stockholm Vatten och Avfall AB och Stadshus AB utreda möjligheten att överföra Sturehofs slott från nämnden till bolaget.	2022-01-01	2022-12-31
Exploateringsnämnden ska i samarbete med bland annat fastighetsnämnden bidra i arbetet med en gemensam översyn av trafiksituationen kring Järvabadet, planerad idrottsanläggning, framtida begravningsplats och övriga Järvafältet som syftar till att öka trafiksäkerheten och framkomligheten för fotgängare och cyklister samt minska risken för olämplig parkering i kulturresevatet.	2022-01-01	2022-12-31
Fastighetsnämnden ska i samband med kommunstyrelsen och idrottsnämnden införa nya riktlinjer gällande registerutdrag på ungdomsledare som hyr lokaler av staden.	2022-01-01	2022-12-31

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

10. Vänsterpartiets förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Fastighetsnämnden** godkänns.

Idrottsnämnden

Stockholm ska vara en stad där alla har möjlighet att leva ett aktivt och hälsosamt liv. Möjligheten att idrotta och motionera är av stor vikt för folkhälsan och alla ska kunna motionera på sina villkor. Vi ska höja takten i utbyggnaden av idrottsanläggningar så att alla som vill ska kunna delta i idrottsaktiviteter. Vi ser behov av ett utökat regionalt samarbete och ett gemensamt idrottsfastighetsbolag för att kunna klara utbyggnaden, bland annat för specialidrotter på platser med goda kollektivtrafikförbindelser över kommungränserna. Att bygga ikapp anläggningsbristen är en av de största utmaningarna för idrotten i Stockholm. Det ska vara lätt att hitta en gratis träningsanläggning utomhus i hela staden där alla känner sig trygga och välkomna. Stadens badplatser som nyttjats flitigt under pandemin ska rustas upp och fler ska anläggas. Då stockholmssidrotten har drabbats hårt av coronapandemin är det viktigt att staden följer föreningarnas arbete för att se hur det kan underlättas eller stöttas. Ansträngningar måste göras för att få tillbaka ledare och ungdomar till föreningslivet och idrotten.

Nämndens uppgifter

Nämndens ansvar omfattar:

- främja stockholmarnas folkhälsa genom att skapa förutsättningar för idrott, föreningsliv och friluftsliv och ansvara för bidragsgivning och stöd till idrottsföreningar och andra sammanslutningar
- vara stadens kontaktyta gentemot friluftslivet, båtklubbar och fritidsfiske
- vara den primära samtalspartnern med alla idrottsföreningar och regionala idrottsförbund, i såväl bredd- som elitidrottsfrågor
- ansvara för ärenden som rör taxor och subventioner för upplåtelser av anläggningar för idrottsverksamhet
- anordna fritidsverksamhet för barn och ungdomar med funktionsnedsättning
- ansvara för fiskevård inom stadens vatten samt för båtplatser och friluftssamhet
- ansvara för att prioritera och planera för stadens nytillskott av idrottsanläggningar
- genom bokningssystemet ansvara för uthyrning av skolidrottshallar och skolkökal

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

Ett Stockholm som håller samman

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska nämnden

- samarbeta med stadens idrottstrateg i arbetet mellan nämnden och idrottsrörelsen
- anlägga utegym och andra ytor för spontanidrott i hela staden
- möjliggöra för föräldrar att träna med barn exempelvis genom att anlägga platser för lek och träning för barn vid utegym eller anlägga utegym vid lekplatser. anlägga fler motionsspår liknande det i Sättra som finns inom bebyggt område för att locka fler att motionera utomhus
- i samarbete med Stockholms löp- och cykelföreningar gå igenom de motions-spår som Stockholm har och hur de kan göras bättre
- bemanna utomhusanläggningarna vissa tider med syfte att få fler att använda motionsspår och utegym

- utveckla samverkan med idrottsföreningar och ha stor lyhördhet inför föreningarnas behov och önskemål så att föreningarna får goda förutsättningar att bedriva och utveckla sin verksamhet
- genom idrottsbonusen och idrottskoordinatorer stödja föreningar och det lokala föreningslivet som arbetar långsiktig med att nå personer som tillhör de prioriterade grupperna
- arbeta för att alla barn kan idrotta med glädje och tidiga elitsatsningar ska motverkas
- stödja satsningar för att få fler unga att vilja engagera sig ideellt, inte minst som ledare. Samt att få tillbaka de ledare och aktiva som lämnat föreningslivet under pandemin
- arbeta med att få fler nyanlända att vara aktiva i föreningslivet och bli ledare i föreningar samt stödja föreningar som bedriver verksamhet för att integrera nyanlända och asylsökande
- verka för att kostnaderna för att utöva idrott i Stockholm hålls så låga som möjligt
- stödja barn och ungdomar i socioekonomiskt svaga områden genom bland annat så kallade fritidsbibliotek, öppna idrottshallar under lov, spontanidrott och drop-in-fotboll. Insatserna ska planeras i samverkan med föreningslivet
- arbeta med en trygghetsskapande miljö utifrån ett preventivt perspektiv och initiera trygghetsfrämjande åtgärder som exempelvis skyltning, bättre utomhusbelysning och röjning av träd och buskage
- fortsätta arbetet med ”program supporter” för att nå unga och bidra till ett positivt och långsiktigt förändringsarbete av supporterkultur i staden. arbeta för ett ökat samarbete mellan föreningsliv och skola för att barn ska kunna idrotta i anslutning till skoldagen
- samverka med de stora publiklagen i Stockholm för en positiv supporterkultur.
- investera i utrustning och inventarier så att fler idrottshallar kan användas av fler idrotter
- fördela resurser, investeringsmedel såväl som driftmedel så att förutsättningarna för att utöva idrott är jämlika oavsett kön, ålder eller bakgrund.
- utveckla spontanidrotten i staden
- i samverkan med det nystartade kommungemensamma idrottsfastighetsbolaget peka ut platser med goda kollektivtrafikförbindelser med grannkommuner som skulle vara gynnsamma för idrottsanläggningar. kommunicera och anpassa utbudet av idrotts- och fritidsaktiviteter till barn och ungdomar med funktionsnedsättning
- i samarbete med socialnämnden, stadsdelsnämnderna och civilsamhällets aktörer utveckla hälsofrämjandeinsatser för personer med funktionsnedsättningar samt för socialpsykiatrins målgrupp
- motverka alla typer av diskriminering, trakasserier samt kränkande behandling inom stadens idrottsverksamheter
- säkerställa att lokaler, omklädningsrum och anläggningar i stort är funktionella för alla och möjliggör användande även för personer med funktionsnedsättning och för transpersoner
- verka för att det ska finnas tillgång till flexomklädningsrum på alla anläggningar
- se över hur motionsspår i skogsområden kan göras användarvänliga för äldre, barn och personer med funktionsnedsättning exempelvis genom att placera ut bänkar för pauser och liknande
- anlägga utegym som är anpassade för olika grupper exempelvis äldre och personer med funktionsnedsättning

Ett ekologiskt hållbart Stockholm

Nämnden ska vara drivande i stadens arbete med Agenda 2030:s mål 3 *God hälsa och välbefinnande* (tillsammans med socialnämnden).

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska nämnden

- tillsammans med fastighetsnämnden fortsatt satsa på att energieffektiviserande åtgärder och satsningar på solenergi i stadens idrottsanläggningar genomförs kontinuerligt
- utifrån sitt uppdrag bidra till att skapa fysiska strukturer som gör det lätt att leva och resa miljövänligt, minska transporter, och bidra till målet om en fossilbränslefri stad senast år 2035
- aktivt verka för att nya idrottsanläggningar lokaliseras i kollektivtrafiknära lägen i syfte att minska behovet av transporter med bil
- tillsammans med trafiknämnden och fastighetsnämnden säkerställa att både befintliga och nya idrottsanläggningar förses med trygga och säkra gång- och cykelförbindelser
- verka för att användning av skadliga kemikalier och plast minskar
- i syfte att minska miljögifterna i stadens vatten fortsätta arbetet med att skapa lämpliga platser för tvättning av båtar och båtborstar
- tillsammans med fastighetsnämnden sätta in åtgärder för att minska spridningen av mikroplaster på samtliga befintliga konstgräsplaner samt vid anläggning av nya planer
- utveckla arbetet med granulatfällor, och följa utvecklingen av nya material
- intensifiera arbetet med att identifiera klimatrelaterade sårbarheter inom nämndens ansvarsområden, såsom effekter av skyfall och värmeböljor samt ta fram kostnadseffektiva förebyggande åtgärder

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska nämnden

- prioritera anläggningar utifrån den långsiktiga investeringsplanen och ett driftskostnadsperspektiv i syfte att säkra en långsiktigt hållbar driftkostnad
- ha en proaktiv planering för tillkommande idrottsytor och säkerställa att dessa optimeras ur såväl ett ekonomiskt som ett tidsmässigt perspektiv
- fördela resurser, investeringsmedel såväl som driftmedel så att förutsättningarna för att utöva idrott är jämlika oavsett kön, ålder eller bakgrund
- tillämpa driftkostnadsperspektiv vid beställningar av fastighetsnämnden, SISAB eller externa parter för tillkommande idrottsytor
- utreda alternativa strategier vid upprustning av idrottsanläggningar och simhallar, i syfte att säkra en långsiktigt hållbar driftkostnad
- i samråd med fastighetsnämnden bistå exploateringsnämnden med underlag för framtagande av kalkyl och behovsanalys vid exploatering av befintlig idrottsmark, i de fall idrottsmarken tas i anspråk ska den ersättas
- vidareutveckla den, tillsammans med fastighetsnämnden, påbörjade processkartläggningen avseende beställning, planering och genomförande av idrottsinvesteringar samt involvera SISAB i det fortsatta arbetet

- fortsätta äga idrottsfastigheter och bygga ikapp bristen på idrottshallar i staden. Samtidigt utveckla samarbetet med externa aktörer där samverkan syftar mot målet om en jämlik, jämställd och hållbar stad, och inte leder till ökade kostnader i ett livscykelperspektiv
- i samverkan med kulturnämnden, utbildningsnämnden och SISAB tillgängliggöra skolidrottshallar och skollokaler för föreningslivet i idrottsnämndens bokeningssystem, med det långsiktiga målet att så många hallar som möjligt tillgängliggörs utifrån ekonomi, resursutnyttjande och genomförandetid
- delta i stadens arbete med att få en bredd av både ekonomiskt- och ekologiskt hållbara evenemang till Stockholm, framförallt evenemang som särskilt inspirerar till ökad idrott och fysisk aktivitet för alla oavsett kön, ålder eller bakgrund
- i samverkan med bostadsbolagen fortsätta inventera lokaler i allmännyttan för att finna lokaler lämpliga för mindre utrymmeskrävande idrotter

Kommunfullmäktiges indikatorer (ett urval)

Indikator	KF:s årsmål 2021	KF:s årsmål 2022	KF:s årsmål 2023
Nyttjandegrad idrotts-hallar	88 %	88 %	88 %

Kommunfullmäktiges aktiviteter (ett urval)

Följande aktiviteter ska leda till att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet och inriktningsmål uppnås.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Idrottsnämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna se över stadens motionsspår i syfte att öka likställigheten och utöka trygghetsarbetet.	2022-01-01	2022-12-31
Idrottsnämnden ska utreda möjligheten att anlägga lektyta för barn bredvid utegym och peka på var detta skulle vara möjligt att genomföra.	2022-01-01	2022-12-31
Idrottsnämnden ska tillsammans med stockholmsidrotten och initiera en kampanj för att få fler barn och unga i rörelse.	2022-01-01	2022-12-31
Idrottsnämnden ska starta ett projekt med bemannade motionsspår och utegym under vissa tider med syfte att få fler att vilja använda dessa även kvällstid.	2022-01-01	2022-12-31
Idrottsnämnden ska tillsammans med utbildningsnämnden utreda möjligheten för staden att tillsammans med föreningslivet införa ”prova på dagar” under skolloven där barn och unga får prova olika idrotter gratis.	2022-01-01	2022-12-31
Idrottsnämnden ska tillsammans med stadsdelarna inrätta Fritidsbibliotek i sju stadsdelar.	2022-01-01	2022-12-31
Idrottsnämnden ska i samarbete med fastighetsnämnden ta fram en plan för att säkerställa att alla större grusplaner ska vara omgjorda till konstgräsplaner till 2024, samt att minst en plan som omvandlas från grus till konstgräs ska ha isidrottsanläggning för att kunna användas till isidrotter.	2022-01-01	2022-12-31
Idrottsnämnden ska tillsammans med stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden utreda var det skulle kunna anläggas kallbadhus för att möjliggöra bad på fler platser i staden.	2022-01-01	2022-12-31
Idrottsnämnden ska utreda hur mycket idrottsyta som har försvunnit pga. av exploatering av de senaste 10 åren.	2022-01-01	2022-12-31
Idrottsnämnden ska kartlägga hur stadens spontanidrottsytor är fördelade över staden och vilket skick de är i.	2022-01-01	2022-12-31

Idrottsnämnden ska utreda hur Stockholm på bästa sätt skulle kunna införa kostnadsfri simskola för att nå en nollvision gällande drunkningar.	2022-01-01	2022-12-31
Idrottsnämnden ska starta ett sponsorprogram för att se hur nämnden kan underlätta för föreningar som nyttjar stadens hallar att exponera sin sponsring på ett enkelt och hållbart sätt.	2022-01-01	2022-12-31
Idrottsnämnden ska årligen följa upp hur arbetet med de prioriterade målgrupperna fortskrider och rapportera till nämnden.	2022-01-01	2022-12-31
Idrottsnämnden ska utreda hur de kan stötta idrottslivet för att minska konsekvenserna av coronapandemin.	2022-01-01	2022-12-31
Fastighetsnämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, idrottsnämnden och kommunstyrelsen ta fram en rörelsefaktor som ska tillämpas i samband med nyproduktion och analyser av befintlig bebyggelse för att säkerställa en god tillgång till idrotts- och lektyr i alla delar av staden.	2022-01-01	2022-12-31
Fastighetsnämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och idrottsnämnden pröva möjligheten att utlysa arkitektävlingar i syfte att identifiera innovativa platser och sätt att tillskapa ytor för idrott, lek och fysisk aktivitet i exempelvis tätbebyggda områden.	2022-01-01	2022-12-31
Fastighetsnämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, idrottsnämnden och kommunstyrelsen utvärdera och föreslå förändringar i gällande rutiner och kostnadsberäkningar för att säkerställa att full kompensation utgår till fastighetsnämnden vid behov av ersättningsinvesteringar i samband med ianspråktagande av idrottsmark för bostadsändamål.	2022-01-01	2022-12-31
Fastighetsnämnden ska i samarbete med idrottsnämnden, kommunstyrelsen och koncernstyrelsen utreda möjligheten att bilda ett kommungemensamt idrottsfastighetsbolag i syfte att möjliggöra för kommunerna i länet att dela på investerings- och driftkostnader i nya idrottsanläggningar och genom strategisk lokalisering bidra till fler interaktionsskapande målpunkter i länet.	2022-01-01	2022-12-31
Idrottsnämnden ska i samarbete med berörda nämnder bidra i arbetet med en gemensam översyn av trafiksituationen kring Järvabadet, planerad idrottsanläggning, framtida begravningsplats och övriga Järvafältet som syftar till att öka trafiksäkerheten och framkomligheten för fotgängare och cyklisterna samt minska risken för olämplig parkering i kulturresevatet.	2022-01-01	2022-12-31

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

11. Vänsterpartiets förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Idrottsnämnden** godkänns.

Kulturnämnden: kulturförvaltningen

Stockholm stad ska värna det fria ordet, demokrati och alla människors lika värde. I ett samhälle där dessa grundläggande principer hotas måste den oberoende kulturen och mångfaldsperspektivet inom kulturen försvaras. Kultur ger möjlighet för människor att mötas, uppleva och själva gestalta sina liv. Det är viktigt att kulturlivet ges plats i den växande staden och att stockholmarnas tillgång till kultur och möjligheten för eget skapande ska vara god i så väl ytterstad som innerstad. Särskilt viktigt är det att nå ut till de grupper som idag inte tar plats i stadens kulturliv. Kulturbranschen har drabbats mycket hårt av pandemin och behöver få ett utökat stöd på både lång och kort sikt. Biblioteken är centrala mötesplatser i Stockholm och deras demokratiska uppdrag tydliggjordes ytterligare under pandemin. Staden behöver satsa på biblioteken och arbeta för att etablera fler bibliotek på strategiska platser i staden. Staden ska värna bibliotekens huvuduppdrag genom att utveckla samarbetet med kulturnämndens och stadsdelsnämndernas övriga verksamheter inklusive medborgarkontoren i syfte att öka såväl service som antalet öppna mötesplatser för stadens invånare. Det ska finnas kultursekreterare i varje stadsdelsnämnd som ska arbeta nära kulturnämndens verksamheter för att stärka den lokala tillgången till kultur. Kulturskolan ska ha låga avgifter och ett enkelt ansökningsystem för att ge fler barn och unga möjligheten att utöva kultur tillsammans med professionella pedagoger. Kulturskolans verksamhet ska ha tillgång till ändamålsenliga lokaler i hela staden med det långsiktiga målet om egna lokaler i alla stadsdelsområden. Det fria kulturlivet ska ges goda och långsiktiga förutsättningar att verka i staden och erbjuda stockholmarna kulturupplevelser av många olika slag med hög kvalitet. Det behövs fler lokaler med låga hyror och som är anpassade för stadens alla kulturutövare, såväl som samlingslokaler för föreningslivet. Staden ska också använda kulturytefaktor i stadsplaneringen för att integrera kulturperspektivet i den växande staden

Nämndens uppgifter

Nämndens ansvar omfattar:

- ansvar för huvuddelen av stadens kulturverksamhet, vilket inbegriper Stadsmuseet med Medeltidsmuseet samt Stockholmia – forskning och förlag, Stockholms stadsbibliotek, Liljevalchs konsthall/Stockholm konst, Kulturskolan Stockholm samt evenemang
- skapa goda förutsättningar för både stadens institutioner och det fria kulturlivet så att kulturupplevelser av hög kvalitet och bredd erbjuds och den konstnärliga friheten värnas
- följa och främja utvecklingen av kulturlivet i staden och inom sitt verksamhetsområde sköta stadens bidragsgivning till kulturell verksamhet samt stödet till de allmänna samlingslokalerna och hemgårdarna
- bevara, levandegöra och pedagogiskt förmedla stadens kulturhistoriska värden till dagens och framtidens stockholmare och besökare
- utgöra stadens kompetens i arkeologiska och bygghistoriska frågor

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

Ett Stockholm som håller samman

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska nämnden*

- säkerställa att kulturskolan kan växa genom att öka antalet pedagoger och teaterassistenter samt säkerställa att lokalbeståndet överensstämmer med behovet
- stärka kulturskolans arbete med att bredda utbudet för att nå de målgrupper som idag är underrepresenterade och verka för en kulturskola med egna lokaler i alla stadsdelsområden
- i samarbete med stadsdelsförvaltningarnas kultursekreterare se över såväl metoder som lokaler för att sprida barnkultur över hela staden
- arbeta för låga avgifter och ett enhetligt avgiftssystem för Kulturskolan
- arbeta inom ramen för Kulan och annan kulturverksamhet i förskola och skola i nära samarbete med utbildningsnämnden, stadsdelsnämnderna samt stadens fria kulturaktörer
- stärka bibliotekens roll genom att ha bemannade bibliotek med generösa öppettider i hela staden
- fortsätta utveckla det digitala biblioteket så att det bidrar till att böcker och läsande blir tillgängligt för fler
- fortsätta arbetet med att synliggöra de nationella minoriteterna och främja de nationella minoritetsspråken samt de stora invandarspråken i stadens bibliotek.
- fortsätta öka tillgängligheten i museernas såväl fysiska som digitala miljöer
- stödja utvecklingen av film- och tv-produktioner i Stockholm
- säkra den konstnärliga friheten och främja en mångfald av kulturuttryck
- skapa goda förutsättningar för både stadens institutioner och det fria kulturlivet så att kulturupplevelser av hög kvalitet och bredd erbjuds
- inleda en nysatsning på konstpedagogisk verksamhet
- utveckla stadens stöd till samlingslokaler och ateljéstöd
- i samarbete med andra nämnder och civilsamhället utveckla arbetet med aktiviteter för stadens nyanlända
- stötta och samordna stadsdelsnämndernas kultursekreterare
- verka för att ett mångkulturellt arrangemang kan genomföras i samband med nationaldagsfirandet
- verka för att stadens evenemang, så som We Are Sthlm och Kulturfestivalen, är trygga och fortsätter vara en angelägenhet för fler genom att exempelvis förlägga programpunkter i ytterstaden
- i samverkan med stadsbyggnadsnämnden verka för att kulturperspektivet är en integrerad del i stadens utveckling genom att använda kulturytefaktor i stadsplaneringen
- i samverkan med trafikinämnden och stadsdelsnämnderna öka och förenkla närvaron av kultur och offentlig konst i det offentliga rummet, med fokus på ytterstaden
- i samarbete med stadsbyggnadsnämnden, trafikinämnden och stadsdelsnämnderna fortsätta skyltprogrammet som synliggör stadens mångfald och platser där viktiga personer för Stockholm har verkat
- kontinuerligt överse om tomtställda lokaler kan utnyttjas av kulturutövare

Ett ekologiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska nämnden

- fortsätta arbetet med energibesparingar när det gäller framförallt transporter, lokaler och elkonsumtion
- förebygga att avfall uppstår och verka för att en större andel produkter och material återanvänds
- verka för att stadens evenemang är hållbara

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska nämnden

- genomföra noggranna driftkostnadsanalyser utifrån nämndens samlade lokalbehov inför beställning av tillkommande lokalytor och upprustning av befintliga lokaler
- stärka förutsättningarna för stadens kulturella och kreativa näringar i samarbete med Stockholm Business Region AB
- verka för låga hyror för lokaler där det utövas kultur

Kommunfullmäktiges indikatorer (ett urval)

Indikator	KF:s årsmål 2022	KF:s årsmål 2023	KF:s årsmål 2024
Antal lån totalt i kommunala bibliotek	5,0	5,0	5,0

Kommunfullmäktiges aktiviteter (ett urval)

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kulturnämnden ska utreda möjligheten att införa kostnadsfri uthyrning av instrument inom kulturskolans verksamhet.	2022-01-01	2022-12-31
Kulturnämnden ska tillsammans med fastighetsnämnden revidera genomförandebeslutet för upprustningen av stadsbiblioteket, Spelblomskan 16.	2022-01-01	2022-12-31
SISAB ska i samarbete med Spånga-Tensta SDN och kulturnämnden utreda hur området för Tensta gymnasium och Tensta träff kan utvecklas till en kulturnod med kulturverksamhet som replokaler, dansstudios och konstnärateljéer.	2022-01-01	2022-12-31
Kulturnämnden ska besluta om att utveckla verksamheten och renovera lokalerna på stadsbibliotekets huvudbibliotek vid Sveavägen för att kunna värna det kulturminnesskyddade arvet samtidigt som verksamheten ska klara behoven i en växande stad och svara upp mot dagens krav på tillgänglighet.	2022-01-01	2022-12-31
Kulturnämnden ska tillsammans med Enskede Årsta Vantör utreda möjlig kulturskolelokal samt kulturhus i Hagsätra.	2022-01-01	2022-12-31
Kulturnämnden ska tillsammans med S:t Erik Markutveckling utreda kulturcenter i Birka terminalen.	2022-01-01	2022-12-31
Kulturnämnden ska utreda hur möjligheterna att genomföra en utställning av konst på elskåp runt om i staden.	2022-01-01	2022-12-31
Kulturnämnden ska tillsammans med Enskede Årsta Vantör utreda en utökning av graffitti parks sträckning mot Cyklopen utifrån Norra Snösätra	2022-01-01	2022-12-31
Kulturnämnden ska i kontakt med Moderna Museet diskutera en bättre placering av konstverket Paradiset samt utreda kulturpark på Blasieholmen där de gamla tullhusen kan utgöra en del.	2022-01-01	2022-12-31

Kulturnämnden ska ta fram en plan för avskaffandet av reservationsavgifterna inom Stockholms stad för att tillgängliggöra smalare litteratur och litteratur på andra språk utan kostnad.	2022-01-01	2022-12-31
Kulturnämnden ska göra en inventering av renoveringsbehov i Kulturskolelokaler och bibliotek.	2022-01-01	2022-12-31
Kulturnämnden ska kontinuerligt överse om tomtställda lokaler kan utnyttjas av kulturutövare.	2022-01-01	2022-12-31
Kulturnämnden ska tillsammans med berörda nämnder och bolag ta fram en lokalstrategi för kulturskolan med en plan för att det ska finnas kulturskola i egna anpassade lokaler i alla stadsdelar.	2022-01-01	2022-12-31
Kulturnämnden ska tillsammans med Utbildningsnämnden utreda möjligheterna att starta Komtek i Stockholms stad samt att utreda den organisatoriska placeringen i staden. samt starta en pilotverksamhet i en eller flera stadsdelar under 2022.	2022-01-01	2022-12-31
Kulturnämnden ska utreda ansökningssystemet till kulturskolan i syfte att ta fram ett förfarande som inte utgör hinder för prioriterade målgrupper samt mäter den reella efterfrågan på kursutbudet.	2022-01-01	2022-12-31
Kulturnämnden ska i samarbete med de prioriterade stadsdelarna och biblioteken bedriva läsverksamhet riktad mot förskolor för att stärka barn och pedagogers kunskap i det svenska språket.	2022-01-01	2022-12-31
Fastighetsnämnden ska i samarbete med kulturnämnden, stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen utreda hur stadens modeller för kulturstöd och föreningsbidrag ska förändras för att möta kultur- och föreningslivets behov av ändamålsenliga lokaler och samtidigt säkerställa att nämndens hyresintäkter täcker fastigheternas behov av löpande underhåll och upprustning.	2022-01-01	2022-12-31
Exploateringsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnden i Enskede-Årsta-Vantör, kulturnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden aktivt arbeta med möjligheter att ta tillvara och utveckla de kulturella värdena och det folkliga engagemanget i Snösätra och Rågsved i samklang med arbetet att stärka friluftslivet och naturreservatets regionala funktion för den biologiska mångfalden.	2022-01-01	2022-12-31

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

12. Vänsterpartiets förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Kulturnämnden: kulturförvaltningen** godkänns.

Kulturnämnden: stadsarkivet

Stockholms historia är en del av stockholmarnas gemensamma identitet. Förankring i historien bidrar till stadens sammanhållning. En enkel och jämlik tillgång till information stärker stockholmarnas möjligheter att agera, påverka och vara delaktiga i stadens utveckling. Genom lokalerna i Liljeholmen får stadsbyggnadshistorien en mer framträdande plats.

Nämndens uppgifter

Nämndens ansvar omfattar:

- arkivmyndighet och ansvarar för Stockholms stadsarkiv
- systemägarskap för stadens gemensamma e-arkiv samt ärendehanteringssystemen eDok och Diabas

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

Ett Stockholm som håller samman

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska nämnden

- centralt ansvara för stadens arkivfunktioner och bidra till andra nämnders verksamhet genom tillsyn, expertkunskap och rådgivning
- utveckla stadens informationshantering i nära samarbete med stadens övriga nämnder
- utveckla nämndens publika verksamhet i nära samarbete med Stadsmuseet och stadens bibliotek
- fortsätta att förstärka stadsarkivets karaktär av öppen publik institution med särskilt fokus på att nå nya grupper som idag sällan använder arkivets resurser
- fortsätta breddinförandet av ärendehanteringssystemet eDok över hela staden samt avveckla systemet Diabas
- publicera allt sitt upphovsrättsskyddade material, som staden själv är legal upphovsman till, under en licens som tillåter vidareanvändning
- stödja stadens verksamheter i att hantera sin information på ett sätt som underlättar tillgången och gör att offentlighetsprincipen upprätthålls
- fortsätta arbetet med att synliggöra kvinnor och andra underrepresenterade grupper genom historien
- utveckla metoder för ökad användbarhet och digitalisering

Ett ekologiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska nämnden

- fortsätta arbetet med att effektivisera energiförbrukningen inom framförallt transporter och elkonsumtion
- fortsätta nyttja tekniska resurser för att hitta ekologiskt hållbara lösningar

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska nämnden

- genomföra noggranna driftkostnadsanalyser utifrån nämndens samlade lokalbehov inför beställning av tillkommande lokalytor och upprustning av befintliga
- verka för att fler verksamheter levererar sina arkiv, både på papper och digitalt till e-arkivet
- arbeta för att förvaltningsorganisationen för eDok är kostnadseffektiv i syfte att minimera driftkostnadskonsekvenser för användarna i staden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

13. Vänsterpartiets förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Kulturnämnden: stadsarkivet** godkänns.

Kyrkogårdsnämnden

I Stockholm är begravningsplatserna välskötta och rofyllda miljöer, med plats för eftertanke. De ska ge utrymme för alla oavsett begravningstradition och livsåskådning. Såväl begravningsplatser som kulturhistoriskt värdefulla byggnader för begravningsändamål är väl underhållna.

Nämndens uppgifter

Kyrkogårdsnämnden ansvarar för förvaltning av begravningsplatser. Verksamheten är finansierad via begravningsavgiften. Nämndens ansvar omfattar:

- stadens egna begravningsplatser
- åt staden upplåtna begravningsplatser
- frågor som rör begravningsverksamheten enligt begravningslagen

Begravningsverksamheten ska i sin helhet finansieras av begravningsavgiften, som fastställs av kommunfullmäktige. Över- och underskott ska i sin helhet balanseras till nästkommande budgetår i en begravningsfond. Begravningsavgiften år 2022 är 6,5 öre.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

Ett Stockholm som håller samman

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska nämnden

- erbjuda rofyllda och vackra begravningsplatser
- ge möjlighet och utrymme för olika begravningstraditioner på stadens begravningsplatser och vid nämndens ceremonilokaler
- verka för att den konfessionslösa inriktningen ska upprätthållas så att alla oavsett livsåskådning kan få den begravningsceremoni som önskas
- utreda nya gravtyper och vid behov införa dessa på fler av stadens begravningsplatser
- tillgänglighetsanpassa stadens begravningsplatser
- förvalta kulturarvet vid stadens begravningsplatser
- verka för att stadens begravningsplatser ska upplevas som trygga och säkra
- aktivt bidra till hållbara och säkra trafiklösningar kring Järva begravningsplats i syfte att öka trafiksäkerheten i området

Ett ekologiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska nämnden

- utveckla och förvalta park- och naturmiljövärden vid stadens begravningsplatser
- utreda möjligheterna för ekologiska begravningar som efterfrågas allt mer
- i större utsträckning köpa in närodlade perenner som är särskilt attraktiva för pollinerare
- energieffektivisera byggnader och belysning på begravningsplatserna för att minska energiförbrukning, samtidigt som de stämningsfullt ljussatta inom- och utomhusmiljöerna behålls på ett sätt som inte påverkar den biologiska mångfalden. Detta kan ske ex. vid fasadbelysning av kyrkor eller ceremonilokaler genom att endast en sida belyses, inte hela fasaden

- vara ledande i utvecklingsarbetet för miljöhänsyn vid drift av krematorier
- ha en säker kemikaliehantering som bidrar till en minskad påverkan på miljö och hälsa

En ekonomiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska nämnden

- långsiktigt hålla en god nivå på underhållet vid stadens begravningsplatser.
- stärka underhållsåtgärder där det tidigare varit eftersatt
- tillhandahålla platser för feriearbetare
- öka besöksnäringen och tillhandahålla fler guidningar på världsarvet Skogskyrkogården

Kommunfullmäktiges aktiviteter (ett urval)

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kyrkogårdsnämnden ska se över möjligheten att minska ingreppen på Granholmstoppen i samband med etapp 2 av begravningsplatsen i syfte att bevara så mycket rekreationsyta som möjligt	2022-01-01	2022-12-31

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

14. Vänsterpartiets förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Kyrkogårdsnämnden** godkänns.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

I Stockholm ska ren luft och rent vatten vara en självklarhet i hela staden. Stockholm har höga ambitioner för att skapa en ekologiskt hållbar stad. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en viktig del i Stockholms omställning till en fossilfri, giftfri och långsiktigt hållbar stad. Stockholmarens hälsa ska gynnas genom ett långsiktigt arbete med att säkerställa en ren stadsmiljö och en sund inomhusmiljö. Det ska vara lätt för stockholmarna att leva hållbart och invånarnas ekologiska fotavtryck ska minska. Såväl inomhus som utomhus ska vi slippa gifter, buller och avgaser.

Nämndens uppgifter

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ansvarar för det övergripande miljö- och hälsoskyddet i staden.

Nämndens ansvar omfattar:

- tillsyn enligt miljöbalken, livsmedels-, foder-, strålskydds-, smittskydds- och tobakslagstiftningen samt lagen om sprängämnesprekursorer
- prövning av tillstånd för vissa av de verksamheter som omfattas av nämnda lagstiftningar
- miljö- och luftövervakning samt bullerbekämpning
- planering och samordning av stadens åtgärder inom miljöskydds- och naturvårdsområdet
- stöd till stadens bolagsstyrelser och nämnder i deras miljöarbete
- information om miljö- och hälsofrågor till stadens invånare och företag
- kommunkoncernens gemensamma fordonshantering och för inköpskategorin fordon

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

En Stockholm som håller samman

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska nämnden

- prioritera och utveckla myndighetsutövning och tillsynsarbete i syfte att säkerställa stockholmarnas hälsa och säkerhet samt lika och rättvisa regler för företag inom Stockholms stad
- fortsätta arbetet med att förenkla för stadens invånare att ta del av information och beslut om stadens miljö- och hälsoarbete
- genomföra kontinuerliga informationskampanjer om boendes rättigheter och möjligheter att anmäla de värder som brister i bostadsunderhåll
- öka den riktade tillsynen för att säkerställa en god boendestandard i hela bostadsbeståndet och stävja oseriösa värder
- delta i stadens samlade arbete med att uppnå målen för bostadsförsörjningen, där en hög genomförandetak är särskilt prioriterat
- anställa kommunala/regionala värder i naturreservaten som kan guida besökare och underlätta för människor att ta del av naturen

Ett ekologiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska nämnden

- tillsammans med kommunstyrelsen inrätta en vetenskaplig klimatpanel vars uppgift är att ge forskningsbaserade råd i frågor om stadens utveckling med hänsyn till både klimatpåverkan och klimatanpassning. Klimatpanelen ska ha god insyn i stadens beslutsprocesser och tillgång till utredningsresurser från Miljöförvaltningens plan- och miljöavdelning
- tillsammans med berörda nämnder och bolagsstyrelser följa och analysera utvecklingen av fossilbränsleanvändningen i Stockholm och därmed stötta arbetet med att på ett effektivt sätt nå målet om fossilbränslefritt Stockholm 2035
- tillsammans med SISAB och utbildningsnämnden initiera projekt "Buller vid förskolan"
- ta fram en koldioxidbudget för staden och aktivt följa upp de politiska förändringar som krävs för att nå målen
- genom Energicentrum utarbeta arbetssätt för en mer uppsökande och stödjande funktion för att ytterligare intensifiera arbetet med energieffektiviseringar och en fossilbränslefri organisation 2030 i stadens nämnder och bolag samt en utfasning av alla resterande oljepannor i hela staden till år 2025
- klimatrusta stadens bostads- och fastighetsbestånd genom att aktivt främja biologisk mångfald, utöka cykelrum och cykelgarage, tillhandahålla låne-cyklar/lådcyklar och möjligheter till bilpool med mera
- tillsammans med kommunstyrelsen och stadens ljusdesigner utveckla arbetet mot ljusföroreningar
- vid behov stödja övriga nämnder och bolagsstyrelser i samband med upprättande, utvärdering samt uppföljning av miljökrav vid upphandling
- i samarbete med servicenämnden arbeta för att minska inköpen av plastprodukter och plastförpackningar i stadens verksamheter
- öka tillsynen av såväl stadens interna avfallshantering som riktat gentemot externa aktörer i syfte att förbättra processer och stävja fusk
- ta fram arbetssätt för att följa, prioritera och minska kemikaliebelastningen för framför allt barn och ungdomar samt fortsätta arbetet med en kemikaliesmart förskola och skola
- i förebyggande tillsyn och som samtalspartner med näringslivet öka både stadens och privata aktörers arbete för minskad kemikaliepåverkan och bistå berörda nämnder med underlag om biologisk mångfald och ekosystemstjänster i stadsbyggnadsprocessen
- stärka miljöövervakningen för biologisk mångfald
- fortsätta arbetet med att ta fram lokala åtgärdsprogram för Stockholms vattenförekomster i samarbete med Stockholm Vatten och Avfall AB, samt säkerställa genomförandet av de åtgärder som föreslås
- delta i regionala vattensamarbeten och samverka med olika forskningsinstitut som ett led i intensifiering av vattenarbetet
- fortsätta arbetet med tillsyn av båtclubbarna med inriktning på minskad användning av skadliga båtbottnfärger och vara pådrivande i arbetet med att fasa ut skadliga båtbottnfärger som framförallt måste ske på nationell nivå och i samverkan med branschen
- säkerställa en förbättrad avfallssortering och ökad insamling av matavfall hos restauranger, butiker och storhushåll för att uppnå stadens mål om matavfallinsamling

- tillgängliggöra miljödata för invånarna
- inrikta informationsprojektet *Klimatsmarta stockholm* mot att öka kunskapen om invånarnas egen klimatpåverkan och tillhandahålla verktyg för att reducera den
- följa miljömålsberedningens arbete för att beräkna konsumtionsbaserade utsläpp och underlätta för invånare att göra klimatsmarta val
- öka energi- och klimatrådgivningens utåtriktade arbete gentemot till exempel fastighetsägare, bostadsrättsföreningar och företag
- skapa fler kommunala naturreservat i skyddsvärda miljöer. Planeringen för naturreservat i Kyrkhamn ska fortsätta, samt inledas för Fagersjöskogen
- planlägga en ekodukt som ger både en ekologisk och social koppling över stambanan mellan naturreservaten i Älvsjöskogen och Hagsåtraskogen
- kartlägga och eventuellt föreslå inrättande av så kallade biotopskyddsområden utöver de områden som idag skyddas som naturreservat
- tillsammans med kommunstyrelsen och Stockholms Hamn AB utreda havsnivåhöjningarnas långsiktiga effekter för staden, hur vi bäst skyddar oss och implikationer för stadsutvecklingen idag
- ta fram en modell för intern klimatkompensation för tjänsteresor, där utsläppen som orsakas av arbetsresor med flyg och fossildriven bil debiteras med relevant summa och används till att subventionera tågresor eller andra utsläppsreducerande aktiviteter
- ansvara för kommunkoncernens gemensamma fordonshantering och för inköpskategorin fordon

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska nämnden

- säkerställa resurseffektiv verksamhet för att kunna bistå nämnder och bolag med expertkunskaper och samtidigt kunna genomföra den egna kärnverksamheten.
- bibehålla en hög intäktsfinansieringsgrad.
- delta i arbetet med Digital Demo inom sitt verksamhetsområde i syfte att genom digital teknik möta samhällsutmaningar som staden står inför

Kommunfullmäktiges indikatorer (ett urval)

Indikator	KF:s årsmål 2022	KF:s årsmål 2023	KF:s årsmål 2024
Andel badplatser med bra badvat- tenkvalitet	93 %	94 %	95 %
Utsläpp per invånare (ton CO ₂ e per invånare)	1,7 CO ₂ e/inv	1,5 CO ₂ e/inv	1,4 CO ₂ e/inv
Antal dygn över normvärdet för PM ₁₀ i luft	35 dygn	35 dygn	35 dygn
Antal dygn över normvärdet för kvävedioxid i luft	Max 7 dygn	Max 7 dygn	Max 7 dygn

Kommunfullmäktiges aktiviteter (ett urval)

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Exploateringsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnden i Enskede-Årsta-Vantör, kulturnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden aktivt arbeta med möjligheter att ta tillvara och utveckla de kulturella värdena och det folkliga engagemanget i Snösätra och Rågsved i samklang med arbetet att stärka friluftslivet och naturreservatets regionala funktion för den biologiska mångfalden.	2022-01-01	2022-12-31

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

15. Vänsterpartiets förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Miljö- och hälsoskyddsnämnden** godkänns.

Servicenämnden

Stockholm ska vara en jämlik, jämställd och ekologiskt hållbar stad som tillhandahåller god service till invånarna, med ett långsiktigt ansvarstagande för gemensamma resurser. Stadens inköps- och upphandlingsverksamhet ska användas som ett medel för att driva utvecklingen så att den bidrar till en jämlik, jämställd och ekologiskt hållbar stad. Servicenämnden ska värna och säkerställa att stadens avtal innebär goda arbetsvillkor och ställer höga etiska krav på alla avtalsparter.

Nämndens uppgifter

Servicekommitténs kärnverksamhet är administrativa tjänster. På uppdrag av kommunstyrelsen och andra nämnder eller bolag ska servicekommittén svara för genomförandet av gemensamma administrativa processer. Kommitténs ansvar omfattar:

- ekonomiadministration
- löneadministration
- upphandlingsstöd, samt genomförande av centralupphandlingar
- stöd för användning av arbetsrättsliga villkor vid upphandling
- e-handelsstöd
- stöd i att lägga egen regi-anbud
- rekryteringsstöd
- kontaktcenter Stockholm
- gemensam växel
- lokalplanering
- hyresförhandlingsfunktion
- beställningscentral persontransporter
- hantera kommunkoncernens handel av el i enlighet med elhandelspolicyn inklusive kommunkoncernens gemensamma inköpskategori för elkraft

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

Ett Stockholm som håller samman

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska nämnden*

- i samarbete med äldrekommittén och stadsdelskommittéerna kontinuerligt se över kommunikationsvägar, resurser och arbetssätt för att förbättra information och kontaktvägar inom staden samt för stockholmare och brukare i äldrefrågor

Ett ekologiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska nämnden*

- fasa ut fossila bränslen i upphandlingar med särskilt fokus på transporter, entreprenader och arbetsmaskiner
- fortsätta arbetet med att hitta lösningar för att skapa möjligheter för Stockholms stads verksamheter att lätt kunna återanvända möbler och inventarier genom projektet Stocket
- i samarbete med miljö- och hälsoskyddskommittén arbeta för att minska inköpen av plastprodukter och plastförpackningar i stadens verksamheter

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska nämnden

- tillhandahålla utbildning, support och stöd inom upphandling och inköp
- fortsätta arbetet med att utreda digitaliseringens effekter på uppdrag och personal genom att arbeta långsiktigt med strategi och planering för framtida digitaliseringsarbete inom de verksamhetsområden där det bedöms lämpligt
- tillhandahålla konsultativt stöd kring tillämpningen och uppföljningen av arbetsrättsliga villkor och etiska krav i upphandlingar och avtal
- i samarbete med kommunstyrelsen införa kategoribaserad inköpsstyrning, gemensamma processer samt systemstöd för upphandling, avtalshantering och inköpsanalys (VINST-projektet)
- ansvara för kommunkoncernens inköpskategori el
- i samarbete med kommunstyrelsen bidra till ökad e-handel med stadens leverantörer

Kommunfullmäktiges indikatorer (ett urval)

Indikator	KF:s årsmål 2022	KF:s årsmål 2023	KF:s årsmål 2024
Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	50 %	50 %	50 %

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

16. Vänsterpartiets förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Servicenämnden** godkänns.

Socialnämnden

Stockholm ska vara en stad där socialtjänsten ska erbjuda insatser av hög kvalitet som är likvärdiga över hela staden och rätten till bistånd värnas. Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare för socialsekreterare och biståndshandläggare och brukarperspektivet ska genomsyra verksamheten. I Stockholm ska alla barn, unga, personer med funktionsnedsättning eller vuxna med beroendeproblematik och/eller psykisk ohälsa garanteras det stöd de har rätt till. Verksamheten ska bidra till ett humant och välkomnande mottagande av nyanlända och arbeta mot att utrota hemlösheten. Barnrättigheter och barnperspektivet ska genomsyra all nämndens verksamhet. Socialnämnden har ett nära samarbete med flera aktörer så som civilsamhället, stadsdelsnämnderna, SHIS och universitet och högskolor. Socialnämnden ska också stärka arbetet med skolan, relationsvåldscentrum, polis, andra myndigheter och utveckla nya metoder och arbetssätt för att minska administration och öka kunskapsspridning. Socialnämnden ska arbeta för att säkerställa att alla insatser för barn och unga är av högkvalitet och likvärdiga över hela staden.

Nämndens uppgifter

Nämndens ansvar omfattar bland annat:

- stöd och service till personer med psykiska och fysiska funktionsnedsättningar
- socialtjänstens barn- och ungdomsfrågor
- insatser för barn och unga i öppenvård
- beroendeproblematik
- ekonomiskt bistånd inklusive samordning av stadens arbete med felaktiga utbetalningar och bidragsbrott
- hemlöshet
- samarbete med frivilligorganisationer inom det sociala området
- drog- och brottsförebyggande arbete
- tillståndsgivning vid utskänkning av alkohol
- dödsboudredningar
- forsknings- och utvecklingsverksamhet inom socialtjänstens område
- tillsyn av tobaksförsäljning på försäljningsställen som har serveringstillstånd
- samordning av stadsdelsnämndernas tillsyn av folköls- och tobaksförsäljning

Socialnämnden ansvarar också för:

- familjerådgivning
- jourverksamhet
- skyddade boenden
- uppsökande verksamhet
- insatser för nyanlända, mottagande, bosättning och initial samhällsvägledning av personer som anvisas enligt bosättningslagen
- boende och insatser för ensamkommande barn
- boende för vuxna (hemlösa och personer med beroendeproblematik)
- tak över huvudet-garanti
- hälso- och sjukvård upp till sjuksköterskenivå inom LSS-insatserna daglig verksamhet och bostad med särskild service
- samordning av planering av bostäder inom stadsdelsnämndernas samverkansområden

- stadsövergripande avhopparkerksamhet
- insatser till personer med spelberoende
- råd- och stödverksamhet till utsatta EU-medborgare och tredjelandsmedborgare
- förvaltning av stadens avtal med SHIS
- strategiskt ansvar för att omvärldsbevaka och leda implementeringen av välfärdsteknik och digitaliseringsarbetet inom individ- och familjeomsorgen och omsorgen om personer med funktionsnedsättning
- bidrag till ideella föreningar som bedriver verksamheter inom socialtjänstens område
- socialnämnden ska årligen utarbeta en stadsövergripande rapport för verksamhetsområdet inklusive en analys av utvecklingen inom området

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

Ett Stockholm som håller samman

Socialnämnden ska vara drivande i stadens arbete med Agenda 2030:s mål 1 *Avskaffa fattigdom* (tillsammans med arbetsmarknadsnämnden) och mål 3 *God hälsa och välbefinnande* (tillsammans med idrottsnämnden).

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska nämnden*

- fortsätta utveckla och stärka barnperspektivet genom samverkan mellan socialtjänsten, förskola och skola och stötta stadsdelsnämnderna i att samordna insatser mellan vuxen- och barnhandläggning
- tillsammans med stadsdelsnämnderna utveckla anhörigstödet för barn till föräldrar med psykisk ohälsa och/eller beroendeproblem samt anhöriga till gängkriminella
- fortsätta att utveckla föräldrastödsprogram i förebyggande syfte och anpassa föräldrautbildningen efter olika gruppers förutsättningar och behov, bland annat för föräldrar med barn med funktionsnedsättning, samt utveckla föräldrastödsprogram med fokus på barns utsatthet på nätet
- öka antalet kommunala familjehem/jourhem samt se över behovet av att utveckla förstärkt familjehemsvård med anställda behandlingsfamiljer för att det ska finnas lösningar för alla barn och unga utifrån deras behov
- fortsätta utveckla stadens familjehemsvård genom utbildning, kvalitetsuppföljning och information till inspektörer och socialsekreterare. Antalet placerade barn ska minska per familjehem för att trygga närheten till vuxna
- utveckla stödet till placerade barn och deras föräldrar samt fortsätta utveckla arbetet med eftervård i öppna former i samarbete med stadsdelsnämnderna
- genomföra insatser för att stabilisera skolgången för barn och unga som är aktuella inom socialtjänsten och möjliggöra för skolan att lägga kraft vid det lärande uppdraget
- i samarbete med utbildningsnämnden fortsätta utvecklingen av insatser för att bryta omfattande skolfrånvaro så att eleven återgår till en stabil skolsituation
- tillsammans med utbildningsnämnden fortsätta att stärka samverkan mellan socialtjänsten och förskolan, med fokus på förebyggande insatser, tidig identifiering av barn i riskzonen och uthållig kontakt med hjälpbehövande familjer utveckla samverkansformer inom socialtjänsten i syfte att säkerställa att barnperspektivet tillvaratas framförallt i ärenden som rör barn i familjer med osäkra boendeförhållanden

- utreda hur stadsdelsnämndernas arbete med familjer efter att ett barn flyttas hem från placering kan stärkas och utökas samt vara likvärdigt över staden
- säkerställa skolgången för medföljande barn som bor på skyddat boende, akut- eller utredningsboende och erbjuda förskola eller pedagogisk verksamhet för barn i förskoleålder i samverkan med utbildningsnämnden
- stödja stadsdelsnämnderna att vid oundvikliga uppbrott från förskola och skola erbjuda kompensatoriska åtgärder för att motverka problem som uppbrottet kan medföra
- erbjuda stöd och vägledning till ungdomar samt konsultativa samtal och utbildningar till olika yrkesgrupper och frivilliga aktörer genom Origo – länsgemensamt resurscentrum för hedersrelaterat våld och förtryck
- ha en samordnande och stöttande roll i stadsdelsnämndernas arbete med sociala insatsgrupper (SIG) och Skolsociala team med ett särskilt fokus på ytterstaden.
- inrätta sociala ombud via socialnämnden i syfte att stödja unga ensamkommande i kontakten med myndigheter efter att godmanskap upphör, för stöd i kontakten med myndigheter i samverkan med socialnämnden
- i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta vidareutveckla stadens mottagande av och stödet till nyanlända kvotflyktingar
- fortsätta den nära samverkan med övriga nämnder och bolag i staden för att möjliggöra lämpliga boendelösningar för nyanlända
- fortsatt stödja berörda nämnder så att arbetet mot våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck blir samordnat, evidensbaserat och av hög kvalitet. Ett särskilt fokus ska ligga på våldspreventiva insatser och arbetet med våldsutövare
- stödja stadsdelsnämnderna i arbetet med att utveckla metoder för att hitta våldsutsatta samt höja kunskapen om våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck inom stadens verksamheter
- socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utveckla metoder och arbetssätt för att hitta och stödja personer med funktionsnedsatta som är utsatta för våld i nära relationer
- stödja stadsdelsnämnderna med att utveckla arbetet med att hitta och stödja våldsutsatta kvinnor som har en beroendeproblematik
- utveckla stödet till utsatta EU-medborgare och tredjelandsmedborgare, där kvinnor i målgruppen särskilt ska prioriteras och dagverksamheter utvecklas. Inleda en IOP med aktör från frivilligsektor med fokus på långsiktiga boendalternativ
- erbjuda stöd och skydd genom den stadsövergripande avhopparverksamheten i samverkan med polisen
- fortsätta stärka ungdomsjourens uppsökande arbete mot unga som utsätts för människohandel och prostitution, vilket även omfattar arbetet mot prostitution på nätet
- utöka det uppsökande arbetet mot människor som befinner sig i prostitution samt starta ett exit-program för människor som befinner sig i prostitution.
- stödja stadsdelsnämndernas insatser i arbetet mot våldsbejakande extremism samt samla och sprida kunskaper om effektiva och evidensbaserade metoder inom socialtjänstens område
- stödja stadsdelsnämnderna i arbetet med att utveckla metoder för att arbeta med våldsutövare. Särskilt fokus ska ligga på våld i unga relationer där arbetssätt och rutiner för arbete med dessa behöver tas fram
- i samarbete med stadsdelsnämnderna planera för utbyggnad av boenden för personer med psykisk och neuropsykiatrisk funktionsnedsättning

- fortsätta utveckla samarbetet med brukar- och intresseorganisationer samt de lokala brukarråden
- arbeta för att få till en märkbar förbättring i samarbetet mellan socialtjänst och sjukvård kring de som både lider av psykisk sjukdom och missbruk, bland annat genom att säkerställa att socialtjänsten alltid tar initiativ till och samverkar till att samordnade individuella planer upprättas
- anpassa och introducera metoden kollegial observation inom socialpsykiatri och omsorgen om personer med funktionsnedsättning
- förbereda inför att det eventuellt finns ett uppdämt behov av stöd och hjälp för våldsutsatta som inte kunnat söka hjälp under pandemin

Ett ekologiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska nämnden*

- verka för en minskad energianvändning
- förebygga att avfall uppstår och verka för att en större andel produkter och material återanvänds samt sorteras till återvinning
- minska transporter och resor med bil
- verka för att ekologiska livsmedel och ekologiska varor köps i så stor utsträckning som möjligt

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska nämnden*

- tillsammans med SHIS möta socialnämndens och stadsdelsnämndernas behov av genomgångsbostäder för personer som är i behov av en tillfällig bostad eller mer varaktigt boende med visst boendestöd
- samordna arbetet med boendepplanen för LSS och SoL-bostäder och bearbeta stadsdelsnämndernas/regionernas förslag, samt föreslå beslut om åtgärder utifrån en sammanvägd övergripande bedömning av behov och framtida trender
- fortsätta att utveckla och följa upp SHIS boskola för nyanlända så att etablering på bostadsmarknaden underlättas och hyreskontrakt omsätts
- tillgodose tillgången till försöks- och träningslägenheter samt Bostad Först
- verka för att SHIS i samarbete med Intro Stockholm bistår de personer som kommer till Stockholm efter anvisning från Migrationsverket med en bostad
- verka för att SHIS Bostäder utvecklar arbetet med att kunna tillgodose behovet av genomgångsbostäder för målgruppen våldsutsatta som tvingas flytta samt barnfamiljer med osäkra boendeförhållanden. SHIS bostäder ska tillskjutas de medel som krävs för att kunna tillgodose behovet av tillfälliga bostäder. Socialnämnden ska tillsammans med SHIS utreda frågan om förlängd boendetid som är bättre anpassad till ordinarie bostadsmarknad och öka antalet platser i mellanboende för våldsutsatta
- i samarbete med stadsdelsnämnderna och bostadsbolagen fortsätta att arbeta vräkningsförebyggande. Budget- och skuldrådgivning ska utvecklas med fokus på likställighet och ökad tillgänglighet. Socialnämnden ska se över vilka nya rutiner/arbetsätt som kan behövas inom socialtjänsten med anledning av den nya lagen om olovlig andrahandsuthyrning så att vräkningar av barn kan undvikas

- ansvara för att samordna de årliga behovsbedömningar som SHIS och stadsdelsnämnderna gör av lägenheter utifrån behov samt vidareförmedla dem till exploateringsnämnden
- förstärka det vräkningsförebyggande arbetet för att minska andelen barnfamiljer som hamnar i hemlöshet
- i samarbete med stadsdelsnämnderna utveckla det boendestöd som tillhandahålls personer som beviljas försöks- och träningslägenheter
- stödja stadsdelsnämnderna att stärka arbetet med så korta placeringar som möjligt på akutboenden för att på sikt fasa ut den boendeformen inom staden
- fortsätta utveckla arbetet med personer som är 65 år eller äldre, med eller utan beroende, som lever i hemlöshet eller riskerar att bli hemlösa
- starta och driva LSS-boenden för de målgrupper där det idag saknas boenden inom staden
- tillsammans med idrottsnämnden, stadsdelsnämnderna och civilsamhällets aktörer utveckla hälsofrämjande insatser för personer med funktionsnedsättningar samt för socialpsykiatrins målgrupp
- säkra finansieringen för stadens kvinnojourer, kvinnojourer ska inte upphandlas utan staden ska ha IOP-avtal med jourerna för långsiktig finansiering och samverkan
- fortsätta implementera insatsen IPS i sysselsättningsverksamheter som arbetar arbetslivsinriktat och särskilt prioritera utvecklingen av arbetssätt för sjukskrivna personer och personer med sociala/medicinska skäl
- fortsatt ansvara för förstärkningsteamet samt erbjuda introduktionsutbildningar för nyanställda socialsekreterare inom alla verksamhetsområden

Kommunfullmäktiges indikatorer (ett urval)

Indikator	KF:s årsmål 2022	KF:s årsmål 2023	KF:s årsmål 2024
Obligatorisk nämndindikator			
Andel personer med bostadskontrakt enligt Bostad först som behåller kontraktet efter 12 månader	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
Andel personer aktualiserade vid Enheten för hemlösa som tagit sig ur hemlöshet inom fyra år	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
Andel unga som fått brottsofferstöd och som upplever en positiv förändring av sin livssituation till följd av stödet	64 %	64 %	64 %
Antal barnfamiljer som beviljats en akutboendelösning på hotell/vandrarhem	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
Antal tillkomna permanenta genomgångsbostäder i SHIS regi	150	150	150
Andel av personalkostnader inom Socialtjänstens myndighetsutövning som är för externa konsulter	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd

Kommunfullmäktiges aktiviteter (ett urval)

Följande aktiviteter ska leda till att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet och inriktningsmål uppnås.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Socialnämnden ska fortsätta samordna boenden för ensamkommande barn och unga.	2022-01-01	2022-12-31
Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna arbeta fram en modell för socialtjänstens öppenvård som erbjuds barn och unga i syfte att den ska vara likvärdig över staden och fler insatser bli tillgängliga.	2022-01-01	2022-12-31
Socialnämnden ska arbeta för en utveckling av familjerätten i syfte att säkerställa att barn inte lämnas till umgänge med en våldsutövande förälder.	2022-01-01	2022-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och Region Stockholm verka för att fler familjecentraler kan öppnas för att stärka det tidiga förebyggande arbetet med barn, unga och deras familjer.	2022-01-01	2022-12-31
Socialnämnden ska inrätta ett stödcentrum för personer som utsatts för sexuella övergrepp. Förslaget innebär att den som blivit utsatt för ett sexuellt övergrepp kan få stöd och hjälp med bland annat anmälan, rådgivning och stödsamtal på ett och samma ställe genom ett samarbete mellan kommun, region och polis.	2022-01-01	2022-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden utreda möjligheten att införa skolsociala team i alla stadsdelar.	2022-01-01	2022-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna göra en långsiktig plan för hur samtliga medarbetare inom stöd och service för personer med funktionsnedsättning ges möjlighet till kompletterande utbildning för att uppnå kompetenskraven för de nya befattningarna stödassistent och stödpedagog.	2022-01-01	2022-12-31
Socialnämnden ska genomföra ett pilotprojekt enligt metoden Sluta skjut i stadsdelarna på Järva.		
Socialnämnden ska i samverkan med kommunstyrelsen och äldre- och våldsnämnden utreda möjligheterna att öka likställigheten mellan biståndshandläggare inom äldreomsorg, socialpsykiatri och stöd och service för personer med funktionsnedsättning socialsekreterare ifråga om bland annat titulatur, lön och förutsättningar att ägna sig åt socialt arbete.	2022-01-01	2022-12-31
Socialnämnden ska göra en översyn av avgifterna för boenden för att främja stadigvarande boendelalternativ.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med koncernstyrelsen, exploateringsnämnden, socialnämnden, bostadsbolagen och bostadsförmedlingen arbeta fram en stadsövergripande handlingsplan i syfte att minska trångboddheten bland företrädesvis barnfamiljer.	2022-01-01	2022-12-31
Exploateringsnämnden ska i samarbete med stadsbyggnadsnämnden, socialnämnden, SHIS, kommunstyrelsen och koncernstyrelsen ta fram en plan för hur SHIS ökade behov av genomgångsbostäder kan säkerställas samt tydliga aktiviteter och mätbara indikatorer.	2022-01-01	2022-12-31
Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna genomföra en pilot med tryggt mottagande i hemmet för socialpsykiatriens målgrupp.	2022-01-01	2022-12-31
Socialnämnden ska utreda hur stödet till unga personer som utsatts för våld kan stärkas och hur arbetet med förövare kan utvecklas.	2022-01-01	2022-12-31
Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna ta fram ett särskilt åtgärdsprogram mot våld i nära relationer riktat mot unga i syfte att motverka våld i relationer och sexköp bland unga.	2022-01-01	2022-12-31
Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna ta fram rutiner för orosanmälan för barn till de som döms för sexköp	2022-01-01	2022-12-31
Socialnämnden ska starta ett skyddat boende för kvinnor med beroendeproblematik och som lever nära gängkriminalitet samt stärka arbetet kring de insatser som finns för kvinnor i kriminalitet.	2022-01-01	2022-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna förändra stadens fixartjänst för att även omfatta människor med funktionsvariationer enligt samma regelverk som för äldre.	2022-01-01	2022-12-31

Socialnämnden ska tillsammans med fackförbunden stärka arbetet mot människohandel med fokus på arbetskraftsexploatering	2022-01-01	2022-12-31
Socialnämnden ska genomföra en genusanalys för att undersöka om det finns strukturella skillnader biståndsbedömning.	2022-01-01	2022-12-31
Socialnämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen inleda ett arbete att revidera förfrågningsunderlagen enligt LOV i syfte att stävja välfärdsfusk, förbättra arbetsvillkoren och höja kvaliteten hos privata utförare inom socialtjänst och LSS.	2022-01-01	2022-12-31
Socialnämnden ska stärka arbetet mot människohandel riktat mot arbetskraftsexploatering samt inleda samarbete med fackliga organisationer i frågan.	2022-01-01	2022-12-31
Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna se över vilket behov staden har av barn- och ungdomsvård och ta fram en plan för hur staden ska bygga ut dessa verksamheter för att utöka andelen som finns i egen regi för att säkerställa att det finns placeringar även för mer komplicerade fall.	2022-01-01	2022-12-31
Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna ta fram en plan för utbyggnad av LSS-boende i egen regi	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnden och tillsammans med berörda nämnder och styrelser ta fram en handlingsplan för att utrota hemlöshet. Handlingsplanen ska både innehålla akuta insatser och en långsiktig plan för bostadsbyggande	2022-01-01	2022-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utveckla digitala former av stöd för de som är aktuella inom socialtjänsten	2022-01-01	2022-12-31
Socialnämnden ska uppdatera riktlinjerna för ekonomiskt bistånd för att möjliggöra generösare bedömningar så att fler vuxna utan barn ska beviljas bistånd för dator	2022-01-01	2022-12-31
Stadsdelsnämnderna ska förstärka tillsynen av privata utförare för att ta igen den tillsyn som inte kunnat genomföras under pandemin	2022-01-01	2022-12-31

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

17. Vänsterpartiets förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Socialnämnden** godkänns.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggandet har en central roll för att möta behoven hos en växande befolkning på ett hållbart sätt och nå visionen om ett Stockholm för alla. Stadsbyggnadsnämnden ska tillgodose bostadsförsörjningen i en växande stad på ett sätt som värnar alla de kvaliteter som Stockholm kan erbjuda vad gäller såväl natur- som kulturvärden. Planeringen för nya bostäder och tillhörande utbyggnad av samhällsservice är särskilt prioriterad och arbetet ska präglas av effektivitet, helhetsperspektiv, hög kvalitet och dialog. En tydlig koppling mellan översiktlig planering, områdesanalyser och detaljplaner är nödvändig för att staden ska kunna möta dagens och morgondagens stockholmares behov. Stadsplaneringens möjligheter att främja social hållbarhet och en ekologiskt hållbar stad med ett hållbart resande ska särskilt tillvaratas.

Nämndens uppgifter

Nämndens ansvar omfattar:

- övergripande fysisk planering för bland annat bostadsförsörjning, arbetsplatser, miljö, infrastruktur och skola
- myndighetsansvar för planprocess, bygglov, bygganmälan och namngivning
- stadens fristående mättnings- och kartläggningsverksamhet
- inrättande och upphävande av naturreservat, kulturresevat och djur- och växtskyddsområden enligt miljöbalken
- beslut om bidrag till bostadsanpassning för personer med funktionsnedsättning enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag
- handläggning av ärenden om anmälan från allmänheten om otillgänglig miljö, så kallat enkelt avhjälpna hinder

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

Ett Stockholm som håller samman

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska nämnden

- säkerställa bostadsförsörjningen genom ett tillräckligt högt bostadsbyggande samt genom att planera bostäder för de grupper som kommunen har ett särskilt ansvar för
- tillsammans med exploateringsnämnden verka för att en hög bostadsbyggnadstakt ska kunna bibehållas genom konjunkturcykler, bland annat genom ett ökat tillskott av hyresrätter och genom att planera för större stadsutvecklingsprojekt
- planera för att bygga minst 60 procent hyresrätter med överkomliga hyror, för att ta sitt ansvar för en växande befolkning och minska bostads ojämlikheten
- säkerställa effektiv stadsutveckling genom en samlad produktionsplanering tillsammans med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden, trafikinämnden och andra berörda nämnder och bolagsstyrelser
- med hjälp av särskild satsning på planerare säkerställa och ytterligare förstärka en hög byggtakt
- i huvudsak bedriva stadsplanering genom områdesplanering, då staden planerar för helhetsområden, utreder förutsättningarna för området och först efter tidig dialog med invånarna anvisar mark. Genom detta framgångsrika arbetssätt i Skärholmen, Rågsved och Hagsätra har staden fått igång planering av bostäder

i områden där det tidigare inte byggts eller planerats nybyggnation i någon större utsträckning

- integrera kulturspektivet i stadens utveckling och planering genom att använda kulturytefaktorer i stadsplaneringen
- beakta målen för allmännyttans nyproduktion, bland annat avseende Stockholmshus
- tillsammans med exploateringsnämnden pröva och utvärdera nya metoder för effektiva processer
- tillsammans med exploateringsnämnden utreda möjligheten att styra lägenhetsstorlekar i planprocessen och markanvisningar i syfte att fler större bostäder ska tillskapas
- vara en aktiv part i stadens samverkan kring att hitta platser för och möjliggöra lämpliga akuta boendelösningar i mottagandet av nyanlända samt öka ambitionen och tillskapa fler genomgångsbostäder för prioriterade grupper
- delta i stadens arbete med att säkerställa behovet av bostäder för äldre med rimliga boendekostnader
- tillsammans med exploateringsnämnden fortsätta det aktiva samarbetet med äldre- och omsorgsnämnden för att säkerställa planeringen av vård- och omsorgsboenden och seniorbostäder enligt den stadsövergripande boendeplanen
- se utemiljön i såväl skola som förskola som en del av det pedagogiska rummet, och ta med utemiljön i byggprocessens tidiga skeden för att uppnå höga lekvärden. Förskolegårdar ska i huvudsak ha en friyta på 30 kvm per barn samt minst 3 000 kvm, och skolgårdar en friyta på 20 kvm per barn. Detta gäller planeringen av både kommunala och fristående verksamheter. Om dessa krav inte kan uppfyllas behöver kompletterande investeringar göras i närliggande naturområde eller parker för att förskolor och skolor ska kunna vistas där dagligen, exempelvis behövs toaletter, dricksvattenfontäner och vind/solskydd
- säkerställa att planeringen tar hänsyn till behov av ytor för teknisk infrastruktur och stärka samordningen med övriga berörda nämnder och bolagsstyrelser avseende logistik, infrasystem och infrastruktur i alla skeden av planering och genomförande
- i de beslut som fattas om stadsutveckling särskilt analysera och redovisa planerade arbetsplatser i förhållande till bedömd arbetsplatspotential samt i större stadsutvecklingsprojekt analysera näringslivets möjligheter i samverkan med kommunstyrelsen, Stockholm Business Region och berörd stadsdelsnämnd särskilt i översiktsplanens fokusområden i Stockholms södra delar
- säkerställa genomförandet av översiktsplanen och kontinuerligt följa upp dess mål och strategier
- implementera socialt värdeskapande i översiktsplanens fokusområden och strategiska samband liksom i övriga delar av staden
- fortsätta utveckla metoder för socialt hållbar stadsutveckling inom ramen för Fokus Skärholmen och applicera erfarenheterna i översiktsplanens övriga fokusområden och strategiska samband
- bedriva riktad tillsyn av fastigheter enligt sitt ansvarsområde samt aktivt informera om möjligheter att anmäla brister i fastigheters skick
- skydda blå- och grönklassade byggnader och miljöer så att de inte förvanskas. Rivningar ska endast godkännas i undantagsfall och nämnden ska utreda hur antalet rivningar kan minska
- ta fram en strategi för hur staden kan bevara särskilt skyddsvärd kulturverksamhet i enskilda fastigheter genom bestämmelser i detaljplaner och tomträttsavtal
- i analys av lokala behov utgå från stadsdelsnämndernas lokala utvecklingsarbete och tillvarata invånarnas lokalkunskap, åsikter och idéer så att stadens fysiska miljö utvecklas med bästa resultat

- stärka stockholmarnas inflytande över sin närmiljö genom en utökad dialog på lokal nivå och utvecklade former för dialog med barn och unga, flickor och kvinnor liksom andra grupper som är underrepresenterade i stadsutvecklingsprocesser
- följa upp och utvärdera dialogerna med särskilt fokus på vilka grupper som deltar samt vilka effekter delaktigheten har. Återkoppling till deltagarna är en viktig del av arbetet
- i planeringen främja jämställdhet och säkerställa barn- och äldreperspektiv bland annat genom att tillämpa SVA-analys

Ett ekologiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska nämnden*

- bidra till att skapa fysiska strukturer som gör det lätt att leva och resa miljövänligt, minska transporter, och bidra till målet om fossilbränslefrihet till år 2035. I detta ska nämnden främja mobilitetstjänster och stimulera miljövänligt byggande, lösningar för förnyelsebar energi samt ekosystemtjänster
- verka för att möjliggöra utvecklingen av laddinfrastruktur som kräver utrymmesplanering och bygglov
- beakta effekter av ett förändrat klimat såsom skyfall, havsnivåhöjningar och värmeböljor i planeringen och bistå kommunstyrelsens arbete med klimatanpassning
- ta fram ett program för främjandet av odling på stadens mark utifrån kriterier som biologisk mångfald, klimatpåverkan och folkhälsa
- i utvecklingen beakta stadens mål för solceller, genom att underlätta bygglovs hanteringen
- säkerställa att huvuddelen av alla nybyggen ska ha gröna tak som bidrar med fördröjning av dagvatten och/eller har solceller
- i samarbete med exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden inrätta naturreservat i Kyrkhamn, påbörja planeringen av en ekodukt mellan Älvsjöskogen och Hagsätraskogen för att stärka det viktiga ekologiska sambandet däremellan samt utreda reservatsbildning i Fagersjöskogen, och utvidgning av naturreservatet i Årtaskogen till att omfatta hela skogen. I arbetet beaktas bostadsbyggnadsmål och planerad viktig infrastruktur
- i samarbete med Stockholms Hamn anlägga flexibla kajer som kan användas för person- och godstransporter

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska nämnden*

- i mycket tidiga skeden som till exempel i områdesplaneringen utgå från ett hållbart investerings- och driftkostnadsperspektiv
- stärka förmågan att göra tidiga ekonomiska bedömningar, samt att tydliggöra arbetssätt och samarbete med framför allt exploateringsnämnden, trafiknämnden, fastighetsnämnden och SISAB, med syfte att staden ska utvecklas på ett ekonomiskt hållbart sätt
- säkra utrymmet för de investeringar som krävs för infrastruktur och samhällservice samt att möjliggöra en mer jämlik fördelning av investeringar över staden, genom att genomföra prioriteringar i enlighet med investeringsstrategin

- i samarbete med exploateringsnämnden och övriga berörda nämnder och bolagsstyrelser, säkerställa att staden på ett tidigt stadium planerar och driftoptimerar för offentlig service, boenden inom funktionshinderomsorg, äldreomsorg och socialpsykiatri, förskolor, skolor, idrottsanläggningar, omsorg, kultur, föreningsliv, näringsliv och rekreation i hela staden.
- i ett tidigt skede av planeringen behandla byggnation av exempelvis skolor och idrottsplatser så att ändamålsenliga lokaliseringar kan erhållas till rimliga kostnader för mottagande nämnd
- så långt det är möjligt uppnå full kostnadstäckning för nedlagt arbete i stora infrastrukturprojekt
- i planeringen beakta de åtaganden staden gjort inom ramen för 2013-års Stockholmsförhandling och Sverigeförhandlingens Storstad Stockholm
- tillvarata privata aktörers kunskaper och engagemang för att säkerställa genomförbarhet i planeringen
- säkerställa förmågan att planera stora och komplexa stadsutvecklingsprojekt
- utveckla samarbetet med Stadsarkivet och överlämna mer handlingar för en mer rationell hantering av arkiverade handlingar

Kommunfullmäktiges aktiviteter (ett urval)

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fastighetsnämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, idrottsnämnden och kommunstyrelsen ta fram en rörelsefaktor som ska tillämpas i samband med nyproduktion och analyser av befintlig bebyggelse för att säkerställa en god tillgång till idrotts- och lektyr i alla delar av staden.	2022-01-01	2022-12-31
Fastighetsnämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och idrottsnämnden pröva möjligheten att utlysa arkitektävlingar i syfte att identifiera innovativa platser och sätt att tillskapa ytor för idrott, lek och fysisk aktivitet i exempelvis tätbebyggda områden.	2022-01-01	2022-12-31
Exploateringsnämnden ska i samarbete med stadsbyggnadsnämnden, socialnämnden, SHIS, kommunstyrelsen och koncernstyrelsen ta fram en plan för hur SHIS ökade behov av genomgångsbostäder kan säkerställas samt tydliga aktiviteter och mätbara indikatorer.	2022-01-01	2022-12-31
Exploateringsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnden i Enskede-Årsta-Vantör, kulturnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden aktivt arbeta med möjligheter att ta tillvara och utveckla de kulturella värdena och det folkliga engagemanget i Snösätra och Rågsved i samklang med arbetet att stärka friluftslivet och naturreservatets regionala funktion för den biologiska mångfalden.	2022-01-01	2022-12-31

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

18. Vänsterpartiets förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för Stadsbyggnadsnämnden godkänns.

Trafiknämnden

Stockholm ska ha ett välfungerande transportsystem med minimal klimatpåverkan. Stockholm ska vara en stad där det är lätt att promenera eller ta sig fram med cykel året om. I Stockholm prioriteras utbyggd kollektivtrafik snarare än dyra motorvägsbyggen. Framtidens transporter kommer att vara kollektiva, fossilfria och planeras kring allas möjlighet att röra sig i staden. Den gemensamma stadsmiljön ska vara attraktiv, välskött, tillgänglig och trygg i hela Stockholm och ge alla stockholmare möjligheter till möten, vistelse och rekreation.

Nämndens uppgifter

Nämnden är huvudman för allmänna platser och väghållare enligt plan- och bygglagen.

Nämndens ansvar omfattar:

- skötsel av stads- och gatumiljön samt vissa parker (Kungsträdgården, Berzelii park, Norra Bantorget, Strömparterren, Årstafältet och Järva friområde)
- investeringar i gator och vägar samt ovan nämnda parker
- samordning och utveckling av stadsdelsnämndernas stadsmiljöverksamhet
- skötseln av stadens samtliga träd på gatumark
- markupplåtelser
- upplåtelse av torgplatser och tillsyn av torghandeln
- utveckling av stadens torg
- strategisk trafikplanering i staden
- utveckling av trafiksäkerheten
- trafik- och parkeringsövervakning
- kommunkoncernens gemensamma inköpskategori tekniska konsulter – bygg och projektledning.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

En Stockholm som håller samman

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska nämnden

- i samarbete med stadsdelsnämnderna verka för en tryggare och säkrare utemiljö, genom exempelvis förbättrad belysning, parkmöbler och växtbeskärningar, med fokus på de mest otrygga platserna
- arbeta för ökad säkerhet för oskyddade trafikanter, i synnerhet vid skolor, förskolor, olycksdrabbade gång- och cykelstråk och vid gatuarbeten
- bidra till genomförandet av det lokala utvecklingsarbetet i de sju prioriterade stadsdelsnämnderna i ytterstaden
- arbeta för att koppla samman ytterstadens stadsdelar med varandra och med omgivande kommuner samt prioritera fokusområdena och de strategiska sambanden som pekas ut i översiktsplanen
- delta i arbetet med att utveckla en samlad produktionsplanering med utgångspunkt i kommunfullmäktiges mål för bostadsbyggandet, översiktsplanen samt utbyggnaden av kollektivtrafiken
- delta från ett tidigt skede i samtliga stora exploateringsprojekt och i mindre exploateringsprojekt som berör platser med större flöden av gång-, cykel-, kollektiv- eller biltrafik för att säkerställa god framkomlighet

- säkerställa att externa aktörer upprättar och följer trafikanordningsplaner i linje med stadens framkomlighetsstrategi
- utveckla samarbetet med exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret i syfte att säkerställa att alla nybyggda områden lever upp till stadens framkomlighetsstrategi
- bistå exploateringsnämnden i samordningen avseende logistik och teknisk infrastruktur i alla skeden av planering och genomförande av stadsutvecklingsprojekt
- delta i cityförnyelsen och i det arbetet beakta de framtagna principerna för samfinansiering med fastighetsägare som tagits fram gemensamt mellan exploateringsnämnden och trafikinämnden
- utveckla samordningen och samarbetet med ledningsdragande bolag i staden och andra aktörer för att utveckla verksamheten med inriktning mot en effektivare hantering av tillstånd och minskade störningar i näten
- inom ramen för Fokus Skärholmen och i dialog med invånare och föreningar i stadsdelen utveckla Vårbergstoppen till en modern stadspark
- genomföra gång- och cykelinvesteringar på snabba och säkra cykelvägar med utrymme för omkörning såväl som säkra och framkomliga gångbanor samt en tydlig separation dem emellan. Övergångsställen över cykelvägar behöver vara tydligt skyltade och markerade
- tillsammans med stadsdelnämnderna utveckla arbetet med säkra skolvägar
- säkerställa att projekt där genomfartsleder omvandlas till stadsgator främjar god framkomlighet för såväl gående som cyklister
- anlägga fler cykelställ och cykelparkeringar i stadsmiljö, för att underlätta för cyklister och öka framkomligheten för fotgängare
- kartlägga och vid behov åtgärda övergångsställen för att minska riskerna för skador och konflikter mellan fotgängare och övrig trafik
- åtgärda tre särskilt viktiga trafikknutpunkter. Vid Liljeholmen bör cykelvägen få ett körfält av Södertäljevägen för att undvika konflikt med gående mellan Liljeholmen och Mariehäll. Götgatan mellan Hornsgatan och Medborgarplatsen avlastas om en cykelväg kan dras genom Söderledstunneln, men det finns ändå skäl att markera en särskild cykelväg över puckeln
- anlägga cykelparkering under tak vid alla viktiga kollektivtrafikknutpunkter, som exempelvis T-centralen, Odenplan, Fridhemsplan, Liljeholmen, Gullmarsplan, Tekniska högskolan och Årstaberg samt i alla stadsdelar
- genomföra en informationskampanj riktad till stadens fotgängare, cyklister och motorfordonsförare som syftar till att öka kunskapen om och efterlevnaden av viktiga trafikregler, som att fordon eller gående inte får uppehålla sig på cykelbanor och att cyklister har väjningsplikt för fotgängare vid övergångsställen. utreda möjligheterna att endast tillåta eldrivna mopeder klass II på cykelvägar i innerstan
- förbättra skyltning och utmärkning där gång- och cykelvägar korsas
- säkerställa att minst 2000 nya låncyklar tillhandahålls i ytterstaden och att det finns lånestationer vid alla kollektivtrafikknutpunkter
- eftersträva allgrönt för gående och cyklister vid passager över breda vägar
- förbättra vinterväghållningen genom att bland annat utöka antalet sopsaltade trottoarer och gångbanor i enlighet med jämställd snöröjning
- inleda dialog för samarbete med region Stockholm kring låncyklar
- utforma kriterier i tre nivåer för cykelvänliga arbetsplatser, söka partners bland alla arbetsgivare i staden med fler än 10 anställda, särskilt uppmuntra kommunala arbetsplatser att ansluta sig, och årligen utse stadens bästa cykelarbetsplats

- utreda och föreslå en tillståndsmo­dell för friflytande mobilitetslösningar såsom elsparkcyklar, som vid behov innehåller specifika kravställningar, avgiftsbe­läggning och begränsning av antalet fordon så att de inte utgör hinder i eller inkräktar på det offentliga rummet
- vid tillfälliga öknin­gar av cykel- och gångtrafik genomföra s.k. "Pop-up cykel- och gångbanor" på lämpliga vä­gavsnitt för att öka utrym­met
- genomföra en översyn av stadens cykelplan för att öka ambitionen och anpassa planen till förändringar av lagstiftningen kring cykling, stadsutveckling och in­novationer på området samt stärka det regionala samarbetet kring planen för pendling över stadsgränsen
- stärka sambandet och återkopplingen mellan enskilda cykelsatsningar och sta­dens cykelplan samt tydligt återkoppla resultatet av detta.
- tillämpa medborgarbudget i minst ett projekt i varje stadsdel
- förbättra samordningen och återkopplingen kring ärenden som kommer in via TyckTill, så att det blir enklare att se alla aktuella ärenden som rör ett visst område, samt hur arbetet med dessa fortskrider
- i samarbete med lokala aktörer ta fram en plan för Hästa gårds framtida utveck­ling och förvaltning för att säkerställa att gården drivs långsiktigt och att det finns stort utrymme för deltagande för lokalbefolkningen, föreningslivet samt skola och barn- och ungdomsverksamhet. Inriktningen bör vara att gården bedrivs som en hub för urban omställning till ett mer hållbart samhälle exempelvis genom lokal stadsnära livsmedelsproduktion
- utveckla torghandelsverksamheten så att torgen upplevs som trivsamma och trygga vistelsemiljöer
- i samverkan med exploateringskontoret ta ett samlat grepp om stadens koloni­lotter och odlingslotter och löpande uppdatera riktlinjerna för dessa
- samordna anläggning av nytt område för odlingslotter mellan Sättra och Bre­däng inom ramen för Fokus Skärholmen
- samordna arbetet med ett program för främjandet av odling på stadens mark främjas utifrån kriterier som biologisk mångfald, klimatpåverkan och folkhälsa.
- arbeta för förbättrad tillgänglighet i stadsmiljön för alla, oavsett funktionsför­måga
- arbeta utifrån ett jämställdhetsperspektiv och särskilt beakta behov hos barn och äldre

En ekologiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska nämnden*

- utreda hur staden fram till 2030 kan minska biltrafikarbetet med 30 procent från 2017 års nivå samt minska utsläppen från transportsektorn med 80 procent jämfört med 2010, samt vidta de åtgärder som krävs för att nå målen
- samverka med andra berörda aktörer för att koordinera trafikstörande bygg- och infrastrukturprojekt så att störningarna minimeras
- i samverkan med godstransportbranschen och andra aktörer genomföra åtgärder som bidrar till att skapa ett effektivare, säkrare och mer miljöanpassat transport-system, till exempel off-peak-leveranser och samlastningsprojekt
- arbeta vidare utifrån den genomförda förstudien av samlastning med att stegvis gå mot mer samlastning, med det långsiktiga målet att alla stadens leveranser ska ske via samlastning för att både minska trafikmängden och utsläpp från transporter. Om kommunalt ägda samlastningscentraler bedöms påskynda utvecklingen ska sådana inrättas

- utreda förutsättningarna för en snabb elektrifiering av den tunga vägtrafiken i Stockholm, med målet att alla godstransporter och all busstrafik i innerstaden ska vara elektrifierade senast 2030
- erbjuda off peak-leveranser för eldrivna lastfordon i hela kommunen
- införa möjligheten att låta eldrivna lastfordon utnyttja busskörfält på infartsleder i kommunen
- utreda riktlinjer i syfte att öka andelen elbilar i bilpooler som utnyttjar av kommunen godkända särskilda p-platser
- fortsätta arbetet med framkomlighetspaket för sex busslinjer med egna busskörfält som prioriterad åtgärd
- utreda hur fler gator kan göras till permanenta gångfartsgator i innerstan och runt stadsdelscentra i ytterstaden för att minska biltrafiken och göra staden mer levande och vänlig. En lämplig stadsdel att börja med är Södermalm, där ”storkvarter” skulle kunna skapas genom att ungefär varannan gata i både nord-sydlig och öst-västlig riktning stängs av för biltrafik med samma regelverk som gäller i Gamla Stan
- utreda införandet av bilfria zoner
- utveckla konceptet *I stan utan min bil* som nu sker en gång per år till att inträffa ett flertal gånger per år i större delen av innerstaden
- verka för en fossilbränslefri organisation 2030 och fasa ut fossila bränslen i upphandlingar av transporter, entreprenader och arbetsmaskiner
- utveckla laddning i gatumiljö i såväl innerstaden som ytterstaden tillsammans med näringslivet och Stockholm Parkering så att staden kan tillhandahålla laddningsmöjligheter som svarar mot de ökande behoven och driver på för omställning
- utreda nya mål för en offensivare utbyggnad av publika laddstolpar
- fortsätta arbetet med Grönare Stockholm utveckla återrapporteringen av det arbete som bedrivs av samordningsgruppen för Grönare Stockholm
- samordna arbetet med program för främjande av odling på stadens mark
- väga in klimat- och miljöpåverkan ur ett livscykelperspektiv i bedömningen vid val av material i samband med beslut om investeringar och reinvesteringar
- tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden aktivt följa och utvärdera teknikutvecklingen avseende åtgärder för att minska partikelemissionerna vid sidan av minskad dubbdäcksanvändning
- bedriva påverkansarbete mot Trafikverket för att förbättra luftkvaliteten längs de statliga vägarna och bidra till genomförandet av åtgärderna som anges i det av Länsstyrelsen framtagna åtgärdsprogrammet för att klara miljökvalitetsnormerna
- etablera en strategisk funktion för skyfallshantering i samarbete med berörda nämnder och bolagsstyrelser
- utveckla arbetet med att tillvarata grönytors möjligheter att motverka och mildra effekterna av extrema klimatrelaterade händelser, som intensiva värmeböljor och skyfall
- tillsammans med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Stockholm Vatten och Avfall AB utgå från riktlinjerna och åtgärds måttet vid planering och projektering av dagvattenhantering vid nybyggnad och större ombyggnationer
- i samarbete med Stockholm Vatten och Avfall AB och stadsdelsnämnderna klargöra ansvarsfrågan i avtal för olika typer av dagvatten- och vattenanläggningar
- utöka dubbdäcksförbudet till fler gator och på sikt införa detta i hela innerstaden och i andra områden med förhöjda partikelhalter

- utreda förutsättningarna att bekämpa råttor i innerstaden med hjälp av hundar enligt New York-modellen och i nära samarbete med SLU.
- verka för en fossilfri fordonsflotta 2030
- införa en miljözonsdefinition som förbjuder framförande av fossilbilar tillverkade efter ett visst datum med bred tillämpning och därigenom en starkt styrande funktion på nybilsinköp, som förbättrar luftkvaliteten och samtidigt minskar klimatutsläppen. De nya miljözonerna har tyvärr inte utformats på ett sätt som hjälper klimatomställningen av transportsektorn
- verka för att staten inrättar möjligheter att införa miljözoner enligt ovanstående och, om så sker, se till att hela innerstaden omfattas från 2023 och hela kommunen från 2025. Därefter får alltså inga *nya* bensin- eller dieslbilar framföras inom zonerna
- inom några år efter ovanstående införa förbud mot framförande av alla fossilbilar, förslagsvis från 2030 i innerstaden och 2035 i kommunen

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska nämnden

- följa parkeringsintäkternas utveckling i syfte att förbättra de långsiktiga intäktsprognoserna
- budgetera vinterväghållning utifrån kunskapen från tidigare års vintrar och planera för en viss flexibilitet inom sitt ansvarsområde så att omställningar kan göras för exempelvis utökat barmarksunderhåll under snöfattiga vintrar
- utveckla upphandlingsverksamheten genom att arbeta i samverkansformer, utveckla upphandlingsmodellerna, inrätta dynamiska inköpssystem och börja med kategoristyrning
- i samband med beslut om investering och reinvesteringar lägga ökat fokus på att analysera drift- och underhållskonsekvenserna samt upprätta och följa noggranna drift- och underhållsplaner för anläggningarna för att säkerställa en optimal förväntad livslängd
- i samband med löpande underhåll genomföra kostnadseffektiva åtgärder för förbättrad framkomlighet för cykel vid trafikljus, exempelvis att alla trafiksignaler förses med överanmälan från biltrafik, detektering samt tryckknappslåda som enkelt går att nå från cykelbanan
- delta i arbetet med Digital Demo inom sitt verksamhetsområde i syfte att genom digital teknik möta samhällsutmaningar som staden står inför
- digitalt tillgängliggöra relevanta mätdata från stadens mätstationer, som antalet passerande fordon, cyklar eller gående
- utvidga boendeparkering till fler zoner och höjda parkeringsavgifter för att minska bilåkandet i staden samt ta bort avgiften för handikapptillstånd

Kommunfullmäktiges indikatorer (ett urval)

Indikator	KF:s årsmål 2022	KF:s årsmål 2023	KF:s årsmål 2024
Gångflöde på ett urval av gator	Ska öka med 1 % sammanvägt för de gator som mäts	Ska öka med 1 % sammanvägt för de gator som mäts	Ska öka med 1 % sammanvägt för de gator som mäts
Andel miljöbränsle i stadens etanol- och biogasfordon	85 %	85 %	85 %

Kommunfullmäktiges aktiviteter (ett urval)

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Trafiknämnden ska bidra i arbetet med en gemensam översyn av trafiksituationen kring Järvabadet, planerad idrottsanläggning, framtida begravningsplats och övriga Järvafältet som syftar till att öka trafiksäkerheten och framkomligheten för fotgängare och cyklister samt minska risken för olämplig parkering i kulturreseptatet.	2022-01-01	2022-12-31

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

19. Vänsterpartiets förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Trafiknämnden** godkänns.

Utbildningsnämnden

Med kunskap och bildning får var och en makt att påverka sitt eget liv. Förskolan och skolan ska lägga grunden för ett liv med möjligheter, inte återskapa och förstärka skillnader. Skolan ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande genom att se till att alla barn och elever får lämpligt stöd för att nå sin fulla potential. Staden ska särskilt arbeta för att stärka skolor i områden med låga socioekonomiska förutsättningar och minska barngruppernas storlek i förskolan och på fritidshemmen. Målet är en likvärdig och kompensatorisk skola som rustar eleverna för samhället. Det krävs en hel skola för att ta hand om våra barn och elever, det vill säga förskollärare, barnskötare, lärare, fritidspedagoger, rektorer, elevhälsans professioner och vaktmästare, kökspersonal och städare med mera. Vänsterpartiet vill ha en förskola och skola där barn och elever får det stöd och den stimulans som behövs för att ta emot och söka kunskap och nå sin fulla potential. En lång tid av underfinansiering av skolan, som delvis är ett resultat av experimentet marknadsskola har urholkat den kvalitet som den svenska skolan tidigare varit kända för. Därför lägger Vänsterpartiet en budget som täcker kommande pris- och löneökningar och inte innehåller några effektiviseringskrav. En budget med utrymme för att minska barngrupperna och öka personaltätheten i förskolan. För att ge lärarna och rektorer förutsättningar att fokusera på undervisningen och det pedagogiska ledarskapet. För att elevhälsoteamens alla professioner ska finnas för den enskilde eleven likväl som vara en aktiv part i skolans utveckling av trygghet och studiero. Vi vill stärka den specialpedagogiska kompetensen för att alla elever oavsett förutsättningar ska ha möjlighet till stöd i sin skola, skolan ska präglas av inkluderande lärmiljöer. Även fritidshemmens barngrupper behöver minskas och personaltätheten ökas. Fritidshemmen och fritidsklubbarna spelar en avgörande roll för att skapa en trygg skola, där alla barn och elever blir sedda och har trygga vuxna att vända sig till. Skolorna ska säkerställa modersmålsundervisningen och underlätta för elever som har rätt till denna att ta del av den.

Nämndens uppgifter

Nämndens ansvar omfattar:

- kommunens uppgifter som huvudman inom skolväsendet enligt skollagen eller annan författning för förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, fritidshem och fritidsklubb
- att styra och stödja Stockholms stads skolors arbete mot de nationella målen samt Stockholms stads mål om kunskaps- och resultatutveckling
- elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande insatser i stadens kommunala skolor
- stöd och vägledning vid skolval genom skolslussen
- aktivitetsansvaret enligt skollagen, i samverkan med arbetsmarknadsnämnden, för ungdomar som inte fullföljt gymnasiet
- verksamhetsförlagd utbildning i skola och förskola
- insyn i fristående skolor i enlighet med skollagen samt att bevaka och hålla sig uppdaterad om fristående skolors planering och eventuella förändring i verksamheten
- att i nära samverkan med stadsdelsnämnderna samordna frågor som är gemensamma för stadens förskolor och öppna förskolor
- att i dialog med stadsdelsnämnderna och fristående aktörer samordna gemensamma frågor för förskoleverksamheten i staden, bland annat att vara systemförvaltare för kösystemet

- att godkänna och utöva tillsyn av fristående förskolor, fristående fritidshem och pedagogisk omsorg enligt skollagen, vilket bland annat innebär att följa upp och säkerställa att fristående förskolor följer ramöppettiderna
- tillståndsprövning för och insyn i fristående verksamhetsutövare av barnomsorg på obekväm arbetstid
- att godkänna och administrera ansökningar om barnomsorg på obekväm arbetstid från vårdnadshavare
- att tillhandahålla omsorg på kvällar, nätter och helger för barn fram till vårterminen då de fyller tretton år
- administration av bidrag till utomstående organisationer som bedriver verksamheter inom skolans område
- att i samråd med kommunstyrelsen söka statsbidrag som gäller de pedagogiska verksamheterna
- att årligen utarbeta en stadsövergripande rapport för verksamhetsområdet förskola inklusive en analys av utvecklingen inom området
- att årligen utarbeta en rapport om trygghet och studiero i stadens skolor
- att ansvara för kommunkoncernens inköpskategori städ och lokalvård

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

Ett Stockholm som håller samman

Utbildningsnämnden ska vara drivande i stadens arbete med Agenda 2030:s mål 2 *Ingen hunger* (tillsammans med äldrenämnden) och mål 4 *God utbildning för alla* (tillsammans med arbetsmarknadsnämnden).

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska nämnden

- i samarbete med stadsdelsnämnderna minska barngruppernas storlek i förskolan med målsättningen att nå riktmärke om max 12 barn i grupper 1-3 år och max 16 barn i grupper 4-5 år samt höja personaltäckningen i förskolan för att stärka upp och garantera kvaliteten
- i samarbete med stadsdelsnämnderna verka för att öka andelen inskrivna barn i förskolor där inskrivningsgraden är låg med fokus på områden som är mindre socioekonomiskt gynnsamma
- fortsätta arbetet med verksamhetsförlagd utbildning till förskollärare och barnskötare
- utveckla arbetet för att främja forskning inom förskolans område, som en del i att synliggöra förskolan och höja förskolans status
- samverka med föräldrar, socialtjänst, psykiatri och andra aktörer för att tidigt identifiera och ge barn och elever i behov av stöd rätt insatser
- följa upp orosanmälningar från förskola och skola gällande barn som far illa, och i så stor utsträckning som möjligt återkoppla till förskolan eller skolan
- stärka samverkan mellan skola och stadsdelsnämnd med fokus på tidiga insatser och det förebyggande och uppsökande sociala arbetet
- samordna och skapa förutsättningar för god pedagogisk kontinuitet vid övergång från en skolform till en annan i stadens förskolor och skolor
- säkerställa att barn och elever får stöd i att använda IT som en resurs i lärandet och vara drivande i digitaliseringsarbetet inom förskolan och i grundskolan
- öka likvärdigheten mellan stadens skolor och arbeta för att skolor med lägre resultat förbättras samt att skolor med goda resultat fortsätter sitt framgångsrika arbete

- öka stöd och insatser till skolor som statistiskt säkerställt har haft lägre kunskapsresultat över en längre tid
- utöka projektet med lönetillägg för skolor med högt socioekonomiskt index för att möjliggöra rekrytering av legitimerade lärare
- minska den administrativa bördan för skolledare och lärare, för att öka tiden för förberedelse av undervisning
- bistå skolorna i arbetet med att genomföra en analys av sin organisation för att kunna avgöra vilka organisatoriska förändringar och kompletterande kompetenser som behövs för att säkerställa att lärarna ska kunna koncentrera sig på kärnuppgifterna bland annat genom att minska den administrativa bördan
- fortsätta, utveckla och permanenta arbetet inom projektet Mobila lärarteam och utöka arbetet till fler verksamheter och på sikt alla kommunala skolor och utöka arbetet med fasta vikarier
- stärka arbetet för att få ner sjuknärvaro
- utöka andelen personal med specialkompetens om barn med särskilda behov och barn med neuropsykiatriska diagnoser
- fortsätta det framgångsrika arbetet med Mentorerna i våldsprevention (MVP), Agera tillsammans (AT) och arbetet mot maskulinitetsnormen
- stärka det våldsförebyggande arbetet i stadens skolor generellt och sprida kunskap om hedersrelaterat våld och förtryck och våldsbejakande extremism och radikaliseringsarbete i stadens skolor. Samt ha ett nära samarbete med stadsdelsnämnder och kommunstyrelsens centrala samordnare mot våldsbejakande extremism
- fortsätta det systematiska arbetet för en jämställd skola och arbeta med att förbättra flickors skolmiljö
- säkerställa att alla elever har tillgång till fräscha toaletter och att det finns skräpkorgar och handfat på varje toalett för att underlätta för de som har mens samt tillhandahålla mensskydd för de som behöver
- utveckla arbetet för att motverka diskriminering och mobbning och säkerställa att alla skolor har väl fungerande rutiner mot kränkande behandling
- stärka det trygghetsskapande arbetet i stadens skolor för att öka elevernas trygghet och studiero i alla skolformer och årskurser och arbeta särskilt för att minska skillnader mellan flickor och pojkar
- säkerställa och följa upp att barn som bor i skyddat-, akut- eller utredningsboende har en väl fungerande skolgång och att de vid behov får rätt stöd för att uppnå målen
- verka för förbättrade betygsresultat i årskurs nio generellt och arbeta särskilt för att minska skillnader mellan flickor och pojkar
- verka för att öka andelen elever som i årskurs nio får behörighet till gymnasiet.
- säkerställa att elever i årskurs 4-9 som riskerar att inte nå kunskapsmålen erbjuds lovskola, inklusive simundervisning
- arbeta för att möta särskilt begåvade elevers behov
- verka för att alla stadens grundskolor tar emot nyanlända elever
- verka för att alla stadens grundskolor har en blandad elevsammansättning avseende klass, kön, bakgrund med mera
- verka för att utveckla skolornas arbete för att öka elevernas delaktighet och inflytande och förmedla och förankra de mänskliga rättigheterna generellt och barns rättigheter specifikt i skolan
- säkerställa att de nationella minoriteterna har utökad rätt till modersmålsundervisning
- verka för att öka simkunnigheten. Införa rutiner att mäta den så att alla skolor rapporterar in statistik och införa en målsättning om att öka den

- verka för ökade möjligheter för fritidshemmen och förskoleklasser att få vatten- vana och simträning
- säkerställa att personalen inom skola och fritidshem får planeringstid, reflektionstid och tid för efterarbete i den utsträckning som verksamheten kräver
- verka för en mer likvärdig fritidshemsverksamhet
- öka personaltätheten på fritidshemmen och fritidsklubbarna
- verka för att det ska finnas minst en legitimerad fritidspedagog på varje fritidshemsavdelning och varje fritidsklubb
- säkerställa att elever i grundsärskolan ges möjlighet, när det är lämpligt för eleven, att delta i undervisning tillsammans med grundskolans elever
- säkerställa en kontinuerlig uppföljning av undervisning och elevernas kunskapsutveckling i grundsärskolan och gymnasiesärskolan
- verka för att fler elever går klart gymnasiet och öka andelen elever som tar ett examensbevis inom tre år efter påbörjade studier
- verka för att öka andelen elever som söker och bereds plats på en gymnasieskola i kommunal regi
- säkerställa att yrkesprogrammen är attraktiva, håller hög kvalitet och leder till arbete samt underlätta för elever på yrkesprogram att tillägna sig högskolebehörighet
- verka för att fördela introduktionsprogrammen jämnt i stadens gymnasieskolor i kommunal regi
- säkerställa att alla stadens skolor har väl fungerande och tillgängliga elevhälsoteam som har den medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska kompetens som krävs för att säkerställa att den kan samverka i det förebyggande arbetet för att snabbt kunna identifiera elevers behov av stöd och kunna genomföra de insatser som behövs
- förstärka grundskolan och gymnasiernas elevhälsoteam med en riktad satsning på att förbättra tjejernas psykiska hälsa
- säkerställa att alla stadens skolor har tillgång till professionell studie- och yrkesvägledning
- stärka samverkan med universitet och högskolor i syfte att stärka sambandet mellan praktik och forskning samt för utveckling av verksamheten
- utveckla möjligheterna för elever att få stöd i sina studier i stadens skolor, med särskilt fokus på särskilt utsatta områden
- arbeta strategiskt med kompetensutveckling för personal med specialkompetens
- Införa nyckeltal för kuratorer, med en socioekonomisk viktning
- utöka skolornas och gymnasiernas samarbete med ungdomsmottagningarna
- säkerställa att nämnden har väl fungerande arbetssätt och rutiner för att utreda, åtgärda och följa upp elevers frånvaro, oavsett huvudman, i syfte att öka närvaron och minska antalet elever med upprepade och längre frånvaro
- utveckla arbetet med skolsociala team i varje stadsdel
- säkerställa att nämnden har väl fungerande arbetssätt och rutiner för skolpliktsbevakning oavsett huvudman
- säkerställa tillgången till lokala och regionala särskilda undervisningsgrupper tillika CSI-grupper för elever med omfattande behov av särskilt stöd
- stärka tillsynen av fristående förskolor med fokus på skollagens skrivningar om demokrati och jämställdhet, samt läroplanens skrivningar om icke-konfessionell undervisning
- stärka tillsynen av de fristående utförarna med fler oanmälda besök
- säkerställa att alla elever får simundervisning från och med förskoleklass och genom hela sin skolgång

- säkerställa att de elever som inte nått målen i grundskolans simundervisning erbjuds gratis simskola under sommarlovet

Ett ekologiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska nämnden*

- verka för minskad energianvändning i all verksamhet
- förebygga att avfall och matsvinn uppstår i all verksamhet och verka för att en större andel produkter och material återanvänds
- minskad användning av engångsprodukter och onödiga plastprodukter
- vid nybyggnation projektera utifrån krav på att certifiera förskolor och skolor med motsvarande Miljöbyggnad lägst silver
- tillsammans med SISAB och miljö och hälsoskyddsnämnden initiera projekt "Buller vid förskolan"
- verka för att skolmältiden ger minskad påverkan på klimat och miljö
- öka andelen ekologiska livsmedel och vegetabilier i skolmältiden
- förmedla och förankra strategier för energihushållning, kosthållning och hållbar utveckling i elevernas lärande
- utbilda och sprida information om hur värmeböljor och annat extremväder ska hanteras i stadens förskolor, skolor och fritidsverksamheter

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska nämnden*

- fördela ekonomiska resurser till skolor i kommunal och fristående regi med hänsyn till socioekonomiska förutsättningar
- i samarbete med SISAB och kommunstyrelsen se över möjligheten att öka riktvärdet för vad en förskoleplats får kosta för att främja förskolelokaler som tillgodoser såväl barnens behov som medarbetarnas arbetsmiljö
- förbättra ljus, ljud och luftmiljön i skolans och förskolans lokaler
- förstärka kraven på kompetens om och planering vad gäller skollokaler tillgänglighet, utveckla samverkan med funktionshindersrådet
- säkerställa att alla elever garanteras god tillgång till rena och välsköta toaletter och duschar och att det finns möjlighet till avskiljande draperier
- utveckla stadens skolgårdar så att de inbjuder till lek, idrott och lärande
- verka för att idrottshallar som regel byggs fullstora, undantag kan göras av särskilda skäl
- tillgängliggöra skolidrottshallar och andra idrottsytor efter skoltid och öppna upp andra skollokaler för föreningsliv och civilsamhälle vid sidan av undervisningstiden
- verka för en god tillgång av utbildade barnskötare, legitimerade förskollärare, fritidspedagoger och legitimerade lärare i stadens förskolor och skolor
- ta fram en handlingsplan för att fasa ut allmän visstidsanställning för barnskötare och elevassistenter genom att fler får tillsvidareanställningar
- säkerställa att nyutexaminerade lärare får introduktion med mentorsstöd i enlighet med skollagen och fortsätta satsningen på riktiga vägar till karriärutveckling för lärare och rektorer som är likvärdig över hela staden samt ge fler anställda som idag saknar adekvat utbildning på fritidshemmen och fritidsklubbarna möjligheten att skaffa sig verksamhetsförlagd barnskötar- eller fritidspedagogutbildning

- fortsätta satsningen på riktiga vägar till karriärutveckling för lärare och rektorer som är likvärdig över hela staden
- införa lekvärdesfaktorer i bedömning av förskolors utemiljö
- verka för att skolmåltiden i alla stadens förskolor och skolor är likvärdig samt att maten är näringsriktig och håller hög kvalitet
- öka antalet kommunala förskolor och skolor
- verka för att förskolegårdar i huvudsak ska ha en friyta på minst 30 kvm per barn samt minst 3 000 kvm, och skolgårdar en friyta på minst 20 kvm per barn enligt Boverkets allmänna råd om friyta

Kommunfullmäktiges indikatorer

Indikator	KF:s årsmål 2021	KF:s årsmål 2022	KF:s årsmål 2023
Införa max tak för gruppstorlek på fritidshemmen per avdelning.	*	Tas fram av nämnd	*
Minst en legitimerad fritidspedagog på varje fritidshem	*	Tas fram av nämnd	*

Följande aktiviteter ska leda till att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet och inriktningsmål uppnås.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Utbildningsnämnden ska permanenta och utveckla arbetet med de skolsociala teamen och i samarbete med stadsdelarna införa dem i alla stadsdelar.	2022-01-01	2022-12-31
Utbildningsnämnden ska möjliggöra för fler barnskötare inom fritidsverksamheten att utbilda sig till fritidspedagog och utbildade att läsa till barnskötare.	2022-01-01	2022-12-31
Utbildningsnämnden ska utreda möjligheterna för att lärare ska kunna vidareutbilda sig till speciallärare på delvis betald arbetstid.	2022-01-01	2022-12-31
Utbildningsnämnden ska utveckla kompetensutveckling för personal i förskola, skola och fritids med fokus på NPF-diagnoser.	2022-01-01	2022-12-31
Utbildningsnämnden ska ta fram kompetensutvecklingspaket för elevassistenter.	2022-01-01	2022-12-31
Utbildningsnämnden ska ta fram tydliga och generella arbetsbeskrivningar för elevassistenter.	2022-01-01	2022-12-31
Utbildningsnämnden ska genomföra en kartläggning av elevassistenters arbetsmiljö och komma med förslag på förbättrande åtgärder.	2022-01-01	2022-12-31
Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda efterfrågan av förskoleverksamhet på meänkieli och samiska i samråd med berörda nationella minoriteter.	2022-01-01	2022-12-31
Utbildningsnämnden ska utreda vilka skolor som behöver förstärka kompetensen med ytterligare speciallärare.	2022-01-01	2022-12-31
Utbildningsnämnden ska utreda möjligheten att utveckla stödet till barn i behov av särskilt stöd med digitala verktyg, samt utvärdera de insatser som görs idag för att dra lärdom av erfarenheter.	2022-01-01	2022-12-31
Utbildningsnämnden ska utreda hur studievägledare skulle kunna stötta de elever som omfattas av den nya gymnasielagen, både inom grundskola och gymnasium, samt om ytterligare platser behöver beredas.	2022-01-01	2022-12-31
Utbildningsnämnden ska kartlägga elever med lång skolfrånvaro och erbjuda dessa nödvändiga insatser för att ovannämnda elever skall återvända till skolan.	2022-01-01	2022-12-31
Utbildningsnämnden ska utreda arbetssituationen för kuratorerna och skapa ett riktvärde för ett eventuellt maxtak för elever per kurator och termin.	2022-01-01	2022-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Utbildningsnämnden ska utreda hur övergången mellan förskolan och förskoleklass samt fritidshem kan förbättras.	2022-01-01	2022-12-31
Utbildningsnämnden ska genomföra fördjupade utredningar vid tillsyn av de privata förskolorna för att se över hur utemiljön i verksamheterna uppfyller de allmänna råden om friyta för lek och utevistelse vid fritidshem, förskolor, skolor eller liknande verksamhet.	2022-01-01	2022-12-31
Utbildningsnämnden ska genomföra en stadsövergripande kartläggning av de privata förskolornas förskolegårdar. Med hänseende till friyta per barn.	2022-01-01	2022-12-31
Utbildningsnämnden ska revidera riktlinjer för fristående förskolor i Stockholms stad för att ta fram riktlinjer för förskolegårdars utformning i linje med stadens arbete med lekvärdesfaktor.	2022-01-01	2022-12-31
Utbildningsnämnden ska ta fram stadsövergripande en strategi för att utveckla och stärka öppen förskola.	2022-01-01	2022-12-31
Utbildningsnämnden utreda möjligheten att öppna fler öppna förskolor.	2022-01-01	2022-12-31
Utbildningsnämnden ska tillsammans med Kulturnämnden utreda möjligheterna att starta Komtek i Stockholms stad samt att utreda den organisatoriska placeringen i staden. Samt starta en pilotverksamhet i en eller flera stadsdelar under 2022.	2022-01-01	2022-12-31
Utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna får i uppdrag att ta fram olika former av och arbetssätt kring modersmålsundervisning i de nationella minoritetsspråken för att säkerställa att alla som önskar får modersmålsundervisning även i de fall det inte går att tillgodose med veckovis undervisning i nuläget.	2022-01-01	2022-12-31
Utbildningsnämnden ska utreda möjligheten att införa två- eller trelärarsystem i grundskolan.	2022-01-01	2022-12-31
Utbildningsförvaltningen ska initiera en informationssatsning för att upplysa om de nationella minoriteternas utökade rätt att få modersmålsundervisning. Samt tornedalska, sverigefinska och samiska minoritetsgrupperna har rätt till förskola helt eller delvis på sitt språk.	2022-01-01	2022-12-31
Utbildningsnämnden ska utreda möjligheten till extern rättning av nationella prov samt hur fristående skolor skulle kunna inkluderas.	2022-01-01	2022-12-31
Utbildningsförvaltningen ska utreda en NPF-certifiering av förskolans, grundskolans och gymnasieskolans lärmiljöer.	2022-01-01	2022-12-31
Utbildningsförvaltningen ska med avstamp i den nya samtyckeslagen initiera en Sex och samlevnadsundervisningssatsning för att öka kompetensen hos alla lärare. Satsningen ska också inkludera personalen på fritidshems, fritidsklubbar och förskoleklasser.	2022-01-01	2022-12-31
Utbildningsnämnden ska i samarbete med socialnämnden anordna en utbildningssatsning mot våld i nära relationer och sexuellt våld riktat mot eleverna i särskolorna.	2022-01-01	2022-12-31
Utbildningsförvaltningen ska initiera en kompetensutvecklingssatsning för att öka kunskapen om afrofobi och andra former av rasism och diskriminering på grund av hudfärg.	2022-01-01	2022-12-31
Utbildningsförvaltningen ska ta fram ett pilotprojekt med socialpedagoger som mentorer.	2022-01-01	2022-12-31
Utbildningsnämnden ska genomföra en stadsövergripande översyn av förskolelokalernas tillgänglighet och kvalitet vad avser ljud, ljus och luft.	2022-01-01	2022-12-31
Utreda ett lokaltillägg vid nyproduktion för grundskola och gymnasium, som finns för förskolan men inte resten av skolformerna.	2022-01-01	2022-12-31
Utbildningsnämnden ska ta fram en ny statistikmodell över barngruppernas storlek samt personaltäthet som är enhetlig oavsett stadsdel och är jämförbar över hela staden. Den ska även inkludera vilka professioner som skall räknas som årsarbetare.	2022-01-01	2022-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Utbildningsnämnden ska genomföra en stadsövergripande kartläggning av de privata förskolornas förskolegårdar. Med hänseende till friyta per barn.	2022-01-01	2022-12-31
Utbildningsnämnden ska initiera ett pilotprojekt med fokus på modersmåslärare som lärare.	2022-01-01	2022-12-31
Utbildningsnämnden ska initiera ett pilotprojekt med lovskola för elever på lågstadiet.	2022-01-01	2022-12-31
Utbildningsnämnden ska kartlägga läxhjälpen i stadens skolor.	2022-01-01	2022-12-31
Utbildningsnämnden skall i samarbete med kommunstyrelsen inrätta en fond med fokus på inkluderande lärmiljöer, där skolor ska kunna söka pengar för att omforma klassrummet i enlighet med de elever som behöver rumsliga förändringar för att underlätta lärandet.	2022-01-01	2022-12-31
Utbildningsnämnden ska bredda användarvänligheten på skolplattformen och göra den tillgänglig på fler språk än svenska.	2022-01-01	2022-12-31
Utbildningsnämnden ska utveckla skolplattformen tillsammans med chefer, medarbetare och fackliga organisationer för att minska den administrativa bördan för lärarna samt i högre grad anpassa plattformen till exempelvis förskolans behov	2022-01-01	2022-12-31

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

20. Vänsterpartiets förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för Utbildningsnämnden godkänns.

Äldrenämnden

Alla stockholmare ska känna trygghet inför ålderdomen. Äldreomsorgen ska vara jämställd, tillgänglig och likvärdig. Alla äldre har rätt till ett tryggt boende efter sitt behov och en vardag med hög livskvalitet. Det finns stora behov av fler bostäder som är anpassade för äldre. Staden ska därför arbeta aktivt för att möjliggöra fler bostäder för målgruppen genom strategisk och sammanhållen planering i hela staden. Äldrenämnden ska samarbeta med exploateringsnämnden genom att bistå med äldre- och verksamhetsspecifik kompetens i bedömningen av inkomna markanvisningsansökningar i syfte att skapa högkvalitativa boendemiljöer för äldre som samtidigt är yt- och kostnadseffektiva för staden på kort och lång sikt. Ofrivillig ensamhet är ett stort hälsoproblem i vårt samhälle, något som blivit än mer tydligt i och med pandemin. Många äldre har levt i lång isolering och stadens verksamheter för äldre ska prioritera att arbeta aktivt för att bryta social isolering och skapa sammanhang för social samvaro för fler genom stadsdelsnämndernas aktivitetscentrum och god samverkan med civilsamhället. Äldrenämnden ska stötta stadsdelsnämnderna i arbetet med att inrätta äldreкураторer i varje stadsdelsområde. Äldreomsorgen ska rustas för att kunna möta framtida kriser och pandemier genom högre bemanning, trygga anställningar, ökad tillgång till medicinsk kompetens samt möjlighet till kompetensutveckling och närvarande ledarskap. Den medicinska kompetensen inom äldreomsorgen behöver stärkas genom kompetensutveckling av befintlig personal och nyanställning av fler medarbetare i legitimerade yrkesgrupper. Både läkar- och sjuksköterskenärvaron behöver prioriteras högt.

Nämndens uppgifter

Äldrenämndens ansvar omfattar bland annat:

- uppföljning, utvärdering och utveckling av äldreomsorgen
- utveckling och samordning av planeringen av vård- och omsorgsboenden inom stadsdelsnämndernas samverkansområden
- uppföljning av myndighetsutövningen inom äldreomsorgen i syfte att säkerställa likställigheten i hela staden
- inspektion av stadens äldreomsorg oavsett utförare
- kvalitetsobservation av stadens äldreomsorg oavsett utförare
- bidragsgivning till ideella organisationer inom äldreomsorgen
- samarbete med Stockholms region i gemensamma frågor samt inom Stiftelsen Stockholms läns äldrecentrum
- övergripande utbildning, fortbildning och kompetensutveckling för medarbetarna inom äldreomsorgen
- stadens jourverksamhet inom äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning
- hantering av ansökningar om trygghetslarm samt installation och larmmottagning
- köhanteringssystemet för vård- och omsorgsboenden samt servicehus
- genomförande av centrala upphandlingar enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) och lagen om valfrihetssystem (LOV)
- förvaltning av stadsövergripande avtal avseende vård- och omsorgsboende, hemtjänst och dagverksamhet inom äldreomsorgen

Äldrenämnden ska årligen utarbeta en stadsövergripande rapport för verksamhetsområdet inklusive en analys av utvecklingen. Ansvaret för genomförande av centrala upphandlingar enligt lagen om offentlig upphandling för vård- och omsorgsboenden ska

återföras till äldrenämnden från kommunstyrelsen. Ansvaret för ungdomsbesök i äldreomsorgen ska föras över till arbetsmarknadsnämnden.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

Ett Stockholm håller som håller samman

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska nämnden

- arbeta aktivt för att förstärka läkarnärvaron och höja andelen sjuksköterskor inom särskilda boenden i syfte att höja den medicinska kompetensen inom äldreomsorgen
- leda arbetet med att ta fram och implementera en stadsövergripande handlingsplan för att förbättra arbetssituationen och underlätta rekryteringen av sjuksköterskor, arbets- och fysioterapeuter inom äldreomsorgen
- verka för ett utökat samarbete mellan regionen och länets kommuner i syfte att stärka beredskapen inför kommande pandemier samt förhindra och begränsa smittspridning inom särskilda boenden
- stärka stadens rådighet och möjlighet att samordna tillgängliga resurser i händelse av en kris eller pandemi genom att bland annat se över samtliga LOU- och LOV-avtal med privata aktörer inom äldreomsorgen i samarbete med kommunstyrelsen
- stärka stadens beredskap för att hantera bristsituationer eller störningar i leveranser av skyddsutrustning genom att bland annat inrätta ett permanent lager för skyddsutrustning
- prioritera inspektion och uppföljning av efterlevnaden av basala hygienrutiner och hantering av arbetskläder inom såväl hemtjänst som särskilda boenden
- aktivt arbeta för att förbättra chefernas arbetssituation och möjlighet att utöva närvarande ledarskap inom äldreomsorgen genom att bland annat ta fram en stadsövergripande handlingsplan tillsammans med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna och erbjuda kompetensutveckling och handledning till chefer kontinuerligt
- initiera och driva ett systematiskt utvecklingsarbete för att höja kvaliteten inom särskilda boenden i samarbete med stadsdelsnämnderna
- i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta implementera och stärka arbetet med ramtid inom hemtjänsten i syfte att öka äldres inflytande över sina egna hemtjänsttimmar
- säkerställa att arbetssättet Tryggt mottagande i hemmet vid utskrivning från sjukhus blir permanent och omfattar samtliga stadsdelar
- i samråd med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med schemalagd reflektions-tid i hemtjänsten
- säkerställa att ickevalsalternativet inom hemtjänsten ska utgöras av hemtjänst i egen regi
- fortsätta driva frågan om en kommunalisering av hemsjukvården och stärka samverkan mellan stadsdelarna, hemtjänstutförarna och regionens funktioner för hemsjukvård, rehabilitering och habilitering
- fortsätta utveckla ett multiprofessionellt arbetssätt inom stadens specialiserade hemtjänstgrupper med inriktning mot personer med demenssjukdom eller kognitiv svikt
- fortsätta främja arbetet med att stärka demenskompetensen och utöka kvalitetsmärkningen Stjärnmärkt demens i stadens verksamheter
- samordna och utveckla stadens långsiktiga äldreboendeplanering till att omfatta såväl biståndsbedömda som icke-biståndsbedömda boenden för äldre

- verka för att fler öppna träffpunkter etableras i närheten av seniorbostäder som saknar lokalmässiga förutsättningar för ett aktivitetscenter samt i stadsdelar med begränsad tillgång till sociala mötesplatser för äldre
- stärka samverkan med den idéburna sektorn genom kontinuerlig dialog, partnerskapssamarbeten samt särredovisning av idéburen verksamhet i statistik samt i Hitta och jämför service
- i samarbete med stadsdelsnämnderna, lokala brottsförebyggande råd och polismyndighet arbeta för att förebygga våld och andra brott som drabbar äldre personer
- fortsätta att samarbeta med stadens kvinnojourer i syfte att utbilda personal inom äldreomsorgen i att upptäcka och hjälpa personer som utsätts för våld i nära relationer
- i samarbete med stadsdelsnämndernas äldreкураторer införa förstärkt rådgivning och stöd i syfte att underlätta och stötta äldre som vill flytta till en mer tillgänglig eller anpassad bostad
- i samverkan med stadsdelsnämnderna vidareutveckla arbetet med anhörigstöd till närstående i syfte att stödja och vägleda i kontakten med kommunen, regionen eller andra myndigheter
- i samverkan med stadsdelsnämnderna arbeta för att stärka anhörigstödet för att möta det uppdämda behov som finns i och med att anhöriga har fått ta större ansvar under pandemin
- fortsätta samverka med socialnämnden och stadsdelsnämnderna för att nå ut till och utveckla insatser till äldre personer som tillhör sårbara grupper, exempelvis äldre personer som lever i hemlöshet, lider av psykisk ohälsa, beroendeproblematik eller är socioekonomiskt svaga
- ta fram en handlingsplan för nollvision för äldre i hemlöshet
- verka för att höja kompetensen om nya målgrupper inom äldreomsorgen, såsom exempelvis äldre med funktionsnedsättning, posttraumatiskt stressyndrom eller annat modersmål än svenska, i samarbete med akademin, brukar- och anhängigorganisationer samt stadsdelsnämnderna

Ett ekologiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska nämnden*

- aktivt verka för en elektrifiering av nödvändiga transporter inom äldreomsorgen i syfte att minska utsläppen från fossildrivna fordon
- i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta utveckla schemaläggningen inom hemtjänsten i syfte att öka personalkontinuiteten. säkerställa tillräckligt utrymme i schemat för exempelvis förflyttningar, raster, överlämning och reflektion inom arbetsgruppen, samt minska utsläppen från biltransporter
- utifrån sitt uppdrag kring nutrition öka samordningen och stödet till stadsdelsnämndernas dietister i syfte att förbättra måltidsupplevelsen inom äldreomsorgen samt bidra till god, näringsrik och ekologisk mat med så låga klimatavtryck som möjligt
- verka för att tillagningskök för äldreomsorgens behov finns i olika delar av staden för att minska behovet av transporter och öka kvaliteten i mathållningen
- stödja stadsdelarna i att identifiera, förebygga och hantera klimatrelaterade sårbarheter i sina verksamheter, såsom värmeböljor och elavbrott till följd av skyfall och stormar

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska nämnden

- aktivt delta i arbetet för en äldrevänlig stad som underlättar för äldre och personer med funktionsnedsättning att leva ett friskt, aktivt och självständigt liv så länge som möjligt
- tillsammans med kommunstyrelsen, bostadsbolagen, bostadsförmedlingen, servicenämnden och stadsdelsnämnderna aktivt arbeta för att underlätta för äldre att flytta till en mer tillgänglig och anpassad bostad
- tillsammans med exploateringsnämnden ta fram övergripande bedömningskriterier för markanvisningar av bostadsbedömda eller icke-bostadsbedömda bostäder för äldre samt aktivt bistå exploateringsnämnden med äldre- och verksamhetsspecifik kompetens i bedömningen av inkomna markanvisningsansökningar i syfte att skapa högkvalitativa boendemiljöer för äldre som samtidigt är yt- och kostnadseffektiva för staden på kort och lång sikt
- samordna de akademiska noderna för att i samverkan med universitet och högskolor främja utveckling och innovation inom äldreomsorgen
- fortsätta att erbjuda snabbspårsutbildningar inom vård- och omsorgsyrsken så länge verksamheterna är påverkade av pandemin
- leda stadens arbete med digitalisering och välfärdsteknik inom äldreomsorgen
- utreda ersättningssystemet i hemtjänsten i syfte att utforma och införa ett mer användarvänligt system som bygger på tillit samt minskar stadsdelarnas och utförarnas administrativa kostnader

Kommunfullmäktiges indikatorer (ett urval)

Indikator	KF:s årsmål 2022	KF:s årsmål 2023	KF:s årsmål 2024
Andelen medarbetare som genomgått utbildning om våld i nära relationer	Tas fram av nämnden	Tas fram av nämnden	Tas fram av nämnden

Kommunfullmäktiges aktiviteter (ett urval)

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Äldrenämnden ska ta fram ett förslag på en ny indikator om andel sjuksköterskor inom särskilda boenden i syfte att höja den medicinska kompetensen inom äldreomsorgen.	2022-01-01	2022-07-01
Äldrenämnden ska ta initiativ till en översyn av samverkansöverenskommelsen mellan länets kommuner och regionen om läkarinsatser på särskilda boenden i syfte att stärka läkarnärvaron inom äldreboenden och LSS.	2022-01-01	2022-07-01
Äldrenämnden ska ta initiativ till framtagande av en gemensam beredskapsplan mellan regionen och länets kommuner i syfte att tydligt stärka planeringen inför kommande pandemier samt förhindra och begränsa smittspridning inom särskilda boenden.	2022-01-01	2022-07-01
Äldrenämnden ska inrätta en stadsövergripande introduktionsutbildning för nyanställda med såväl tillsvidare- som tidsbegränsad anställning inom stadens äldreomsorg i samråd med stadsdelsnämnderna.	2022-01-01	2022-12-31
Äldrenämnden ska bistå kommunstyrelsen i arbetet med att ta fram nyckeltal för rekommenderat maximalt antal medarbetare per chef i äldreomsorgen, enligt Coronakommissionens förslag om att förbättra förutsättningarna för ledarskapet genom att väsentligt sänka antal medarbetare per chef.	2022-01-01	2022-12-31
Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen utvärdera effekterna av skapandet av seniorboenden med aktivitetscenter.	2022-01-01	2022-12-31
Äldrenämnden ska revidera stadens värdegrund för äldreomsorgen.	2022-01-01	2022-12-31

Socialnämnden ska i samarbete med äldregruppen genomföra en utvärdering av arbetet med äldre personer som lever i hemlöshet.	2022-01-01	2022-12-31
Äldregruppen ska i samarbete med servicenämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn av Äldre Direkt i syfte att förbättra kommunikationen med äldre stockholmare och deras anhöriga.	2022-01-01	2022-12-31
Äldregruppen ska genomföra en utvärdering av stadens specialiserade hemtjänstgrupper med inriktning mot personer med demenssjukdom eller kognitiv svikt.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldregruppen se över nämndens organisation med målsättning att skapa utförarverksamhet inom vård- och omsorgsboende för döva, profilhemtjänst och trygghetslarm samt överföra verksamheten vid Gamlebo från socialnämnden till äldregruppen.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldregruppen utreda vilken klimatpåverkan hemtjänstens transporter innebär.	2022-01-01	2022-12-31
Äldregruppen ska i samarbete med kommunstyrelsen implementera åtgärdsföreslagen från kartläggningen av chefers förutsättningar i äldreomsorgen, inledningsvis genom att i pilotform pröva organisationsöversyn via Chefoskopet, mentorprogram och kompetensutveckling i ekonomi och bemanning.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska i samverkan med äldregruppen och socialnämnden utreda möjligheterna att öka likställigheten mellan socialsekreterare och biståndshandläggare inom äldreomsorg, socialpsykiatri och stöd och service för personer med funktionsnedsättning i fråga om bland annat titulatur, lön och förutsättningar att ägna sig åt socialt arbete.	2022-01-01	2022-12-31
Äldregruppen ska utreda möjligheten att införa krav på arbetsskor för personal inom hela äldreomsorgen, liksom ytterkläder för anställda som rör sig mellan olika arbetsställen.	2022-01-01	2022-12-31
Äldregruppen ska starta ett boende för äldre med psykisk ohälsa och/eller missbruk.	2022-01-01	2022-12-31
Äldregruppen ska arbeta för fler hbtqi-certifierade biståndsbedömda och icke-biståndsbedömda boenden för äldre samt höja kompetensen i hbtqi-frågor inom äldreomsorgen i sin helhet.	2022-01-01	2022-12-31
Äldregruppen ska utreda hur efterfrågan på äldreomsorg på äldreomsorg på de nationella minoritetsspråken ser ut.	2022-01-01	2022-12-31
Äldregruppen ska erbjuda utbildningsinsatser, stöd och rådgivning till chefer och medarbetare inom äldreomsorgen i syfte att upprätthålla basala hygienrutiner samt förebygga vårdrelaterade infektioner och smittspridning bland omsorgstagare och medarbetare.	2022-01-01	2022-12-31
Äldregruppen ska i samverkan med stadsdelsnämnderna ta fram en handlingsplan för förbättrad arbetsmiljö för undersköterskor och vårdbiträden anställda inom äldreomsorgen och genomföra denna.	2022-01-01	2022-12-31
Stadsdelsnämnderna ska i samverkan med äldregruppen införa äldreinspektörer.	2022-01-01	2022-12-31

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

21. Vänsterpartiets förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Äldregruppen** godkänns.

Överförmyndarnämnden

Nämnden ska bedriva en rättssäker myndighetsutövning, med så korta handläggnings- tider som möjligt. God service och ett brukarperspektiv ska genomsyra verksamheten.

Nämndens uppgifter

Överförmyndarnämndens uppdrag är reglerat i föräldrabalken.

Överförmyndarnämndens ansvar omfattar bland annat:

- rekrytering och byte av gode män och förvaltare
- tillsyn och arvodering av gode män och förvaltare
- information och utbildning av gode män och förvaltare
- särskilt stöd för rekrytering och arvodering av särskilt förordnade vårdnadshavare till ensamkommande flyktingbarn

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

Ett Stockholm som håller samman

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska nämnden

- utveckla en väl fungerande ärendehantering och genom förbättrad kommunikation öka tillgängligheten
- fortsätta prioritera arbetet med att korta handläggningstider
- i samarbete med socialnämnden fortsätta att genomföra specialutbildningar som riktar sig till gode män och förvaltare som vill och anses lämpade att ta sig an särskilt komplicerade och krävande uppdrag
- utreda möjligheten att införa anpassade arvodeskostnader för gode män och förvaltare som tar sig an särskilt komplicerade och krävande uppdrag, där det inte varit möjligt att rekrytera gode män och förvaltare till en normal arvodesnivå
- fortsätta arbetet med att utveckla nischade rekryteringsinsatser mot grupper där det finns personer som har särskilda kunskaper, erfarenheter eller kompetenser som möjliggör att ta sig an mer komplicerade uppdrag
- samverka med civilsamhället i arbetet med rekrytering av gode män och förvaltare
- fortsätta med en långsiktig plan för rekrytering och kontroll av gode män, förvaltare och särskilda vårdnadshavare, samt se över hur rekrytering och kontroll kan utvecklas
- fortsätta arbetet med att se över hur utbildningen av gode män kan förbättras med fokus på effektiva utbildningsinsatser
- fortsätta sin kunskapssatsning till medarbetare och chefer, såväl vuxen- som barnhandläggare samt implementera verktyg och metoder som kan användas i arbetet med att systematiskt pröva barnets bästa
- arbeta med uppföljning och utvärdering ur ett barnrättsperspektiv. Stadens strategi för barnets rättigheter och inflytande är vägledande i detta arbete
- nämnden ska bedriva sitt arbete med ett tydligt funktionshinderperspektiv och ge utrymme för att även huvudmännen kommer till tals i utformningen av nya metoder och arbetssätt. prioritera fortsatt arbete med att systematiskt förbättra arbetsmiljön
- möjliggöra att nischade utbildningar för gode män erbjuds, till exempel om demens samt psykiska sjukdomar.

- se över möjligheterna att i samverkan med Stockholms läns gode man och förvaltare starta ett mentorsskapsprogram för gode män och förvaltare
- samarbeta med relevanta aktörer så att även ideella krafter tas tillvara samt fortsätta den dialog som inletts med funktionshinderrådet
- i den mån det är möjligt fortsätta det påbörjade arbetet med att fortbilda stadens biståndshandläggare och socialsekreterare om uppdraget som god man och förvaltare

Ett ekologiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska nämnden*

- verka för minskad energianvändning
- förebygga att avfall uppstår och verka för att en större andel produkter och material återanvänds
- verka för ökad digitalisering an nämndens arbete

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska nämnden*

- under året fortsatt driva ett långsiktigt och hållbart förändringsarbete mot en effektivare och mer ändamålsenlig organisation
- fortsätta den påbörjade digitaliseringsprocessen
- fortsätta arbetet med att ta fram metoder och nyckeltal för att mäta kvalitet, tillgänglighet, rättssäkerhet, effektivitet och brukarnas uppfattning om insatserna.
- fortsätta utveckla prognossäkerhet
- fortsätta att utveckla samverkan med övriga aktörer, exempelvis Migrationsverket, SKL, Storsthlm, Länsstyrelsen, domstolar samt övriga överförmyndarnämnder för att säkerställa informationsöverföring, en likformig bedömning vid arvodering och ärendehandläggning samt stöd vid budget- och prognosarbete.
- fortsätta utveckla den interna kontrollen i enlighet med gällande lagstiftning och kommunstyrelsens anvisningar
- säkerställa att den interna kontrollen är aktiv och integrerat i organisationen

Kommunfullmäktiges aktiviteter (ett urval)

Följande aktiviteter ska leda till att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet och inriktningsmål uppnås.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Överförmyndarnämnden ska utreda möjligheten att ta fram ett riktvärde/maxtak för hur många uppdrag gode män och dylikt ska ansvara för.	2022-01-01	2022-12-31
Överförmyndarnämnden ska inrätta en förvaltarenhhet.	2022-01-01	2022-12-31

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

22. Vänsterpartiets förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Överförmyndarnämnden** godkänns.

Central medelsreserv

Vi har en extra satsning om 459,2 mnkr på en jämlik och hållbar återstart av Stockholm genom ett ökat skatteunderlag enligt SKR:s septemberprognos, utöver finansiering till välfärden i ordinarie verksamhet i nämnderna. Satsningen fördelas med 229,2 mnkr vardera i driftsbudgeten för Jämlik återstart i CM:2 respektive i investeringsbudgeten för Hållbar återstart i CM 4.

I Central medelsreserv: 1. Till kommunfullmäktiges förfogande för oförutsedda behov reserveras 5,0 mnkr.

I Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov reserveras totalt 924,8 mnkr främst för följande ändamål.

Totalt innehåller CM 1 och CM 2 därmed 929,8 mnkr.

Jämlik återstart - 229,2 mnkr

Här ingår bland annat medel för följande satsningar. Beloppen är preliminära och kan ändras efter behoven:

- Bemanningspengar. Sökbara medel för att minska antalet timavlönade i äldreomsorgen, 50 mnkr
- Personalfrämjande medel till personalgrupper som drabbats hårdast av pandemin – förskola, skola och äldreomsorg, 40 mnkr
- Idrottssatsning, 15 mnkr
- Ungdomssatsning fritidsgårdar, 20 mnkr
- Övriga behov

Övriga CM 2:

- Stoppa skjutningarna, Spånga-Tensta respektive Rinkeby-Kista SDN, 20 mnkr
- Arbetsskor till stadens anställda i äldreomsorgen, 5 mnkr
- Mensskydd på arbetsplatserna, 2 mnkr
- Höjt kommunalt bostadstillägg för funktionsnedsatta, 1,5 mnkr
- Ordningsvakter, 25 mnkr kvar efter omfördelning SDN Barn, kultur och fritid samt Individ- och familjeomsorg
- Sportotek, 0,5 mnkr omfördelas till IDN, Fritidsbibliotek
- Beredskapslager
- Särskilda insatser i stadsmiljö
- Introduktionsförskolor
- Platssamverkan
- Åtgärder för god vattenstatus
- Förvaltarenhet
- Giftfri förskola
- Miljö- och klimatsamordnare
- Ökad vattensäkerhet strandbad
- Sparade medel av kommunfullmäktiges partier
- Sommarkoloniverksamhet inkl. LSS-kollo
- Förskola – bidrag för hög hyra
- Särskilda boenden för äldre
- Särskilda boenden för personer med funktionsnedsättning
- Biologisk mångfald

- Förstärkta insatser ytterstaden
- City i samverkan
- Graffitipark Snösätra
- Ung företagsamhet
- Socialnämnden – SHIS lägenheter
- Säkra uppställningsplatser för utsatta EU-medborgare
- Resultatenheter
- Oförutsedda behov

Därutöver omfördelas 35 mnkr för aktivitetscenter seniorboende till SDN äldreomsorg, och 35 mnkr förstärkta placeringskostnader unga i utsatta områden till SDN Individ- och familjeomsorg.

Vidare reserveras 787,8 mnkr i Central medelsreserv: 3. *Till kommunstyrelsens förfogande för prestationsförändringar* inom förskola, skolbarnsomsorg, grundskola, gymnasieskola, Komvux, grund- och gymnasiesärskola, svenskundervisning för invandrare (sfi), flyktingmottagande, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, intäktsbortfall som en följd av den pågående pandemin, kommunalt bostadstillägg för funktionsnedsatta, arbetsmarknadsnämnden samt arvoden med mera inom överförmyndarnämnden.

I Central medelsreserv: 4. *Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter* har utgifter om totalt 532,2 mnkr reserverats för planerings- och genomförandeprojekt avseende investeringar för exempelvis följande ändamål:

Hållbar återstart - 229,2 mnkr

Här ingår bland annat medel för följande satsningar. Beloppen är preliminära och kan ändras efter behoven:

- Idrottsinvesteringar, 70 mnkr
- Grönare Stockholm, 50 mnkr
- Cykelparkeringar och cykelgarage i alla stadsdelsområden och på fler platser i innerstaden, 5 mnkr
- Samordning anläggning av nytt område för odlingslotter mellan Sättra och Bredäng, 10 mnkr
- Övriga behov

Övriga CM 4:

- Förändringar mellan åren i redan beslutade investeringsprojekt som inte kan finansieras genom omprioriteringar inom nämndens investeringsplan
- Nya prioriterade investeringsprojekt som inte kräver genomförandebeslut av kommunfullmäktige, genom att de inte är av strategisk vikt eller principiell karaktär
- Klimatinvesteringar
- Åtgärder för god vattenstatus
- Hästa Gård
- Trygghetsinvesteringar
- Naturresevat
- Biologisk mångfald
- Stockholm vid vattnet

Därutöver omfördelas 30 mnkr för parklekar till fastighetsnämnden och 14 mnkr för lekparkar till SDN Stadsmiljö.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

23. Till Central medelsreserv reserveras följande belopp för år 2022 med fördelning enligt budgetförslaget i denna titel.
24. Till kommunfullmäktiges förfogande för oförutsedda behov reserveras 5,0 mnkr.
25. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov reserveras 924,8 mnkr.
26. Till kommunstyrelsens förfogande för prestationsförändringar inom förskola, skolbarnsomsorg, grundskola, gymnasieskola, Komvux, grund- och gymnasiesärskola, svenskundervisning för invandrare (sfi), flyktingmottagande, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, intäktsbortfall som en följd av den pågående pandemin, kommunalt bostadstillägg för funktionsnedsatta, arbetsmarknadsnämnden samt arvoden med mera inom överförmyndarnämnden reserveras 787,8 mnkr.
27. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter reserveras 532,2 mnkr.

Finansförvaltning

Förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024

Under finansförvaltningen redovisas de samlade kostnaderna för pensioner och arbetsgivaravgifter, stadens skatteintäkter, intäkter för fastighetsavgifter med mera. Finansförvaltningen tillgodogörs interna ersättningar för pensioner och personalförsäkringspålägg från nämnderna. Här upptas finansiellt resultat, aktieutdelning samt interna räntersättningar från nämnder för investeringar.

Exploateringsinkomster vid markförsäljning, motsvarande det bokförda värdet, tas upp under exploateringsnämnden. De samlade budgeterade investeringsinkomsterna framgår av investeringsplanen, där vi inte har några avvikelser för exploateringsnämnden jämfört med majoriteten.

Pensioner och arbetsgivaravgifter

Staden redovisar de samlade kostnaderna för pensioner för såväl aktiv som pensionerad personal. Totalt uppgår kostnaderna för pensioner till 3 427,5 mnkr.

Stadens nämnder betalar lagstadgade arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkring och pensioner genom ett personalförsäkringspålägg som läggs på lönesumman. Kostnaderna för arbetsgivaravgifterna uppgår totalt till 5 690,3 mnkr. Personalförsäkringspålägget är beräknat till 41,15 procent för arbetstagare födda 1957 och senare respektive beräknat till 16 procent för arbetstagare födda 1956 och tidigare.

Totalt uppgår kostnaderna för pensioner och arbetsgivaravgifter m.m. till 9 217,8 mnkr och intäkterna till 7 397,0 mnkr, vilket avser ersättningar från nämnderna för pensioner och personalförsäkring. Anslagsfinansierad del är 1 820,8 mnkr.

Skatteunderlag och skatteberäkningar

Prognosen över skatteunderlaget för 2022, det vill säga kommuninvånarnas förvärvsinkomster under 2020, är uppräknad med en bedömning av utvecklingen under inkomståren 2021 och 2022. Majoritetens prognos utgår från Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) bedömning den 26 augusti 2021, medan Vänsterpartiet utgår från SKR:s förbättrade prognos den 30 september. Skillnaden är 459,2 mnkr i skatteintäkter och 1,7 mnkr i begravningsavgifter. Den totala skillnaden fördelat på kostnadsutjämning, inkomstutjämning, regleringspost m.m. är 705,1 mnkr. Nettoskillnaden blir 509,1 mnkr, dvs. 705,1 mnkr minus 196 mnkr statsbidrag som majoriteten räknat in i sin regleringspost.

Stadens skatteinkomster är i Vänsterpartiets budget beräknade på en skattesats om 18,02 kr, jämfört med majoritetens skattesats om 17,74 kr.

Begravningsavgift

Begravningsverksamheten finansieras genom en särskild avgift som tillgodogörs staden på samma sätt som skattemedel. Begravningsavgiften uppgår till 6,5 öre av uppräknat skatteunderlag. På grund av att vi utgår från SKR:s prognos från september ökar vår budget för begravningsavgifter med 1,7 mnkr jämfört med majoriteten.

Utjämningsystemet

Kommuner och regioner garanteras genom inkomstutjämnningen 115 procent av medel-skattekraften i riket. Stockholms stad och andra kommuner som har en skattekraft över den s.k. garantinivån betalar en inkomstutjämningsavgift till staten. Det slutliga utfallet av inkomstutjämnningen kommer att fastställas under december månad 2021.

LSS-utjämning

LSS-utjämningen utjämnar för kostnadsskillnader i kommunernas LSS-verksamhet. Kostnadsutjämningsystem för verksamhet enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) infördes 2004. Gällande prognos för LSS-utjämningen utgår från SCB:s prognos i juni 2021.

Fastighetsavgift

Från och med år 2008 har den statliga fastighetsskatten ersatts av en kommunal avgift. Fastighetsavgiften baseras på ett taxeringsvärde med ett högsta tak som justeras årsvis. Detaljerade regler utfärdas av Skatteverket.

Utdelning

Flertalet av stadens bolag ingår i koncernen Stockholms Stadshus AB. Ägarens krav på utdelning tas huvudsakligen ut i form av obeskattade koncernbidrag. Vissa bolag i koncernen erlägger koncernbidrag till moderbolaget Stockholms Stadshus AB, som i sin tur tillskjuter bidrag till mottagande bolag.

Budgeterad utdelning från koncernen Stockholms Stadshus AB uppgår till 1 100 mnkr. I tertialrapport 2 kan beslut fattas om justering av mellanhavanden mellan Stockholm stad och Stockholms Stadshus AB.

Skärpta kriterier för ansvarsfulla investeringar

Stadsledningskontoret ansvarar för upplåning och placeringar. Stockholms stad ska sträva efter att vara en ansvarsfull placerare, såväl för den egna verksamheten som för stadens samförvaltande donationsstiftelser. Placeringar ska endast göras i företag som följer internationella konventioner om mänskliga rättigheter, miljö/klimat, arbetsvillkor och affärsetik. Stockholms stad ska inte göra placeringar i företag där en väsentlig del av omsättningen kommer från tobak eller tobaksprodukter, alkoholvaror, pornografi, kommersiell spelverksamhet, vapen eller fossila bränslen. Placeringspolicyn ska därför skärpas enligt ovan.

Begravningsfond

Begravningsverksamheten finansieras genom en begravningsavgift. Överskott/underskott inom verksamheten avsätts centralt för balansering av resultat, som återförs till avgiftskollektivet.

Internränta

Kommunfullmäktige fastställer stadens internränta i samband med budget. Staden eftersträvar en internränta som är relativt stabil och som reflekterar kommunkoncernens genomsnittliga finansieringskostnad de kommande åren. Kommunfullmäktige fastställer stadens internränta för 2022 till 0,5 procent. Räntan för bostadsrättsinnehav motsvarar internräntan.

Kommunfullmäktige fastställer därutöver kalkylräntan för enskilda projekt till 5,0 procent. Räntan för markinnehav motsvarar avgäldsrentan för tomträtter, som uppgår till 3,00 procent.

Kapitalkostnadsberäkning

Vid beslut om ny-, om- och tillbyggnadsprojekt gällande lokaler och bostadslägenheter med kostnadsbaserad hyresberäkning, och med SISAB, Micasa och fastighetsnämnden

som hyresvärd, baseras dessa på en mer långsiktig kapitalkostnadsberäkning. Den del som avser kostnaden för en kapitalskuld beräknas med en bestämd procentsats, en kalkylberäkningsprocent. Kalkylberäkningsprocenten ska gälla vid bedömning av ett projekt i samband med beslut och därefter vara fast för detta specifika projekt i samband med uppföljning under hela genomförandetiden. Hyresofferter från berörda bolag och fastighetsnämnden ska avseende kapitalskulden kompletteras med denna kalkylberäkningsprocent.

Förslag till budget och ägardirektiv 2021 och inriktning 2023-2024 för koncernen Stockholms Stadshus AB

Bolagskoncernen Stockholms Stadshus AB

Stadens bolag är en strategisk resurs för att nå målen om en jämlik, jämställd och ekologiskt hållbar stad. Under de kommande åren ska investeringar som är nödvändiga för att staden ska leva upp till sitt bostadsförsörjningsansvar särskilt prioriteras, liksom åtgärder som minskar stadens klimatpåverkan och underlättar anpassningen till ett förändrat klimat. De stora investeringsbehoven ställer krav på en välfungerande ekonomisk styrning, förstärkt samverkan mellan stadens nämnder och styrelser samt ett långsiktigt förhållningssätt i förvaltningsstrategier och investeringsplaner. Beslut om investeringar och avyttring av objekt ska utgå från stadens långsiktiga befolkningsprognoser och lokalförsörjningsbehov.

Bolagskoncernen Stockholms Stadshus AB:s uppgifter

Koncernen Stockholms Stadshus AB omfattar merparten av Stockholms stads aktiebolag. Stockholms Stadshus AB är moderbolaget i koncernen som består av 17 aktiva dotterbolag eller underkoncerner, samt ett intressebolag.

Styrelsen för Stockholms Stadshus AB, koncernstyrelsen, ska fatta de principiella beslut som krävs för att kommunfullmäktiges mål ska nås. Dotterbolagens styrelser och verkställande ledningar har det operativa ansvaret för att kommunfullmäktiges beslut verkställs.

Moderbolaget Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB ska kontinuerligt följa större investeringsprojekt med särskilt fokus på projekt med långsiktiga effekter för stadens utveckling och ekonomi, däribland utvecklingen av Stockholms Framtida Avloppsrening (SFA), Slussen, större hamninvesteringar som Norvik och stadsutvecklingsprojekt som Söderstaden och Norra Djurgårdsstaden.

Bolagen ska vara öppna för förvärv av fastigheter och pågående projekt i syfte att öka antalet hyresrätter, säkra stadens lokalbehov samt stärka det lokala utvecklings- och trygghetsarbetet i särskilt prioriterade stadsdelar i ytterstaden. Möjligheten att överföra fastigheter mellan bolagen och förvärva fastigheter från stadens nämnder ska kontinuerligt prövas om detta kan förväntas underlätta förvaltningen, sänka stadens kostnader på lång sikt eller utveckla fastighetens användningsområde.

Stockholms Stadshus AB ska särskilt verka för att förestående demografiska förändringar med en ökad andel barn och äldre i befolkningen kan mötas med bibehållen kvalitet och tillgänglighet i välfärden för stadens innevånare. Särskilt prioriterat är att bolagen bidrar till bibehållen kontroll över stadens långsiktiga lokalhyreskostnader genom att tillhandahålla kostnadseffektiva och ändamålsenliga lokaler för nämndernas verksamheter. För långsiktiga lokalbehov är det mest ekonomiskt fördelaktiga att äga lokaler, vilket innebär att samhällsfastigheter i huvudsak ska byggas och förvaltas av staden.

Moderbolaget Stockholms Stadshus AB:s uppgifter

Stockholms Stadshus AB har en sammanhållande funktion för merparten av Stockholms stads aktiebolag. I kommunfullmäktiges direktiv ingår att svara för övergripande utveckling, strategisk planering, löpande översyn och omprövning, utöva ekonomisk kon-

troll och uppföljning, samt att utveckla styrformer och samspelet mellan ägare, koncernledning och dotterbolag. Moderbolaget följer upp av kommunfullmäktige beslutade indikatorer och av kommunfullmäktige gemensamma direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser, i samverkan med stadsledningskontoret.

Ägardirektiv för 2022-2024

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska bolaget

Ett Stockholm som håller samman

- säkerställa och stödja effektiva processer för en hög takt i bostadsbyggandet samt för att samhällsservice som skolor och idrottsanläggningar planeras i ett tidigt skede av planprocessen
- tillämpa nuvarande principer för hyressättning oavsett om lagstiftningen ändras eller inte
- verka för utvecklad samverkan mellan stadens nämnder och bolagsstyrelser i syfte att uppnå synergieffekter och underlätta det lokala utvecklings- och trygghetsarbetet i stadsdelarna
- stödja bolagen i förvärv av centrum- och bostadsfastigheter från privata fastighetsägare om detta kan förväntas förbättra boendemiljön och förvaltningen av fastigheter i särskilt prioriterade områden i ytterstaden
- tillsammans med kommunstyrelsen leda arbetet med att flytta ut stadens förvaltningar och bolag, från innerstad till ytterstad
- aktivt bidra till stadens vision om att bygga 10 000 bostäder anpassade för äldre fram till år 2040, varav hälften hyresbostäder anpassade för äldre i vanliga flerfamiljshus
- säkerställa att framtagna etiska riktlinjer är styrande för bolagskoncernens externa samarbeten, uthyrningar och försäljningar
- ansvara för att Kulturhuset Stadsteatern har en hållbar finansiering i form av ett koncernbidrag som säkerställer ett självständigt och mångfaldigt programutbud. Bidraget ska även täcka ett utökat Fristadsprogram

Ett ekologiskt hållbart Stockholm

- leda arbetet mot målet om en fossilbränslefri bolagskoncern senast 2030
- aktivt delta i utvecklingsarbetet för en klimatneutral bygg- och anläggningssektor och ett förstärkt livscykel- och hållbarhetsperspektiv i samband med upprustning
- samordna bolagens arbete för minskad energianvändning, förbättrad driftoptimering och utvecklad hantering av effektoppar i det samlade fastighetsbeståndet
- aktivt främja bolagsinvesteringar i sol- och vindkraft samt innovativa lösningar för lagring av energi
- tillsammans med kommunstyrelsen verka för tillskapandet av ett särskilt bolag inom koncernen för produktion och handel med sol- och vindkraft
- verka för ett stärkt regionalt samarbete kring större klimatinvesteringar såsom en gemensam biokolsanläggning och utredning av potentialen för havsbaserad vindkraft i Stockholms yttre skärgård
- leda, följa upp och samordna bolagens arbete med hållbarhetsredovisningar

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

- aktivt verka för minskade kostnader för användning av konsulter och upphandling av externa tjänsteleverantörer inom bolagskoncernen
- initiera och samordna överföring av fastigheter mellan bolag och från nämnder om

detta kan förväntas bidra till större nytta eller sänka förvaltnings- och lokalhyreskostnaderna för staden i sin helhet

- säkerställa att fastighetsförvaltningen är långsiktigt hållbar och avyttringar inte försämrar stadens möjligheter att leva upp till sitt bostadsförsörjningsansvar, bedriva lokalt utvecklings- och trygghetsarbete eller ökar verksamheternas lokalhyreskostnader på sikt
- aktivt delta i arbetet för stärkt regional samplanering av exempelvis utbyggnad av skolor, idrottsanläggningar och infartsparkeringar
- samordna och stödja bolagens arbete med sysselsättningsfrämjande krav i upphandlingar i syfte att skapa arbets- och praktiktillfällen för grupper som står långt ifrån arbetsmarknaden.
- samordna bolagens arbete för att minimera risken för kriminell verksamhet i uthyrda lokaler samt motverka ekonomisk brottslighet, svartarbete och oegentligheter på byggarbetsplatser

Kommunfullmäktiges indikatorer (ett urval)

Indikator	KF:s årsmål 2022	KF:s årsmål 2023	KF:s årsmål 2024
Årlig energiproduktion baserad på solenergi (MWh).	10 000 MWh	13 000 MWh	16 000 MWh
Obligatorisk nämndindikator			
Kostnader för konsulter.	Tas fram av styrelsen	Tas fram av styrelsen	Tas fram av styrelsen
Andel bolag som har en plan för systematisk uppföljning av antal konsulter och konsultkostnaderna.	100 %	100 %	100 %

Kommunfullmäktiges aktiviteter (ett urval)

Följande aktiviteter ska leda till att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet och inriktningsmål uppnås

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadshus AB ska i samarbete med bostadsbolagen och kommunstyrelsen redovisa förutsättningar, beslutsfattande och konsekvenser av ändringar som rör kvarstående i interna bostadskön, uthyrning av lägenheter och lägenhetsbyten under pågående ombildning samt kontroller av lägenhetsbyten i syfte att inte missgynna hyresgäster som inte vill ombilda.	2022-01-01	2022-12-31
Stadshus AB ska ta fram etiska riktlinjer för koncernen som ska vara styrande för dotterbolagens externa samarbeten, uthyrningar och försäljningar.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med Stadshus AB ta fram en övergripande policy för konsultanvändning.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen och Stadshus AB ska tillsammans utreda förutsättningarna att ge S:t Erik Markutveckling ett mer långsiktigt förvaltaruppdrag av strategiska och/eller kulturhistoriskt värdefulla fastigheter.”	2022-01-01	2022-12-31
Stadshus AB ska i samarbete med fastighetsnämnden, idrottsnämnden och kommunstyrelsen utreda möjligheten att bilda ett kommungemensamt idrottsfastighetsbolag i syfte att möjliggöra för länskommunerna att dela på investerings- och driftkostnader i nya idrottsanläggningar och genom strategisk lokalisering bidra till fler interaktionsskapande målpunkter i länet.	2022-01-01	2022-12-31
Stadshus AB ska tillsammans med kommunstyrelsen utreda bildandet av ett särskilt bolag inom koncernen för produktion och handel med sol och vindkraft.	2022-01-01	2022-12-31

V

S-hus AB:4

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, bostadsbolagen och Stadshus AB utreda förutsättningar och lämplig organisation för driftcentraler i egen regi för stadens fastighetsägande bolag, förvaltningar och stiftelser i syfte att minska energianvändningen, förbättra driftoptimeringen och utveckla hanteringen av effektoppar i det samlade fastighetsbeståndet.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med Stadshus AB och fastighetsnämnden utreda om SISAB ska ta över innehav av förskolelokaler även i bottenvåningar som för närvarande ägs och förvaltas av fastighetsnämnden och köps som en del i en bostadsrättsförening.	2022-01-01	2022-12-31
Fastighetsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och Stadshus AB utreda en extern försäljning av Hötorgs- och Östermalmsshallarna i syfte att frigöra resurser till nödvändiga idrotts- och fastighetsinvesteringar.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med Stadshus AB, fastighetsnämnden och AB Svenska Bostäder/Stadsholmen identifiera fastigheter med högt kulturhistoriskt värde som kan överföras från nämnden till Stadsholmen AB i syfte att optimera drift och underhåll av fastigheterna utifrån ett stadsövergripande perspektiv.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med Stadshus AB, fastighetsnämnden och Stockholm Vatten och Avfall AB utreda möjligheten att överföra Sturehofs slott från nämnden till bolaget.	2022-01-01	2022-12-31
Stadshus AB ska i samarbete med bostadsbolagen och Stockholm Parkering AB utreda om vissa parkeringshus, garage och ytparkeringar inom bostadsbolagens bestånd skulle kunna överföras till Stockholm Parkering AB i syfte att optimera användningen av parkeringsplatserna och underlätta utbyggnaden av laddinfrastruktur för elbilar och elcyklar.	2022-01-01	2022-12-31
Stadshus AB ska i samarbete med bostadsbolagen aktivt söka möjligheter att förvärva centrum- och bostadsfastigheter från privata fastighetsägare om detta kan förväntas underlätta utvecklings- och trygghetsarbetet eller förbättra boendemiljö och förvaltning av fastigheter i särskilt prioriterade områden i ytterstaden.	2022-01-01	2022-12-31
Stadshus AB ska i samarbete med bostadsbolagen redovisa förutsättningar, beslutsfattande och konsekvenser av ändringar som rör kvarstående i interna bostadskön, uthyrning av lägenheter och lägenhetsbyten under pågående ombildning samt kontroller av lägenhetsbyten i syfte att inte missgynna hyresgäster som inte ombilda.	2022-01-01	2022-12-31
Stadshus AB ska i samarbete med bostadsbolagen ta fram information om vilka krav som ska uppfyllas för att digitala köpstämmor ska vara giltiga samt klargöra vad som gäller för genomförande av fysiska köpstämmor med hänsyn till eventuella restriktioner.	2022-01-01	2022-12-31
Stadshus AB ska i samarbete med SBR utreda förutsättningarna att återstarta en kommunal turistinformation.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med Stadshus AB, exploateringsnämnden, socialnämnden, bostadsbolagen och bostadsförmedlingen arbeta fram en stadsövergripande handlingsplan i syfte att minska trångboddheten bland företrädesvis barnfamiljer.	2022-01-01	2022-12-31
Exploateringsnämnden ska i samarbete med stadsbyggnadsnämnden, socialnämnden, SHIS, kommunstyrelsen och Stadshus AB ta fram en plan för hur SHIS ökade behov av genomgångsbostäder kan säkerställas samt tydliga aktiviteter och mätbara indikatorer.	2022-01-01	2022-12-31
Stadshus AB ska säkerställa att stadens bolag inte förlänger eller på nytt upphandlar avtal om privat sjukförsäkring som förmån för bolagens anställda efter att bolagens nuvarande avtal har löpt ut.	2022-01-01	2022-12-31

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

28. Vänsterpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2022-2024 för **Bolagskoncernen Stockholms Stadshus AB** godkänns.

Bostadsbolagen

Gemensamt för de tre bostadsbolagen AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder och AB Stockholmshem

Bostadsbolagen är ett av stadens viktigaste verktyg för att säkra bostadsförsörjningen och ska användas strategiskt för att skapa en jämlik, jämställd och ekologiskt hållbar stad. Allmännyttan ska ges tillräckliga markanvisningar för att nå nyproduktionsmålen. Bolagen ska arbeta aktivt för att pressa hyrorna i nyproduktionen, tillföra stora lägenheter i områden med trångboddhet och lägenheter med överkomliga hyror i segregerade villaområden. Allmännyttan är en viktig del av den sociala bostadspolitiken och ska därför verka för att segregationen på Stockholms bostadsmarknad bryts. Bostadsbolagen ska aktivt verka för att stärka sin position på Stockholms bostadsmarknad genom att förvärva privata hyresfastigheter som är aktuella för försäljning. Allmännyttan ska vara drivande i det lokala utvecklings- och trygghetsarbetet, stärka hyresgästernas inflytande samt visa största möjliga varsamhet i samband med upprustningar. Genom investeringar i energieffektiviseringar och förnybar energiproduktion ska allmännyttan bli helt fossilbränslefri senast år 2030.

De allmännyttiga bostadsbolagen är en viktig del av stockholmarnas gemensamma tillgångar och ska skötas på ett ansvarsfullt och långsiktigt hållbart sätt. Eventuella vinster ska återinvesteras i bolagen för att stärka förmågan att investera i upprustning och nyproduktion. Bolagen ska öka trivselen och tryggheten bland sina hyresgäster genom att ständigt arbeta för att förbättra både inom- och utomhusmiljön, öka hyresgästernas möjlighet till inflytande över sitt eget boende, utveckla sitt samarbete med andra lokala aktörer samt främja social sammanhållning och grannsamverkan ute i bostadsområdena. Bolagen ska inte avyttra bostads- eller centrumfastigheter till aktörer utanför staden, utan verka för att öka antalet allmännyttiga hyresrätter och stärka sin position som centrumägare i framförallt ytterstaden.

Bostadsbolagen är även ett viktigt verktyg för att säkerställa en hög takt i byggandet av hyresrätter och kan fungera konjunkturdämpande när det ekonomiska läget försämras. Bolagen ska ges tillräckligt många och tillräckligt stora markanvisningar för att kunna leva upp till kommunfullmäktiges mål. Ett särskilt ansvar ska tas för bostäder riktade till grupper med svag ställning på bostadsmarknaden. Under de kommande åren är det särskilt prioriterat att bostadsbolagen verkar för att pressa hyrorna i nyproduktionen, framförallt genom att fortsätta utveckla koncepten för Stockholmshus och Snabba hus. Bolagen ska även aktivt söka markanvisningar i stadsdelar med låg andel allmännytta, samt särskilt prioritera uppförandet av större lägenheter i områden med hög trångboddhet. Upprustning ska utföras med stor varsamhet och hyresgästerna ges avgörande inflytande genom tillval utöver åtgärder för att säkra lägsta godtagbara tekniska standard i fastigheten. Genom återbruk av material och bevarande av tidstypiska arkitektoniska detaljer ska livscykel- och hållbarhetsperspektivet stärkas i samband med upprustning, samtidigt som hyreshöjningar hålls tillbaka och kvaliteter i bostaden som många hyresgäster uppskattar inte går förlorade.

Vidare ska bostadsbolagen vara drivande i det lokala utvecklings- och trygghetsarbetet i nära samverkan med andra fastighetsägare, stadsdelen, polis, skola och civilsamhälle. Inte minst kan bolagen spela en viktig roll för levande och välskötta centrum även i ytterstaden. Bolagen ska till exempel kontinuerligt verka för att erbjuda lokala handlare professionell vägledning och säkerhetslösningar i syfte att öka tryggheten i centrum och säkerställa en god närservice för innevanarna i stadsdelen. Genom att upplåta lokaler och stödja kultur- och föreningslivet skapas ett livfullt lokalsamhälle som knyter band mellan människor och bidrar till en mer levande och trygg stadsmiljö. I områden där det

Bo-bolagen:2

lokala utvecklings- och trygghetsarbetet hämmas av fastighetsägare som inte sköter förvaltningen av sina centrum- eller bostadsfastigheter ska bostadsbolagen aktivt verka för att utöka sitt bestånd genom fastighetsförvärv.

Stadens bostadsbolag har stor potential att fungera som en spjutspets i klimatomställningen. Genom investeringar i energieffektiviseringar och förnybar energiproduktion ska allmännyttan bli helt fossilbränslefri senast år 2030. Fastigheter med samhällskritiska verksamheter ska genom innovativa sätt att lagra sol- och vindkraft i till exempel vätgas bli självförsörjande på el och därigenom mindre sårbara för elavbrott. Ett livscykelperspektiv ska genomsyra nyproduktionen och masshantering, logistiklösningar och materialval ska syfta till så låga utsläpp som möjligt under hela livscykeln. Allmännyttan ska ligga i framkant med att erbjuda sina hyresgäster olika mobilitetslösningar såsom bil- och lådcykelpooler samt ökad möjlighet till laddning av elbil även i befintlig bebyggelse. Matavfallsinsamling ska finnas i alla fastigheter och möjlighet till stadsodling erbjudas hyresgästerna. I samband med att allmännyttan nyproducerar eller bygger om fastigheter ska åtgärder för att bidra till att öka den biologiska mångfalden vidtas, såsom gröna tak, konstgjorda dammar och växtlighet som anpassas till behoven hos pollinerande insekter.

Bolagens uppgift

De kommunala bostadsbolagens huvudsakliga uppgift är att bygga och förvalta bostäder och därmed bidra aktivt till stadens bostadsförsörjning. Bolagen ska arbeta för att minska kostnaderna för nyproduktion av bostäder samt hålla nere hyreskostnaderna.

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska bolagen

Ett Stockholm som håller samman

- visa stor återhållsamhet i de årliga hyresförhandlingarna rörande bostads- och lokalyresgäster, mot bakgrund av kvarstående negativa effekter på omsättningen i berörda branscher och hushållens ekonomi på grund av pandemin
- tillämpa nuvarande principer för hyressättning oavsett om lagstiftningen ändras
- uppnå en nybyggnadstakt på 2 000 allmännyttiga bostäder per år, och särskilt prioritera nyproduktionsprojekt där det finns förutsättningar att erhålla statliga investeringsstöd genom att pressa produktionskostnader och i förlängningen hyrorna
- se över direktavkastningskrav och kalkylränta i samband med nyproduktion i syfte att pressa hyreskostnaderna
- aktivt arbeta för att vidareutveckla konceptet Stockholmshus i syfte att ytterligare sänka hyrorna i de färdiga projekten och samtidigt fortsätta att producera hållbara bostäder med hög arkitektonisk kvalitet
- kartlägga vilka stadsdelar som är i behov av fler allmännyttiga bestånd för att bryta barriären mellan socioekonomiska grupper samt utifrån kartläggningen aktivt arbeta för att stärka allmännyttans närvaro i områden som lider brist på allmännyttiga hyresrätter, genom nya bostadsprojekt samt förvärv av befintligt bestånd
- prioritera ansökningar om markanvisning i områden där bolagen är underrepresenterade i förhållande till bostadsrätter, småhus och privata hyresrätter
- i samarbete med koncernstyrelsen aktivt söka möjligheter att förvärva centrum- och bostadsfastigheter från privata fastighetsägare om detta kan förväntas underlätta utvecklings- och trygghetsarbetet eller förbättra boendemiljö och förvaltning av fastigheter i särskilt prioriterade områden i ytterstaden
- genomföra socioekonomiska konsekvensanalyser vid större upprustningsinvesteringar

- bolagens förmedlingsregler ska göra det möjligt även för studerande på yrkesinriktad vuxenutbildning och studerande på SFI att få en studentbostad
- fortsätta att erbjuda möjlighet till så kallade kompiskontrakt för både äldre och ungdomar utan tidsbegränsning
- aktivt bidra till stadens vision om att bygga 12 000 bostäder anpassade för äldre fram till år 2040, varav hälften hyresbostäder anpassade för äldre i vanliga flerfamiljshus
- i samarbete med socialnämnden och äldrenämnden ta fram en enhetlig definition av vad en tillgänglig bostad är, tillsammans med Micasa Fastigheter i Stockholm AB inventera bostadsbeståndet utifrån denna definition, och i samarbete med Bostadsförmedlingen i Stockholm AB och Micasa Fastigheter i Stockholm AB göra resultatet sökbart för bostadssökande
- löpande pröva möjligheten att tillföra hiss i det befintliga beståndet genom på- eller tillbyggnad i samband med upprustning eller nyproduktion i syfte att bidra till att nå bostadsmålen och att öka antalet tillgängliga lägenheter
- inventera möjligheten att tillföra grupp- och servicebostäder i befintliga fastigheter samt underlätta byggandet av bostäder för personer med funktionsnedsättning
- i samverkan med socialnämnden se över möjligheten att inrätta boende med särskild service LSS/SoL vid genomgripande renoveringar av fastighetsbeståndet inklusive lokaler
- aktivt underlätta för hyresgäster med nedsatt funktionsförmåga att flytta till en mer tillgänglig och anpassad bostad
- bidra till stadens mål att förmedla försöks- och träningslägenheter samt till stadens arbete med förturslägenheter, lägenheter inom Bostad först och genomgångsbostäder, samt därvid beakta att lägenheterna har överkomlig hyra
- aktivt verka för att minimera antalet vräkningar och stärka barnperspektivet i sitt vräkningsförebyggande arbete oavsett uthyrningens legala status
- i samarbete med Bostadsförmedlingen, stadsdelsnämnderna och socialnämnden utveckla arbetet mot oriktiga hyresförhållanden och överhyror vid andrahandsuthyrning samt öka informationen om regelverket för hyresnivåer vid andrahandsuthyrning
- bidra till att utemiljön på förskolegårdar inom bolagens bestånd har en hög lekvärdesfaktor
- ge hyresgästerna stärkt inflytande vid renovering och avgörande inflytande när det gäller grad av standardhöjning utöver lägsta godtagbara standard för att säkerställa att alla hyresgäster har råd att bo kvar efter upprustning
- ge hyresgästerna inflytande över sitt bostadsområde och sin utemiljö för att öka trivsel och trygghet
- främja möjligheterna att upplåta källarvåningar i befintliga fastigheter till idrottsföreningar för utövande av exempelvis dans och kampsport
- aktivt verka för att öka tillgången till samlingslokaler för förenings- och kulturlivet i bolagens bestånd
- aktivt bidra till att möta bostadsbehovet hos personer som utsätts för våld i nära relationer och säkerställa utbyte av jourlägenheter när skyddsskäl så kräver
- inleda ett partnerskap med kvinno- och tjejjourerna samt utbilda bovärdar och övriga medarbetare i bolaget om våld i nära relationer
- löpande inventera tillgängligheten i bostadsbeståndet, utifrån den enhetliga definition som tas fram under ledning av kommunstyrelsen, och klassificera lägenheterna så att tillgängligheten tydliggörs för de bostadssökande

Ett ekologiskt hållbart Stockholm

- löpande pröva möjligheten att uppföra solceller inom nyproduktion och befint-

V Bo-bolagen:4

liga fastigheter, och utöka utbyggnadstakten såväl i nybyggnad som vid ombyggnad av befintliga byggnader

- genomföra åtgärder som tillför eller vidareutvecklar stadsgrönska och ekosystemtjänster inom eller i anslutning till det egna fastighetsbeståndet samt i förekommande fall söka statliga stöd för detta ändamål
- intensifiera arbetet med att identifiera klimatrelaterade sårbarheter i sitt bestånd, såsom effekter av skyfall och värmeböljor, samt ta fram kostnadseffektiva förebyggande åtgärder
- välja resurseffektiva byggmaterial, arbeta för att minska bygg- och rivningsavfallet samt arbeta för återbruk av byggnadsmaterial
- aktivt delta i arbetet med att minska utsläpp och energiåtgång vid byggnad av nya bostäder genom utökad samverkan med stadens förvaltningar och andra aktörer om exempelvis logistiklösningar, transporter och masshantering
- säkerställa möjlighet till trygg parkering av cyklar i såväl befintligt bestånd som i nyproduktion
- öka möjligheterna till laddning av elbilar och elcyklar i anslutning till bolagens fastigheter, såväl nyproduktion som i befintlig bebyggelse, med fokus på stadsdelar som är underförsörjda med laddinfrastruktur
- stärka samverkan med Stockholm Parkering AB i syfte att optimera användningen av bolagens parkeringsplatser samt pröva möjligheten att överföra större parkeringsytor till parkeringsbolaget
- underlätta för hyresgäster att bedriva stadsodling nära den egna bostaden
- arbeta för att erbjuda alla hyresgäster möjlighet till fastighetsnära matavfallsinsamling

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

- aktivt bidra till att öka takten i energieffektiviseringen av bolagens samlade fastighetsbestånd i syfte att skynda på klimatomställningen, minska kostnaderna för drift och underhåll samt för att motverka konjunkturnedgången i bygg- och anläggningssektorn genom att tidigarelägga angelägna upprustnings- och energieffektiviseringsprojekt
- ha en aktiv upphandlingspolicy där huvudmannen för en entreprenad ansvarar för hela kedjan av underentreprenörer samt följa upp hur kraven på följsamhet till Arbetsmiljölagen upprätthålls vid ny- och ombyggnationer
- tillsammans med övriga berörda förvaltningar och bolag fortsätta att arbeta proaktivt för att minimera risken för kriminell verksamhet i uthyrda lokaler samt motverka ekonomisk brottslighet, svartarbete och oegentligheter på byggarbetsplatser inom ramen för Rättvist byggande
- aktivt använda sysselsättningsfrämjande i upphandlingar i syfte att skapa arbets- och praktiktillfällen för unga och personer som står långt från arbetsmarknaden

Kommunfullmäktiges indikatorer (ett urval)

Indikator	KF:s årsmål 2022	KF:s årsmål 2023	KF:s årsmål 2024
Antal påbörjade hyresrätter i stadens tre bostadsbolag.	2 000	2 000	2 000
Obligatorisk nämndindikator			
Hyresgästernas nöjdhet med bostad, allmänna utrymmen, utemiljö.	Tas fram av styrelse	Tas fram av styrelse	Tas fram av styrelse
Ökning av antal arbetsplatser i staden.	Tas fram av styrelse	Tas fram av styrelse	Tas fram av styrelse

Kommunfullmäktiges aktiviteter (ett urval)

Följande aktiviteter ska leda till att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet och inriktningsmål uppnås

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadshus AB ska i samarbete med bostadsbolagen redovisa förutsättningar, beslutsfattande och konsekvenser av ändringar som rör kvarstående i interna bostadskön, uthyrning av lägenheter och lägenhetsbyten under pågående ombildning samt kontroller av lägenhetsbyten i syfte att inte missgynna hyresgäster som inte ombilda.	2022-01-01	2022-12-31
Bostadsbolagen ska utreda möjligheten att underlätta för hyresgäster med nedsatt funktionsförmåga på grund av till exempel ålder att flytta till en tillgänglig och mer anpassad bostad inom beståndet genom att inrätta en gemensam lotsfunktion för bolagen samt erbjuda stöd vid exempelvis packning, städning och flytt.	2022-01-01	2022-12-31
Bostadsbolagen ska se över sina strategier för underhåll och upprusning av befintligt bestånd i syfte att minska behovet av totalupprustningar och stärka livscykelperspektivet i samband med upprustning.	2022-01-01	2022-12-31
Bostadsbolagen ska tillsammans med Hyresgästföreningen utreda hur boinflytandeavtalen kan utvecklas för att öka hyresgästernas trivsel, trygghet och möjlighet att påverka sitt bostadsområde.	2022-01-01	2022-12-31
Bostadsbolagen ska se över möjligheten att erbjuda hyresgästerna i samtliga av bolagens fastigheter möjlighet till självförvaltning, de vill säga att ta över ansvaret för utemiljön i utbyte mot reducerad hyra.	2022-01-01	2022-12-31
Bostadsbolagen ska i samarbete med berörda nämnder och styrelser utreda förutsättningar och lämplig organisation för driftcentraler i egen regi för stadens fastighetsägande bolag, förvaltningar och stiftelser i syfte att minska energianvändningen, förbättra driftoptimeringen och utveckla hanteringen av effektoppar i det samlade fastighetsbeståndet.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med koncernstyrelsen, exploateringsnämnden, socialnämnden, bostadsbolagen och bostadsförmedlingen arbeta fram en stadsövergripande handlingsplan i syfte att minska trångboddheten bland företrädesvis barnfamiljer.	2022-01-01	2022-12-31
Koncernstyrelsen ska i samarbete med bostadsbolagen och Stockholm Parkering AB utreda om vissa parkeringshus, garage och ytparkeringar inom bostadsbolagens bestånd skulle kunna överföras till Stockholm Parkering AB i syfte att optimera användningen av parkeringsplatserna och underlätta utbyggnaden av laddinfrastruktur för elbilar och elcyklar.	2022-01-01	2022-12-31

AB Svenska Bostäder**Bolagets uppgift**

AB Svenska Bostäder har ett särskilt ansvar för produktionen av studentbostäder i staden och ska tillsammans med Micasa Fastigheter i Stockholm AB bidra till nyproduktionen av seniorbostäder och bostäder för äldre med hemlöshetsproblematik. Bolaget har tillsammans med organisationen Jagvillhabostad.nu utvecklat konceptet Snabba hus som riktar sig till unga och ansvarar för att producera samt förvalta denna typ av bostäder.

AB Svenska Bostäder som ankarbyggherre ska tillsammans med systerbolaget AB Stockholmshem och berörda nämnder aktivt bidra till att utveckla Fokus Skärholmen till profilprojekt för socialt hållbar stadsutveckling.

V Bo-bolagen:6

Dotterbolaget AB Stadsholmen äger och förvaltar fastigheter av stort kulturhistoriskt värde. Bolaget ska förena kulturarvet med ett socialt ansvarstagande och med en långsiktig affärsmässighet beräknad på företagsnivå. Avkastnings- och resultatkrav får inte inverka negativt på bolagets uppdrag att förvalta och bevara särskilt skyddsvärda kulturfastigheter.

Ägardirektiv för 2022-2024

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska bolaget

Ett Stockholm som håller samman

- avbryta försäljningen av Vällingby Centrum
- utveckla arbetet med Snabba hus och pröva möjligheten till förlängda kontraktstider och permanenta bygglov
- tillsammans med Micasa Fastigheter i Stockholm AB arbeta för att bygga fler seniorbostäder samt tillskapa bostäder för äldre med hemlöshetsproblematik
- aktivt verka för upprustning och utveckling av Tensta centrum
- upprätthålla boendekvaliteten och de kulturhistoriska värdena i AB Stadsholmens bestånd

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

- tillsammans med fastighetsnämnden identifiera fastigheter med högt kulturhistoriskt värde som kan överföras till AB Stadsholmen i syfte att optimera drift och underhåll utifrån ett stadsövergripande perspektiv.

Övriga ägardirektiv för kommunfullmäktiges inriktningsmål finns under de gemensamma ägardirektiven för de tre bostadsbolagen.

Kommunfullmäktiges indikatorer (ett urval)

Indikator	KF:s årsmål 2022	KF:s årsmål 2023	KF:s årsmål 2024
Antal tillkomna nyproducerade seniorbostäder med överkomliga hyror.	Tas fram av styrelsen	Tas fram av styrelsen	Tas fram av styrelsen

Kommunfullmäktiges aktiviteter (ett urval)

Följande aktiviteter ska leda till att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet och inriktningsmål uppnås

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
AB Svenska Bostäder ska ta del av erfarenheter av socialt och ekologiskt hållbar upprustning i andra kommuner, exempelvis Botkyrka.	2022-01-01	2022-12-31
AB Svenska Bostäder ska utreda möjligheten att uppföra Snabba hus på permanenta bygglov samt erbjuda förlängd boendetid för inflyttade i syfte att öka möjligheten att samla tillräckligt många år i bostadskön för ett tillsvidarekontrakt.	2022-01-01	2022-12-31
AB Svenska Bostäder ska initiera ett samarbete med övriga fastighetsägare i syfte att åstadkomma fysisk upprustning och utveckling av Tensta Centrum.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, AB Svenska Bostäder/Stadsholmen och Stadshus AB identifiera fastigheter med högt kulturhistoriskt värde som kan överföras från nämnden till Stadsholmen	2022-01-01	2022-12-31

AB i syfte att optimera drift och underhåll av fastigheterna utifrån ett stadsövergripande perspektiv.		
AB Svenska Bostäder ska i samarbete med Micasa Fastigheter i Stockholm AB utreda hur bolagen kan utveckla samsarbetsformer för att uppföra seniorbostäder med pressade hyror samt tillskapa bostäder för äldre med hemlöshetsproblematik.	2022-01-01	2022-12-31

AB Familjebostäder

Bolagets uppgift

AB Familjebostäder har ett särskilt ansvar för att aktivt bidra till utvecklingen av Fokus Hagsätra-Rågsved samt för att uppföra, förvalta och utveckla kollektivhusboenden och andra alternativa boendeformer.

Bolaget ska tillsammans med AB Stockholmshem bistå SHIS Bostäder i dess verksamhet och i byggandet av bostäder för stockholmare som av olika skäl inte kan få en bostad på ordinarie bostadsmarknad.

Ägardirektiv för 2022-2024

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska bolaget

Ett Stockholm som håller samman

- bistå SHIS i dess verksamhet och i byggandet av bostäder inom ramen för stadens bostadsförsörjningsansvar
- skapa permanenta genomgångsbostäder i SHIS regi för prioriterade grupper

Övriga ägardirektiv för kommunfullmäktiges inriktningsmål finns under de gemensamma ägardirektiven för de tre bostadsbolagen.

Kommunfullmäktiges indikatorer (ett urval)

Indikator	KF:s årsmål 2022	KF:s årsmål 2023	KF:s årsmål 2024
Antal tillkomna permanenta genomgångsbostäder i nyproduktion med överkomliga hyror i SHIS regi, med en fördelning över hela staden	175	175	175

Kommunfullmäktiges aktiviteter (ett urval)

Följande aktiviteter ska leda till att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet och inriktningsmål uppnås

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
AB Familjebostäder ska ta del av erfarenheter av socialt och ekologiskt hållbar upprustning i andra kommuner, exempelvis Botkyrka.	2022-01-01	2022-12-31

AB Stockholmshem

Bolagets uppgift

AB Stockholmshem har ett särskilt ansvar för att bistå SHIS Bostäder i dess verksamhet och i byggandet av bostäder för stockholmare som av olika skäl inte kan få en bostad på ordinarie bostadsmarknad.

Tillsammans med systerbolaget AB Svenska Bostäder, som är ankarbyggherre, samt berörda nämnder ska AB Stockholmshem aktivt bidra till att utveckla Fokus Skärholm till ett profilprojekt för socialt hållbar stadsutveckling.

Ägardirektiv för 2022-2024

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska bolaget

Ett Stockholm som håller samman

- i samarbete med Kulturhuset Stadsteatern utveckla kulturhusverksamheten i Skärholmen
- bistå SHIS i dess verksamhet och i byggandet av bostäder inom ramen för stadens bostadsförsörjningsansvar, vilket bland annat innebär byggande av modulbostäder
- tillsammans med SHIS skapa permanenta genomgångsbostäder med överkomliga hyror i alla delar av staden för prioriterade grupper.

Övriga ägardirektiv för kommunfullmäktiges inriktningsmål finns under de gemensamma ägardirektiven för de tre bostadsbolagen.

Kommunfullmäktiges indikatorer (ett urval)

Indikator	KF:s årsmål 2022	KF:s årsmål 2023	KF:s årsmål 2024
Antal tillkomna permanenta genomgångsbostäder i nyproduktion med pressade hyror i SHIS regi, med en fördelning över hela staden.	175	175	175

Kommunfullmäktiges aktiviteter (ett urval)

Följande aktiviteter ska leda till att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet och inriktningsmål uppnås

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
AB Stockholmshem ska ta del av erfarenheter av socialt och ekologiskt hållbar upprustning i andra kommuner, exempelvis Botkyrka.	2022-01-01	2022-12-31
AB Stockholmshem ska utvärdera systemet med valfritt lägenhetsunderhåll (VLU) utifrån ett hyresgäst- och bolagsperspektiv tillsammans med Hyresgästföreningen.	2022-01-01	2022-12-31

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

29. Vänsterpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2022-2024 för **AB Svenska Bostäder**, **AB Familjebostäder** och **AB Stockholmshem** godkänns.

Micasa Fastigheter i Stockholm AB

Micasa Fastigheter i Stockholm AB ska tillskapa och förvalta välskötta, trygga och tillgängliga bostäder med överkomliga hyror till stadens äldre och personer med funktionsnedsättning samt stadens prioriterade grupper. Bolaget ska ha en ledande roll i stadens äldreboendeplanering och uppföra huvuddelen av de särskilda boendeplatser som behöver tillkomma fram till 2040 för att möta behovet hos den åldrande befolkningen. Bolaget ska även särskilt prioritera uppförandet av nya seniorbostäder med överkomliga hyror i stadsdelar med en hög grad av otillgänglighet i fastighetsbeståndet.

Bolagets uppgifter

Micasa Fastigheter i Stockholm AB äger och förvaltar servicehus, vård- och omsorgsboenden, seniorbostäder, LSS-boenden och bostäder för grupper med svag ställning på bostadsmarknaden. Bolaget ska arbeta för att minska kostnaderna för nyproduktion av bostäder, visa största möjliga varsamhet i samband med upprustning samt hålla nere hyreskostnaderna.

Ägardirektiv för 2022-2024

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska bolaget

Ett Stockholm som håller samman

- aktivt arbeta för att höja kvaliteten och kundnöjdheten kopplat till felanmälan, löpande drift och underhåll av fastigheterna med fokus på förbättrad städning samt ökad trygghet och trivsel
- visa stor återhållsamhet i de årliga hyresförhandlingarna rörande bostads- och lokalhyresgäster mot bakgrund av den rådande pandemins negativa effekter på omsättningen i flertalet branscher och hushållens ekonomi
- särskilt prioritera nyproduktionsprojekt av seniorbostäder där det finns förutsättningar att erhålla statliga investeringsstöd genom att pressa produktionskostnader och i förlängningen hyrorna
- utveckla samarbetet med stadsdelsnämnderna, socialnämnden och SHIS i syfte att säkerställa en fungerande förmedling av seniorbostäder och förstärkt boendestöd till personer till äldre med hemlöshetsproblematik
- stärka samarbetet med stadens äldrelotsar i syfte att underlätta för äldre med hemlöshets- och skuldproblematik att ansöka om en seniorbostad genom bolagets särskilda förmedlingsregler och öronmärkta bostäder
- aktivt delta i stadens arbete med att ytterligare stärka och påskynda utbyggnaden av särskilda boenden för personer med funktionsnedsättning
- arbeta för att utöka antalet gemensamhetsytor och aktivitetscenter vid befintliga och tillkommande seniorboenden i staden

Ett ekologiskt hållbart Stockholm

- säkerställa en trivsamt, trygg och varierad utemiljö som främjar rekreation, social interaktion och skapar möjlighet till fysisk aktivitet utifrån målgruppens behov i anslutning till bolagets fastigheter
- löpande pröva möjligheten att uppföra solceller inom nyproduktion och befintliga fastigheter
- genomföra åtgärder som tillför eller vidareutvecklar stadsgrönska och ekosystemtjänster inom eller i anslutning till det egna fastighetsbeståndet samt i förekommande fall söka statliga stöd för detta ändamål

- intensifiera arbetet med att identifiera klimatrelaterade sårbarheter i sitt bestånd, såsom effekter av skyfall och värmeböljor, samt ta fram kostnadseffektiva förebyggande åtgärder
- välja resurseffektiva byggmaterial, arbeta för att minska bygg- och rivningsavfallet samt för återbruk av byggnadsmaterial
- aktivt delta i arbetet med att minska utsläpp och energiåtgång vid byggnad av nya bostäder genom utökad samverkan med stadens förvaltningar och andra aktörer om exempelvis logistiklösningar, transporter och masshantering
- säkerställa möjlighet till trygg cykelparkering samt laddning av elbilar och cyklar för bolagets bostads- och lokalhyresgäster
- arbeta för att erbjuda alla hyresgäster möjlighet till fastighetsnära matavfallsinsamling

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

- aktivt bidra till att öka takten i energieffektiviseringen av bolagens samlade fastighetsbestånd i syfte att skynda på klimatomställningen, minska kostnaderna för drift och underhåll samt motverka konjunkturnedgången i bygg- och anläggningssektorn genom att tidigarelägga angelägna upprustnings- och energieffektiviseringsprojekt
- ha en aktiv upphandlingspolicy där huvudmannen för en entreprenad ansvarar för hela kedjan av underentreprenörer samt följa upp hur kraven på följsamhet till Arbetsmiljölagen upprätthålls vid ny- och ombyggnationer
- tillsammans med övriga berörda förvaltningar och bolag fortsätta att arbeta proaktivt för att minimera risken för kriminell verksamhet i uthyrda lokaler samt motverka ekonomisk brottslighet, svartarbete och oegentligheter på byggarbetsplatser inom ramen för Rättvist byggande
- ge hyresgästerna stärkt inflytande vid renovering och avgörande inflytande när det gäller grad av standardhöjning utöver lägsta godtagbara standard för att säkerställa att alla hyresgäster har råd att bo kvar efter upprustning
- ge hyresgästerna inflytande över sitt bostadsområde och utemiljö för att öka trivsel och trygghet
- aktivt använda sysselsättningsfrämjande krav i upphandlingar i syfte att skapa arbets- och praktiktillfällen för unga och personer som står långt från arbetsmarknaden
- aktivt verka för att öka tillgången till samlingslokaler med överkomliga lokalhyror för pensionärsorganisationerna i bolagets bestånd

Kommunfullmäktiges indikatorer (ett urval)

Indikator	KF:s årsmål 2022	KF:s årsmål 2023	KF:s årsmål 2024
Antal förmedlade seniorlägenheter till äldre med hemlöshetsproblematik	25	25	25
Obligatorisk nämndindikator			
Antal tillkomna nyproducerade seniorbostäder med överkomliga hyror.	Tas fram av styrelsen	Tas fram av styrelsen	Tas fram av styrelsen

Kommunfullmäktiges aktiviteter (ett urval)

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
AB Svenska Bostäder ska i samarbete med Micasa Fastigheter i Stockholm AB utreda hur bolagen kan utveckla samarbetsformer för att uppföra seniorbostäder med pressade hyror samt till skapa bostäder för äldre med hemlöshetsproblematik.	2022-01-01	2022-12-31

Micasa fastigheter i Stockholm AB ska inleda ett partnerskap med kvinno- och tjejjourerna samt utbilda bovärdar och övriga medarbetare i bolaget om våld i nära relationer.	2022-01-01	2022-12-31
Micasa fastigheter i Stockholm AB ska inrätta miljövärdar i syfte att öka trivseln för de boende och öka kvaliteten på skötseln av bostadsfastigheternas miljöstationer.	2022-01-01	2022-12-31
Micasa fastigheter i Stockholm AB ska se över direktavkastningskrav och kalkylränta i samband med nyproduktion i syfte att pressa hyreskostnaderna i nyproduktionen.	2022-01-01	2022-12-31
Micasa fastigheter i Stockholm AB ska förstärka den fastighetsnära servicen till hyresgästerna genom att inrätta bovärdar i samtliga fastigheter med särskilt fokus på utökad service till hyresgäster i seniorboenden som saknar lokalmässiga förutsättningar att inrätta aktivitetscenter.	2022-01-01	2022-12-31

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

30. Vänsterpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2022-2024 för **Micasa Fastigheter i Stockholm AB** godkänns.

Bostadsförmedlingen i Stockholm AB

Bostadsförmedlingen är till för alla stockholmare. En rättvis förmedling av hyresrätter i ett öppet system med en transparent kö bidrar till en stad för alla, oavsett inkomst, bakgrund eller kontakter. Kötiden kortas genom att öka byggtakten av hyresrätter, stoppa ombildningarna, såväl till bostadsrätter som till hotellverksamheter, och få in ännu fler lägenheter från privata hyresvärdar. Det är oroande att Stockholmarens möjligheter att i framtiden få en hyresrätt äventyras på grund av det minskande byggandet och olika typer av omvandlingar av hyresrätter. Med en stark övergripande styrning av stadens bostadspolitik som har fokus på bostadsförsörjningsansvaret kommer fler lägenheter som är möjliga för alla stockholmare att hyra att kunna lämnas till bostadsförmedlingen. Förmedlingsavgiften hålls så låg som möjligt och tas på sikt bort.

Bolagets uppgifter

Bostadsförmedlingens främsta uppgift är att rättvist förmedla lägenheter i ett öppet och transparent system efter kötid. Utöver detta ska bolaget förmedla evakueringsbostäder, förturslägenheter inklusive försöks- och träningslägenheter, lägenheter till internkön för stadens bostadsbolag samt förmedla kategoribostäder som student- och seniorbostäder.

Ägardirektiv för 2022-2024

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska bolaget

Ett Stockholm som håller samman

- aktivt verka för att fler privata fastighetsägare bidrar med bostäder som kan förmedlas som förturs-, försöks- och träningslägenheter, bostäder för nyanlända eller bostäder till Bostad först
- prioritera att föra dialog med privata fastighetsägare om vikten av att de sänker inkomstkraven så att deras lägenheter blir tillgängliga även för personer med låga inkomster
- underlätta för ungdomar att komma in på bostadsmarknaden genom att exempelvis utöka antalet korttidskontrakt som gör det möjligt för yngre stockholmare att samla kötid för att få ett tillsvidarekontrakt
- aktivt bidra till stadens mål om att förmedla försöks- och träningslägenheter inklusive Bostad först samt till stadens arbete med förturslägenheter
- utreda möjligheten att öronmärka en andel av förmedlade bostäder med fyra rum eller fler till trångbodda barnfamiljer, inklusive lågavlönade stora barnfamiljer, hos samtliga fastighetsägare som lämnar lägenheter till bostadsförmedlingen
- utveckla samarbetet med stadsdelsnämnderna, socialnämnden och SHIS samt med privata fastighetsägare i syfte att säkerställa en fungerande förmedling och förstärkt boendestöd till äldre med hemlöshetsproblematik, samt göra det möjligt för dem att bli godkända som hyresgäster
- stärka samarbetet med stadens äldreomsorg i syfte att underlätta för äldre med hemlöshets- och skuldproblematik att ansöka om en seniorbostad genom bolagets särskilda förmedlingsregler och öronmärkta bostäder
- samarbeta med bostadsbolagen, stadsdelsnämnderna och socialnämnden för att utveckla arbetet mot oriktiga hyresförhållanden och överhyror vid andrahandsuthyrning samt tillhandahålla stöd och hjälp för att motverka utsattheten för de som berörs
- utreda möjligheten att skapa ett system av utbyteslägenheter med andra kommuner i länet för kvinnor som på grund av hot inte kan bo kvar i sin hemkommun
- säkerställa att de skyddade boenden som idag har lägenheter i stadens bostadsbolag

- kan byta dessa mot jämförbara lägenheter när verksamheten av skyddsskäl så kräver
- säkerställa att personer med stora behov av anpassningsåtgärder i hemmet erbjuds förtur till anpassade lägenheter
- utforma hela förmedlingsprocessen, från annonsering till kontraktsskrivning, på ett sådant sätt att personer med icke flexibla arbetstider inom exempelvis LO-yrken inte missgynnas

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

- fortsätta arbetet med att samordna och utveckla branschsamarbetet Stockholm Bygger och Stockholmsrummet i Kulturhuset
- medverka i stadens arbete med att ta fram en strategi för ökad tillgänglighet i bostadsbeståndet samt utveckla förmedlingstjänsten för att tydliggöra informationen om tillgänglighet i lägenheter och närmiljö för de bostadssökande
- aktivt bidra till ökad rörlighet inom det befintliga beståndet genom att underlätta för äldre att flytta till mer tillgänglig och anpassad bostad och på så sätt bland annat frigöra större lägenheter för trångbodda barnfamiljer
- öronmärka bostäder som genomgått större anpassningsåtgärder till förturer för personer med stora behov av en tillgänglig bostad i syfte att minska stadens kostnader för bostadsanpassningar
- använda eventuellt ekonomiskt överskott från bolaget till att sänka, och på sikt helt ta bort, förmedlingsavgiften

Kommunfullmäktiges indikatorer (ett urval)

Indikator	KF:s årsmål 2022	KF:s årsmål 2023	KF:s årsmål 2024
Antal förmedlade försöks- och träningslägenheter via förmedlingen.	600	600	600

Kommunfullmäktiges aktiviteter (ett urval)

Följande aktiviteter ska leda till att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet och inriktningsmål uppnås

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Bolaget ska se över förmedlingsprocessen och utreda möjligheten till längre framförhållning med visning av lägenheter, så att även de som inte har flexibel arbetstid kan anmäla sig till och delta i lägenhetsvisningar där så krävs.	2022-01-01	2022-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med Stadshus AB, exploateringsnämnden, socialnämnden, bostadsbolagen och bostadsförmedlingen arbeta fram en stadsövergripande handlingsplan i syfte att minska trångboddheten bland företrädesvis barnfamiljer.	2022-01-01	2022-12-31
Bolaget ska utreda vilka ytterligare åtgärder som kan vidtas för att betydligt fler hyresrätter i det privata beståndet ska kunna hyras ut till SHIS.	2022-01-01	2022-12-31

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

31. Vänsterpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2022-2024 för **Bostadsförmedlingen i Stockholm AB** godkänns.

Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB)

Alla förskolor och skolor ska vara välskötta, tillgängliga och anpassade för verksamheterna. Personal och barn från verksamheterna ska vara delaktiga i utformning av lokaler och utemiljöer vid ny- och ombyggnation. För långsiktiga lokalbehov är det mest ekonomiskt fördelaktiga att äga lokaler, vilket innebär att samhällsfastigheter i huvudsak ska byggas och förvaltas av staden. För att säkerställa att förskole- och skolgårdar är tillräckligt stora och funktionella för ändamålet ska riktlinjer för lekvärdesfaktor tas fram.

Bolagets uppgift

Bolaget ska tillhandahålla ändamålsenliga, flexibla och kostnadseffektiva lokaler för stadens förskole- och skolverksamhet

Ägardirektiv för 2022-2024

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska bolaget

Ett Stockholm som håller samman

- söka efter fastigheter eller lokaler som kan omvandlas till förskole- och skollokaler, i egen regi eller i samverkan med externa intressenter
- utveckla och upprusta stadens skolgårdar och utemiljöer där det bedöms nödvändigt utifrån utbildningsnämndens och stadsdelsnämndernas prioriteringar och beställningar
- i samarbete med idrottsnämnden och utbildningsnämnden verka för att idrottshallar i största möjliga mån ska planeras vid skolor och byggs fullstora
- fortsätta att delta i utbildningsnämndens arbete för att Stockholms skolgårdar bättre kan rustas för att främja idrott och rörelseinriktad lek i syfte att tillvarata lektyor på skolgårdar på bästa sätt
- fortsätta samarbeta med utbildningsnämnden och idrottsnämnden för att tillgängliggöra skollokaler för föreningsliv och civilsamhälle i idrottsnämndens eller annat gemensamt bokningssystem
- tillgängliggöra samtliga nybyggda fullstora skolidrottshallar för idrottslivet via idrottsnämndens bokningssystem
- arbeta för att tillgodose en god inomhus- och utomhusmiljö avseende ljud, ljus och luftkvalitet
- delta i SAMS-arbetet, både för grundskola- och gymnasieskola
- i samarbete med utbildningsnämnden och kommunstyrelsen se över möjligheten att öka riktvärdet för vad en förskoleplats får kosta för att främja förskolelokaler som såväl tillgodoser barnens behov som medarbetarnas arbetsmiljö
- ansvara för paviljongetableringar för att säkra behovet av elevplatser
- utreda möjligheterna att tillföra tillagningskök i samband med renoveringar och att nya förskole- och skollokaler byggs
- arbeta för att förbättra lärmiljöerna i äldre skolor
- tillsammans med miljö och hälsoskyddsnämnden och utbildningsnämnden initiera projekt "Buller vid förskolan"
- samverka med stadsdelsnämnderna vid ny- och ombyggnation av förskolor och verka för att verksamheternas behov och önskningsar ska vara vägledande snarare än ekonomiska förutsättningar. Vid nybyggnation av förskolor och skolor ska pedagoger involveras i arbetet för placering, utformning och alla aspekter som påverkar deras verksamhet

Ett ekologiskt hållbart Stockholm

- arbeta med energieffektivisering och förnybar energi i befintligt bestånd och vid nyproduktion
- identifiera klimatrelaterade sårbarheter i sitt bestånd, såsom effekter av skyfall och värmeböljor, och ta fram kostnadseffektiva förebyggande åtgärder
- verka för en giftfri skolmiljö i samarbete med Kemikaliecentrum
- arbeta för att nå stadens mål för hantering av matavfall
- se över möjligheterna att installera solenergi eller plantera grönska på skolbyggnaders tak och fasader
- tillsammans med stadsdelsnämnderna verka för att plantera fler träd på förskolegårdar
- vid nybyggnation projektera utifrån krav på att certifiera förskolor med motsvarande Miljöbyggnad, lägst med nivå silver

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

- ansvara för inhyrningar gentemot externa aktörer av pedagogiska lokaler och i förekommande fall tillkommande idrottsfunktion
- bidra till en hållbar fastighetsförvaltning för att skapa utrymme för investeringar, varvid stadens fastighets- och lokalpolicy ska beaktas
- arbeta för att sänka hyrorna och på sikt införa ett nytt hyressättningssystem

Kommunfullmäktiges aktiviteter (ett urval)

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
SISAB ska i samarbete med Spånga-Tensta SDN och Kulturnämnden utreda hur området för Tensta gymnasium och Tensta träff kan utvecklas till en kulturnod med kulturverksamhet som replokaler, dansstudios och konstnärsateljéer.	2022-01-01	2022-12-31
SISAB ska utveckla bolagets kompetens att bygga och tillhandahålla goda lärmiljöer som är tillgängliga för elever med nedsatt hörsel och syn, och för elever som har särskilda behov av en lugn och tyst lärmiljö.	2022-01-01	2022-12-31
SISAB ska kartlägga och utarbeta en plan för att förbättra lärmiljöerna i äldre skolor.	2022-01-01	2022-12-31

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

32. Vänsterpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2022-2024 för **Skolfastigheter i Stockholm AB** godkänns.

Stockholm Vatten och Avfall AB

I Stockholm hanteras avfall på ett ekonomiskt, effektivt och långsiktigt hållbart sätt. Vi såväl begränsar som effektivt återvinner det avfall som en stad producerar. Stadens alla verksamheter ska präglas av en insikt om vikten av att skapa ett långsiktigt hållbart samhälle, vilket även innebär att förebygga effekter av klimatförändringar.

Bolagets uppgifter

Bolaget levererar dricksvatten och renar avloppsvatten i Stockholms stad och Huddinge kommun, samt ansvarar för avfallshanteringen i Stockholms stad. Bolagets ansvar omfattar också att äga och sköta ledningsnäten för vatten och avlopp, samt pumpstationer och vattenreservoarer i Stockholm och Huddinge. Bolaget ska även driva stadens miljöstationer och ansvara för Stockholms återvinningscentraler.

Ägardirektiv 2022-2024

Utöver det som beskrivs i Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska bolaget

Ett Stockholm som håller samman

- delta i planeringen för ett växande Stockholm i nya stadsdelar utifrån behov av teknisk infrastruktur
- arbeta med att utveckla kommunikation, service och tillgänglighet gentemot brukare och kund

Ett ekologiskt hållbart Stockholm

- stärka stödet till nämnder och bolagsstyrelser i syfte att göra matavfallsinsamlingen obligatorisk för samtliga verksamheter och hushåll i staden så fort tillräcklig kapacitet finns för sortering och rötning av avfallet
- tillsammans med Stockholm Exergi inleda planeringen av en storskalig pyrolysanläggning som producerar både fjärrvärme och biokol av bland annat avloppsslam, eventuellt belägen i Brista
- förbättra möjligheten att få grovsopor och trädgårdsavfall upphämtade i hemmet till låg kostnad, exempelvis genom en app där av staden upphandlade tjänster kan förmedlas
- utreda kostnader och miljöeffekter av gratis upphämtning av grovsopor m.m. i hemmen
- arbeta för att minska stadens sårbarhet på kort och lång sikt i ett klimat i förändring och bistå kommunstyrelsens arbete med klimatanpassning
- arbeta för ökad informationsspridning med syftet att alla stockholmare ska förstå och delta i stadens arbete för en bättre miljö inom vatten och avfall
- delta i arbetet med att ta fram lokala åtgärdsprogram för rent vatten för att uppnå god ekologisk och kemisk status
- tillsammans med andra myndigheter utveckla och intensifiera arbetet så att stadens mål om lokalt omhändertagande av dagvatten uppnås enligt dagvattenstrategin
- arbeta förebyggande med att förhindra översvämningar i byggnader vid häftiga skyfall
- följa och stimulera utvecklingen av miljöanpassade och kostnadseffektiva åtgärder inom avfallsområdet
- ansvara för övergripande samt riktad information och rådgivning i avfallsfrågor för att öka återvinningsgraden och uppmuntra återbruk
- etablera tre kommunala återbruksgallerior

- uppföra, utveckla och äga infrastrukturen för en sorteringsanläggning för matavfallsinsamling i Högdalen
- verka för ökad biogasproduktion
- säkerställa markanvändningen för stadens återvinningscentraler samt undersöka möjligheterna att öppna ytterligare stadsnära sådana
- informera om möjligheterna till återbruk och återvinning vid de mobila återvinningscentralerna
- ansvara för driften av GlashusEtt som center för information om stadens miljö- och klimatarbete
- ansvara för sopsugsanläggningar på stadens mark i nyproduktionsområden
- tillsammans med exploateringsnämnden, trafiknämnden och stadsbyggnadsnämnden utgå från riktlinjerna och åtgärds måttet vid planering och projektering av dagvattenhantering vid nybyggnad och större ombyggnationer
- i samarbete med trafiknämnden och stadsdelsnämnderna klargöra ansvarsfrågan i avtal, för olika typer av dagvatten- och vattenanläggningar
- installera publika dricksvattenfontäner på lämpliga platser i innerstad och ytterstad, inledningsvis cirka 100 stycken.

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

- delta i stadens digitaliseringsarbete och i samverkansavtalet med Kungliga Tekniska högskolan (KTH)
- bidra till stadens arbete med En smart och uppkopplad stad
- delta i arbetet med Digital Demo inom sitt verksamhetsområde i syfte att genom digital teknik möta samhällsutmaningar som staden står inför
- undersöka möjligheterna att på sikt återta en del av sophämtningen till kommunal drift

Kommunfullmäktiges aktiviteter (ett urval)

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samarbete med koncernstyrelsen, fastighetsnämnden och Stockholm Vatten och Avfall AB utreda möjligheten att överföra Sturehofs slott från nämnden till bolaget.	2022-01-01	2022-12-31

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

33. Vänsterpartiets förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Stockholm Vatten och Avfall AB** godkänns.

Stockholms Hamn AB

Stockholms hamnar utgör ett viktigt gods- och logistiknav för Mälardalen. I Stockholm bidrar hamnarna till miljövänliga transporter och en levande stadsmiljö.

Bolagets uppgifter

Bolaget ska medverka till att säkerställa och utveckla goda förutsättningar för sjöfarten och regionens varuförsörjning för att därigenom främja regionens utveckling och hållbara tillväxt.

Ägardirektiv 2022-2024

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska bolaget

Ett Stockholm som håller samman

- arbeta med och leda utveckling och upprustningen av stadens innerstadskajer med målet att dessa ska vara en del av den levande stadsmiljön
- medverka för att stadens mål om ett ökat bostadsbyggande uppfylls samtidigt som den rörliga sjötrafiken värnas
- arbeta för att Stockholms inre kajer ska kunna användas som tilläggsplatser och för rekreation, men samtidigt säkerställa sjöfartens behov
- underlätta för småskalig sjöfart genom att anlägga flexibla kajer som kan användas för person- och godstransporter

Ett ekologiskt hållbart Stockholm

- säkerställa och utveckla goda förutsättningar för en ekologiskt hållbar och tillförlitlig varuförsörjning via sjöfarten till regionen
- arbeta vidare med förslaget att utveckla de miljödifferenterade hamnavgifterna med en differentiering även för koldioxidutsläpp
- intensifiera arbetet för en omställning till fossilbränslefri hamnverksamhet och sjöfart
- beakta effekter av ett förändrat klimat i utveckling av verksamheten
- tillsammans med kommunstyrelsen och miljö- och hälsoskyddsnämnden utreda havsnivåhöjningarnas långsiktiga effekter för staden, hur vi bäst skyddar oss och implikationer för stadsutveckling idag
- identifiera klimatrelaterade sårbarheter i sitt bestånd och ta fram kostnadseffektiva förebyggande åtgärder
- i möjligaste mån el-ansluta färjor och kryssningsfartyg i hamn, för att minska luftföroreningar och buller
- utreda möjligheten att överföra Frihamnspiren från Exploateringsnämnden till Stockholms hamn AB i syfte att tillskapa ett sjöfartskluster på platsen
- delta i arbetet med internationella miljööverenskommelser och standardiseringar
- samverka med regionen kring planering för utökad kollektivt resande på stadens vatten
- verka för kraftigt ökade möjligheter för järnvägstransporter från och till hamnarna
- utreda vilka åtgärder som bör genomföras för att bidra till en utveckling mot fossilbränslefri sjöfart
- skapa förutsättningar för utbyggnaden av kollektivtrafik på vatten, i samråd med SL/Waxholmsbolaget. Vanlig SL-taxa ska gälla för dessa resor och cykel ska kunna tas med utan extra kostnad

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

- skapa goda förutsättningar för att kryssningstrafiken fortsatt ska kunna utvecklas och vara en del av tillväxten för regionen genom att tillsammans med Stockholm Business Region AB bidra till besöksnäringen
- fortsätta arbetet med att utveckla och förädla bolagets fastigheter samt effektivisera driften av byggnader och anläggningar
- samordna och finansiera stadens fortsatta medverkan i ÅF Offshore race, Stockholm Gotland runt

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

34. Vänsterpartiets förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Stockholms Hamn AB** godkänns.

AB Stokab

AB Stokab ska fortsätta att utveckla och säkerställa tillgången på passivt fibernät. En robust och säker digital infrastruktur är en förutsättning för en smart och uppkopplad stad med kapacitet att nyttiggöra den mångfald av tillämpningar som väntas medges genom samhällets fortsatta digitalisering och nya utvecklingsfaser för mobilnät. I en bransch där förutsättningarna förändras relativt snabbt är även kapacitet för fortsatt hög förändringsförmåga av stor vikt.

Bolagets uppgifter

Bolagets uppgift är att bygga, hyra ut samt underhålla ett passivt och säkert fibernät i Stockholm. Syftet med infrastrukturen och verksamheten är att stimulera en positiv utveckling för Stockholm genom att bidra till goda förutsättningar för IT-utvecklingen i regionen.

Ägardirektiv 2022-2024

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska bolaget

Ett Stockholm som håller samman

- använda det ekonomiska utrymmet från sänkta avkastningskrav för att utveckla verksamheten
- skapa lika förutsättningar till digital delaktighet i hela staden genom utbyggnad av fiberinfrastrukturen i samband med nyproduktion
- främja framkomligheten genom att vara behjälpliga i trafiknämndens uppdrag att samordna gatuarbeten med övriga ledningsdragande bolag i staden, samt Trafikverket, SL, Fortum och andra aktörer

Ett ekologiskt hållbart Stockholm

- säkerställa förutsättningar för stadens, regionens och näringslivets digitaliseringsarbete, liksom implementering av nya ekologiskt hållbara lösningar, genom fortsatt utbyggd och förstärkt robust fiberinfrastruktur
- fortsätta samverkan med kommunstyrelsen för verkställande av implementeringsplanen för fullmäktiges ”Strategi för Stockholm som smart och uppkopplad stad”

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

35. Vänsterpartiets förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **AB Stokab** godkänns.

Stockholms Stads Parkerings AB

I Stockholms stad används parkeringar strategiskt för att skapa en levande och ekologiskt hållbar stad. Bolagets anläggningar ska leda till minskad gatuparkering, öka framkomligheten i staden samt verka för att parkeringskapacitet utnyttjas optimalt. Bolaget ska initiera förslag och finansiera nya garage för detta syfte. I syfte att stimulera användningen av elbilar ska laddningsmöjligheter installeras i bolagets anläggningar.

Bolagets uppgift

Bolaget bygger och driver parkeringsanläggningar som verkar på den kommersiella marknaden samt anläggningar som har som enda syfte att avlasta gatunätet.

Ägardirektiv för 2022-2024

Utöver det som beskrivs i Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska bolaget

Ett Stockholm som håller samman

- verka för att förbättra mobiltäckningen i bolagets parkeringsgarage i syfte att öka den upplevda tryggheten för kunderna
- tillgodose behovet av ett ökat antal parkeringsplatser för in- och utfart, bland annat genom samverkan med exploateringsnämnden, AB Storstockholms Lokaltrafik och berörda grannkommuner
- företrädesvis tillgodose behovet av parkeringsplatser i samband med större förtätnings- och stadsutvecklingsprojekt med hjälp p-köp i syfte att åstadkomma en mer rättvis finansiering av parkeringsplatser och sänka produktionskostnaderna i nyproduktionen

Ett ekologiskt hållbart Stockholm

- avlasta gatunätet från söktrafik och parkerade fordon genom att såväl initiera förslag till, som finansiera byggandet av nya parkeringsgarage, bidra till hållbar mobilitet och ha en hög beläggning i de anläggningar bolaget förfogar över
- bevaka att säkra cykelgarage planeras in i stadsdelar med många arbetsplatser för att underlätta cykelpendling
- arbeta med hållbar mobilitet där cykel och parkeringsplatser för bilpool i attraktiva lägen är en integrerad del
- verka för att alla garage ska ha cykelpumpar och kedjeolja
- undersöka möjligheten att genomföra en prisdifferentiering av parkeringsavgifter på gata och i garage så att miljöfordon/elfordon får tydligt lägre avgifter än bensin- och dieselfordon
- fortsätta utbyggnaden av laddningsmöjligheter i bolagets anläggningar samt se över möjligheterna att inrätta laddgator på nya ytor som arrenderas från trafiknämnden för att tillgodose behoven i stadens alla delar
- skapa fler cykelparkeringsplatser och laddmöjligheter för elcyklar och elmopeder som en integrerad del i en mobilitetslösning
- ansvara för byggande och drift av cykelgarage i bolagets parkeringsgarage
- delta i stadens planarbete för att möjliggöra en minskning av antalet gatuparkeringar och öka andelen parkeringar på tomtmark
- utreda hur man kan minska klimatpåverkan av byggandet av anläggningar, till exempel genom materialval
- ta fram en plan för att bygga en pilotanläggning i trä

V Sthlm Parkering:2

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

- genomföra prisjusteringar när marknaden så medger.
- stärka samverkan med stadens allmännyttiga bostadsbolag i syfte att optimera användningen av bolagens parkeringsplatser samt pröva möjligheten att överföra större parkeringsytor till parkeringsbolaget
- på sikt återta driften av parkeringsövervakningen i egen regi

Kommunfullmäktiges aktiviteter (ett urval)

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadshus AB ska i samarbete med bostadsbolagen och Stockholm Parkering AB utreda om vissa parkeringshus, garage och ytparkeringar inom bostadsbolagens bestånd skulle kunna överföras till Stockholm Parkering AB i syfte att optimera användningen av parkeringsplatserna och underlätta utbyggnaden av laddinfrastruktur för elbilar och elcyklar.	2022-01-01	2022-12-31

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

36. Vänsterpartiets förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Stockholms Stads Parkering AB** godkänns.

Kulturhuset Stadsteatern AB

Kulturhuset Stadsteatern ska vara en angelägenhet för alla stockholmare med yttrandefrihet och konstnärlig frihet som grund. Kulturhuset Stadsteatern ansvarar för stadens medlemskap i det internationella fristadsprogrammet ICORN. Kulturhuset Stadsteatern är dels en central plats vid Sergels torg som ska vara inkluderande, tillgänglig och välkomnande där hela stadens befolkning möts, dels verksamhet över hela staden med scener i Skärholmen, Vällingby och Husby och med parkteatern. Kulturhuset Stadsteatern har en hållbar finansiering i form av ett koncernbidrag som säkerställer ett programutbud som är oberoende av kommersiell hänsyn.

Bolagets uppgifter

Kulturhuset Stadsteatern ska erbjuda verksamhet i form av teater, litteratur, dans, konst, design, film, musik, debatt och annan kulturell produktion samt ansvara för stadens två platser inom stadens fristadsprogram.

Ägardirektiv för 2022-2024

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska bolaget

Ett Stockholm som håller samman

- fortsätta arbeta för att verksamheten ska bli angelägen för fler, med särskilt fokus på grupper av människor som idag sällan tar del av verksamheten
- fortsätta arbeta för att engagera barn och ungdom i bolagets verksamheter
- fortsätta arbeta för att tillgängliggöra produktionerna för personer med funktions-nedsättning
- utveckla Kulturhusverksamheten i Skärholmen och Vällingby
- fortsätta att utveckla bolagets profilbibliotek som självklara arenor för läsfrämjande och läslust för alla åldrar
- utveckla och utöka parkteatern, med mål om att spela teater i områden som idag inte har någon parkteater
- göra en tillfällig utökning av stadens fristadsprogram till fyra platser över två år

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

- utveckla det nyrenoverade kulturhuset som ett hus med en sammanhållen profil där externa verksamheter är en naturlig del av kulturhuset. Avtal med externa verksamheter ska tecknas efter godkännande från Stadshusets AB
- utveckla lokala samarbeten runt om i staden med särskilt fokus på ytterstaden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

37. Vänsterpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2022-2024 för **Kulturhuset Stadsteatern AB** godkänns.

Stockholm Globe Arena Fastigheter AB

Idrotts- och kulturevenemang är viktiga för stadslivet. Bolaget ska arbeta för sina verksamheter utifrån ett jämställdhetsperspektiv och för att minska verksamhetens klimatpåverkan.

Bolagets uppgifter

Stockholm Globe Arena Fastigheter AB ska tillhandahålla och utveckla ändamålsenliga lokaler och anläggningar för evenemangsverksamhet av högsta kvalitet.

Ägardirektiv för 2022-2024

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska bolaget

Ett Stockholm som håller samman

- arbeta för ökad trygghet och säkerhet i arenaområdet och arenorna
- delta i utvecklingen av Globenområdet inom ramen för det övergripande arbetet med Söderstaden i samarbete med staden och med andra intressenter i området
- arbeta för att arenaområdet och arenorna har en hög tillgänglighet för olika grupper av besökare
- fortsätta arbeta med evenemang på arenorna utifrån ett jämställdhetsperspektiv

Ett ekologiskt hållbart Stockholm

- tillhandahålla och utveckla lokaler och anläggningar för bra evenemangsutbud bestående av bland annat konserter, sport, kultur- och familjeaktiviteter
- fortsätta arbeta med energieffektivisering och förnyelsebar energi

En ekonomiskt hållbar Stockholm

- arbeta tillsammans med Stockholms Stadshus AB, kommunstyrelsen, exploateringsnämnden med att utreda och utveckla bolagets befintliga markinnehav, så att avyttring kan genomföras
- utveckla arenorna affärsmässigt med målet om en självfinansierad verksamhet

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

38. Vänsterpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2022-2024 för **Stockholm Globe Arena Fastigheter AB** godkänns.

Stockholm Business Region AB (SBR)

Stockholmsregionen ska växa på ett hållbart sätt, såväl ekonomiskt som jämlikt, jämställt och ekologiskt. Ett gynnsamt innovationsklimat i världens mest uppkopplade stad ska få människor och företag att växa. En välfungerande arbetsmarknad, en ledande kunskapsregion, en trygg gemensam välfärd, ett rikt kultur-, idrotts- och nöjesliv och en väl utbyggd kollektivtrafik lägger grunden även för ett bra näringslivsklimat. Besöksnäringen ska utvecklas så att den även är spännande för turister med små plånböcker.

Bolagets uppgifter

Stockholm Business Region AB samordnar och utvecklar regionen gentemot näringslivet. En annan viktig uppgift är att stödja berörda nämnder i arbetet med att förbättra samarbetet med stadens företag när det gäller stadens myndighetsutövning.

Ägardirektiv för 2022-2024

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska bolaget

Ett Stockholm som håller samman

- bidra till att marknadsföra och befästa Stockholms position som en av Europas mest öppna, hållbara, jämställda och kreativa städer
- i samarbete med arbetsmarknadsnämnden utveckla dialogen i samverkan med näringslivet för att ta tillvara engagemang som finns för att bidra till en socialt hållbar utveckling och integration
- främja idéburna företag och organisationer
- samarbeta med och stödja stadsdelsnämnderna i deras arbete med det lokala näringslivet, med särskilt fokus på småföretag och företagande bland kvinnor
- tillsammans med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden intensifiera det strategiska arbetet för att öka antalet arbetsplatser, särskilt på Järva och stadens södra delar, översiktsplanens fokusområden och verksamhetsområden samt i områden som domineras av bostäder
- bidra till att marknadsföra fler attraktioner utanför tullarna, kulturella sevärdheter, nischade besöksmål samt att öka fokus på inhemsk turism
- löpande analysera den egna verksamheten ur ett genusperspektiv och säkerställa att insatser kommer både kvinnor och män till del
- verka för att fler företag tillhandahåller platser för feriearbeten, praktik- och traineeplatser för unga och personer som står långt ifrån arbetsmarknaden
- främja socialt företagande

Ett ekologiskt hållbart Stockholm

- stärka Stockholms ställning som ekologiskt hållbar konferens- och evenemangsstad
- aktivt stödja företag, organisationer och evenemang att utveckla sitt klimat- och hållbarhetsarbete
- underlätta möjligheterna till torghandel, lokala marknader samt främja närproducerade produkter och återbruk
- bidra till Stockholms internationella tillgänglighet genom att verka för att öka tillgängligheten med tåg och öka antalet nattågsdestinationer till och från Stockholm
- i samarbete med näringslivet och exploateringsnämnden utveckla koncept för "showroom" för volymhandel. Företag ska istället för ytkrävande varuhus med parkeringar kunna visa varor i centralt, kollektivtrafiknära läge och leverera varor hem till konsumenten från lager

- underlätta etablerande av vandrarhem och andra billiga övernattningsmöjligheter

En ekonomiskt hållbart Stockholm

- marknadsföra Stockholm internationellt för att attrahera investeringar, specialister, forskare och studenter till regionen
- leda, stödja, samordna och utveckla stadens näringslivsarbete med berörda nämnder och bolagsstyrelser
- tillhandahålla lots- och servicefunktion gentemot företag samt tillsammans med berörda nämnder följa upp och utveckla stadens bemötande och tillgänglighet
- i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna genom en lokal näringslivsanalys kartlägga möjligheterna för ökad tillväxt inom varje stadsdels geografiska område
- tillsammans med kommunstyrelsen bistå i arbetet med att ta fram handlingsplaner där det finns behov av extra samordningsinsatser för att nå stadens målsättningar inom näringslivsuppdraget
- utveckla turist- och besöksdestinationen Stockholm tillsammans med näringslivet och idéburna organisationer
- stärka samarbetet med övriga kommuner i regionen om näringslivsfrågor och om besöksnäringens utveckling
- verka för att underlätta filmproduktion i Stockholmsregionen för svenska och utländska filmare och produktionsbolag
- stärka förutsättningarna för stadens kulturella och kreativa näringar, i samarbete med kulturnämnden
- aktivt främja sund konkurrens och ett socialt hållbart närings- och arbetsliv genom att verka för att fler företag tecknar kollektivavtal
- i samarbete med näringslivet och stadens egna bolag verka för att minimera risken för kriminell verksamhet i uthyrda lokaler samt motverka ekonomisk brottslighet, skatteflykt, social dumping och svartarbete

Kommunfullmäktiges aktiviteter (ett urval)

Följande aktiviteter ska leda till att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet och inriktningsmål uppnås

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Bolaget ska i samarbete med Stadshus AB utreda förutsättningarna att återstarta en kommunal turistinformation.	2022-01-01	2022-12-31
Bolaget ska utvärdera införandet av kundvalssystemet i samarbete med Stadshus AB.	2022-01-01	2022-12-31
Bolaget ska initiera en årlig uppföljning av inhemska turisternas och EU-turisternas nöjdhet med turistinformationen i Stockholm.	2022-01-01	2022-12-31

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

39. Vänsterpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2022-2024 för **Stockholm Business Region AB** godkänns.

S:t Erik Försäkrings AB

Bolaget ska svara för att det finns en effektiv riskhantering av anläggningar och verksamheter ägda av staden och närstående bolag. Riskhanteringen ska förbättras för alla berörda enheter inom kommunkoncernen. Bolagets försäkringskompetens bidrar till att förbättra stadens totala skademedvetenhet. S:t Erik Försäkring AB ska vara det bästa och mest kostnadseffektiva alternativet för stadens nämnder och bolagsstyrelser. Verksamheten ska bidra till en jämlik, jämställd och ekologiskt hållbar stad.

Bolagets uppgift

Bolaget ska förmedla försäkringslösningar, minimera kommunkoncernens försäkringskostnader och förbättra riskhanteringen inom kommunkoncernen.

Ägardirektiv för 2022-2024

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska bolaget

Ett Stockholm som håller samman

- stödja det olycks- och skadeförebyggande arbetet med fokus på försäkringsbara risker samt risker som omfattas av lagen om skydd mot olyckor
- informera om sin verksamhet gentemot nämnder och bolagsstyrelser

Ett ekologiskt hållbart Stockholm

- beakta effekter av ett klimat i förändring

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

- medverka och teckna alla sakförsäkringar som stadens nämnder och bolagsstyrelser behöver
- optimera den försäkringsrisk som bolaget självt tar i förhållande till fastslagen risknivå
- med premiesättning säkerställa att skademinimerande och riskförebyggande arbete premieras

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

40. Vänsterpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2022-2024 för **S:t Erik Försäkring AB** godkänns.

S:t Erik Livförsäkring AB

Bolaget har som mål att tillhandahålla kostnadseffektiva pensionslösningar och stödja stadens nämnder och bolagsstyrelser i pensionsfrågor. Bolaget hanterar bolagskoncernens förmånsbestämda pensioner och ansvarar för att placera kapitalet fram tills det behövs för utbetalning av pensioner. Verksamheten ska bidra till en jämlik, jämställd och ekologiskt hållbar stad.

Bolagets uppgift

Bolaget har till uppgift att samordna och strukturera hanteringen av pensioner i koncernen Stockholms Stadshus AB samt att minimera riskerna för koncernens pensionsåtaganden.

Ägardirektiv för 2022-2024

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska bolaget

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

- fortsätta försäkra nya åtaganden i dotterbolagen och förvalta pensionsmedel inom ramen för de försäkringsavtal som ingåtts med övriga dotterbolag
- sträva efter att långsiktigt trygga de framtida pensionsåtagandena
- utreda bolagets förutsättningar för att långsiktigt verka inom sitt uppdrag

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

41. Vänsterpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2022-2024 för **S:t Erik Livförsäkring AB** godkänns.

S:t Erik Markutveckling AB

Bolaget ska löpande pröva förslag till köp av fastigheter i syfte att främja stadens långsiktiga bostadsförsörjning, bryta boendesegregationen och förbättra villkoren för stockholmarna. Särskilt angeläget är att bidra till att staden kan möta kommande demografiska förändringar och det ökande behovet av nya förskolor, skolor, gruppbostäder, äldreboenden och idrottsanläggningar. Verksamheten ska bidra till en jämlik, jämställd och ekologiskt hållbar stad.

Bolagets uppgifter

Bolagets uppgift är att äga, förvalta och utveckla fastigheter/aktier i fastighetsbolag i avvaktan på omvandling av fastigheterna till bostäder, arbetsplatser och offentliga samhällsfunktioner.

Ägardirektiv för 2022-2024

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska bolaget

Ett Stockholm som håller samman

- i ökad utsträckning pröva förslag till fastighetsförvärv och försäljning i syfte att främja Stockholms långsiktiga bostadsförsörjning och övriga utveckling
- i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och kommunstyrelsen söka strategiska utvecklingsprojekt och förvärv för stadens framtida behov
- i samarbete med exploateringsnämnden pröva möjligheter till strategiska markinköp i de villaområden som kan vara aktuella, särskilt i kollektivtrafikhärlägen och i stadsdelar som i övrigt har låg andel hyresrätter
- i samarbete med närliggande kommuner pröva möjligheter till strategiska markköp för att möjliggöra byggande av hyresrätter samt utbyggnad av idrottsanläggningar

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

42. Vänsterpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2022-2024 för **S:t Erik Markutveckling AB** godkänns.

Mässfastigheter i Stockholm AB

Bolagets uppdrag är att stärka Stockholms ställning som en av norra Europas främsta mötesplatser, utifrån målsättningen att bidra till en jämlik, jämställd och ekologiskt hållbar stad. Mässfastigheter i Stockholm AB ska tillsammans med Stockholm Business Region (SBR) bidra till att främja besöks- och turistnäringen samt särskilt underlätta småföretagande och kreativa näringar.

Bolagets uppgift

Bolagets uppgift är att utveckla, arrangera och genomföra mässor, kongresser, konferenser och evenemang för hela regionens bästa. Stockholmsmässan är uppdelad i två skilda bolag, Mässfastigheter i Stockholm AB som förvaltar och utvecklar fastigheter och Stockholmsmässan AB som är ett genomförandebolag av mässor, kongresser, konferenser och evenemang. Stockholmsmässan AB är ett helägt dotterbolag till Mässfastigheter i Stockholm AB, som övergått från intressebolag till ett helägt bolag.

Ägardirektiv för 2022-2024

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska bolaget

Ett Stockholm som håller samman

- säkerställa att bolagets verksamhet är socialt och ekologiskt hållbar, i vilket ingår att inte upplåta lokaler åt arrangemang från företag eller organisationer som bryter mot stadens etiska riktlinjer avseende mänskliga rättigheter, miljö- och klimat, arbetsrätt, antikorruption, sexhandel, prostitution, pornografi och vapen
- tillsammans med Stockholm Business Region bidra till att särskilt underlätta småföretagande, idéburna företag och organisationer samt socialt företagande genom mäss- och utställningsverksamheten
- verka för att mässan blir en naturlig mötesplats för näringsliv, akademi, idéburen sektor, politik och allmänhet

Ett ekologiskt hållbart Stockholm

- aktivt verka för att stärka klimat- och hållbarhetsperspektivet i samband med arrangerandet av mässor, utställningar, konferenser och kongresser
- öka möjligheterna till trygg parkering av cyklar samt laddning av elbilar och elcyklar i anslutning till bolagets fastigheter
- uppmuntra och underlätta för besökare till mässan att resa inom staden med kollektivtrafik, gång eller cykel
- bidra till att nå stadens mål för hantering av matavfall

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

- fortsätta arbetet med en strategisk plan för verksamheten så att den är väl anpassad för genomförandet av marknadsledande mässor, internationella kongresser, konferenser, evenemang samt kringtjänster
- strategiskt bidra till att utveckla Stockholm som turist- och besöksdestination i samarbete med Stockholm Business Region
- stärka bolagets arbete med digitalisering och utvecklandet av innovativa arbetssätt inom mäss- och konferensverksamheten

V

MässfastighetAB:2

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

43. Vänsterpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2022-2024 för **Mässfastigheter i Stockholm AB** godkänns.

Intressebolag i Stockholms Stadshus AB

Stockholm Exergi Holding AB

I Stockholm produceras energi på ett långsiktigt hållbart vis genom att ligga i framkant av den klimatpositiva tekniken. Genom exempelvis investeringar i utbyggd vindkraft, en storskalig biokolsanläggning och solceller på stadens fastigheter, ska de kvarvarande utsläppen bort samtidigt som stadens långsiktiga kostnader sjunker.

Bolagets uppgift

Bolaget har i uppdrag att bedriva verksamhet inom fjärrvärme, fjärrkyla och stadsgas i Sverige, samt annan därmed förenlig verksamhet. Stockholm Exergi Holding AB är holdingbolaget till Stockholm Exergi AB. Verksamheten bedrivs i det senare bolaget.

Inriktning för stadens ägande

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska bolaget

Ett Stockholm som håller samman

- fortsätta att utveckla fjärrvärmenätet i Stockholmsområdet för att kunna erbjuda fler invånare fjärrvärme
- arbeta för en fortsatt utbyggnad av fjärrkyla i Stockholm

Ett ekologiskt hållbart Stockholm

- intensifiera utfasningen av fossila bränslen till förmån för förnybar energi så att inga fossila bränslen används efter 2025 och verksamheten då blivit klimatpositiv
- säkerställa att det eventuella byggandet av ett nytt värmeverk i Lövsta inte medför ökade nettoutsläpp av fossil koldioxid
- i samarbete med Stockholm Vatten och avfall, utreda om värmebehovet, helt eller delvis, kan utvinnas genom investering i en storskalig pyrolysanläggning som producerar både fjärrvärme och biokol av bland annat avloppsslam
- fortsätta driva projektet Öppen fjärrvärme och etablera världens första öppna fjärrvärmenät, i syfte att återvinna energi i stor skala och bidra till en mer hållbar stad
- tillsammans med Stockholm Vatten och Avfall samarbeta om hur produktionen av biokol kan skalas upp, genom att inleda planeringen av en storskalig pyrolysanläggning, eventuellt i Brista
- fördjupa den egna utredningen om biogen koldioxidavskiljning och lagring, med sikte på en pilotanläggning i drift senast år 2025

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

- säkerställa en transparent prissättning och en prisnivå som är konkurrenskraftig i jämförelse med andra produkter på värmemarknaden
- arbeta för att sammanlänka produktions- och distributionskapaciteten tillsammans med andra fjärrvärmeaktörer, i syfte att optimera miljö-, energi- och ekonominyttan

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

44. Vänsterpartiets förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Stockholm Exergi Holding AB** godkänns.

Stockholms stads organisering i kommunalförbund

Storstockholms brandförsvaret (SSBF)

Enligt lagen om skydd mot olyckor är det kommunens ansvar att svara för räddningstjänsten inom kommungränsen. Stockholms stads brand- och räddningsverksamhet är sedan den 1 januari 2009 organiserad tillsammans med nio andra kommuner i kommunalförbundet Storstockholms brandförsvaret, SSBF. Kommunalförbundet omfattar Danderyd, Lidingö, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Täby, Vallentuna, Vaxholm, Värmdö och Österåker. Förbundet ska fullfölja medlemskommunernas uppgifter inom lagstiftningarna:

- lag (2003:778) om skydd mot olyckor
- lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor
- lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Konkret innebär det att förbundet svarar för tillsyn, information, rådgivning och söttningsverksamhet samt att bedriva räddningstjänst utifrån kommunernas ansvar enligt lagen om skydd mot olyckor. Det som ligger kvar på medlemskommunerna är samordningen för det totala arbetet enligt lagstiftningen.

Medlemskommunerna kan därutöver teckna särskild överenskommelse om att förbundet kan biträda kommunen i den omfattning som önskas inom lagstiftningsområdena:

- lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap
- plan- och bygglagen (1987:10)
- övrig lagstiftning eller tjänsteområde där kommunalförbundet besitter särskild kompetens.

SSBF är juridiskt sett ett eget kommunalförbund med egen organisation och uppföljning som leds av en förbundsledning. Ledningen består av elva ledamöter och elva ersättare från medlemskommunerna, varav Stockholms stad har två ordinarie ledamöter och två ersättare. Som stöd till förbundsledningen finns ett beredningsorgan samt samrådsgrupper med representation från medlemskommunerna. Beredningsorganet utgörs av kommundirektörer från respektive medlemskommun och ska ha särskilt fokus på styrning av ekonomi och verksamhet. Förbundets budget ska endast kunna beslutas av ledningen efter beredning av kommundirektörerna. Samrådsgrupperna är ekonomichefsforum och säkerhetschefsforum. För att stärka Stockholms stads uppsikt av SSBF kommer kommunstyrelsen m.m. att stärka uppföljningen och dialogen med kommunalförbundet.

Syftet med inrättandet av SSBF var att ge medlemskommunerna högre kvalitet på brand- och räddningstjänsten till en lägre kostnad. Detta kan ske genom att förbundet ger förutsättningar för flera samordningsfördelar såsom ledningsfunktion, mindre sårbar organisation med större bredd vad gäller specialfunktioner samt bättre planering av personalresurser. En målsättning för förbundet är att skapa förutsättningar för samverkan med angränsande förbund för att på sikt kunna ingå i ett regionalt brandförsvaret. SSBF ska arbeta nära Samverkan Stockholmsregionen.

Medel för avgiften till SSBF finns inom Kommunstyrelsen m.m. anslag för "Ersättningar till utomstående organisationer och föreningar". Medlemsavgiften för år 2021 beräknas till 406 mnkr. Långsiktigt ska kostnaderna i förbundet sänkas. För att uppnå detta ska SSBF arbeta med kostnadskontroll och marginaler.

V

SSBF:2

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

45. Vänsterpartiets förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **Storstockholms brandförsvär** godkänns.

SHIS Bostäder – Stiftelsen hotellhem i Stockholm

SHIS Bostäder – Stiftelsen hotellhem i Stockholm

Det är en mänsklig rättighet att ha någonstans att bo. För de som behöver ska SHIS bland annat tillhandahålla genomgångsbostäder, försöks- och träningslägenheter och bostäder för nyanlända. Alla i behov av bostadshjälp från SHIS ska få bo i trygga och välskötta bostäder och målet ska vara att boende erbjuds tills det är möjligt att hitta boende på den ordinarie bostadsmarknaden. Samma regler för boendetid skall gälla för alla boende oavsett anledning till boendet. Barnkonventionen ska implementeras i verksamheten.

SHIS Bostäder är Stockholms stads bostadssociala resurs. SHIS Bostäder har kommunfullmäktiges uppdrag att tillhandahålla bostäder åt personer som, av olika skäl, inte har tillträde till den ordinarie bostadsmarknaden. Lägenheterna förmedlas som genomgångsbostad med korttidskontrakt, dels via stadens socialtjänst, dels via Bostadsförmedlingen i Stockholm. SHIS Bostäder har även stadens uppdrag att tillhandahålla tillfälliga bostäder åt nyanlända stockholmare. SHIS grundades 1963 och verksamheten utgår ifrån den stadga som kommunfullmäktige fastställde år 1970 (Kfs. 1970:43). Efter en genomgripande utredning om SHIS verksamhet gav kommunfullmäktige 1996 SHIS sitt nuvarande uppdrag som lyder:

"Stiftelsen har till ändamål att i samarbete med Stockholms nämnder med socialtjänstansvar dels tillhandahålla genomgångsbostäder för personer som av sociala och/eller ekonomiska skäl är i behov av tillfällig bostad, dels erbjuda en mer varaktig bostad med visst boendestöd för personer med sociala problem samt bedriva annan därmed sammanhängande och förenlig verksamhet. För fullgörande av detta bostadssociala uppdrag förhyr och äger stiftelsen för verksamheten lämpliga fastigheter. Vid urval av hyresgästerna till ungdomsbostäder förutsätts att bostadssökande ungdom under 25 år prioriteras."

SHIS fortsätter samarbetet med Micasa Fastigheter i Stockholm AB om förhyrning av upp till 25 seniorlägenheter per år för andrahandsuthyrning till äldre med hemlöshetsproblematik, med möjlighet till förstärkt boendestöd och möjlighet att sedermera ta över hyreskontraktet. SHIS ska även verka för att möjliggöra en tillräckligt lång boendetid i genomgångsbostäder för att det ska vara möjligt för hyresgästerna att erhålla en bostad genom den ordinarie bostadsförmedlingen.

Det är stor vikt att arbetet med stadsdelarnas medborgarkontor intensifieras för att nå nyanlända samt att arbetet med kulturnämnden och idrottsnämnden fortsätter. SHIS ska också erbjuda bostadssocial verksamhet utöver bostäder såsom caféverksamhet eller liknande.

SHIS angelägenheter handhas av en styrelse bestående av fem ledamöter och tre suppleanter. Styrelsen utses av kommunfullmäktige och har det yttersta ansvaret för SHIS verksamhet.

Kommunfullmäktiges aktiviteter (ett urval)

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Exploateringsnämnden ska i samarbete med stadsbyggnadsnämnden, socialnämnden, SHIS, kommunstyrelsen och Stadshus AB ta fram en plan för hur SHIS ökade behov av genomgångsbostäder kan säkerställas samt tydliga aktiviteter och mätbara indikatorer.	2022-01-01	2022-12-31

RI
SSBF:2

SHIS ska i anslutning till sina boende erbjuda fler sociala verksamheter utöver boskola.	2022-01-01	2022-12-31
--	------------	------------

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

46. Vänsterpartiets förslag till budget 2022 och inriktning för 2023 och 2024 för **SHIS Bostäder** godkänns.

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Finansförvaltning: Skatter och övriga finansiella intäkter

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Netto
Kommunstyrelsens förslag till budget 2022, skatter	54 802,0
Förändring av skattesats (17:74) :	
0,28 kr	865,0
KS förslag uppdaterat enligt SKR:s prognos september	459,2
Vänsterpartiets förslag till budget 2022	
Skatter	56 126,2
Kommunstyrelsens förslag till budget 2022, begravningsavgifter	200,8
Förändring av skattesats (0:065) :	
0,000 kr	0,0
KS förslag uppdaterat enligt SKR:s prognos september	1,7
(-) = ökade kostnader/minskade intäkter	
Skatter	202,5
Kommunstyrelsens förslag till budget 2022, Finansiellt resultat (exkl. utdelning)	-26,8
Vänsterpartiets förslag till budget 2022	
Finansiellt resultat (exkl. utdelning)	-26,8
Kommunstyrelsens förslag till budget 2022, övriga finansiella intäkter (utdelning).	1 100,0
Vänsterpartiets förslag till budget 2022	
Övr. finansiella intäkter	1 100,0

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Central medelsreserv

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Kostnader
-----	-----------	-----------

Kommunstyrelsens förslag till budget 2022

Oförutsedda behov Prestationsreserv

-818,2	-786,6
--------	--------

Minskade kostnader för:

Förstärkta placeringskostnader unga i utsatta områden (omfördelas till SDN IoF)

35,0

Aktivitetscenter seniorboende (omfördelas till SDN ÄO)

35,0

Pedagogiska verksamheter

-1,2

Sportotek (omfördelas till IDN, fritidsbibliotek)

0,5

Ordningsvakter (omfördelas till SDN BKF och IoF)

76,0

Ökade kostnader för:

Mensskydd på arbetsplatserna

-2,0

Arbetssskor till stadens anställda inom äldreomsorgen

-5,0

Höjt kommunalt bostadstillägg för funktionsnedsatta

-1,5

Stoppa skjutningarna: Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista SDN

-20,0

Jämlik återstart: Utökad driftsbudget

-229,6

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

-929,8

-787,8

Utgifter

Kommunstyrelsens förslag till budget 2022

-450,0

Omfördelning för upprustning parklekar till FN

30,0

Omfördelning för upprustning lekparkar till SDN

14,0

Omfördelning till SDN Stadsmiljö (säkra skolvägar och utökade investeringar i park- och gatumiljö)

45,0

Övriga behov

58,4

Hållbar återstart: Utökad investeringsbudget

-229,6

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

-532,2

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Avvikelse mellan kommunstyrelsens och förslag till budget 2022 förslag till budget

NETTOKOSTNADER (exkl. kapitalkostnader)

Mnkr	Förslag till budget 2022 KS	Förslag till budget 2022 (V)	Avvikelse mellan förslagen
Kommunstyrelsen	-1 460,5	-1 399,7	60,8
Revisorskollegiet	-30,6	-30,6	0,0
Servicenämnden	0,0	0,0	0,0
Valnämnden	-65,4	-65,4	0,0
Stadsdelsnämnderna	-22 918,3	-23 416,8	-498,5
Arbetsmarknadsnämnden	-995,3	-1 077,9	-82,6
Exploateringsnämnden	2 875,4	2 875,0	-0,4
Fastighetsnämnden	854,0	840,5	-13,5
Idrottsnämnden	-782,1	-810,9	-28,8
Kulturnämnden			
kulturförvaltningen	-1 043,1	-1 127,7	-84,6
stadsarkivet	-71,5	-72,5	-1,0
Kyrkogårdsnämnden	-152,2	-152,2	0,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-140,3	-146,8	-6,5
Socialnämnden	-1 355,5	-1 405,4	-49,9
Stadsbyggnadsnämnden	-167,1	-175,6	-8,5
Trafiknämnden	-24,6	-51,6	-27,0
Utbildningsnämnden	-20 942,1	-21 180,5	-238,4
Äldrenämnden	-244,4	-242,8	1,6
Överförmyndarnämnden	-66,8	-68,4	-1,6
SUMMA	-46 730,4	-47 709,3	-978,9
Avskrivningar (-)	-1 875,7	-1 875,7	0,0
Central medelsreserv (-)			
Oförutsedda behov	-818,2	-929,8	-111,6
Prestationsreserv	-786,6	-787,8	-1,2
Pensionsavgifter (-)	-1 820,8	-1 820,8	0,0
TOTALT	-52 031,7	-53 123,4	-1 091,7

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Avvikelse mellan kommunstyrelsens och förslag till budget 2022 förslag till budget

KOSTNADER (exkl. kapitalkostnader)

Mnkr	Förslag till budget 2022 KS	Förslag till budget 2022 (V)	Avvikelse mellan förslagen
Kommunstyrelsen	-1 508,1	-1 447,3	60,8
Revisorskollegiet	-33,9	-33,9	0,0
Servicenämnden	0,0	0,0	0,0
Valnämnden	-65,4	-65,4	0,0
Stadsdelsnämnderna	-23 646,1	-24 144,6	-498,5
Arbetsmarknadsnämnden	-1 163,6	-1 246,2	-82,6
Exploateringsnämnden	-128,5	-128,9	-0,4
Fastighetsnämnden	-598,1	-611,6	-13,5
Idrottsnämnden	-1 084,6	-1 113,4	-28,8
Kulturnämnden			
kulturförvaltningen	-1 141,5	-1 219,6	-78,1
stadsarkivet	-105,7	-106,7	-1,0
Kyrkogårdsnämnden	-180,7	-180,7	0,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-236,4	-242,9	-6,5
Socialnämnden	-1 690,6	-1 740,5	-49,9
Stadsbyggnadsnämnden	-437,1	-445,6	-8,5
Trafiknämnden	-1 704,9	-1 731,9	-27,0
Utbildningsnämnden	-21 466,5	-21 704,9	-238,4
Äldrenämnden	-249,4	-247,8	1,6
Överförmyndarnämnden	-66,8	-68,4	-1,6
SUMMA	-55 507,9	-56 480,3	-972,4

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Avvikelse mellan kommunstyrelsens och förslag till budget 2022 förslag till budget

INTÄKTER

Mnkr	Förslag till budget 2022 KS	Förslag till budget 2022 (V)	Avvikelse mellan förslagen
Kommunstyrelsen	47,6	47,6	0,0
Revisorskollegiet	3,3	3,3	0,0
Servicenämnden	0,0	0,0	0,0
Valnämnden	0,0	0,0	0,0
Stadsdelsnämnderna	727,8	727,8	0,0
Arbetsmarknadsnämnden	168,3	168,3	0,0
Exploateringsnämnden	3 003,9	3 003,9	0,0
Fastighetsnämnden	1 452,1	1 452,1	0,0
Idrottsnämnden	302,5	302,5	0,0
Kulturnämnden			
kulturförvaltningen	98,4	91,9	-6,5
stadsarkivet	34,2	34,2	0,0
Kyrkogårdsnämnden	28,5	28,5	0,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	96,1	96,1	0,0
Socialnämnden	335,1	335,1	0,0
Stadsbyggnadsnämnden	270,0	270,0	0,0
Trafiknämnden	1 680,3	1 680,3	0,0
Utbildningsnämnden	524,4	524,4	0,0
Äldrenämnden	5,0	5,0	0,0
Överförmyndarnämnden	0,0	0,0	0,0
SUMMA	8 777,5	8 771,0	-6,5

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Avvikelse mellan kommunstyrelsens och förslag till budget 2022 förslag till budget

INVESTERINGSUTGIFTER

Mnkr	Förslag till budget 2022 KS	Förslag till budget 2022 (V)	Avvikelse mellan förslagen
Kommunstyrelsen	-2,0	-2,0	0,0
Revisorskollegiet	0,0	0,0	0,0
Servicenämnden	-1,0	-1,0	0,0
Valnämnden	0,0	0,0	0,0
Stadsdelsnämnderna	-268,0	-327,0	-59,0
Arbetsmarknadsnämnden	-4,0	-4,0	0,0
Exploateringsnämnden	-4 100,0	-4 100,0	0,0
Fastighetsnämnden	-1 324,8	-1 354,8	-30,0
Idrottsnämnden	-56,1	-56,1	0,0
Kulturnämnden			
kulturförvaltningen	-33,0	-33,0	0,0
stadsarkivet	-1,0	-1,0	0,0
Kyrkogårdsnämnden	-173,5	-173,5	0,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-1,3	-6,3	-5,0
Socialnämnden	-2,0	-2,0	0,0
Stadsbyggnadsnämnden	-3,0	-3,0	0,0
Trafiknämnden	-1 168,0	-1 168,0	0,0
Utbildningsnämnden	-125,0	-125,0	0,0
Äldrenämnden	-3,8	-3,8	0,0
Överförmyndarnämnden	-0,1	-0,1	0,0
SUMMA	-7 266,6	-7 360,6	-94,0

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Avvikelse mellan kommunstyrelsens och förslag till budget 2022 förslag till budget

INVESTERINGSINKOMSTER

Mnkr	Förslag till budget 2022 KS	Förslag till budget 2022 (V)	Avvikelse mellan förslagen
Kommunstyrelsen	0,0	0,0	0,0
Revisorskollegiet	0,0	0,0	0,0
Servicenämnden	0,0	0,0	0,0
Valnämnden	0,0	0,0	0,0
Stadsdelsnämnderna	0,0	0,0	0,0
Arbetsmarknadsnämnden	0,0	0,0	0,0
Exploateringsnämnden	900,0	900,0	0,0
Fastighetsnämnden	0,0	0,0	0,0
Idrottsnämnden	0,0	0,0	0,0
Kulturnämnden			
kulturförvaltningen	0,0	0,0	0,0
stadsarkivet	0,0	0,0	0,0
Kyrkogårdsnämnden	0,0	0,0	0,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	0,0	0,0	0,0
Socialnämnden	0,0	0,0	0,0
Stadsbyggnadsnämnden	0,0	0,0	0,0
Trafiknämnden	40,0	40,0	0,0
Utbildningsnämnden	0,0	0,0	0,0
Äldrenämnden	0,0	0,0	0,0
Överförmyndarnämnden	0,0	0,0	0,0
SUMMA	940,0	940,0	0,0

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Kommunstyrelsen

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2022	-1 508,1	47,6
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Minskad användning av konsulter	40,0	
Sänkta arvoden borgarråd och gruppleddare	17,3	
Ersättning Handelshögskolan	2,0	
Kommunikation om utsläppsfri innerstad (omfördelas till fossilbränslefri stad 2035)	2,0	
Utveckling av stadens lots- och etableringsfunktioner näringsliv, kvar 1 mnkr KS, men ej ökad privatisering av samhällsfastigheter	4,0	
Ökade insatser för lokal näringslivsdialog, kvar 2 mnkr KS (3 mnkr omfördelas till SDN)	3,0	
Central upphandling vård- och omsorgsboenden flyttas från KS till ÄN	1,0	
<u>Omfördelas till Central krisledning mot organiserad brottslighet och skjutningar</u>		
Centrum mot organiserad brottslighet	3,0	
Samordning mot det dödliga våldet (KS budget 2021)	1,0	
Utöka operativa trygghetsinsatser (KS budget 2021)	1,5	
Trygghetspilot (KS budget 2021)	1,0	
Regional samling mot gängkriminalitet osv. (KS budget 2021)	2,0	
<i>Ökade kostnader för:</i>		
Samordning förstärkt arbetsmiljöarbete	-2,0	
Utredning och utveckling av personalpolitiska insatser	-1,0	
Samordning ökad takt Stockholmshus	-1,5	
Strategisk planering f.d. Bromma flygplats	-1,0	
Kommunikation om fossilbränslefri stad 2035	-2,0	
Central krisledning mot organiserad brottslighet och skjutningar	-8,5	
Strategi minska smittspridningen av covid -19 och öka andelen vaccinerade medarbetare	-1,0	
Vänsterpartiets förslag till budget 2022	-1 447,3	47,6
<i>Minskade kostnader för:</i>		
HMK 50 år på tronen (omfördelas till hedersbelöning deltagare i daglig verksamhet	1,5	

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Kommunstyrelsen

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Utgifter	Inkomster
------	----------	-----------

Kommunstyrelsens förslag till budget 2022

-2,0

0,0

Minskade utgifter för:

Ökade utgifter för:

Ökade/minskade inkomster för:

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

-2,0

0,0

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Revisorskollegiet

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
------	-----------	----------

Kommunstyrelsens förslag till budget 2022

-33,9

3,3

Minskade kostnader för:

Ökade kostnader för:

Ökade/minskade intäkter för:

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

-33,9

3,3

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Servicenämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
------	-----------	----------

Kommunstyrelsens förslag till budget 2022

0,0

0,0

Minskade kostnader för:

Ökade kostnader för:

Ökade/minskade intäkter för:

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

0,0

0,0

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Servicenämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
------	----------	-----------

Kommunstyrelsens förslag till budget 2022

-1,0

0,0

Minskade utgifter för:

Ökade utgifter för:

Ökade/minskade inkomster för:

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

-1,0

0,0

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Valnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
------	-----------	----------

Kommunstyrelsens förslag till budget 2022

-65,4

0,0

Minskade kostnader för:

Ökade kostnader för:

Ökade/minskade intäkter för:

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

-65,4

0,0

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Arbetsmarknadsnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2022	-1 163,6	168,3
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Snabbspår till jobb i näringslivet (omfördelas till snabbspår inom vård och omsorg)	4,0	
<i>Ökade kostnader för:</i>		
Nej till försämrning av bemanning, arbetsmiljö och kvalitet genom generell effektivisering	-10,8	
Fria läromedel för Komvux	-10,0	
Fler Stockholmsjobb, ökat årsmål från 800 till 1 100	-11,0	
Lokal närvaro i ytterstaden och samverkan med civilsamhället	-8,0	
Samordning insatser till kvinnor långt från arbetsmarknaden	-1,0	
Ungdomsbesök äldreomsorgen (flyttad från ÄN)	-11,8	
Snabbspår till jobb inom vård och omsorg	-4,0	
Centrum för omställning och karriärväxling vid Campus Åsö samt möta upp arbetsmarknadsutmaningar till följd av pandemin, halvårseffekt	-5,0	
Förstärkning Jobbtorg samt möta upp arbetsmarknadsutmaningar till följd av pandemin och utökad budget för Jobbtorg Iwork och Jobbtorg Alfa	-25,0	
Vänsterpartiets förslag till budget 2022	-1 246,2	168,3

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Arbetsmarknadsnämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
------	----------	-----------

Kommunstyrelsens förslag till budget 2022

-4,0

0,0

Minskade utgifter för:

Ökade utgifter för:

Ökade/minskade inkomster för:

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

-4,0

0,0

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Exploateringsnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2022	-128,5	3 003,9
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Ingen funktion som etableringslots för att underlätta ökad privatisering	0,6	
<i>Ökade kostnader för:</i>		
Förberedelse för att bygga bostäder på f.d. Bromma flygplats	-1,0	
Vänsterpartiets förslag till budget 2022	-128,9	3 003,9

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Exploateringsnämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
------	----------	-----------

Kommunstyrelsens förslag till budget 2022

-4 100,0

900,0

Minskade utgifter för:

Ökade utgifter för:

Ökade/minskade inkomster för:

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

-4 100,0

900,0

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Fastighetsnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2022	-598,1	1 452,1
<i>Ökade kostnader för:</i>		
Samordning utökade klimat- och idrottsinvesteringar	-1,5	
Inventering av stadens parklekar m.m. inför framtagande av strategi	-2,0	
Justerat överskottsmål	-10,0	
Vänsterpartiets förslag till budget 2022	-611,6	1 452,1

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Fastighetsnämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2022	-1 324,8	0,0
<i>Ökade utgifter för:</i>		
Upprustning parklekar omfördelas från CM 4	-30,0	
<i>Utökad investeringsbudget idrottsinvesteringar avsatt i CM4 - Hållbar återstart</i>		
Vänsterpartiets förslag till budget 2022	-1 354,8	0,0

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Idrottsnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2022	-1 084,6	302,5
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Simsatsning för förskoleklasser i ytterstaden (omfördelas till gratis simskola åk F-9)	6,0	
Förstärkt lokalförsörjningsförmåga och etableringslots (omfördelas till fler strandbad och upprustning badplatser)	3,0	
<i>Ökade kostnader för:</i>		
Nej till försämring av bemanning, arbetsmiljö och kvalitet genom generell effektivisering	-10,3	
Pilot med bemannade löparspår och utegym kvällstid	-2,0	
Gratis simskola åk F-9	-16,0	
Uppstartspengar för fritidsbibliotek i sju stadsdelsområden (0,5 mnkr omfördelas från CM2)	-3,0	
Extra föreningsstöd till föreningar som inte omfattas av nolltaxan	-3,5	
Fler strandbad och upprustning av befintliga badplatser	-3,0	
<i>Utökad driftbudget i CM2 för satsning idrottsföreningar - Jämlik återstart</i>		
Vänsterpartiets förslag till budget 2022	-1 113,4	302,5

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Idrottsnämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
------	----------	-----------

Kommunstyrelsens förslag till budget 2022

-56,1

0,0

Minskade utgifter för:

Ökade utgifter för:

Ökade/minskade inkomster för:

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

-56,1

0,0

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Kulturnämnden: kulturförvaltningen

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kulturförvaltningen		
Kommunstyrelsens förslag till budget 2022	-1 141,5	98,4
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Innovativa, tillgängliga och trygga bibliotek (omfördelas till förstärkt bibliotek ytterstaden)	13,0	
Växla upp Stockholm med evenemang (omfördelas till ökade medel för kultur- och evenemangsstöd)	4,0	
Repotell	5,0	
Kulturpark Snösätra (omfördelas till grafittipark Snösätra)	2,3	
Förskolesatsning verksamhet barn och unga (omfördelas till bibliotekssatsning)	6,0	
Stärkt kulturstöd för en nystart efter pandemin (omfördelas till ökade medel för kultur- och evenemangsstöd)	5,0	
<i>Ökade kostnader för:</i>		
Nej till försämring av bemanning, arbetsmiljö och kvalitet genom generell effektivisering	-10,9	
Nysatsning konstpedagogisk verksamhet på museerna	-2,0	
Inventering av renoveringsbehov i kulturskolelokaler och bibliotek	-0,5	
Utreda kulturcenter i Birkaterminalen	-0,5	
Ökad bemanning och kursutbud i kulturskolan	-20,0	
Förstärkt bibliotek i ytterstaden inkl. nytt bibliotek i Rågsved	-25,0	
Ökade medel för kulturstöd och evenemangsstöd i.o.m. pandemin	-30,0	
Kompensation för pris- och löneökning	-7,0	
Grafittipark Snösätra, utöver KS medel i CM4	-3,0	
Bibliotekssatsning för att utveckla svenska språket i förskolan	-8,0	
<i>Ökade kostnader och minskade intäkter för:</i>		
Oförändrade intäktskrav, ej höjda avgifter för att finansiera ambitionshöjning i kulturskolan (KS budget 2021)	-6,5	-6,5
Vänsterpartiets förslag till budget 2022	-1 219,6	91,9

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Kulturnämnden: kulturförvaltningen

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
------	----------	-----------

Kommunstyrelsens förslag till budget 2022

-33,0

0,0

Minskade utgifter för:

Ökade utgifter för:

Ökade/minskade inkomster för:

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

-33,0

0,0

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Kulturnämnden: stadsarkivet

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Stadsarkivet		
Kommunstyrelsens förslag till budget 2022	-105,7	34,2
<i>Ökade kostnader för:</i>		
Nej till försämring av bemanning, arbetsmiljö och kvalitet genom generell effektivisering	-1,0	
Vänsterpartiets förslag till budget 2022	-106,7	34,2

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Kulturnämnden: stadsarkivet

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
------	----------	-----------

Kommunstyrelsens förslag till budget 2022

-1,0

0,0

Minskade utgifter för (-):

Ökade utgifter för:

Ökade/minskade inkomster för:

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

-1,0

0,0

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Kyrkogårdsnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
------	-----------	----------

Kommunstyrelsens förslag till budget 2022

-180,7

28,5

Minskade kostnader för:

Ökade kostnader för:

Ökade/minskade intäkter för:

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

-180,7

28,5

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Kyrkogårdsnämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
------	----------	-----------

Kommunstyrelsens förslag till budget 2022

Minskade utgifter för:

-173,5	0,0
--------	-----

Ökade utgifter för:

Ökade/minskade inkomster för:

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

-173,5	0,0
--------	-----

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2022	-236,4	96,1
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Utredningsgrupp för riktad tillsyn fastighetsägare, KS budget 2021, (omfördelas till förstärkning av riktad tillsyn av fastighetsägare i ytterstaden)	1,0	
<i>Ökade kostnader för:</i>		
Lokalisera och inrätta naturreservat	-0,5	
Ökad avfallstillsyn	-2,0	
Förstärkning av riktad tillsyn av fastighetsägare i ytterstaden	-3,0	
Anställning Energicentrum	-1,0	
Utveckla arbetet kring ljusföroreningar	-1,0	
Vänsterpartiets förslag till budget 2022	-242,9	96,1

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2022	-1,3	0,0
<i>Ökade utgifter för:</i>		
Utökad pott för biologisk mångfald	-5,0	
Vänsterpartiets förslag till budget 2022	-6,3	0,0

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Socialnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2022	-1 690,6	335,1
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Tidiga insatser/brottsförebyggande (omfördelas till förstärkning av tidiga insatser SDN)	3,8	
Vålds- och brottsprevention, brottsutsatta och vittnen, återstår 4 mnkr (omfördelas i huvudsak till nytt stödcentrum brottsoffer sexuella övergrepp)	7,7	
Ingen funktion för att underlätta ökad privatisering	0,6	
<i>Ökade kostnader för:</i>		
Nej till försämrning av bemanning, arbetsmiljö och kvalitet genom generell effektivisering	-15,0	
Ökade kostnader för att genomföra enhetlig yrkestitulatur LSS inom 3 år	-4,0	
Boende äldre hemlösa, halvårseffekt	-7,5	
Samordning handlingsplan förbättrad arbetssituation	-1,5	
Pilotprojekt "Sluta skjut"	-8,0	
Ökat stöd till kvinnojourer	-8,0	
Nytt stödcentrum brottsoffer sexuella övergrepp, halvårseffekt	-6,0	
Skyddat boende kvinnor i gängmiljö, halvårseffekt	-6,0	
Hbtqi-mötesplatser för unga	-2,0	
Utredning bygga ut HVB i egen regi för att säkerställa placering i komplicerade fall	-2,0	
Utredning bygga ut LSS-boende i egen regi	-2,0	
Vänsterpartiets förslag till budget 2022	-1 740,5	335,1

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Socialnämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Utgifter	Inkomster
------	----------	-----------

Kommunstyrelsens förslag till budget 2022

-2,0

0,0

Minskade utgifter för:

Ökade utgifter för:

Ökade/minskade inkomster för:

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

-2,0

0,0

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Stadsbyggnadsnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2022	-437,1	270,0
<i>Ökade kostnader för:</i>		
Program för olika former av odling på stadens mark	-2,0	
Förstärkning av riktad tillsyn av fastighetsägare i ytterstaden	-1,5	
 Fler handläggare och fördjupad områdesplanering inför markanvisning	-4,0	
Påbörja planarbete på f.d. Bromma flygplats	-1,0	
Vänsterpartiets förslag till budget 2022	-445,6	270,0

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Stadsbyggnadsnämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Utgifter	Inkomster
------	----------	-----------

Kommunstyrelsens förslag till budget 2022

Minskade utgifter för:

-3,0	0,0
------	-----

Ökade utgifter för:

Ökade/minskade inkomster för:

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

-3,0	0,0
------	-----

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Trafiknämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2022	-1 704,9	1 680,3
<i>Ökade kostnader för:</i>		
Utreda nya mål för publika laddstolpar	-1,0	
Förbättra snöröjning på gångbanor	-20,0	
Förbättrad skyltning och utmärkning där gång- och cykelvägar korsas	-5,0	
Samordning av program för odling på stadens mark	-1,0	
Vänsterpartiets förslag till budget 2022	-1 731,9	1 680,3

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Trafiknämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2022	-1 168,0	40,0
<i>Ökade utgifter för:</i>		
<i>Utökad investeringsbudget Grönare Stockholm, cykel och odlingslotter i CM4 - Hållbar återstart</i>		
Vänsterpartiets förslag till budget 2022	-1 168,0	40,0

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Utbildningsnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2022	-21 466,5	524,4
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Elevhälsa (omfördelas till förstärkningsteam elevhälsa)	2	
<i>Ökade kostnader för:</i>		
Förstärkningsteam elevhälsa	-5	
<u>Höjd schablon förskola totalt 4 % jämfört med KS 2,3 %</u>		
Nej till försämring av bemanning, arbetsmiljö och kvalitet genom generell effektivisering = 1 % schablonökning	-33,4	
Höjd schablon förskola med ytterligare 0,7 %	-22,2	
<u>Höjd schablon grundskola totalt 3,5 % jämfört med KS 2,5 %</u>		
Nej till försämring av bemanning, arbetsmiljö och kvalitet genom generell effektivisering = 1 % schablonökning	-115	
<u>Höjd schablon grundsärskola totalt 3,5 % jämfört med KS 2,5 %</u>		
Nej till försämring av bemanning, arbetsmiljö och kvalitet genom generell effektivisering = 1 % schablonökning	-5,8	
<u>Höjd schablon fritidshem totalt 3,5 % jämfört med KS 2,5 %</u>		
Nej till försämring av bemanning, arbetsmiljö och kvalitet genom generell effektivisering = 1 % schablonökning	-20,3	
<u>Höjd schablon fritidsklubb totalt 8,9 % jämfört med KS 2,5 %</u>		
Nej till försämring av bemanning, arbetsmiljö och kvalitet genom generell effektivisering = 1 % schablonökning	-1	
Höjd schablon fritidsklubb med ytterligare 5,4 % för att kompensera för avgiftsminskning (återställa taxan 2020 års nivå)	-4,9	
<u>Höjd schablon gymnasieskola totalt 2,5 % jämfört med KS 1,5 %</u>		
Nej till försämring av bemanning, arbetsmiljö och kvalitet genom generell effektivisering = 1 % schablonökning	-31,2	
<u>Höjd schablon gymnasiesärskola totalt 2,5 % jämfört med KS 1,5 %</u>		
Nej till försämring av bemanning, arbetsmiljö och kvalitet genom generell effektivisering = 1 % schablonökning	-1,6	
<i>Utökad driftbudget i CM2 för personalfrämjande insatser - Jämlik återstart</i>		
Vänsterpartiets förslag till budget 2022	-21 704,9	524,4

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Utbildningsnämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
------	----------	-----------

Kommunstyrelsens förslag till budget 2022

Minskade utgifter för:

-125,0	0,0
--------	-----

Ökade utgifter för:

Ökade/minskade inkomster för:

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

-125,0	0,0
--------	-----

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Äldrenämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2022	-249,4	5,0
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Ungdomsbesök (flyttas till AmN)	11,8	
Förstärkt uppföljning, inspektörer, (omfördelas till förstärkt inspektion p.g.a pandemin)	1,0	
<i>Ökade kostnader för:</i>		
Nej till försämring av bemanning, arbetsmiljö och kvalitet genom generell effektivisering	-2,2	
Handlingsplan förbättrad arbetsmiljö för undersköterskor och vårdbiträden, uppstart	-2,0	
Handlingsplan förbättrad arbetsmiljö för sjuksköterskor, uppstart	-2,0	
Förstärkt inspektion p.g.a. pandemin	-3,0	
Central upphandling vård- och omsorgsboende (flyttas från KS)	-1,0	
Samordning nollvision hemlöshet bland äldre	-1,0	
Vänsterpartiets förslag till budget 2022	-247,8	5,0

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Äldrenämnden

Drift och underhåll

Investeringar

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Utgifter	Inkomster
------	----------	-----------

Kommunstyrelsens förslag till budget 2022

-3,8

0,0

Minskade kostnader för:

Ökade kostnader för:

Ökade/minskade intäkter för:

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

-3,8

0,0

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Överförmyndarnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2022	-66,8	0,0
<i>Minskade kostnader för:</i>		
<i>Ökade kostnader för:</i>		
Nej till försämring av bemanning, arbetsmiljö och kvalitet genom generell effektivisering	-0,6	
Utökad samverkan med SDN och kompetensutveckling gode män	-1,0	
Vänsterpartiets förslag till budget 2022	-68,4	0,0

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Överförmyndarnämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Utgifter	Inkomster
------	----------	-----------

Kommunstyrelsens förslag till budget 2022

-0,1

0,0

Minskade kostnader för:

Ökade kostnader för:

Ökade/minskade intäkter för:

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

-0,1

0,0

Stadsdelsnämnder

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Mkr	KS förslag 2022		(V) förslag 2022		Avvikelse		Avvikelse
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Netto
Förskoleverksamhet	-5 596,0	368,5	-5 705,4	368,5	-109,4	0,0	-109,4
Verksamhet för barn, kultur och fritid	-434,0	0,0	-473,1	0,0	-39,1	0,0	-39,1
Äldreomsorg	-8 829,1	235,5	-8 928,1	235,5	-99,0	0,0	-99,0
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	-4 453,9	27,5	-4 520,8	27,5	-66,9	0,0	-66,9
Individ- och familjeomsorg (exkl. ekonomiskt bistånd)	-2 546,9	36,9	-2 658,8	36,9	-111,9	0,0	-111,9
Stadsmiljöverksamhet	-273,9	0,0	-296,9	0,0	-23,0	0,0	-23,0
Ekonomiskt bistånd	-1 292,7	32,0	-1 315,7	32,0	-23,0	0,0	-23,0
Arbetsmarknadsåtgärder	-219,6	27,4	-245,8	27,4	-26,2	0,0	-26,2
Summa stadsdelsnämnd	-23 646,1	727,8	-24 144,6	727,8	-498,5	0,0	-498,5

Mkr	KS förslag 2022		(V) förslag 2022		Avvikelse		Avvikelse
	Utgifter	Inkomster	Utgifter	Inkomster	Utgifter	Inkomster	Netto
Investeringsplan							
Inventarier och maskiner	-30,0	0,0	-30,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stadsmiljöverksamhet	-238,0	0,0	-297,0	0,0	-59,0	0,0	-59,0
totalt	-268,0	0,0	-327,0	0,0	-59,0	0,0	-59,0

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Stadsdelsnämnderna: Förskoleverksamhet

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2022	-5 596,0	368,5
<i>Ökade kostnader för (-):</i>		
Förstärka Öppna förskolan samt tidigt föräldrastöd	-15,0	
<u>Höjd schablon förskola totalt 4 % jämfört med KS 2,3 %</u>		
Nej till försämring av bemanning, arbetsmiljö och kvalitet genom generell effektivisering = 1 % schablonökning	-56,8	
Höjd schablon förskola med ytterligare 0,7 %	-37,6	
<i>Utökad driftbudget i CM2 för personalfrämjande insatser - Jämlik återstart</i>		
Vänsterpartiets förslag till budget 2022	-5 705,4	368,5

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Stadsdelsnämnderna: Verksamhet för barn, fritid och kultur

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2022	-434,0	0,0
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Förstärkning och finansiering av upprustade parklekar (omfördelas till ökad driftsbudget för parkleksverksamhet m.m.)	2,0	
<i>Ökade kostnader för (-):</i>		
Nej till försämring av bemanning, arbetsmiljö och kvalitet genom generell effektivisering	-4,1	
Förstärkt fritidsverksamhet för barn och unga med funktionsvariation	-2,0	
Ökad driftsbudget för parkleksverksamhet, fritidsgårdar och lokal kulturverksamhet p.g.a. högre kvalitetskrav, högre bemanning och helgöppet (delvis från omfördelning från ordningsvakter i CM)	-35,0	
<i>Utökad driftbudget i CM2 för ungdomssatsning fritidsgårdar - Jämlik återstart</i>		
Vänsterpartiets förslag till budget 2022	-473,1	0,0

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Stadsdelsnämnderna: Äldreomsorg

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2022	-8 829,1	235,5
<i>Ökade kostnader för (-):</i>		
Förstärkta insatser mot vräkningar och hemlöshet bland äldre	-10,0	
Fler personal och utökat administrativt stöd för förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare	-15,0	
Generösare biståndsbedömning	-20,0	
Tryggt mottagande i hemmet (totalt 30 mnkr inkl. KS)	-10,0	
Äldrekurator i varje stadsdelsområde	-8,0	
Aktivitetscenter (35 mnkr flyttas från CM)	-36,0	
<i>Arbetskor till stadens anställda inom äldreomsorgen, 5 mnkr reserverade i CM2</i>		
<i>Utökad driftbudget i CM2 för minskat antal timavlönade samt för personalfrämjande insatser - Jämlik återstart</i>		
Vänsterpartiets förslag till budget 2022	-8 928,1	235,5

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Stadsdelsnämnderna: Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2022	-4 453,9	27,5
<i>Ökade kostnader för (-):</i>		
Nej till försämring av bemanning, arbetsmiljö och kvalitet genom generell effektivisering = 1 % höjning av schablon och fasta anslaget	-38,9	
Flexiblare ledsagning	-3,0	
Kompetensutveckling för personal inom LSS för att genomföra enhetlig yrkestitulering inom 3 år	-10,0	
Fler personal och utökat administrativt stöd för förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare	-15,0	
<i>Höjt kommunalt bostadstillägg för funktionsnedsatta 1,5 mnkr i CM2</i>		
Vänsterpartiets förslag till budget 2022	-4 520,8	27,5

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Stadsdelsnämnderna: Individ- och familjeomsorg

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2022	-2 546,9	36,9
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Arbetsmiljö för socialsekreterare (omfördelas till förstärkt arbete med handlingsplan)	4,1	
<i>Ökade kostnader för (-):</i>		
Fler personal och utökat administrativt stöd för förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare	-25,0	
Säkerställa placering av barn och unga (genom omfördelning från CM)	-35,0	
Slopa egenavgift för skyddat boende	-1,0	
Stärkt socialtjänst insatser unga. Bland annat med medel för SIP-samordnare, SIG, särskilt kvalificerad kontaktperson samt förstärkning ungdomsmottagning (delvis omfördelning från ordningsvakter i CM)	-45,0	
Förstärkt beroendevård (omfördelning från ordningsvakter i CM)	-10,0	
Vänsterpartiets förslag till budget 2022	-2 658,8	36,9

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Stadsdelsnämnderna: Stadsmiljöverksamhet

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2022	-273,9	0,0
Ökade kostnader för (-):		
Förstärkt renhållning och parkskötsel (totalt 54 mnkr inklusive KS)	-20,0	
Ökade insatser för lokal näringslivdialog (omfördelas från KS)	-3,0	
Vänsterpartiets förslag till budget 2022	-296,9	0,0

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Stadsdelsnämnderna: Stadsmiljöverksamhet

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2022	-238,0	0,0
<i>Ökade utgifter för (-):</i>		
<u>Omfördelas från CM4:</u>		
Utökade investeringar i park- och gatumiljö	-40,0	
Plan för säkra skolvägar	-5,0	
Upprustning lekparkar	-14,0	
Vänsterpartiets förslag till budget 2022	-297,0	0,0

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Stadsdelsnämnderna: Inventarier och maskiner

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Utgifter	Inkomster
-----	----------	-----------

Kommunstyrelsens förslag till budget 2022

-30,0

0,0

Minskade utgifter för:

Ökade utgifter för (-):

Ökade/minskade inkomster för:

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

-30,0

0,0

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Stadsdelsnämnderna: Ekonomiskt bistånd

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2022	-1 292,7	32,0
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Minskning av FUT (delvis omfördelning till kompensatoriska insatser för barn med föräldrar som har försörjningsstöd)	5,0	
<i>Ökade kostnader för (-):</i>		
Kompensatoriska insatser för barn med föräldrar som har försörjningsstöd, 1 000 kr/barn och år	-3,0	
Utökad skuldrådgivning p.g.a. pandemin	-3,0	
Fler personal och utökad administrativt stöd för förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare	-20,0	
Förstärkning av resurser för att fler vuxna utan barn ska beviljas bistånd för dator	-2,0	
Vänsterpartiets förslag till budget 2022	-1 315,7	32,0

Vänsterpartiets förslag till budget 2022

Stadsdelsnämnderna: Arbetsmarknadsåtgärder

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2022	-219,6	27,4
<i>Ökade kostnader för (-):</i>		
Nej till försämring av bemanning, arbetsmiljö och kvalitet genom generell effektivisering	-2,2	
Fler feriejobb och högre kvalitet, ökning från 9 000 til 11 000 i årsmål	-12,0	
Stadsdelsmammor och insatser till kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden (15 mnkr inkl. KS)	-12,0	
Vänsterpartiets förslag till budget 2022	-245,8	27,4